

En stark region i en osäker tid

Budget 2021 för Region Stockholm

Centerpartiet Liberalerna KD miljöpartiet de gröna

Region Stockholm

Regionrådsberedningen

SKRIVELSE
2020-10-07

RS 2020–0469

Regionstyrelsen

Budget 2021 för Region Stockholm, m.m.

Föredragande regionråd: Irene Svenonius

Ärendebeskrivning

I budget 2021 för Region Stockholm fastställer regionfullmäktige bland annat budgeterade ekonomiska förutsättningar för nämnder och bolag för år 2021 och planeringsåren 2022–2023, investeringsplan för perioden 2021–2030, mål och indikatorer samt ägardirektiv för bolag.

I samband med regionfullmäktiges beslut om budget 2021 föreslås fullmäktige också besluta om ett antal andra ärenden. Vilka dessa är framgår av bilaga 9 i budget 2021 för Region Stockholm.

Regionstyrelsen föreslås för egen del besluta om Riktlinjer för hedersbelöningar (RS 2020-0339) samt Reviderad instruktion för regionstyrelsens utskott och beredningar (RS 2019-1099).

Förslag till beslut

Regionrådsberedningen föreslår att regionstyrelsen dels föreslår att regionfullmäktige beslutar följande.

Budget 2020 för Region Stockholm (RS 2020-0469)

1. Skattesats för Region Stockholm för 2021 fastställs till 12,08 öre per skattekrona.

2. Resultaträkning för Region Stockholm för år 2021 och planeringsåren 2022–2023, tabell 9 i regionstyrelsens förslag till budget 2021 för Region Stockholm, fastställs.

3. Balansräkning för Region Stockholm för år 2021 och planeringsåren 2022–2023, tabell 10 i regionstyrelsens förslag till budget 2021 för Region Stockholm, fastställs.

4. Finansieringsbudget för Region Stockholm för år 2021 och planeringsåren 2022–2023, tabell 12 i regionstyrelsens förslag till budget 2021 för Region Stockholm, fastställs.

5. Anslag till nämnder och medlemsbidrag till kommunalförbund för år 2021 och planeringsåren 2022–2023, tabell 13 i regionstyrelsens förslag till budget 2021 för Region Stockholm, fastställs.

6. Resultatkrav för nämnder, bolag och koncerngemensamma funktioner för år 2021 och planeringsåren 2022–2023, tabell 14 i regionstyrelsens förslag till budget 2021 för Region Stockholm fastställs.

7. Styrmodellen Integrerad ledning och styrning av Region Stockholm (RS 2020-0740), bilaga 1 i regionstyrelsens förslag till budget 2021 för Region Stockholm, fastställs.

8. Mål och indikatorer, bilaga 2 i regionstyrelsens förslag till budget 2021 för Region Stockholm, fastställs.

9. Investeringsbudget för år 2021 och plan för år 2022–2030, bilaga 6 i regionstyrelsens förslag till budget 2021 för Region Stockholm, fastställs.

10. Taxor och avgifter för år 2021, bilaga 7 i regionstyrelsens förslag till budget 2021 för Region Stockholm, fastställs.

11. Trafiknämnden medges rätt att genomföra investering i lågfrekvent underhåll av pendeltågsfordon X60, X60A och X60B åren 2021–2026, till en total investeringsutgift om 626 210 000 kronor inklusive index (RS 2019-1069), med hänvisning till vad som sägs i bilaga 9 i regionstyrelsens förslag till budget 2021 för Region Stockholm.

12. Fastighets- och servicenämnden medges rätt att genomföra investeringsobjektet ny vårdbyggnad 61 vid Danderyds sjukhus till en total investeringsutgift om 1 854 400 000 kronor inklusive index (RS 2020-0267), med hänvisning till vad som sägs i bilaga 9 i regionstyrelsens förslag till budget 2021 för Region Stockholm. Utgifterna för 2020 ska rymmas inom investeringsbudget 2020 för Landstingsfastigheter Stockholm inom fastighets- och servicenämnden

13. Trafiknämnden medges, under förutsättning av nämndens hemställan, rätt att fortsätta genomförandet av Bussterminal Slussen till en total budget om 3 435 000 000 kronor inklusive index, varav 3 388 000 000 kronor avser investeringsutgift (RS 2020-0720), med hänvisning till vad som sägs i bilaga 9 i regionstyrelsens förslag till budget 2021 för Region Stockholm.

14. Investeringsobjekt Anpassning av trafikstyrningssystem befintlig tunnelbana med en total investeringsutgift om 1 000 000 000 kronor inklusive index enligt 2021 års förslag till investeringsbudget med inriktningsnivåer för 2022-2030 delas upp i två separata investeringsobjekt: Anpassning av trafikstyrningssystem befintlig tunnelbana med en total investeringsutgift om 588 000 000 kronor inklusive index samt Livstidsförlängning av gröna linjens trafikstyrningssystem med en total investeringsutgift om 412 000 000 kronor inklusive index (RS 2020-0721), med hänvisning till vad som sägs i bilaga 9 i regionstyrelsens förslag till budget 2021 för Region Stockholm.

15. Trafiknämnden medges rätt att genomföra investeringsobjekt Livstidsförlängning av gröna linjens med en total budget om 423 000 000 kronor inklusive index, varav 412 000 000 kronor avser investeringsutgift trafikstyrningssystem (RS 2020-0721), med hänvisning till vad som sägs i bilaga 9 i regionstyrelsens förslag till budget 2021 för Region Stockholm. Utgifterna för 2020 ska rymmas i trafiknämndens investeringsbudget för 2020.

16. Trafiknämnden medges rätt att fortsätta genomförandet av Program Roslagsbanans utbyggnad till en total investeringsutgift om 10 450 000 000 kronor inklusive index, varav 10 184 530 000 kronor avser genomförandet (RS 2020-0722), med hänvisning till vad som sägs i bilaga 9 i regionstyrelsens förslag till budget 2021 för Region Stockholm.

17. Folktandvården Stockholms län AB bemyndigas att genomföra en höjning av prislistan för vuxentandvård med 2,5 procent från och med 2021, i enlighet med vad som sägs i bilaga 7 i regionstyrelsens förslag till budget 2020 för Region Stockholm.

18. Uppdrag till regionstyrelsen fastställs i enlighet med avsnitt 5.1 i regionstyrelsens förslag till budget 2021 för Region Stockholm.

19. Uppdrag till hälso- och sjukvårdsnämnden fastställs i enlighet med avsnitt 5.2 i regionstyrelsens förslag till budget 2021 för Region Stockholm.

20. Uppdrag till vårdens kunskapsstyrningsnämnd fastställs i enlighet med avsnitt 5.3 i regionstyrelsens förslag till budget 2021 för Region Stockholm.

21. Uppdrag till patientnämnden fastställs i enlighet med avsnitt 5.4 i regionstyrelsens förslag till budget 2021 för Region Stockholm.

22. Uppdrag till Stockholms läns sjukvårdsområde fastställs i enlighet med avsnitt 5.5 i regionstyrelsens förslag till budget 2021 för Region Stockholm.

23. Uppdrag till Karolinska Universitetssjukhuset fastställs i enlighet med avsnitt 5.6 i regionstyrelsens förslag till budget 2021 för Region Stockholm.

24. Uppdrag till trafiknämnden fastställs i enlighet med avsnitt 5.7 i regionstyrelsens förslag till budget 2021 för Region Stockholm.

25. Uppdrag till färdtjänstnämnden fastställs i enlighet med avsnitt 5.8 i regionstyrelsens förslag till budget 2021 för Region Stockholm.

26. Uppdrag till tillväxt- och regionplanenämnden fastställs i enlighet med avsnitt 5.9 i regionstyrelsens förslag till budget 2021 för Region Stockholm.

27. Uppdrag till kulturnämnden fastställs i enlighet med avsnitt 5.10 i regionstyrelsens förslag till budget 2021 för Region Stockholm.

28. Uppdrag till fastighets- och servicenämnden fastställs i enlighet med avsnitt 5.11 i regionstyrelsens förslag till budget 2021 för Region Stockholm.

29. Generella ägardirektiv för Region Stockholms bolag, avsnitt 6.1 i regionstyrelsens förslag till budget 2021 för Region Stockholm, fastställs.

30. Bolagsstämmoombud uppdras att rösta för antagande av generella ägardirektiv för Region Stockholms bolag i enlighet med avsnitt 6.1 i regionstyrelsen förslag till budget 2021 för Region Stockholm.

31. Bolagsstämmoombud uppdras att rösta för antagande av ägardirektiv för Region Stockholms bolag i enlighet med regionstyrelsens förslag till budget 2021 för Region Stockholm.

32. Ägardirektiv för Landstingshuset i Stockholm AB fastställs i enlighet med avsnitt 6.2 i regionstyrelsens förslag till budget 2021 för Region Stockholm.

33. Ägardirektiv för och uppdrag till Södersjukhuset AB fastställs i enlighet med avsnitt 6.2.1 i regionstyrelsens förslag till budget 2021 för Region Stockholm.

34. Ägardirektiv för och uppdrag till Danderyds Sjukhus AB fastställs i enlighet med avsnitt 6.2.2 regionstyrelsens förslag till budget 2021 för Region Stockholm.

35. Den rätt att förvärva aktier i Barnbördshuset i Stockholm AB som tillkommer Danderyds Sjukhus AB och som följer av aktieägaravtal mellan Proliva AB och Danderyds Sjukhus AB med anledning av att aktierna i Proliva AB förvärvats av Aleris Healthcare AB (RS 2020-0349) ska inte utnyttjas, med hänvisning till vad som sägs i bilaga 9 i regionstyrelsens förslag till budget 2021 för Region Stockholm.

36. Bolagsstämmoombud uppdras att rösta för att den rätt att förvärva aktier i Barnbördshuset i Stockholm AB som tillkommer Danderyds Sjukhus AB och som följer av aktieägaravtal mellan Proliva AB och Danderyds Sjukhus AB med anledning av att aktierna i Proliva AB förvärvats av Aleris Healthcare AB (RS 2020-0349) inte ska utnyttjas.

37. Ägardirektiv för och uppdrag till Södertälje Sjukhus AB fastställs i enlighet med avsnitt 6.2.3 i regionstyrelsens förslag till budget 2021 för Region Stockholm.

38. Ägardirektiv för och uppdrag till S:t Eriks Ögonsjukhus AB fastställs i enlighet med avsnitt 6.2.4 i regionstyrelsens förslag till budget 2021 för Region Stockholm.

39. Ägardirektiv för och uppdrag till Folktandvården Stockholms län AB fastställs i enlighet med 6.2.5 regionstyrelsens förslag till budget 2021 för Region Stockholm.

40. Ägardirektiv om priser för vuxentandvård (LS 0411-2126) upphävs i med hänvisning till vad som sägs i bilaga 9 i regionstyrelsens förslag till budget 2021 för Region Stockholm.

41. Ägardirektiv för och uppdrag till Ambulanssjukvården i Storstockholm AB fastställs i enlighet med avsnitt 6.2.6 i regionstyrelsens förslag till budget 2021 för Region Stockholm.

42. Verksamheten i Stockholm Care AB avvecklas och bolagets ansvarsområden överförs till Karolinska Universitetssjukhuset från och med den 1 januari 2021 (RS 2020-0622, RS 2019-1079), med hänvisning till vad som sägs i bilaga 9 i regionstyrelsens förslag till budget för Region Stockholm.

43. Verksamheten i det av Landstingshuset i Stockholm AB ägda dotterbolaget Stockholm Care AB upphör från och med den 1 januari 2021 (RS 2020-0622), med hänvisning till vad som sägs i bilaga 9 i regionstyrelsens förslag till budget för Region Stockholm.

44. Generella och specifika ägardirektiv för Stockholm Care AB upphör att gälla från och med den 1 januari 2021 (RS 2020-0622), med hänvisning till vad som sägs i bilaga 9 i regionstyrelsens förslag till budget för Region Stockholm.

45. Ägardirektiv för och uppdrag till MediCarrier AB fastställs i enlighet med avsnitt 6.2.8 regionstyrelsens förslag till budget 2021 för Region Stockholm.

46. Ägardirektiv för och uppdrag till Locum AB och dotterbolaget Terreno AB fastställs i enlighet med avsnitt 6.2.9 i regionstyrelsens förslag till budget 2021 för Region Stockholm, under förutsättning att förvaltningsavtalet mellan Region Stockholm och Locum AB upphör (RS 2019-1079).

47. Ändringar i fullmakten mellan Region Stockholm och Locum AB (RS 2019-1079), bilaga 17 i regionstyrelsens förslag till budget 2021 för Region Stockholm, fastställs.

48. Ägardirektiv för och uppdrag till AB Stockholms Läns Landstings Internfinans fastställs i enlighet med avsnitt 6.2.10 i regionstyrelsens förslag till budget 2021 för Region Stockholm.

49. Ägardirektiv för AB Storstockholms Lokaltrafik fastställs i enlighet med avsnitt 6.3 i regionstyrelsens förslag till budget 2021 för Region Stockholm.

50. Ägardirektiv för Waxholms Ångfartygs AB fastställs i enlighet med avsnitt 6.3.1 i regionstyrelsens förslag till budget 2021 för Region Stockholm.

51. Ägardirektiv för AB SL Finans fastställs i enlighet med avsnitt 6.3.2 i regionstyrelsens förslag till budget 2021 för Region Stockholm.

52. SL Älvsjö AB, organisationsnummer 556868-6371, fusioneras med moderbolaget AB Storstockholms lokaltrafik, organisationsnummer 556013-0683, under 2020 (RS 2020-0719) med hänvisning till vad som sägs i bilaga 9 i regionstyrelsens förslag till budget 2021 för Region Stockholm.

53. Bolagsstämmoombud uppdras att rösta för att godkänna fusionering av SL Älvsjö AB, organisationsnummer 556868-6371, med moderbolaget AB Storstockholms lokaltrafik, organisationsnummer 556013-0683, under 2020 (RS 2020-0719).

54. Plan för verksamhet och ekonomi 2021 samt plan för ekonomi 2022–2023 för Kommunalförbundet Avancerad Strålbehandling (RS 2020-0347), bilaga 18 i regionstyrelsens förslag till budget 2021 för Region Stockholm, godkänns.

55. Ändringar i reglementen för regionstyrelsen och övriga nämnder samt nytt reglemente för krisledningsnämnden (RS 2019-1079), bilaga 10 i regionstyrelsens förslag till budget 2021 för Region Stockholm, fastställs.

56. En nämnd för miljö, hållbarhet och klimat inrättas i Region Stockholm från den 1 juli 2021 (RS 2019-1079), med hänvisning till vad som sägs i bilaga 9 i regionstyrelsens förslag till budget 2021 för Region Stockholm.

57. Reviderad Ägarpolicy och bolagsstyrningsprinciper (RS 2020-0742), bilaga 11 i regionstyrelsens förslag till budget 2021 för Region Stockholm, fastställs.

58. Reviderad Policy för god ekonomisk hushållning, tidigare Riktlinjer för god ekonomisk hushållning (RS 2020-0449, LS 2016-0039), bilaga 12 i regionstyrelsens förslag till budget 2021 för Region Stockholm, fastställs.

59. Medarbetarpolicy för Region Stockholm (RS 2019-1060), bilaga 13 i regionstyrelsens förslag till budget 2021 för Region Stockholm, fastställs och Personalpolicy (LS 0909-0750) upphör därmed att gälla.

60. Riktlinjer mot kränkande särbehandling, diskriminering, trakasserier och sexuella trakasserier (RS 2019-0446), bilaga 14 i regionstyrelsens förslag till budget 2021 för Region Stockholm, fastställs.

61. Policy och riktlinjer för bidrag till organisationer i Stockholms län, (RS 2019-1194), bilaga 15 i regionstyrelsens förslag till budget 2021 för Region Stockholm, fastställs.

62. Strategi för suicidprevention (RS 2020-0456), bilaga 16 i regionstyrelsens förslag till budget 2021 för Region Stockholm, fastställs.

63. Hjälpmedelspolicy (LS 0205-0220) upphävs med hänvisning till vad som sägs i bilaga 9 i regionstyrelsens förslag till budget 2021 för Region Stockholm.

64. Handlingsplan för eHälsa och informationsförsörjning (LS 2015-0081) upphävs med hänvisning till vad som sägs bilaga 9 i regionstyrelsens förslag till budget 2021 för Region Stockholm.

65. Motion 2019:17 av Henrik Åkerlund (SD) och Helen Schoultz (SD) (RS 2019-0430) avslås med hänvisning till vad som sägs i bilaga 9 i regionstyrelsens förslag till budget 2021 för Region Stockholm.

66. Motion 2019:45 av Robert Johansson (S) och Jens Sjöström (S) (RS 2019-0908) avslås med hänvisning till vad som sägs i bilaga 9 i regionstyrelsens förslag till budget 2021 för Region Stockholm.

67. Motion 2019:49 av Stellan Hamrin (V) (RS 2019-0912) avslås med hänvisning till vad som sägs i bilaga 9 i regionstyrelsens förslag till budget 2021 för Region Stockholm.

68. Motion 2019:55 av Stellan Hamrin (V) (RS 2019-0997) avslås med hänvisning till vad som sägs i bilaga 9 i regionstyrelsens förslag till budget 2021 för Region Stockholm.

69. Motion 2019:56 av Jonas Lindberg (V) (RS 2019-0998) avslås med hänvisning till vad som sägs i bilaga 9 i regionstyrelsens förslag till budget 2021 för Region Stockholm.

70. Motion 2019:59 av Henrik Åkerlund (SD) och Gabriel Kroon (SD) (RS 2019-1001) avslås med hänvisning till vad som sägs i bilaga 9 i regionstyrelsens förslag till budget 2021 för Region Stockholm.

71. Motion 2019:67 av Anna Sehlin (V) (RS 2019-1172) anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i bilaga 9 i regionstyrelsens förslag till budget 2021 för Region Stockholm.

72. Motion 2019:71 av Roland Johansson (SD) (RS 2019-1176) avslås med hänvisning till vad som sägs i bilaga 9 i regionstyrelsens förslag till budget 2021 för Region Stockholm.

73. Motion 2019:72 av Roland Johansson (SD) (RS 2019-1177) avslås med hänvisning till vad som sägs i bilaga 9 i regionstyrelsens förslag till budget 2021 för Region Stockholm.

74. Motion 2019:73 av Roland Johansson (SD) (RS 2019-1178) anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i bilaga 9 i regionstyrelsens förslag till budget 2021 för Region Stockholm.

75. Motion 2019:74 av Roland Johansson (SD) (RS 2019-1179) avslås med hänvisning till vad som sägs i bilaga 9 i regionstyrelsens förslag till budget 2021 för Region Stockholm.

76. Motion 2019:75 av Roland Johnsson (SD) (RS 2019-1180) avslås med hänvisning till vad som sägs i bilaga 9 i regionstyrelsens förslag till budget 2021 för Region Stockholm.

77. Motion 2019:77 av Gabriel Kroon m.fl. (SD) (RS 2019-1182) avslås med hänvisning till vad som sägs i bilaga 9 i regionstyrelsens förslag till budget 2021 för Region Stockholm.

78. Motion 2019:78 av Msciwoj Swigon (SD) och Leonid Yurkovskiy (SD) (RS 2019-1183) avslås med hänvisning till vad som sägs i bilaga 9 i regionstyrelsens förslag till budget 2021 för Region Stockholm.

79. Motion 2019:79 av Britt-Marie Canhasi m.fl. (SD) (RS 2019-1184) avslås med hänvisning till vad som sägs i bilaga 9 i regionstyrelsens förslag till budget 2021 för Region Stockholm.

Dels, under förutsättning av regionfullmäktiges beslut, att regionstyrelsen för egen del beslutar följande.

80. Regiondirektören bemyndigas att fastställa process för budget 2022 för Region Stockholm.

81. Regiondirektören uppdras att senast den 30 november 2020 avge en avsiktsförklaring om att Region Stockholm deltar i den gemensamma nationella upphandlingen av hyrpersonal till hälso- och sjukvården. Region Stockholms deltagande villkoras av att minst 15 av landets regioner deltar och avsiktsförklaringen ges till den part som ges ansvar för upphandlingen.

82. Regiondirektören uppdras att ombesörja att förvaltningsavtalet mellan Region Stockholm och Locum AB upphör den 31 december 2020 eller så snart därefter det kan ske (RS 2019-1079).

83. Regiondirektören uppdras att ombesörja att fullmakten mellan Region Stockholm och Locum AB ändras den 31 december 2020 eller så snart därefter det kan ske (RS 2019-1079).

84. Reviderad instruktion för regionstyrelsens utskott och beredningar (RS 2019-1099) fastställs i enlighet med förslag.

Dels, att regionstyrelsen beslutar följande.

85. Riktlinjer för hedersbelöning (RS 2020-0339) fastställs i enlighet med förslag och Bestämmelser rörande Stockholms läns landstings hedersbelöning till anställda och förutvarande anställda (LFS 1973:28) med kompletterande kommentarer till föreskrifterna från 1999, upphör därmed att gälla.

86. Regiondirektören uppdras att ansvara för tillämpning av Riktlinjer för hedersbelöning (RS 2020-0339).

Regionrådsberedningens motivering

En budget för en stark region i en osäker tid
Under huvuddelen av 2020 har i stort sett all verksamhet inom Region Stockholm inriktats på att hantera covid-19-pandemin. Utvecklingen framåt är osäker. Det som står klart är att pandemin och dess långsiktiga effekter på hälso- och sjukvården, kollektivtrafiken och samhällsekonomin kommer att prägla både budgetåret 2021 och planeringsåren 2022–2023.

De ekonomiska förutsättningarna för Region Stockholm har förändrats radikalt. Utöver de direkta effekterna av pandemin på regionkoncernens kostnader och intäkter innebär den kraftigt försämrade konjunkturen att skatteintäktsprognosen för 2021 har nedreviderats jämfört med den prognos som gjordes i budget 2020. Region Stockholm påverkas också av en kraftigt ökad nettokostnad i det kommunala utjämningssystemet, från drygt en miljard kronor 2019 till 1,85 miljarder kronor 2021, 2,3 miljarder kronor 2021 och närmare 3,6 miljarder kronor 2023. Därtill är kostnadsutvecklingen inom hälso- och sjukvården för hög.

Redan 2021 krävs omfattande effektiviseringar för att säkerställa en ekonomi i balans. Region Stockholm behöver också ha beredskap och budgetutrymme för fortsatt smittspridning liksom för andra svårförutsägbara händelser. Tillgängliga resurser måste användas sparsamt och genomtänkt så att varje skattekrona används så effektivt som möjligt.

Samverkan, samordning och nya arbetssätt har varit absolut avgörande för Region Stockholms hantering av pandemin. Dessa nyvunna lärdomar ska ligga till grund för det fortsatta arbetet med att stärka och utveckla Region Stockholms verksamheter.

<u>Budget 2021 för Region Stockholm (RS 2020-0469)</u>
Som underlag till budget 2021 har regionledningskontoret, som bilaga till tertialrapport 1 för Region Stockholm, utarbetat ett informationsärende om ekonomiska förutsättningar för Region Stockholm (RS 2019-1041). Därutöver har samtliga nämnder och bolagsstyrelser fattat beslut om ett budgetunderlag som redogör för ekonomiska förutsättningar och utmaningar för den kommande planeringsperioden, RS 2020–0078. Med

utgångspunkt i dessa underlag, kompletterande ekonomisk information samt prioriteringsarbete har regionstyrelsen utarbetat ett förslag till budget 2021 för Region Stockholm.

I budget 2021 för Region Stockholm fastställs anslag och resultatkrav för nämnder och bolag för perioden 2021–2023. Därutöver fastställs bland annat investeringsplan för perioden 2021–2030, mål och indikatorer samt ägardirektiv för bolagen.

Baserat på budget 2021 för Region Stockholm ska nämnder och bolag utarbeta verksamhetsplaner för 2021. Planeringen ska göras i enlighet med modellen för integrerad ledning och styrning, bilaga 1 till Budget 2021, och så att nämnderna och bolagen uppnår de mål som beslutas i regionfullmäktige inom ramen för beslutade ekonomiska förutsättningar. Regionstyrelsen utövar uppsikt över nämndernas arbete. Regionstyrelsen medges rätt att göra justeringar i budget 2021 för Region Stockholm. Sådana tekniska justeringar av anslag och omslutning med mera görs företrädesvis i ett samlat ärende i början av året.

Övriga ärenden som behandlas i samband med beslut om budget 2021 för Region Stockholm
Regionrådsberedningens motivering i dessa ärenden ges i bilaga 9 till regionstyrelsens förslag till budget 2021 för Region Stockholm.

Instruktion för regionstyrelsens utskott och beredningar (RS 2019-1099)
Regionledningskontoret har genomfört en översyn av Instruktion för regionstyrelsens utskott och beredningar (LS 2018–1166). Regionrevisorerna granskade instruktionen i delrapport 2019 för regionstyrelsen och mot bakgrund av revisorernas synpunkter föreslår regionledningskontoret vissa ändringar i instruktionen. Regionledningskontoret föreslår även ändringar i instruktionen avseende beslut om investeringar samt en del övriga justeringar. Det har även gjorts en allmän översyn av instruktionen.

Riktlinjer för hedersbelöning (RS 2020-0339)
Regionledningskontoret bedömer att det finns behov av att samla bestämmelserna för hedersbelöning i ett dokument om riktlinjer för hedersbelöning samt att i riktlinjerna förtydliga en del av den praxis som finns avseende rutiner för hantering av hedersbelöningar. Det finns vidare ett behov av att uppdatera innehållet på grund av ny lagstiftning och nya begrepp samt då vissa hänvisningar inte längre är aktuella.

Regionledningskontoret föreslår att regionstyrelsen fastställer riktlinjer för hedersbelöning och att Bestämmelser rörande Stockholms läns landstings hedersbelöning till anställda och förutvarande anställda (LFS 1973:28) med kompletterande kommentarer till föreskrifterna från 1999, därmed upphör att gälla. Regiondirektören föreslås vidare uppdras att ansvara för tillämpning av riktlinjer för hedersbelöning.

Beslutsunderlag
Budget 2021 för Region Stockholm (RS 2020-0469)
Regiondirektörens tjänsteutlåtande (RS 2019-1099)
Reviderad instruktion för regionstyrelsens utskott och beredningar (RS 2019-1099)
Regiondirektörens tjänsteutlåtande (RS 2020-0339)
Riktlinjer för hedersbelöning (RS 2020-0339)

Beslutsunderlag i följande ärenden finns att tillgå i diariet.

- Genomförandebeslut avseende lågfrekvent underhåll av pendeltågsfordon X60, X60A och X60B åren 2021–2026 (RS 2019-1069)
- Genomförandebeslut byggnad 61 Danderyds sjukhus (RS 2020-0267)
- Förnyat genomförandebeslut bussterminal Slussen (RS 2020-0720)
- Delning av investeringsobjekt Anpassning trafikstyrningssystem befintlig tunnelbana samt genomförandebeslut avseende Livstidsförlängning av gröna linjens trafikstyrningssystem (RS 2020-0721)
- Förnyat genomförandebeslut Program Roslagsbanans utbyggnad (RS 2020-0722)

- Effektiv administration i Region Stockholm (RS 2020-0623)
- Förbättring av det akuta omhändertagandet inom hälso- och sjukvården i Region Stockholm (RS 2020-0626)
- Framtida organisation för vård till utländska patienter och för förvaltning av Tobiasregistret (RS 2020-0622)
- Förslag till åtgärder för att dämpa kostnadsutvecklingen inom hjälpmedelsområdet (RS 2020-0714)
- Aleris Healthcare AB köper Proliva AB (RS 2020-0349)
- Fusion av Älvsjö AB (RS 2020-0719)
- Plan för verksamhet och ekonomi 2021 samt plan för ekonomi 2022-2023 (2020-0347)

- Reglementen för regionstyrelsen och övriga nämnder (RS 2019-1079),
- Ägarpolicy och bolagsstyrningsprinciper (RS 2020-0742)
- Policy för god ekonomisk hushållning (RS 2020-0449)
- Medarbetarpolicy (RS 2019-1060)
- Riktlinjer kränkande särbehandling (RS 2019-0446)
- Policy och riktlinjer för bidrag till organisationer i Stockholms län (2019-1194)
- Strategi för suicidprevention (RS 2020-0456)
- Riktlinjer för god ekonomisk hushållning (LS 2016-0039)
- Hjälpmedelspolicy (LS 0205-0220)
- Handlingsplan för eHälsa och informationsförsörjning (LS 2015-0081)
- Ägardirektiv om priser för vuxentandvård (LS 0411-2126)

- Motion 2019:17 (RS 2019-0430)
- Motion 2019:45 (RS 2019-0908)
- Motion 2019:49 (RS 2019-0912)
- Motion 2019:55 (RS 2019-0997)
- Motion 2019:56 (RS 2019-0998)
- Motion 2019:59 (RS 2019-1001)
- Motion 2019:67 (RS 2019-1172)
- Motion 2019:71 (RS 2019-1176)
- Motion 2019:72 (RS 2019-1177)
- Motion 2019:73 (RS 2019-1178)
- Motion 2019:74 (RS 2019-1179)
- Motion 2019:75 (RS 2019-1180)
- Motion 2019:77 (RS 2019-1182)
- Motion 2019:78 (RS 2019-1183)
- Motion 2019:79 (RS 2019-1184)

Irene Svenonius

Region Stockholm

Diarienummer
RS 2020-0469

Budget 2021 för Region Stockholm

Version regionstyrelsen den 20 oktober 2020

Innehållsförteckning

1. Inriktning ... 4
1.1 Budget för en stark region i en osäker tid ... 4
1.2 Långsiktig ekonomisk uthållighet ... 6
1.3 En hälso- och sjukvård av god kvalitet ... 10
1.4 Attraktiv kollektivtrafik i ett hållbart transportsystem ... 24
1.5 Regional utvecklingsplanering för hållbar tillväxt ... 31
1.6 Kultur för upplevelser, möten, bildning och delaktighet ... 35
1.7 Strukturerad styrning av Region Stockholms verksamheter ... 36
1.8 En hållbar regional utveckling ... 39
1.9 En hållbar arbetsgivare ... 43

2. Ekonomiska förutsättningar ... 45
2.1 Ekonomiskt utgångsläge ... 45
2.2 Makroekonomisk utblick ... 46
2.3 Skatteintäkter, statsbidrag och utjämning ... 52
2.4 Pensioner ... 56

3. Budgeterade ekonomiska förutsättningar ... 60
3.1 Resultaträkning ... 60
3.2 Balansräkning ... 63
3.3 Kassaflödesanalys och finansieringsbudget ... 65
3.4 Anslag till nämnder ... 66
3.5 Resultatkrav för nämnder och bolag ... 67

4. Investeringar ... 70
4.1 Övergripande om Region Stockholms investeringar ... 70
4.2 Investeringsutrymme 2021–2030 ... 70

5. Nämnder ... 72
5.1 Regionstyrelsen ... 72
5.2 Hälso- och sjukvårdsnämnden ... 76
5.3 Vårdens kunskapsstyrningsnämnd ... 80
5.4 Patientnämnden ... 82
5.5 Stockholms läns sjukvårdsområde ... 83
5.6 Karolinska Universitetssjukhuset ... 85
5.7 Trafiknämnden ... 87
5.8 Färdtjänstnämnden ... 92

5.9 Tillväxt- och regionplanenämnden 94
5.10 Kulturnämnden 96
5.11 Fastighets- och servicenämnden 98
5.12 Revisorskollegiet 103

6. Bolag 104
6.1 Generella ägardirektiv för Region Stockholms bolag 104
6.2 Landstingshuset i Stockholm AB (LISAB) 107
6.2.1 Södersjukhuset AB 109
6.2.2 Danderyds Sjukhus AB 112
6.2.3 Södertälje Sjukhus AB 115
6.2.4 S:t Eriks Ögonsjukhus AB 118
6.2.5 Folktandvården Stockholms län AB 121
6.2.6 Ambulanssjukvården i Storstockholm AB (AISAB) 124
6.2.7 Stockholm Care AB 127
6.2.8 MediCarrier AB 129
6.2.9 Locum AB 132
6.2.10 AB Stockholms Läns Landstings Internfinans 136
6.3 AB Storstockholms Lokaltrafik (SL) 138
6.3.1 Waxholms Ångfartygs AB (WÅAB) 142
6.3.2 AB SL Finans 144
6.3.3 SL Älvsjö AB 145

7. Koncerngemensamma funktioner och kommunalförbund 146
7.1 Koncernfinansiering 146
7.2 Skadekontot 146
7.3 Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje 147

Bilagor 148

1. Inriktning

1.1 Budget för en stark region i en osäker tid

Under huvuddelen av 2020 har i stort sett all verksamhet inom Region Stockholm inriktats på att hantera covid-19-pandemin och dess effekter. Verksamhet och resurser har styrts om, inte minst inom hälso- och sjukvården där medarbetare har gjort enastående insatser och nya samarbetsformer och stärkt produktionssamordning har etablerats mellan vårdgivarna. Under våren fyrdubblades kapaciteten inom intensivvården, från cirka 90 till 400 platser, samtidigt som vårdkonsumtionen påverkades. Krislägesavtalet aktiverades och medarbetarna i hälso- och sjukvården arbetade intensivt med att vårda en helt ny typ av patienter.

Samverkan, samordning och nya arbetssätt, där digitaliseringen har utvecklats och verksamheterna i vården har utvecklat snabba vägar för dialog och insatser med kommuner och andra aktörer, har varit absolut avgörande för Region Stockholms hantering av pandemin. Dessa nyvunna lärdomar behöver ligga till grund för det fortsatta arbetet med att stärka och utveckla Region Stockholms verksamheter, där utgångspunkten ska vara att fortsätta med de förändringar som har visat sig framgångsrika när det gäller att sätta patienter, resenärer och invånare i fokus.

Samordning och ledning av vårdens beredskap för det nya viruset skedde i den regionala särskilda sjukvårdsledningen, RSSL, som etablerades och aktiverades den 7 februari. Vid samtliga sjukhus och Stockholms läns sjukvårdsområde, SLSO, upprättades också lokala särskilda krisledningar som samordnades. Region Stockholms krisledningsnämnd aktiverades inte men hölls löpande informerad om läge och vidtagna åtgärder. Ett arbete startades tidigt för att skapa IVA-platser[1] och andra vårdplatser på akutsjukhusen och vid de geriatriska klinikerna för patienter med covid-19.

I mars beslutade RSSL att skjuta upp planerad vård inom hela Region Stockholm vilket innebar att sjukvårdspersonal, material och läkemedel tillgängliggjordes för arbete med covid-19. Samtidigt finns det indikationer på att invånare på grund av pandemin frivilligt avvaktade med att kontakta vården. Detta ledde till vårdköer som måste hanteras. Pandemin har också inneburit svårigheter med att få tillgång till vissa läkemedel. De fyra regionerna Stockholm, Västra Götaland, Skåne och Östergötland fick av övriga regioner i uppdrag att köpa in läkemedel för nationellt behov. Att situationen har kunnat hanteras beror helt på ett nära och intensivt samarbete mellan olika offentliga och privata aktörer.

[1] IVA står för intensivvårdsavdelning.

Inom kollektivtrafiken gjordes en anpassning till Folkhälsomyndighetens rekommendationer för att undvika trängsel. I enlighet med rekommendationen behöll trafiknämnden hög turtäthet för bussar, tåg och båtar trots ett markant minskat resande, och uppmanade samtidigt resenärer att bara resa med SL när det är nödvändigt. Det minskade resandet har fått till följd att biljettintäkterna har minskat avsevärt. Inom kollektivtrafiken är det nödvändigt att planera för att resandet ska kunna öka på ett ansvarsfullt sätt så att resenärer väljer kollektivtrafiken men smittspridningen begränsas.

Pandemin har lett till ett kraftigt konjunkturfall som påverkar stora delar av näringslivet såväl i Stockholmsregionen som nationellt och globalt. Region Stockholm har under pandemin arbetat aktivt för att stötta det regionala näringslivet, bland annat genom en särskilt tillsatt samverkansgrupp tillsammans med Stockholm Business Region och Länsstyrelsen. Även kultursektorn har drabbats och under våren beslutades att medel avsedda för inställda evenemang inte återkrävs samtidigt som en utlysning av kulturstöd gjordes.

Inom samtliga verksamheter har det varit tydligt att samverkan är en absolut förutsättning för en fungerande krishantering. Det gäller både mellan nämnder och bolag inom Region Stockholm och med andra offentliga och privata aktörer. Några exempel har nämnts ovan, ytterligare ett är det ömsesidiga beroendet av informations- och medieaktiviteter.

Pandemins utveckling framöver är osäker, liksom dess långsiktiga effekter på hälso- och sjukvården, kollektivtrafiken och samhällsekonomin. Det som står klart är att pandemin och dess efterverkningar kommer att prägla både budgetåret 2021 och planeringsåren 2022–2023. Som beskrivs nedan krävs redan 2021 omfattande effektiviseringar för att säkerställa en ekonomi i balans. Region Stockholm behöver också ha beredskap och budgetutrymme för fortsatt smittspridning liksom för andra svårförutsägbara händelser. Tillgängliga resurser måste användas sparsamt och genomtänkt så att varje skattekrona används så effektivt som möjligt.

Under kommande år krävs därför tydliga prioriteringar i Region Stockholm. Primärvården ska fortsätta stärkas för att vara navet i vården. Kollektivtrafiken måste anpassas till invånarnas nya resmönster och fokus ligga på att få tillbaka de resenärer som under pandemin dragit ner på sitt resande eller valt att resa på andra sätt. Kostnaderna för administration måste minska i alla delar av Region Stockholm. Detta ska genomföras både genom en minskning av den politiska organisationen och genom att nämnder och bolag effektiviserar sina arbetssätt.

1.2 Långsiktig ekonomisk uthållighet

Försämrade ekonomiska förutsättningar
Efter en avmattning som inleddes 2019 har konjunkturen försämrats kraftigt i Sverige och globalt med anledning av covid-19-pandemin. Region Stockholms skatteintäktsprognos, som utgår från SKR:s makrobedömning den 24 augusti, innebär därför en nedrevidering jämfört med budget 2020. Nedrevideringen kompenseras till viss del av ökade generella statsbidrag 2021 och 2022, men den samhällsekonomiska utvecklingen är mycket osäker. Region Stockholm måste ha beredskap för att lågkonjunkturen kan bli djupare och skatteintäkterna kan komma att bli betydligt lägre än vad som har prognostiserats. Skattesatsen för Region Stockholm för 2021 är oförändrat 12,08 öre per skattekrona.

Region Stockholm har investerat kraftigt inom hälso- och sjukvården och kollektivtrafiken under de senaste åren och har en stor investeringsportfölj även under kommande tioårsperiod. Det behövs för att omhänderta den växande befolkningens behov men det medför höga investeringskostnader. Byggkostnaderna enligt byggprisindex har under de senaste åren dessutom ökat nästan dubbelt så snabbt som skatteunderlaget per capita vilket innebär att investeringarna blir dyrare över tid. I takt med att investeringarna tas i drift ökar också driftkostnaderna. På kort sikt påverkas Region Stockholms driftkostnader i första hand av befolkningstillväxten men på längre sikt spelar investeringarna större roll. Befintliga fastigheter och det befintliga kollektivtrafiksystemet måste samtidigt underhållas vilket medför kostnader som också ska rymmas i Region Stockholms budget.

Antalet invånare i Stockholmsregionen ökar men i en betydligt lägre takt än tidigare. Under den senaste tioårsperioden har antalet invånare ökat med i genomsnitt 1,6 procent per år. Enligt de senaste prognoserna dämpas ökningstakten till 1,1 procent per år. Samtidigt förändras sammansättningen med en allt högre andel äldre personer, särskilt i gruppen över 80 år. Att andelarna yngre och äldre ökar i befolkningen, samtidigt som andelen i arbetsför ålder minskar, ger två effekter. Dels stiger efterfrågan på hälso- och sjukvård där behoven är störst bland de äldre. Dels tunnas skattekraften ut när den grupp som är i arbetsför ålder relativt sett minskar. Därtill har kostnadsutvecklingen inom hälso- och sjukvården av olika skäl varit alltför hög under ett antal år vilket måste hanteras. För en nå budget i balans krävs prioriteringar.

Covid-19-pandemin har lett till ett kraftigt minskat resande med kollektivtrafiken vilket har medfört minskade biljettintäkter. För att begränsa smittspridningen enligt nationella rekommendationer driver

Region Stockholm kollektivtrafiken som vanligt och uppmanar länets invånare att undvika ej nödvändiga resor. Bedömningen är att det kommer att ta tid innan resandet är tillbaka på samma nivå som före pandemin.

Enligt aktuell prognos kan biljettintäkterna 2021 komma att bli 2,2 miljarder kronor lägre än vad som har budgeterats. I regeringens budgetproposition för 2021 aviserades statsbidrag om två miljarder kronor för uteblivna biljettintäkter i kollektivtrafiken. Av dessa beräknas cirka 900 miljoner sökas av Region Stockholm. Region Stockholm förutsätter att regeringen under hela pandemin ersätter de regionala kollektivtrafikmyndigheterna för uteblivna biljettintäkter orsakade av pandemin, i syfte att kollektivtrafiken ska kunna upprätthållas i sådan omfattning att trängsel och därmed ökad smittspridning undviks.

Utöver detta måste regeringen höja de generella statsbidragen. Det ekonomiska stöd som staten hittills har aviserat är inte tillräckligt. Om regering och riksdag inte tillskjuter ytterligare medel kan det leda till att Region Stockholm tvingas till svåra prioriteringar för att minska kostnaderna.

Under de närmaste åren drabbas Region Stockholm dessutom av en kraftigt ökad nettokostnad i det kommunala utjämningssystemet, från drygt en miljard kronor 2019 till 1,85 miljarder kronor 2021, 2,3 miljarder kronor 2022 och närmare 3,6 miljarder kronor 2023. Region Stockholm anser att det är statens ansvar att utjämna skillnader inom landet; det kan inte ligga på skattebetalarna i Stockholmsregionen, särskilt som de redan står för omkring hälften av statens skatteintäkter. Dagens utjämningssystem omfördelar dessutom stora belopp utifrån parametrar med låg förklaringsgrad för Region Stockholms kostnader vilket undergräver systemets legitimitet. Exempelvis underskattar utjämningssystemet väsentligt kostnaderna för att bygga och driva tunnelbana.

Region Stockholm instämmer med Kommunutredningen (SOU 2020:8 Starkare kommuner) om att en bred översyn bör göras av det kommunala utjämningssystemet. I ett kortare perspektiv bör ändringarna i kostnadsutjämningen åtminstone skjutas upp genom att införandebidraget förlängs på 2020 års nivå till åtminstone 2023 då den ekonomiska konjunkturen väntas ha stabiliserats.

Resultatförstärkande åtgärder är nödvändiga

För att säkerställa en ekonomi i balans krävs resultatförstärkande åtgärder. Om konjunkturen utvecklas sämre än vad som nu förutses, eller om staten inte tillskjuter medel med anledning av pandemin, krävs ännu mer omfattande åtgärder. Detta innebär att insatser behöver genomföras både

på koncernövergripande nivå och inom respektive nämnd och bolag. Verksamheten måste effektiviseras och lagstyrd kärnverksamhet prioriteras, vilket innebär att ambitioner och planerad verksamhet som går utöver lagkrav kan behöva avslutas, prioriteras ned eller skjutas fram.

Inom den produktion av hälso- och sjukvården som drivs i egen regi samordnas produktionskapacitet samtidigt som effektiviseringar och prioriteringar genomförs, delvis utifrån lärdomar från arbetet under pandemin. Kostnaderna för administration och lokaler måste sänkas. Utveckling av digitala stöd till medarbetare och möjlighet att erbjuda digifysisk vård möjliggör effektiviseringar samtidigt som det underlättar arbetet för medarbetarna och ger en mer tillgänglig vård till patienterna. Det är i nuläget en förutsättning för att kommande års utmaningar ska kunna hanteras.

Inom både hälso- och sjukvården och kollektivtrafiken görs en översyn av planerade investeringar utifrån respektive investerings bedömda nytta och betydelse för verksamheten och invånarna i förhållande till dess kostnader. Självklart också med beaktande av överenskommelser och medfinansiering liksom av konjunkturens utveckling. Det innebär att ett antal investeringar ges ny omfattning eller inriktning, alternativt skjuts fram eller avbryts.

Inom hälso- och sjukvården bedöms det under rätt förutsättningar finnas möjlighet att utöka försäljningen av specialiserade hälso- och sjukvårdstjänster till andra regioner och internationellt. Förutsättningarna är delvis olika: Potentialen för ökning bedöms vara störst för försäljningen av vård internationellt men då från mycket små volymer. Försäljningen av vård till andra regioner är betydligt större, men sker till självkostnadspris.

Inom kollektivtrafiken är det nödvändigt att planera för att resandet ska kunna öka på ett ansvarsfullt sätt så att resenärer väljer kollektivtrafiken men smittspridningen begränsas. En långsiktig strategi behöver också tas fram för hur intäkterna ska öka för att säkerställa täckning för ökade kostnader till följd av avtal (pris- och löneutveckling) samt driftsättning av investeringar.

Målsättningen är att Region Stockholms nettokostnader för verksamhetslokaler ska minska och incitamenten för ett effektivare lokalutnyttjande bör förstärkas. Lokaler ska kunna samhyras och samutnyttjas mellan offentlig och privat verksamhet med samma eller liknande innehåll. Marknadsfastigheter ska säljas när det finns goda förutsättningar för försäljning, och fram till respektive försäljningstillfälle ska ambitionen vara att fastigheterna ger så god avkastning som möjligt.

Fortsatta effektiviseringar krävs inom nämnder och bolag

Samtliga nämnder och bolag inom Region Stockholm ska utföra sina uppdrag och uppnå fastställda mål och målvärden samtidigt som de uppfyller det ekonomiska resultatkrav som fullmäktige har beslutat. Resultatkraven bestäms med hänsyn till regionkoncernens krav på avkastning på återinvesterade medel, bland annat för att täcka avsättningar för pensioner och ge avkastning på eget kapital. Hänsyn tas också till varje nämnds och bolags specifika förutsättningar inklusive konkurrenssituation.

Inför 2021 har den försämrade konjunkturen inneburit att resultatkraven generellt är lägre än vad som beslutades i 2020 års budget. Intäkter och anslag budgeteras samtidigt till en lägre nivå vilket förutsätter att de åtgärder som genomförs ger effekt under året. Majoriteten av nämnderna får oförändrade anslag jämfört med 2020. Hälso- och sjukvårdsnämndens och trafiknämndens anslag ökas med 2,9 respektive 3,3 procent eftersom dessa nämnders uppdrag är Region Stockholms mest samhällskritiska och grundläggande verksamheter för invånarna. Det är också dessa verksamheter som har påverkats allra mest av pandemin.

De anslag och resultatkrav som fastslås i denna budget innebär att effektiviseringar krävs i verksamheterna. Effektiviseringarna ska främst ske genom minskad administration, minskade lokalkostnader, förbättrade inköp, effektivare organisation samt fördjupad och förbättrad samverkan och styrning inom koncernen. För att rätt prioriteringar ska göras ska administrationen minska med tio procent inom alla nämnder och bolag, exklusive de nämnder som köper förvaltningsstöd av andra nämnder.

Minskade lokalkostnader ska uppnås bland annat genom flexibelt nyttjande av befintliga arbetsplatser, vilket möjliggör för fler verksamheter att samnyttja nuvarande kontorslokaler. Det innebär vidare att även verksamhetslokaler ska användas mer optimalt över dygnets alla timmar och veckans alla dagar. En aktiv samordning av Region Stockholms lokalanvändning ska leda till minskat lokalbehov och uppsägning av hyreskontrakt. Åtgärderna beräknas ge en besparing på 200 miljoner kronor.

Nämnder och bolag förväntas göra tydliga prioriteringar så att ekonomin är långsiktigt hållbar även med förändrade förutsättningar. Resurserna ska användas med fokus på invånarna och för mesta möjliga valuta för skattepengarna. Samtliga nämnder och bolag ska i verksamhetsplan för 2021 planera för kostnadssänkande åtgärder, bland annat med beaktande av lärdomar av nya arbetssätt under pandemin. Utgångspunkten ska vara att värna kärnverksamhet. För att lyckas med det behöver nämnder och

bolag prioritera och utveckla såväl produktiviteten som effektiviteten i verksamheten.

Utöver att en ekonomi i balans är ett lagkrav och en förutsättning för en pålitlig verksamhet ger ordning och reda i finanserna nämnder och bolag möjlighet att ta initiativ till utveckling av verksamheten på sikt. Så skapas potential för ansvarsfulla satsningar både för att ta hand om det Region Stockholm redan har och för att utveckla verksamheten för framtiden.

1.3 En hälso- och sjukvård av god kvalitet

Nya lärdomar och samarbeten med anledning av covid-19
Stockholmsregionen drabbades hårt av pandemin under våren 2020 och det innebar en omfattande omställning inom hälso- och sjukvården. Medarbetare och vårdgivare har på kort tid upparbetat nya samarbetsformer och etablerat stärkta vårdflöden. Den högre belastningen har kunnat mötas på ett extraordinärt sätt och med nödvändig snabbhet i omställningar av vårdutbud. Samverkan med länets kommuner har också varit avgörande för att erbjuda invånarna bästa möjliga vård och omsorg.

Många erfarenheter har gjorts under pandemin och delar av den omställning som nu har skett ska tas tillvara och utgöra grund för nya och effektivare arbetsformer.

Under våren 2020 fattades flera beslut om styrning av resurser till covid-vården. Planerad vård som bedömdes kunna vänta utan allvarliga medicinska konsekvenser sköts på framtiden. Förutom den uppskjutna vården, som består av planerad vård som inte kunde genomföras under pandemin, kan också nya vårdbehov ha uppstått under pandemin, när invånare har avstått eller väntat med att söka hjälp. Även den psykiska ohälsan förmodas ha ökat på grund av covid-19 och restriktionerna kring sociala kontakter.

I många länder, inklusive Sverige, pågår ett intensivt arbete med att arbeta fram ett verksamt covid-19-vaccin och Region Stockholm förbereder för en kommande vaccination av länets invånare. Antibiotikaresistens klassas av WHO som en av världens fem största utmaningar för framtida hälsa. I och med covid-19-pandemin har antibiotikaförskrivningen minskat, men arbetet med att nå en på lång sikt minskad antibiotikaanvändning måste fortsätta.

Den uppskjutna vården ska hanteras i ett läge då fortsatt behandling och rehabilitering av covid-19-patienter kommer att krävas och fortsatta åtgärder för att begränsa smittspridningen väntas vara nödvändiga. Den

akuta och elektiva (planerade) vården ska genomföras samtidigt som beredskap behöver finnas för ett nytt större utbrott av pandemin. För väl fungerande vårdflöden krävs fortsatt effektiv samverkan.

Hälso- och sjukvårdsnämnden och akutsjukhusen gick in i 2020 med en ansträngd ekonomisk situation. Åtgärder för att sänka takten i kostnadsutvecklingen måste fortfarande genomföras, bland annat ska de planerade åtgärder som har skjutits upp på grund av pandemin nu genomföras.

Övergripande inriktning för hälso- och sjukvården

All vård ska bedrivas utifrån ett patientperspektiv. Givet det ekonomiska läget och behovet av effektiviseringar är det avgörande att samtliga vårdresurser beaktas som delar av ett gemensamt system samt att kapacitet frigörs för vård på lägsta effektiva vårdnivå inom givna ekonomiska ramar. Kostnadsutvecklingen inom hälso- och sjukvården har varit hög under ett antal år och strikta prioriteringar behöver göras så att den som har störst behov får företräde i enlighet med hälso- och sjukvårdslagen.

Det befintliga systemet effektiviseras och styrningen av vårdkonsumtion utvecklas. Bland annat breddas husläkarmottagningarnas uppdrag och flera vårdval ses över, skärpta krav på remiss kan till exempel komma att ställas inom fler vårdval. Psykiatrisk vård integreras med den somatiska vården. Planerad utbyggnad av vård behöver senareläggas eller avbrytas; bland annat senareläggs öppnandet av en förlossningsklinik vid S:t Görans sjukhus, liksom av de ytterligare närakuter som planerats.

Hälso- och sjukvårdsnämnden och vårdens kunskapsstyrningsnämnd kommer fortsatt att analysera i vilken mån utbudet av hälso- och sjukvård och hjälpmedel behöver förändras.

Hälso- och sjukvårdsnämnden ska under 2021 stärka sin avtalsuppföljning för att säkerställa att leveransen av beställda tjänster håller avtalad nivå och att skattemedlen används på ändamålsenligt sätt. Uppföljning, granskning och kontroll är bärande delar i det arbetet samtidigt som lärdomar ska dras för att förbättra framtida beställningar.

Vården ska fortsatt präglas av valfrihet. Under 2021 ska husläkarmottagningarnas roll som navet i hälso- och sjukvården fortsatt förstärkas, kvaliteten i vården ska förbättras genom stärkt kunskapsstyrning och uppföljning, ersättningsmodellerna ska förenklas och det hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande arbetet ska utvecklas liksom vårdkedjor för mer sammanhållen vård.

Patientavgiften för besök hos läkare på specialistmottagning höjs från den 1 januari 2021 till 400 kronor och avgiften för besök efter remiss från husläkarmottagning höjs till 200 kronor.

Vårdens kunskapsstyrning

För att säkerställa att patienten får likvärdig och evidensbaserad vård över hela länet krävs en ökad kunskapsstyrning som styrs av regionala och nationella riktlinjer. Kunskapsstyrningen kompletterar den snabbt ökande mängden av nya medicintekniska produkter, nya läkemedel inklusive särläkemedel samt nya innovationer och digitalisering, och bidrar till att Region Stockholms resurser prioriteras på ett sådant sätt att de gör störst nytta. Region Stockholm ska utveckla arbetet med vårdens prioriteringar och öka kunskapen bland beslutsfattare om prioriteringar inom hälso-och sjukvården.

Vården för individer med diabetes samt andra endokrina sjukdomar behöver förbättras för att säkerställa följsamhet till nationella riktlinjer. Kunskapen hos primärvården behöver vara god kring riktlinjer för upptäckt, diagnosticering och uppföljning av de stora folksjukdomarna. Vårdens kunskapsstyrningsnämnd ska påbörja implementeringen av förbättringar inom diabetesvården, utifrån de fokusområden som presenteras i diabetesplanen.

Tillgänglighet och vårdgaranti

Region Stockholm har höga ambitioner när det gäller patienternas tillgänglighet till vård och har en skarpare vårdgaranti än den nationella för förstabesök hos specialist. I den situation som Region Stockholm befinner sig, med ett stort uppdämt vårdbehov till följd av uppskjuten elektiv vård under pandemin, är det dock nödvändigt att justera ambitionsnivån. Den uppskjutna vården ska betas av snabbt, successivt och enligt medicinsk prioriteringsordning med fokus på att korta köerna; målsättningen är att den uppskjutna vården i största möjliga mån ska arbetas bort inom ett år. Region Stockholm kommer därför under det kommande året att följa den nationella vårdgarantin avseende väntetid på första besök till specialist.

För att säkerställa att vården bedrivs resurseffektivt och patientsäkert ska vårdgivarna i högre grad kan möta invånarna både fysiskt och digitalt, där behov och önskemål ska vara avgörande. Då skapas även goda förutsättningar för en sammanhållen vårdkedja, som kan vara helt digital, enbart fysisk eller en kombination av digital och fysisk. Ersättningsmodeller ska stimulera detta och samtidigt minska administrationen.

Fler mottagningar i Region Stockholm ska erbjuda kallelser, provsvar och annan korrespondens via säker elektronisk brevlåda. Under 2021 är målsättningen att det ska vara möjligt på minst hälften av mottagningarna.

Primärvården

Målsättningen för Region Stockholms primärvård är hög upplevd och faktisk tillgänglighet, medicinsk kvalitet, kontinuitet och förtroende som kontinuerligt förbättras utifrån invånarnas behov. Det kräver ett långsiktigt och metodiskt arbete i enlighet med hälso- och sjukvårdsnämndens primärvårdsstrategi (HSN 2019-2025) och dess genomförandeplan (HSN 2019-0945, VKN 2019-0221-2).

För att utveckla kvaliteten och kontinuiteten och stärka förtroendet för vården bland invånarna behöver fler erbjudas en fast, namngiven, husläkare. Till det kommer ett ökat fokus på hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande insatser, utökad samverkan med kommunala verksamheter samt utökad samverkan mellan primärvård och specialistvård för att kunna slutbehandla så många som möjligt i primärvården.

Region Stockholm är mitt i arbetet med att ställa om hälso- och sjukvården utifrån de bärande principerna att all vård ska bedrivas på mest effektiva vårdnivå och i möjligaste mån av vårdgivare i nätverk inom öppenvården. För att möjliggöra denna förändring behöver primärvården och närakuternas uppdrag fortsatt utvecklas. Mottagningar för första linjens psykiatri ska byggas ut i ett länstäckande nätverk. Husläkarjourerna avvecklas under 2021.

I det ansträngda ekonomiska läget tydliggörs den politiska inriktningen att stärka och utveckla husläkarmottagningarna som nav i den nära vården. För 2021 höjs ersättningen till husläkarverksamheterna med tre procent för att möjliggöra utveckling i enlighet med primärvårdsstrategin och genomförandeplanen. Höjningen innebär en förstärkning och finansiering av utökade uppdrag och är viktig för att fortsätta omställningen. Denna inriktning ska fortsätta under kommande år och dess omfattning avgöras av rådande ekonomiska förhållanden.

Under pandemin har användningen av digitala vårdkontakter ökat när fysiska besök inte har varit möjliga att genomföra i samma utsträckning. Denna omställning ska fortsätta. Övergången till digitala arbetssätt syftar till att säkerställa en god tillgänglighet och förbättra vården av kroniskt sjuka och vårdtunga patienter genom att frigöra personalresurser. Utvecklingen av fysiska husläkarmottagningar med ett tydligt digitalt utbud

och dess påverkan på det övriga utbudet ska följas. En god geografisk spridning av mottagningar i länet är fortsatt viktigt.

Översyn och sammanslagning av vårdval

I Region Stockholm finns i dag en mångfald aktörer inom primärvård, specialiserad vård och tandvård. Detta ger invånarna valfrihet och möjliggör hög tillgänglighet och geografisk spridning. Vården bedrivs både i egen regi och genom avtal med privata vårdgivare. För att förbättra vården är en aktiv avtalsuppföljning en förutsättning och ett ständigt pågående arbete för att förbättra och effektivisera beställningarna. Vårdvalen ses över för att skapa bredare vårdområden och en mer sammanhållen vårdkedja för patienten.

För att kunna stärka primärvårdsuppdragen måste kostnaderna minska inom den öppna specialistvården utanför akutsjukhusen, som bland annat bedrivs genom vårdval enligt lagen om valfrihetssystem, LOV. Målsättningen är att minska kostnaderna med fem procent inom tre år inom den öppna specialistvård som upphandlas enligt LOV och därmed frigöra resurser till primärvården.

Under 2020 påbörjade hälso- och sjukvårdsnämnden den så kallade Vårdvalsutredningen (HSN 2019-2131) i syfte att se över vårdvalen. Utredningens direktiv togs fram med utgångspunkt från Region Stockholms behov och rekommendationer från arbetsgruppen Handslaget, som består av vårdvalsaktörer, om bland annat utformning av uppdrag, dialog samt ersättningsmodeller som återspeglar resursåtgång och uppföljning. Utredningens arbete har försenats av bland annat pandemin men ska slutföras under 2021.

En akutsjukvård för olika behov

För den som är i behov av akutsjukvård ska ett snabbt och tryggt omhändertagande finnas tillgängligt så nära patienterna som möjligt. Därför erbjuds det akuta omhändertagandet på flera olika nivåer. För att patienter ska vårdas på rätt nivå ska 1177 Vårdguiden få en tydligare roll avseende guidning av vården i Region Stockholm. Hänvisningsstödet utvärderas och utvecklas för att öka patientsäkerheten och kvaliteten och för att optimera patientflödet i sjukvårdsystemet.

Närakuterna i Stockholmsregionen har en hög kompetens och har tagit över patienter som tidigare sökte till akutmottagningarna. Det stora flertalet patienter som har akuta, icke livshotande sjukvårdsbehov ska dock i första hand få det omhändertaget hos sin husläkarmottagning. Det är därför viktigt att ge incitament för husläkarmottagningarna att ha hög

tillgänglighet och kunna omhänderta patienter för att undvika jourbesök och besök på närakuterna.

Närakuterna ska bli ett nav i det akuta omhändertagandet. För att vårdutbudet i länet ska bli enhetligt kommer husläkarmottagningarnas jourmottagningar successivt att avvecklas. Några närakuter och akutmottagningar kommer att samlokaliseras och ha en samordnad triagering av patienter. I Region Stockholm finns idag tio närakuter. Förändringarna av det akuta omhändertagandet ska utvärderas och starten av närakut 11 och 12 senareläggs i avvaktan på utvärderingen.

De patienter som behöver akutsjukhusens resurser ska erbjudas ett kvalitativt och tillgängligt omhändertagande. Akutsjukvårdens karaktär gör att den är svår att planera men organisationen ska fungera så att vänte- och vistelsetider hålls rimliga. Flödet från akuten till hemmet eller lämplig vård- eller omsorgsplats ska fungera med korta ledtider så att medarbetarna på akutmottagningarna kan utföra sina uppgifter på ett patientsäkert sätt. Detta kräver samplanering inom varje sjukhus, mellan sjukhusen, med andra vårdgivare och med kommunerna.

När specialistvård i större utsträckning kan erbjudas utanför akutsjukhusen kommer andelen patienter med omfattande vårdbehov och patienter i behov av högspecialiserad vård att öka på akutsjukhusen. På Karolinska Universitetssjukhuset bedrivs den mest högspecialiserade vården.

Prehospital vård

Regionens prehospitala vård består idag av ett multikompetent team av ambulanssjukvårdare, specialistsjuksköterskor och läkare som dagligen bedömer, vårdar, transporterar samt hänvisar närmare 250 000 invånare i behov av ambulanssjukvårdens omvårdnad och resurser. Vid årsskiftet 2021 kommer alla i Stockholmsregionen, oavsett ålder, att kunna få hjälp av räddningstjänsten i samband med hjärtstopp.

De senaste årens utveckling av olika delar av den prehospitala vården har medfört stora förbättringar för länets patienter. En kraftigt ökad kapacitet har förbättrat omhändertagandet. Pandemin har också gett lärdomar om ambulansstyrningens betydelse i hela vårdkedjan för att med ökat samarbete och större flexibilitet korta väntetider på akutmottagningar och jämna ut flöden mellan akutsjukhusen vid belastningstoppar.

Hälso- och sjukvårdsnämnden ges i uppdrag att, i samråd med företrädare för vårdgivarna, skyndsamt utreda hur den prehospitala vårdens strategiska och operativa styrning ska utvecklas vidare. Detta utifrån erfarenheterna från pandemin och med fokus på att förbättra processer och styrning så att

varje patient får vård på rätt plats, väntetiderna blir kortare på akutmottagningar, patientsäkerheten stärks och ambulansflödet operativt smidigt kan styra rätt patient till rätt vårdgivare för bästa möjliga vård. Utredningen ska presenteras under första kvartalet 2021. Inriktningen är snabb implementering när utredningen har presenterat sina slutsatser.

För att skapa bättre styrning och triagering[2] av patienter till rätt vårdnivå ska det finnas tydliga förutsättningar för samarbete mellan 1177 Vårdguiden, SOS Alarm och den prehospitala vården. Detta innefattar även egenvård. Nationell patientöversikt (NPÖ) är en tjänst som möjliggör för olika vårdgivare att, med patients samtycke, få direktåtkomst till varandras journaluppgifter. Den ska vara tillgänglig för den prehospitala vården och SOS Alarm för att de ska kunna ta del av 1177 Vårdguidens hänvisningar.

Jour- och akutläkarbilarna har en viktig roll och hälso- och sjukvårdsnämnden ska genom avtal säkerställa förutsättningar för vårdgivarna att utnyttja dem så effektivt som möjligt, och att husläkarverksamheternas uppsökande uppdrag kan utvecklas.

E-hälsa och vård-it

Vårdens digitalisering ska fortsatt utvecklas med fokus på samordning, effektivitet och ökad trygghet för patienterna. E-hälsa och digital utveckling är integrerade delar av kärnverksamhetens processer och behöver vara nära knutna till vårdens utförande.

Antalet digitala vårdmöten på husläkarmottagningar har ökat kraftigt under året. Under perioden januari till augusti 2020 registrerades exempelvis över 212 000 distanskontakter, jämfört med 16 000 distanskontakter under motsvarande period 2019. Användningen av e-tjänsterna på 1177 Vårdguiden har också ökat kraftigt. Under augusti 2020 var användningen 33 procent högre än under samma månad föregående år.

Samverkan mellan vårdgivarna ska vara god och informationsöverföringen mellan olika vårdgivare ska fungera väl. Fysiska besök och e-tjänster är naturliga delar av vårdutbudet och avtal, ersättningssystem och uppföljningskrav ska vara väl anpassade för en digifysisk och platsoberoende sjukvård. Hälso- och sjukvårdsnämnden ska genom sina upphandlingar och avtal med vårdgivare kravställa att patienten alltid ska kunna välja att kommunicera med vårdgivaren digitalt, och kunna följa sin vård via nätet bland annat genom tillgång till journal, provsvar och kallelser. De digitala tjänsterna ska utformas utifrån skarpa tillgänglighetskrav baserade på olika gruppers behov.

[2] Triagering är en process för att sortera och prioritera patienter utifrån bland annat symptom och sjukdomshistoria.

Den så kallade stöd- och behandlingsplattformen möjliggör digital vård och är en viktig del i att kunna erbjuda invånare stöd och behandling via nätet med ökad flexibilitet och tillgänglighet för invånare och medarbetare. Plattformen ska fortsatt utvecklas.

För att realisera de nyttor som digitaliseringen kan ge krävs att ägarskapet för it och digitalisering formaliseras och att vårdgivarna ges större delaktighet i utvecklingen. Berörda nämnder och bolag behöver ansvara för den it och digitalisering som direkt rör deras specifika kärnverksamhet. Regionstyrelsen ansvarar för digitalisering av det regiongemensamma verksamhetsstödet, som exempelvis administrativa system, för gemensamma regelverk och principer för digital utveckling, samt för it-infrastruktur. Detta utgör tillsammans förutsättningar för att kärnverksamheterna ska kunna fokusera på sina respektive grunduppdrag.

Inom hälso- och sjukvården behöver ansvaret för it och digitalisering följa uppdelningen i beställar- och utförarroller. Hälso- och sjukvårdsnämnden ska ansvara för den it och digitalisering som krävs för att på ett effektivt sätt agera som beställare och ansvara för system som stödjer hälso- och sjukvårdssystemet. System och applikationer som krävs för att bedriva vård behöver dock hanteras vårdnära inom produktionen.

Folkhälsa

En god folkhälsa ger ett mer motståndskraftigt samhälle vilket vi har sett inte minst under covid-19-pandemin. Region Stockholms folkhälsoarbete är en viktig grund för att stärka människors hälsa men också för att minska sjukdomsbördan och ojämlikhet i vården. Folkhälsoinsatser inriktade på att minska de negativa effekterna av covid-19-pandemin krävs under det kommande året.

Ett helhetsgrepp ska tas för att minska förekomsten av de riskfaktorer som bidrar till störst sjukdomsbörda, som övervikt och fetma hos barn och vuxna, samt för att öka den fysiska aktiviteten hos barn, unga och äldre i Stockholmsregionen. Det görs genom kunskapsstyrning samt informations- och stödinsatser på olika sätt till olika aktörer och grupper. Region Stockholm välkomnar dem som vill investera i så kallade hälsokontrakt, där ersättningen för att förbättra hälsoläget i en viss patientgrupp villkoras mot uppnått resultat. Inriktningen är patientgrupper med hög risk att utveckla sjukdomar på grund av sitt hälsoläge och utgångspunkten ska vara att skattebetalarna står för en väsentligt lägre risk än i vanliga avtal.

Att förbättra folkhälsan och minska hälsoklyftorna är en regional prioritering i RUFS 2050 och ett gemensamt ansvar för många aktörer i

Stockholms län. I Region Stockholm har tillväxt- och regionplanenämnden och hälso- och sjukvårdsnämnden ett särskilt ansvar att samverka med varandra och med länets kommuner i den regionala prioriteringen om att förbättra folkhälsan och minska hälsoklyftorna.

Hälso- och sjukvårdsnämnden har i uppdrag att samordna Stockholmsregionens strategiska folkhälsoarbete. Nämnden ska stärka den strategiska styrningen av Region Stockholms folkhälsoarbete och bidra till en för regionkoncernen samlad styrning inom folkhälsoområdet, en möjlighet att följa upp det folkhälsoarbete som görs inom koncernen, samt en möjlighet att identifiera utvecklingsbehov. Som ett led i detta arbete beslutas 2021 om en ny folkhälsopolicy för Region Stockholm. Policyn kan utgöra grund för att utveckla arbetssätt och metoder som underlag för Region Stockholms fortsatta styrning och regionala samordning av folkhälsoarbetet inom ramen för det regionala uppdraget.

Fysisk aktivitet är en viktig grund för god hälsa genom hela livet. Därför är det viktigt med insatser som stärker kunskapen om fysisk aktivitet på recept (FaR) bland vårdgivare och patienter. Levnadsvanor i allmänhet och fysisk aktivitet i synnerhet kommer att vara viktiga delar i behandlingen av patienter efter genomgången covid-19 och de livsförändringar som pandemin har medfört. Förskrivning av FaR till barn och äldre har minskat under pandemin och insatser inom detta område ska prioriteras.

Genom tidig upptäckt av riskfaktorer som högt blodtryck, högt kolesterol och rökning kan hjärt- och kärlsjukdom samt stroke förebyggas kostnadseffektivt. Ett arbete ska genomföras av vårdens kunskapsstyrningsnämnd för att stödja vårdgivarna i att använda bästa tillgängliga kunskap samt utveckla och förbättra tidig upptäckt och fullföljande behandling av hjärt- och kärlsjukdom samt stroke.

Tidig upptäckt av cancer

Covid-19-pandemin har inneburit att färre personer har sökt vård. Det har bland annat inneburit att antalet diagnosticerade cancerfall har minskat jämfört med tidigare år. Detta är mycket oroande eftersom en senare upptäckt och diagnos kan innebära försämrad prognos för patienten. Därför är det viktigt att Region Stockholm arbetar aktivt med att uppmana människor som misstänker att de är sjuka att också uppsöka vård.

De nationella screeningprogram som erbjuds ska vara tillgängliga och bidra till ett högt deltagande i hela länet. Kunskapen om prevention ska öka och arbete bedrivas för att få fler att delta i screeningprogrammen. För att nå de kvinnor som inte deltar i screeningprogrammet om livmoderhalscancer

erbjuds självtester. Individuell lungcancerscreening ska testas för de kvinnor som röker och deltar i screeningen för bröstcancer.

Psykisk ohälsa och psykiatri

Hälften av de besök som görs på husläkarmottagningar i länet grundar sig helt eller delvis i psykisk ohälsa och vårdutbudet inom primärvården ska anpassas efter det. Hälso- och sjukvårdsnämnden ska följa upp och säkerställa att husläkarmottagningarnas vårdutbud och kompetens utvecklas i enlighet med befolkningens behov. Särskilt fokus ska läggas på hur vården når de individer som löper störst risk för psykisk ohälsa. Patientens inflytande är avgörande för ett gott vårdresultat och patienten ska ges stor delaktighet i val av behandlare och evidensbaserad behandlingsform samt få hjälp att hitta rätt. Målsättningen är att så många som möjligt ska kunna slutbehandlas inom primärvården.

Parallellt med utbyggnaden av första linjens psykiatri fortsätter Region Stockholms arbete med att utveckla det främjande arbetet för psykisk hälsa och det förebyggande arbetet mot psykisk ohälsa. En strategi för psykisk hälsa beslutas i regionfullmäktige under 2021 och en samlad bild tas fram över strategiska utvecklingsbehov inom det digitala området från främjande av psykisk hälsa till specialiserad psykiatrisk vård. En digital plattform för främjande och förebyggande av psykisk hälsa är under framtagande och ska implementeras under året.

Det är särskilt prioriterat att undvika köer inom barn- och ungdomspsykiatrin. Väntetider måste därför hållas korta och de barn som har behov av specialistpsykiatrin ska erbjudas en trygg vård, med en fast vårdkontakt och en tydlig vårdplan. Vården för barn och vuxna med neuropsykiatriska diagnoser ska utvecklas med fokus på sammanhållna vårdkedjor.

För att förbättra samordningen av den psykiatriska och den somatiska vården och tillgodose det ökade vårdbehovet genomförs ytterligare investeringar inom psykiatrin genom att en expansion sker av både vårdplatser och verksamhetslokaler. Inom exempelvis S:t Görans område planeras för en samordnad barn- och ungdomsverksamhet med utökad barn- och ungdomspsykiatri inklusive akutmottagning tillsammans med både Stockholms centrum för ätstörningars mottagning för barn och ungdom samt en samlokalisering med Maria Ungdom S:t Göran och deras akutmottagning.

Vidare genomförs en satsning på rättspsykiatrin genom upprustning av lokalerna vid Löwenströmska, omvandling av Ytterö till vårdplatser för rättspsykiatri (klass 3) samt en fortsatt planering för att bygga ut Helix med

etapp 2, vilket innebär 57 nya vårdplatser (klass 1 och 2) till en beräknad investering om 750 miljoner kronor. Region Stockholm kommer att fortsätta köpa rättspsykiatriska vårdplatserna vid Karsudden. Hälso- och sjukvårdsnämnden får i uppdrag att, i samråd med SLSO, förhandla fram och ingå långsiktiga avtal med andra regioner för köp av ytterligare rättspsykiatriska vårdplatser som inte kan tillgodoses i Region Stockholm.

Graviditet och förlossning

Blivande föräldrar ska uppleva vården under och efter en graviditet som trygg och de ska få stöd och kunskap för att ta ansvar för sin egen vård. Verksamheter inom mödravården ska kunna ta emot besök av akut karaktär både fysiskt och digitalt så att blivande föräldrar inte behöver åka till en förlossningsklinik annat än när omvårdnaden om barnet eller den gravida så kräver.

Vården ska erbjuda individuellt anpassad förlossningsvård med närvaro av utbildad personal för stöd under förlossning och eftervård. Det förstärkta amningsstödet är en viktig del av eftervården. Kompetensförsörjningen är viktig för en fortsatt hög kvalitet i förlossningsvården.

I Stockholm dör cirka 100 barn varje år i slutet av graviditeten eller under förlossningen. Trots internationellt goda resultat för neonatal dödlighet finns det fortfarande möjlighet att ytterligare minska antalet dödfödda barn. Föräldrar till barn som har dött under graviditet eller förlossning ska mötas av jämlik och professionell vård och bemötande från hälso- och sjukvårdspersonal, oavsett var i länet föräldrarna söker vård.

Utöver familjers sorg medför fosterdöd även samhällskostnader i form av psykisk ohälsa, sjukskrivningar och behov av stödinsatser. Kunskapen behöver stärkas om faktorerna bakom spädbarnsdödlighet och hur detta motverkas för att färre barn ska dö i slutet av graviditet eller under förlossning. Vid Karolinska Universitetssjukhuset finns hög kompetens kring så kallad intrauterin fosterdöd, här finns möjlighet samla kunskaperna till sjukhuset som då kan utgöra ett kunskapscentrum för dessa frågor.

Förlossningsprognoser är en viktig del i arbetet med planering av Region Stockholms framtida kapacitet för förlossningar. När en reviderad prognos har tagits fram ska hälso- och sjukvårdsnämnden ta ställning till tidpunkt för öppnandet av förlossningskliniken vid S:t Görans Sjukhus.

Barn och unga
Alla barn har rätt till en jämlik vård. Samverkan inom barnsjukvården, mellan olika vårdnivåer och med andra aktörer är viktig, liksom att vården har ett helhetsperspektiv som även innefattar anhöriga.

Barnavårdscentralerna har en nyckelroll i vårdkedjan för barn och ger ett särskilt stöd för det preventiva och hälsofrämjande arbetet inom barnsjukvården, exempelvis genom att kunna identifiera och stödja familjer med barn som löper risk för övervikt, psykisk ohälsa och dålig tandhälsa.

Fler samarbeten mellan Region Stockholm och länets kommuner utvecklas, till exempel har kriterierna för utökat hembesöksprogram ändrats så att fler barnavårdscentraler kan ansöka om det. Hembesök erbjuds även utrikes födda föräldrar som föder sitt första barn i Sverige. Samarbeten med exempelvis öppna förskolan och förebyggande socialtjänst i familjecentraler stimuleras fortsatt.

Seniorvård
Äldre ska känna trygghet med att vården i dess olika delar fungerar där husläkare, basal och avancerad hemsjukvård, kommunernas omsorg och geriatrik verkar i ett väl sammanhållet nätverk och där tillgången till äldrepsykiatrisk kompetens är god. Att äldre patienter har en fast och namngiven läkarkontakt inom husläkarverksamheten är viktigt för att säkerställa en god och kvalificerad vård präglad av kontinuitet och anpassad för äldre. Äldremottagningarna ska erbjuda äldre patienter en trygg och tillgänglig vård. Den isolering som många har behövt befinna sig i under pandemin har visat hur viktigt det är att samtliga verksamheter inom regionen arbetar aktivt med att minska den ofrivilliga ensamheten.

För äldre som har svårt att själva ta sig till vården finns möjlighet till vårdinsatser i hemmet, detta för att minska risken för att akuta vårdbehov uppstår. Vid behov av akut vård och där det bedöms lämpligt ska vården kunna hänvisa patienterna direkt till en geriatrisk klinik. För äldre som besöker akutmottagningar ska remittering och transport till rätt vårdnivå fungera effektivt och tryggt. En trygg hemgång är viktig för att bland annat bibehålla en låg återinläggningsfrekvens på akutsjukhusen.

Ett väl integrerat samarbete mellan Region Stockholm och kommunerna i fråga om omsorg och hälso- och sjukvård är central i vården av äldre. De som flyttar in och bor på kommunernas särskilda boenden, SÄBO, tillhör i dag de äldsta, sjukaste och sköraste i samhället och Region Stockholm som huvudman för läkarinsatserna behöver säkerställa att de håller en god kvalitet som svarar mot den enskildes behov, med bibehållen god boendemiljö. Erfarenheter från pandemin ska tas tillvara. Utifrån dem ska

organisationen för läkarinsatser i SÄBO utvärderas för att möjliggöra en bättre och mer jämlik vård för patienten och ett förbättrat och mer kvalificerat medicinskt omhändertagande. Kontinuitet är en förutsättning för god vård och insatserna runt den äldre ska präglas av trygghet och samverkan mellan olika aktörer.

Tandvård

En god tandhälsa förebygger annan sjuklighet och tandvården kan bidra till tidig upptäckt av olika sjukdomstillstånd. Jämlikheten ska stärkas och de med sämst tandhälsa ska prioriteras, vilket förutsätter tät samverkan med kommunerna. Tandvården ska samverka med andra vårdspecialiteter för en sammanhållen vård av patienten. De patienter som är berättigade till regionfinansierad vuxentandvård har rätt till en tillgänglig och patientsäker vård med hög kvalitet. Många utförare ger god tillgänglighet men som beställare är det viktigt att säkerställa att skattemedel betalas ut korrekt enligt Region Stockholms riktlinjer. Uppföljning av utförda insatser för att säkerställa kvaliteten är av yttersta vikt och den utökade fakturagranskning som startade 2019 ska permanentas.

Tandhälsan bland Stockholmsregionens barn ser olika ut. Ett tätare samarbete mellan barnavårdscentralerna och barntandvården har inletts i syfte att minska karies hos små barn, genom att Folktandvården kommer till barnavårdscentraler för att informera föräldrar till barn under två år om tandhälsa. En utredning om att tidigarelägga den första tandkontrollen för barn i behovsområde 3 och 4 ska genomföras. Den kliniska forskningen och vårdprogrammen inom tandvården genom Akademiskt centrum för äldretandvård (ACT) och Akademiskt barntandvårdscentrum (ABC) fortsätter.

Forskning och utbildning

Forskning och utbildning ska ske i och genom samverkan i hela vårdkedjan. För att möjliggöra translationell och klinisk forskning behöver hälso- och sjukvården säkerställa organisatoriska förutsättningar och infrastruktur. Translationell forskning innebär att iakttagelser eller problem som identifieras inom sjukvården ligger till grund för ny forskning, med målet att resultaten snabbt ska kunna tillämpas i form av förbättrade diagnostik- eller behandlingsmetoder. Vidare behöver förutsättningar för forskning och utbildning säkerställas i samband med strukturförändringar i hälso- och sjukvården.

Högspecialiserad vård

Region Stockholm är en stark aktör inom nationell högspecialiserad vård och erbjuder vård till patienter från andra län och andra länder, vilket ger en volym i verksamheten som bidrar till hög kvalitet i denna vård även för invånarna i Stockholms län. För att effektivisera organisationen för hälso-

och sjukvård till utländska patienter, och samtidigt bättre nyttja det internationellt kända varumärket Karolinska Universitetssjukhuset, övertar Karolinska Universitetssjukhuset Stockholm Care AB:s nuvarande uppdrag och funktion. Även Tobiasregistret, som idag förvaltas av Stockholm Care AB, överförs till Karolinska Universitetssjukhuset.

Sjukvård och omsorg i Norrtälje kommun
Samordningen av äldreomsorg, omsorg för personer med funktionsnedsättning och hälso- och sjukvård i Norrtälje kommun är en framgångsrik modell som har förbättrat omhändertagande om särskilt sköra äldre, minskat inläggning och återinläggning på sjukhus och åstadkommit ett helhetstänkande som har inneburit kvalitetsvinster för invånarna i kommunen.

Samordningen inom vård och omsorg är viktig att bevara, liksom att värna Norrtälje sjukhus som en trygg punkt för vården i den norra delen av länet. Norrtälje sjukhus utgör också en resurs som avlastar länets övriga akutsjukhus. För att säkerställa att Region Stockholms resurser kommer patienterna till gagn är det avgörande att beställning och uppföljning av vården sker effektivt. Region Stockholm bedömer att det finns betydande möjligheter att frigöra resurser till vården, bland annat genom att minska dubbelarbete i beställningen av vård och avtalsuppföljning.

För att långsiktigt värna den framgångsrika modellen med Tiohundra AB bör Region Stockholm i samråd med Norrtälje kommun pröva möjligheten att hälso- och sjukvårdsnämnden beställer sjukvård. Inom ramen för Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje, KSON, sker fortsatt samverkan för att värna den framgångsrika modellen samt utöva gemensamt ägarskap över Tiohundra AB. Det innebär möjligheter till effektivisering. Under 2021 ska Region Stockholm även diskutera utformningen av den politiska styrningen av KSON med Norrtälje kommun.

Förändringarna ska också leda till att styrningen av den gemensamma vården och omsorgen i kommunen bli bättre och Norrtälje sjukhus, genom Tiohundra AB, blir en tydligare aktör för hela länets sjukvårdssystem, vilket kan innebära såväl ytterligare planerad vård som akutvård för patienter som bor utanför Norrtälje kommun. Det ger en än stadigare grund för sjukhuset i framtiden.

Det är av stor vikt att skyndsamt under 2021 överenskomma med Norrtälje kommun hur aktörerna gemensamt ska kunna värna vården i kommunen, med såväl hög kvalitet som en ekonomi i balans.

1.4 Attraktiv kollektivtrafik i ett hållbart transportsystem

Ett förändrat resande kräver anpassning
Resandet med kollektivtrafik har påverkats kraftigt av pandemin: I mitten av april gjordes bara 35 procent så många resor som under motsvarande period föregående år. Från maj och under sommaren noterades en viss återhämtning men antalet resenärer är fortfarande lägre än före pandemin. Osäkerheten kring hur antalet resenärer kommer att utvecklas är stor och beror såväl på myndigheters råd och rekommendationer som på eventuella beteendeförändringar.

Bedömningen är att antalet resenärer kommer att vara kraftigt påverkat under en längre tid. Även under 2021 kan ett ökat hemarbete och minskat pendlande förväntas jämfört med före pandemin. Detta innebär en påtaglig minskning av biljettintäkterna, särskilt från försäljningen av 30-dagarskort.

Trafiknämnden måste därför fortsätta att följa utvecklingen av resenärernas efterfrågan och eventuellt förändrade resmönster, vidta åtgärder för att öka resenärernas betalningsvilja samt för att såväl trygga biljettintäkterna som sänka kostnaderna. Vidare ska nämnden arbeta med att åter öka resandet i takt med att restriktionerna för resande med kollektivtrafiken hävs.

Förändrade resmönster kan framöver leda till att trafikutbudet behöver anpassas och kostnader sänkas. Detta kan komma att innebära att tidigare fattade beslut behöver omprövas av nämnden.

Om Region Stockholm ska ha möjlighet att bedriva verksamhet med bibehållen ekonomi i balans krävs också att staten ersätter Region Stockholm, i egenskap av regional kollektivtrafikmyndighet, för minskade resenärsintäkter under hela pandemin med anledning av Region Stockholms och resenärernas följsamhet till Folkhälsomyndighetens rekommendationer.

Framtidsbygget fortsätter
Under kommande år genomför Region Stockholm betydande investeringar i Stockholmsregionens kollektivtrafik för att möta den växande regionens behov. Nya sträckor och dubbelspår, nya fordon och terminaler liksom depåanpassningar för förnybara bränslen bidrar alla till regionfullmäktiges mål för kollektivtrafiken genom att tillgänglighet, turtäthet, hållbarhet och trygghet ökar och trängsel åtgärdas:

- Under 2021 trappas trafiken med de nya tunnelbanefordonen C30 upp. Dessa introduceras successivt i trafiken till dess att alla 49 fullängdståg är levererade.
- Roslagsbanas dubbelspårsutbyggnad samt den nya Vallentunadepån färdigställs och nya fordon av typen X15p kommer att provköras på banan.
- För Tvärbanans utbyggnad till Kista kommer sträckan till Bromma flygplats att vara öppen för trafik och entreprenaden fortsätter mot Ursvik och Helenelund.
- För utökad kapacitet på Lidingöbanan bygger Lidingö stad en ny spårvägsbro med dubbelspår.
- På Spårväg City fortsätter anpassning av Alkärrsdepån för att ta emot ytterligare fordon.
- Saltsjöbanans upprustning fortsätter med planering av utbyggnaden av partiella mötesspår, och samtidigt planeras utbytet av norra Danviksbron tillsammans med Stockholms stad.
- Byggandet av bussterminal Slussen fortsätter liksom arbetet med hela bytespunkten och kopplingen mot Saltsjöbanan. Därtill kommer nyinvesteringar i bussverksamhetens depåer för att skapa ytterligare kapacitet och anpassa depåerna till förnybara drivmedel.

Trafiknämnden arbetar för att uppnå Region Stockholms åtagande enligt 2013 års Stockholmsöverenskommelse med utbyggd tunnelbana samt de följdinvesteringar som därmed tillkommer i hela tunnelbanesystemet, inklusive bytespunkter, nya bussterminaler och anpassning av trafikstyrningssystem. Enligt ingångna överenskommelser om tidigareläggning och förskottering har arbetet med Sverigeförhandlingens objekt tunnelbana Fridhemsplan-Älvsjö, Spårväg syd och Roslagsbanan till City inletts 2020 och fortsätter under 2021.

En viss förskjutning av investeringar har skett från tidigare år till nuvarande planperiod. De främsta skälen är förskjutningar i detaljplaner, bygglovsprocesser och produktionsstarter samt svårigheter att upphandla kvalificerade entreprenörer. Effekten av detta kan bli, förutom att vissa objekt förskjuts framåt i tiden, att överväganden behöver göras om att tillföra medel eller sänka ambitionsnivån.

Kostnadskontroll och tydlig prioritering är nödvändigt

Utbyggnaden av kollektivtrafiken medför ett ökat lånebehov och därmed ökade kapitalkostnader. Utbyggnaden genererar även ökade driftkostnader. Att många stora investeringar planeras samtidigt i Stockholmsregionen, både av Region Stockholm och av andra aktörer, skapar dessutom konkurrens om nödvändig kompetens vilket kan driva kostnadsökningar.

En god kostnadskontroll är nödvändig och trafiknämnden ska fokusera på att beslutade förändringar av verksamheten planeras, koordineras och genomförs kostnadseffektivt. Det är också nödvändigt att göra tydliga prioriteringar såväl mellan ny- och ersättningsinvesteringar som inom respektive investeringskategori.

För att säkerställa en långsiktigt hållbar kostnadsutveckling behöver trafiknämnden även bedriva ett kontinuerligt arbete med att effektivisera administration, investeringar, konsultanvändning, avtal och verksamhet så att kostnader hålls så låga som möjligt samtidigt som kollektivtrafiken kan behålla sin goda kvalitet. Medfinansiering i form av till exempel medel för stadsmiljöavtal ska sökas när möjlighet finns, för investeringar och för åtgärder för ökad framkomlighet.

Samordnad utbyggnad av bostäder och kollektivtrafik
Flera stora stadsutvecklingsprojekt pågår i Stockholmsregionen, som Barkarbystaden, Årstaberg och Norra Djurgårdsstaden. Det påverkar på sikt efterfrågan på kollektivtrafikresor. För att uppnå en ändamålsenlig kollektivtrafikförsörjning som följer utvecklingen av områdena behöver kollektivtrafiken planeras i samverkan mellan trafiknämnden och berörda kommuner i dialog med trafikutövare och statliga myndigheter.

Den färdiga utredningen om kollektivtrafikförsörjning av Norra Djurgårdsstaden kommer att utgöra grund för en fortsatt dialog med olika berörda intressenter om hur en god kollektivtrafikförsörjning som återspeglar stadsutvecklingen i Norra Djurgårdsstaden kan realiseras. Åtgärder från Region Stockholm förutsätter statsbidrag och kommunal medfinansiering.

Att ta hand om det vi har
Lika viktigt som att bygga ut är att underhålla den befintliga kollektivtrafikanläggningen och det finns i dagsläget betydande behov av ersättnings- och underhållsinvesteringar. Både för att förlänga anläggningens livslängd och för att nå den önskade nyttan av nya investeringar, inklusive tunnelbanesystemets utbyggnad.

Ersättningsinvesteringarna spänner över anläggningens alla delar och inkluderar bland annat teknisk upprustning och modernisering av spåranläggningar, fordon, depåer och stationer. Bland annat pågår ett utbytesprogram för hissar och rulltrappor som har lång drifttid och är i stort behov av att ersättas med nya moderna anläggningar för ökad säkerhet och tillgänglighet. Programmet utvecklas digitalt i syfte att förebygga och snabbare upptäcka samt åtgärda fel på hissar och rulltrappor. En plan för digitalisering tas fram.

Därutöver finns behov av ersättningsinvesteringar som möter digitaliseringens framväxt. Ett arbete har påbörjats med att ta fram nästa biljett- och betalsystem som ska ersätta nuvarande SL Access med målbilden att det även ska införas fler betalmetoder för resenärerna. Införandet av kontaktlös betalning är ett led i detta arbete för att det alltid ska vara lätt att göra rätt. Samtidigt vidareutvecklas mobilbiljettsystemet. Försök med månadsbetalning på årskort för studenter pågår.

Trafiknämnden ska fortsätta arbetet med att utveckla kompletterade service och intäkter i kollektivtrafiken i enlighet med beslutad strategi (SL 2017-0131).

Arbetet med att upprusta vissa pendeltågsstationer fortsätter tillsammans med Trafikverket, liksom samverkan mellan trafiknämnden, MTR och Trafikverket i syfte att förbättra infrastrukturens tillförlitlighet och störningshanteringsförmåga.

Planperiodens underhållsinvesteringar avser depåer och stationer, modernisering av fordon, renovering av fartyg och kajer, signalsystem i spåranläggningen, elförsörjning och reservkraftverk, banunder- och överbyggnad samt resenärsservice och driftstöd.

Tilldelade resurser för drift och underhåll ska används effektivt, med fokus på underhåll av befintliga anläggningar för att vårda och hålla Region Stockholms tillgångar i funktionsdugligt skick. Det är också angeläget att trafiknämnden analyserar det långsiktiga behovet av ersättnings-investeringar och gör tydliga prioriteringar utifrån definierade behov.

Nya trafikavtal för en ekonomiskt ansvarsfull kollektivtrafik
En särskild utmaning för trafiknämnden de närmaste åren är att klara upphandlingar av flera omfattande trafikavtal. Resultatet kommer att påverka framtida trafikdriftkostnader under lång tid. Nya busstrafikavtal (Norrort och Norrtälje) samt trafikavtalet för Roslagsbanan har upphandlats under 2020 med trafikstart 2021. Överväganden ska göras om huruvida optioner ska nyttjas för att förlänga bussavtalet Handen/Tyresö/Nynäshamn och spårvagnsavtalet Lidingöbanan/Spårväg City. Dessutom pågår upphandling av nya trafikavtal för linje 82, Djurgårdslinjen och Norra mellanskärgården.

Vidare förbereds start av tunnelbaneupphandling, E40, samt upphandling av underhållsavtal för den så kallade BEST-anläggningen, UH2024. Nya avtal startar även i oktober 2020 inom trafikmätningar, trygghetsskapande insatser för utsatta grupper i kollektivtrafiken och kundtjänst. Nämnda

upphandlingar innebär en möjlighet för trafiknämnden att utveckla verksamheten på ett hållbart och ekonomiskt ansvarsfullt sätt.

Hållbara kollektivtrafikresor för alla

Kollektivtrafiken utgör en stor del av Stockholmsregionens transporter och bidrar till att minska trafikens klimatpåverkan. Region Stockholm ska sträva mot att Stockholmsregionen blir en klimatneutral region. För trafiknämndens arbete innebär det att kollektivtrafikens andel av de motoriserade resorna måste fortsätta att öka i syfte att nå både klimatmål och framkomlighetsmål. Ett mål är också att antalet påstigande ska öka.

Invanda resmönster måste brytas för att fler ska välja att åka med kollektivtrafiken istället för med bilen. En särskild utmaning är de beteendeförändringar som kan bli följden av covid-19-pandemin. Det är centralt att trafiknämnden anpassar sitt utbud och sin service för att så långt som möjligt få tillbaka resenärerna och säkerställa kollektivtrafikens fortsatta attraktivitet med beaktande av de ekonomiska förutsättningarna.

Fler resenärer ska få tillgång till miljövänliga transportmedel med god kapacitet i takt med att kollektivtrafiken byggs ut. Region Stockholm ska fortsatt vara ledande i den gröna omställningen. Redan i dag bedrivs all kollektivtrafik på land i Stockholmsregionen – som första huvudstadsregion i världen – helt och hållet av förnyelsebara bränslen. Den grunden bygger Region Stockholm vidare på bland annat genom energieffektivisering och genom att elektrifieringen av busstrafiken breddas.

Även sjötrafiken ska ställa om till en hållbar drift med förnybara drivmedel under förutsättning att det historiska tonnaget säkras. För fossilfria drivmedel i sjötrafiken är siktet år 2030. Införandet av källsortering i kollektivtrafiken ska fortsätta. Region Stockholm ska tydligt kommunicera att kollektivtrafik är ett grönt sätt att resa.

En tillgänglig kollektivtrafik för alla

Resan ska vara enkel, smidig och bekväm oavsett transportmedel. Tillgängligheten till kollektivtrafiken ska utvecklas genom en kontinuerlig och lösningsfokuserad dialog med intresseorganisationer och kommuner. Trafik- och störningsinformationen ska vara lättillgänglig och tydlig både vid planerade och oplanerade händelser. Den digitala realtids- och störningsinformationen förbättras.

Tillgänglighet och framkomlighet går hand i hand i kollektivtrafiken. Höga krav ska ställas på fungerande hissar och rulltrappor samt på städning och den fysiska utformningen av kollektivtrafiken. Hinder som utestänger exempelvis äldre och personer med funktionsvariationer från kollektivt

resande ska undanröjas. För sjötrafikens del innebär det att bryggor kontinuerligt inventeras.

Som en del av arbetet med smidiga och framkomliga resor ska blandpendling främjas. Det ska vara enkelt att betala för och byta mellan trafikslag, till exempel från tunnelbana till lånecykel Arbetet med att utreda integrering av cykel i kollektivtrafiken fortsätter. Även cykelparkeringar i anslutning till kollektivtrafiken ska främjas i samarbete med länets kommuner. Trafiknämnden ska underlätta för samplanering av kollektivtrafikresor, cykelresor och lånecykelsystem och på så sätt möjliggöra för fler kombinationsresor.

En trygg kollektivtrafik

Trygghetsarbetet är av stor vikt för en attraktiv kollektivtrafik eftersom otryggheten påverkar människors resande och val av färdmedel. Över tid har den upplevda tryggheten i kollektivtrafiken ökat men statistiken visar att det också finns resenärer som känner sig otrygga när de reser ensamma i kollektivtrafiken under kvällar och nätter. Därför är fortsatta trygghetsinsatser där de gör störst nytta viktiga för trafiknämnden.

Trafiknämnden ska fortsatt verka för att få tillbaka polisen i kollektivtrafiken och tunnelbanan, men har också ett eget ansvar för att öka tryggheten. Nämnden ska därför fortsätta arbetet med att utveckla trygghetscentralen, bygga ut trygghetskameror i trafiken samt upprätthålla biljettkontrollerna. För att motverka växande utmaningar med nedskräpning, klotter och skadegörelse behöver egendomsskyddet för kollektivtrafikens fastigheter, fordon och anläggningar förstärkas.

För att möjliggöra att kollektivtrafikens resenärer känner sig trygga under hela resan från dörr till dörr ska trafiknämnden samverka med fastighetsägare och kommuner för att bland annat skapa tryggare miljöer i anslutning till stationer och perronger.

Minskad trängsel och bättre framkomlighet

Trängseln är en av Stockholmsregionens växande utmaningar. Medelhastigheten för busstrafiken i innerstaden är låg, kolonnkörning alltför ofta förekommande och framkomligheten i hela länet ofta påtagligt begränsad. Orsakerna är flera, däribland stora bygg- och infrastrukturprojekt.

Genom ökad regularitet, en tydlig prioritering av framkomlighet och trafikantfrämjande åtgärder ska innerstadens stombussar uppnå en högre genomsnittlig hastighet inklusive kortare hållplatsstopp. God framkomlighet leder till ett jämnare tidsavstånd mellan bussarna vilket

både ökar förutsägbarheten och minskar den genomsnittliga väntetiden och trängseln ombord. Förbättrad framkomlighet – och särskilt minskad kolonnkörning – kan därför också bidra till en minskad smittspridning. Den utredning av stombuss 4 som pågår redovisas successivt och lämpliga åtgärder testas och införs.

Det stombussbokslut som har tagits fram visar att omkring 53 procent av stombussnätet uppfyller eller nästan uppfyller målstandarden för medelhastighet. Behovet av framkomlighetsåtgärder är fortsatt stort. Framkomlighetskommissionen ska därför föreslå samt genomföra både stora och små framkomlighetsåtgärder i samverkan med kommuner. Snabbare bussar på tvären och i innerstaden är prioriterat.

Utredningen av stombuss 4 fortsätter, med utgångspunkt från bedömningsverktyget för svensk BRT-standard[3] och med sikte på att möjliggöra expressbuss. Förbättrad framkomlighet och hög medelhastighet ger förutsättningar för en god driftekonomi. Om däremot nödvändig framkomlighet och medelhastighet inte kan åstadkommas medför det negativa konsekvenser för driftekonomin.

Som en del i arbetet inom Framkomlighetskommissionen ska även fortsättningsvis fler kommuner bjudas in till samtal.

Färdtjänst

Tillgänglighetsanspassningen av den allmänna kollektivtrafiken har möjliggjort att färdtjänstverksamhetens resenärer i större utsträckning än tidigare kan resa i den allmänna kollektivtrafiken. Resenärer med tillstånd för färdtjänst har möjlighet att kostnadsfritt resa med den allmänna kollektivtrafiken.

Under 2021 förväntas effekterna synas av det nya systemstöd för färdtjänstverksamheten som införs 2020. Systemstödet underlättar arbetet för tillståndsverksamheten och de kommunala handläggarna. Det kommer även att underlätta för de som ansöker att följa sitt ärende samt ge Färdtjänsten möjlighet att på ett bättre sätt kommunicera med resenärerna.

Färdtjänstnämnden kommer att arbeta vidare med att följa hållbar innovation inom transportsektorn för att långsiktigt minska sitt klimatavtryck.

[3] BRT står för Bus Rapid Transit och är ett koncept för busstrafik med hög medelhastighet, turtäthet och komfort.

Digitalisering och kombinerad mobilitet i en ny tid
Resandet förändras och inom kollektivtrafikbranschen syns ett allt större fokus på kombinerad mobilitet med ett hela resan-perspektiv. Det innebär att den traditionella kollektivtrafiken ges möjlighet att utvecklas med nya lösningar och nya gränssnitt mot andra aktörer. Nya mobilitetslösningar är dessutom en viktig bidragande faktor för att nå högt uppställda klimatmål.

Kontinuerlig mobiltäckning i tunnelbanan och pendeltågstrafiken är grundläggande funktioner för en modern kollektivtrafik som matchar den digitala utvecklingen.

I enlighet med Region Stockholms ambition att stärka forskning, innovation och utveckling ska trafiknämnden samverka med regionstyrelsen och externa aktörer för att möjliggöra utveckling och tillämpning av artificiell intelligens, robotisering och automatisering, bland annat genom att delta i högkvalitativa test- och demonstrationsmiljöer när det finns en tydlig verksamhets- och användarnytta. Trafiknämnden samverkar med forskning och näringsliv för att utveckla testbäddar med fokus på mobilitet och energieffektivisering.

Skärgårds- och pendelbåtstrafik för en levande skärgård
Trafiknämnden bedriver kollektiv sjötrafik i hela Stockholms skärgård. En tillgänglig och pålitlig skärgårdstrafik är en förutsättning för att skärgården ska vara en levande plats året om oavsett om enskilda är fastboende, deltidsboende eller besökare. Tillsammans med det regionala skärgårdsrådet utvecklas samverkansarbetet mellan kommuner, resenärsorganisationer, näringslivet och intresseorganisationer för att förankra och kontinuerligt förbättra kollektivtrafiken i skärgården. Trafiknämnden deltar aktivt i arbetet med att utveckla replipunkterna, det vill säga bytespunkterna för kollektivtrafik mellan skärgårdens mer trafikerade öar och fastlandet.

Under 2020 inleddes försök med pendelbåtslinje 83 (Rindö-Waxholm-Stockholm). Detta försök ska utvärderas och erfarenheterna från eventuella nya resmönster i samband med pandemin ska vägas in i arbetet med att forma framtidens skärgårdstrafik. Utredningen för att forma framtidens sjötrafik kommer att gå in i nästa fas som har fokus på vilket tonnage som är nödvändigt och ändamålsenligt.

1.5 Regional utvecklingsplanering för hållbar tillväxt
Region Stockholm ansvarar för regional fysisk planering och regionalt tillväxtarbete i Stockholms län. Arbetet tar sin utgångspunkt i den regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen, RUFS 2050.

Stockholmsregionen har drabbats hårt av varsel och konkurser som har följt i covid-19-pandemins spår. Att återstarta Stockholmsregionen kräver goda förutsättningar för tillväxt och jobb och utvecklingen kommer att ha stor betydelse för återhämtningen i hela Sverige. Regionens internationella tillgänglighet är en väsentlig del av detta. Därtill krävs en fortsatt nära samverkan med länets kommuner och andra aktörer för att främja en god livsmiljö och en fortsatt förbättrad integration i den växande Stockholmsregionen.

Det är angeläget att fördjupa analysen och dra lärdomar för det fortsatta regionala samarbetet och utvecklingsarbetet i syfte att stärka Stockholmsregionens ekonomiska och sociala resiliens. Därtill kommer återhämtningen att påverkas starkt av vilka beslut som fattas på nationell nivå. Bland annat är det viktigt att fördelningen av statliga medel till regionala tillväxtåtgärder står i proportion till regionens utsatthet.

Region Stockholms arbete med regional utveckling fördelas primärt mellan tillväxt- och regionplanenämnden och regionstyrelsen samt till viss del trafiknämnden. Regionstyrelsen kommer under 2021 att revidera den regionala länsplanen för transportinfrastruktur i Stockholms län. Planperioden förväntas bli 2022-2033 och revideringen ger möjlighet att uppdatera kalkyler och tidplaner. Det är angeläget att länsplaneåtgärderna genomförs så effektivt som möjligt då resurserna är begränsade och behoven stora.

Som underlag till revideringen av länsplanen och inför ställningstagande till regeringens förslag till nationell plan, kommer Region Stockholm att föra dialog med alla länets kommuner om behovet av infrastrukturinvesteringar i länet samt om prioriteringar. Som grund för samtal om prioriteringar ska en regional systemalanalys utarbetas.

I den senaste nationella planen minskade tilldelningen av nationella medel till Stockholms län från 20 till 15 procent. Detta trots att befolkningen beräknas öka snabbare än i övriga delar av Sverige under denna period. I arbetet med länsplanen beräknas det utpekade behovet från kommunerna till 200 miljarder kronor mer än länsplanens ram som är 8,49 miljarder kronor. Staten måste därför, för att tillgodose Stockholmsregionens behov, avsätta mer medel till regionens infrastruktur i såväl nationell plan som i länsplanen.

I rapporten Läget i Stockholmsregionen 2019 (TRN 2019-0195) pekades bostadsförsörjning, trafikplanering och kompetensförsörjning ut som särskilt viktiga att kraftsamla kring under 2020 och 2021. Genom den ekonomiska krisen till följd av covid-pandemin har vikten av

kompetensförsörjning och hållbart tillväxtarbete stärkts ytterligare. Under 2021 ska tillväxt- och regionplanenämndens viktigaste prioriteringar därför vara följande:

- Näringslivsutveckling och regionalt tillväxtarbete med fokus på att stärka Stockholmsregionens internationella ställning.
- Den regionala kompetensförsörjningen med fokus på kompetensutveckling och att underlätta matchningen på arbetsmarknaden.
- Regional fysisk planering med fokus på transport och trafikplanering för att styra mot ett hållbart och transporteffektivt samhälle.
- Den regionala bostadsförsörjningen med fokus på ökad samsyn och samhandling med kommuner, statliga myndigheter och byggbranschen.

En hållbar regional fysisk planering

Den regionala fysiska planeringen är en kärnverksamhet för tillväxt- och regionplanenämnden, där prövning av kommunala planers överensstämmelse med den regionala utvecklingsplanen är ett av de viktigaste verktygen. Under 2021 ska arbetsformerna kring planfrågor utvärderas och effektiviseras med utgångspunkt i genomförande av RUFS2050 och i det mervärde som processen ger kommunerna.

Hållbar regional tillväxt och attraktionskraft

Arbetet inom Kompetensarena Stockholm kan antas bli av särskild betydelse under 2021 på grund av återstartsarbetet kopplat till covid-19-pandemin. Under 2021 kommer regionfullmäktige att besluta om en näringslivs- och tillväxtstrategi. Utifrån denna ska tillväxt- och regionplanenämnden bland annat arbeta för att identifiera, undersöka och kommunicera med lämpliga instanser, och därtill motverka regleringar, lagar och förordningar som hindrar, dämpar eller försvårar tillväxt, bostadsbyggande, innovation, infrastrukturutveckling och företagande i Stockholmsregionen.

Säkrad bostadsförsörjning

Att främja ett ökat och långsiktigt hållbart bostadsbyggande är en avgörande fråga för Stockholmsregionens konkurrenskraft och kompetensförsörjning och för invånarnas livskvalitet, och därför en central regional prioritering i RUFS 2050.

Bostadsförsörjningen i Stockholms län är ett av de största hoten mot Stockholmsregionens tillväxt och sociala hållbarhet. Genom de regionala bostadssamtalen, som förhoppningsvis ska leda fram till att Region Stockholm, Storstockholm och Stockholm stad når en gemensam position kring centrala bostadspolitiska frågor, går Region Stockholms bostadspolitiska arbete in i en fas där samhandling och påverkan tillsammans med övriga regionala aktörer är prioriterat.

Därtill kan tillväxt- och regionplanenämnden, med utgångspunkt från redan gjorda analyser, bistå kommunerna och andra aktörer i regionen med analys av bland annat lokala bostadsmarknader, kopplingen mellan bostadsbyggande, markanvändning och tillgänglighet, klimatsmart och hållbar stadsutveckling, samt olika åldersgruppers bostadsbehov.

Långsiktig trafikplanering
För att möta utmaningarna i trafiksystemet krävs en sammanhållen strategisk planering för samtliga trafikslag. Från och med 2020 kommer Region Stockholm att, genom tillväxt- och regionplanenämnden, sammanställa en årlig mobilitets- och trafikutvecklingsrapport som analyserar regionens olika transporter ur ett systemperspektiv samt invånarnas och företagens mobilitets- och transportbehov. Det är viktigt för att nå de regionala målsättningarna om en ökad andel av såväl kollektivtrafikresande som resor med cykel.

Ökad cykling
Arbetet med att revidera den regionala cykelplanen pågår i nära samarbete med Trafikverket och länets kommuner. Cykelplanen kommer att beslutas i regionfullmäktige i början av 2021. Det är viktigt att cykelplanen och cykelkansliets arbete stödjer en mer samordnad, strategisk och effektiv utbyggnad av cykelinfrastruktur och blir en bra grund för länsplanens cykelrelaterade åtgärder. En regional cykelförhandling inleds under 2021. Det är angeläget att staten tillför medel för att möjliggöra utbyggnad av den regionala cykelinfrastrukturen.

Levande landsbygd och skärgård
Att skärgårdssamhällena utvecklas är en förutsättning för att de ska kunna vara livskraftiga och bibehålla samt attrahera bofast befolkning. Utvecklingsinriktad planering av landsbygdsnoder, serviceorter och kärnöar är nödvändigt för att skapa attraktiva och livskraftiga samhällen. Det är viktigt att den får genomslag i såväl kommunernas som Region Stockholms planering.

Trafiknämnden ska, i samråd med tillväxt och regionplanenämnden, tydliggöra hur Region Stockholms ansvar för replipunkterna ska hanteras. Det är viktigt att förväntningarna på kommuner och markägare också förtydligas.

Under året ska Region Stockholm, genom tillväxt- och regionplanenämnden, i samverkan med andra regioner arbeta för att öka medvetenheten hos regeringen och myndigheter kring det kustnära yrkesfiskets svåra belägenhet och verka för bättre villkor och hållbara

fiskebestånd i linje med vad som anges i landsbygds- och skärgårdsstrategin för Stockholmsregionen.

Klimat- och energifrågor ur ett regionalt perspektiv
Klimatfärdplan 2050 för Stockholmsregionen utgör ett strategiskt ramverk för Region Stockholms arbete med klimat- och energifrågor ur ett regionalt perspektiv. Färdplanen ligger till grund för prioriteringar inom klimatområdet och aktiv påverkan på nationell och europeisk nivå i dessa frågor. Genom att arbeta med genomförandet av klimatfärdplanen ska Region Stockholm bidra till att Stockholmsregionen bedriver ett resurseffektivt klimatarbete utifrån regionens förutsättningar och styrkor. Arbete ska under året bedrivas för att stärka nyttan för länets kommuner och andra aktörer.

1.6 Kultur för upplevelser, möten, bildning och delaktighet

Pandemin och dess efterverkningar med bland annat inställda evenemang påverkar både invånarnas möjlighet till att ta del av kulturupplevelser och förutsättningarna för konst- och kultursektorns aktörer. Även Stockholmsregionens förenings-, idrotts- och folkbildningsaktörer är drabbade. Därtill står kulturområdet inför utmaningar på grund av den ekonomiska avmattningen. Kulturnämnden har därför vidtagit ett antal åtgärder för att underlätta för länets kulturaktörer i krisen.

Kulturnämndens samtliga ansvarsområden innefattar samverkan. Det påbörjade dialogarbetet med länets kommuner i enlighet med den kulturstrategin för Stockholmsregionen är en viktig utgångspunkt. Därtill ska arbetet med framtagande av en folkbildningsstrategi för Stockholmsregionen samt en regional idrotts- och friluftsstrategi utarbetas i dialog med berörda aktörer.

Kultur och konstnärlig gestaltning är en integrerad del av Region Stockholms hälso- och sjukvård. Region Stockholm är förvaltare av ett konstbestånd om 60 000 verk och ny konstnärlig gestaltning tillkommer vid nyinvesteringar och ombyggnationer. Frågan om ansvar och roller kopplat till ägandeskapet för konstbeståndet tydliggjordes i budget för 2020. Arbetet med principen att nämnder och bolag inte ska vara bärare av fria nyttigheter kräver dock ytterligare tydliggöranden av förhållandena mellan kulturnämnden och berörda nämnder och bolag inom Region Stockholm avseende konstens tillsyn, förvaltning och tillgängliggörande.

Från och med 2021 samarbetar Region Stockholm och Stockholms stad för att stödja filmproduktion i länet genom ett regionägt bolag. Utöver bättre förutsättningar för filmproduktion innebär det en tydligare

ansvarsfördelning och effektivare resursanvändning samtidigt som det bidrar till länets attraktivitet för kreativa näringar.

Region Stockholm är huvudfinansiär till Stockholms Konserthusstiftelse. Tillsammans med Kungliga Filharmonikerna bedriver stiftelsen musikalisk verksamhet i absolut världsklass och är en viktig del av länets kulturella utbud.

Kultur för barn och unga prioriteras inom länskulturfunktionerna, där kulturarbetare i länets kommuner kan få information om och stöd av Region Stockholm. Ett annat viktigt arbete bedrivs av Regionbiblioteket som, i samråd med länets folkbibliotek, främjar verksamhetsutveckling och kvalitet bland annat genom att stärka läs- och skrivfrämjandet för barn och unga i Stockholmsregionen. Regionbibliotekets läs- och skrivfrämjande uppdrag för barn och unga ska prioriteras under 2021.

All utåtriktad kulturverksamhet inom Region Stockholm har en viktig uppgift att fortsätta att hitta nya kanaler så att fler kan ta del av deras viktiga verksamhet, samtidigt som fler besökare och samarbetsparter då kan nås.

Statens kulturråd har nyligen tagit ställning för att Region Stockholm, som enda utestående region i landet, ska inordnas i den så kallade kultursamverkansmodellen. Modellen innebär att region och kommuner för dialog om hur statliga medel inom kulturområdet ska fördelas mellan regionala kulturaktörer i det egna länet. Vid ett eventuellt inträde ska de särskilda förutsättningar som präglar kulturlivet i Stockholmsregionen framhållas.

1.7 Strukturerad styrning av Region Stockholms verksamheter

Region Stockholm är till för invånarna och ska i varje del av verksamheten sträva efter att ge mesta möjliga nytta för invånarnas skattemedel. Det förutsätter att Region Stockholm gör rätt saker för att uppfylla kärnuppdragen och använder tillgängliga resurser genomtänkt och sparsamt.

Region Stockholm är en stor koncern med verksamheter av mycket olika karaktär och behöver styras på ett sätt som bidrar till helhetssyn och samordning inom regionkoncernen, samtidigt som lokala anpassningar, egna initiativ och decentraliserat beslutsfattande möjliggörs i verksamheterna. I bilaga 1, Integrerad ledning och styrning av Region Stockholm, beskrivs hur regionkoncernens verksamhet leds, styrs och följs upp. Grunden är målstyrning och ekonomistyrning vilket innebär att

nämnder och bolag självständigt ska bedriva verksamheten så att regionfullmäktiges mål nås inom ramen för beslutade resultatkrav och andra ekonomiska förutsättningar. Ambitionen är att målstyrningen av nämnder, bolag och externa upphandlade aktörer ska öka och detaljstyrningen minska.

Under pandemin har en rad nya arbetssätt vad avser styrning, samordning och prioriteringar skapat mervärde. Ett effektivt beslutsfattande och nya digitala sätt att arbeta har skapat goda förutsättningar för medarbetarna. Dessa nya arbetssätt ska Region Stockholm nu utveckla och vidmakthålla. För invånarna har vården tillgängliggjorts trots restriktioner. Samtidigt har administrativa processer ifrågasatts, utmanats och begränsats vilket har gett utrymme att fokusera på kärnverksamhet.

I årets budget har målen och indikatorernas målvärden reviderats utifrån en avvägning mot nämnders och bolags förutsättningar vad gäller ansvarsområden, resurser och uppdrag. Nya uppdrag formuleras restriktivt. Ett mer långsiktigt arbete pågår även med att minska antalet styrande dokument inom regionkoncernen.

Regionfullmäktige gav i samband med tertialrapport 1 2020 i uppdrag till regionstyrelsen att, efter samråd med berörda nämnder och bolag, föreslå kostnadssänkande åtgärder på Region Stockholms samlade administration. Ett antal politiska beredningsorgan läggs ner från den 1 januari: hälso- och sjukvårdsnämndens valfrihets- och tillgänglighetsberedning, kompetensförsörjningsråd och kvalitetsråd, trafiknämndens beredning för pilotprojekt inom kollektivtrafiken, tillväxt- och regionplanenämndens beredning för regional attraktionskraft samt fastighets- och servicenämndens fastighetsomställningsberedning. Från den 1 juli läggs ytterligare två beredningsorgan ned: regionstyrelsens miljö- och hållbarhetsberedning samt tillväxt- och regionplanenämndens klimatberedning.

Regionstyrelsen ser en möjlighet att effektivisera administrationen bland annat för förvaltningar med likartad kompetens och likartade uppdrag. Regionstyrelsen ska återkomma med förslag på hur en förvaltning, regionledningskontoret, kan stödja regionstyrelsen, tillväxt- och regionplanenämnden och den nyinrättade nämnden för miljö, hållbarhet och klimat. Nya arbetssätt förväntas ge besparingar och samtidigt bidra till synergieffekter och förbättrad samordning inom regionkoncernens verksamheter.

Regionstyrelsen ska, i samråd med nämnder och bolag, göra en översyn av Region Stockholms medlemskap eller motsvarande i olika organisationer.

Översynen ska analysera avgiften och nyttan för Region Stockholm med respektive medlemskap. Där det bedöms möjligt ska regionstyrelsen även omförhandla medlemsavgifter i syfte att sänka dessa. Regionstyrelsen ska också göra en översyn av Region Stockholms samlade bidragsgivning utifrån Policy och riktlinjer för bidrag (RS 2019-1194). Utgångspunkten för översynen ska vara att undvika dubbla bidragsstrukturer och uppnå störst nytta för länets invånare.

Fortsatt utveckling av Region Stockholms serviceverksamhet
Under budgetåret 2021 och planeringsåren 2022–2023 fortsätter införandet och konsolideringen av Region Stockholms administrativa stödprocesser till fastighets- och servicenämnden. Genom att organisera stöd- och servicefunktioner samlat men separerat från kärnverksamheten i en egen organisation synliggörs kostnader och en ökad dialog och medvetenhet om kvalitet och kostnader främjas. En konsoliderad serviceverksamhet ger också möjlighet till skalfördelar och förebygger dubbelarbete och suboptimering vid nämnder och bolag, exempelvis i samband med digitalisering av stödverksamheten.

Arbetet ska genomföras så att dubbla kostnader under omställningen minimeras och skalfördelar och effektiviseringar realiseras snarast möjligt. Det är därför av största vikt att samtliga nämnder och bolag bidrar till att göra tiden för etableringen av fastighets- och servicenämndens serviceförvaltning så kort som möjligt genom att snarast vidta de åtgärder som krävs för att överföra berörd verksamhet. Avlämnande nämnder och bolag har ett ansvar för att underlätta planerade verksamhetsövergångar.

Fastighets- och servicenämndens servicetjänster ska så långt möjligt vara standardiserade. Målsättningen är att samtliga tjänster som erbjuds ska levereras med ett likvärdigt eller lägre pris, och en kvalitet som motsvarar eller överträffar alternativ som finns på marknaden. Fastighets- och servicenämnden ska löpande föra en dialog med nämnder och bolag om tjänsternas innehåll och hur de kan utvecklas.

Fastighets- och servicenämnden är intäktsfinansierad, vilket innebär att produktionen av tjänster ska finansieras genom att nämnder och bolag betalar för de tjänster de använder. Större förändringar av tjänsterna eller tjänsteutbudet som är av engångskaraktär och motiveras av koncernens gemensamma behov kan finansieras på annat sätt i dialog med regionstyrelsen.

Fastighets- och servicenämnden beslutar om priser för de servicetjänster som nämnden erbjuder efter dialog mellan serviceförvaltningen och regionstyrelsens förvaltning, regionledningskontoret. Priset på en tjänst ska

företrädelsevis sättas så att nämnder och bolag kan påverka sin kostnad genom att variera konsumtionen av tjänsten, och så att varje tjänst bär sin egen kostnad. Vidare ska priserna utformas utifrån tjänstens samlade kostnadsbild med hänsyn till marknadens priser, produktionskostnad för tjänsterna samt nämndens och serviceverksamhetens resultatkrav. Incitament ska finnas som styr mot effektiva tjänster med låg produktionskostnad, exempelvis genom att den som kan acceptera en helt digitaliserad och standardiserad tjänst ges ett lägre pris än den som kräver en kundanpassad tjänst med omfattande manuella inslag.

Om fastighets- och servicenämndens samlade produktionskostnad för en tjänst avviker från marknadens pris för en tjänst med motsvarande kvalitet och innehåll ska nämnden vidta åtgärder för att effektivisera eller konkurrensutsätta tjänsten. Strävan är att Region Stockholms behov av en vara eller tjänst först konsolideras, så att konkurrensutsättning sker för regionkoncernens samlade behov.

1.8 En hållbar regional utveckling

Hållbarhetsperspektivet ska genomsyra hela Region Stockholms verksamhet i syfte att uppnå minskad miljöpåverkan, öka den sociala hållbarheten samt bidra till risk- och kostnadssänkningar på lång sikt.

Utvecklad kris- och katastrofberedskap

Pandemin har belyst vikten av krisberedskap och förmåga att hantera risker och extraordinära händelser för att minimera samhällsstörningar. Samtliga nämnder och bolag ska genomföra årliga risk-, klimat- och sårbarhetsanalyser. Regionstyrelsen ansvarar för att genomföra en årlig samlad analys av arbetet för att säkerställa att Region Stockholms förmåga att hantera oförutsedda händelser är tillräcklig, som grund för fortsatt utveckling. Analysen för 2020 kommer att genomföras i samband med uppföljningen av pandemin.

Under 2021 fastställs en ny plan för krisberedskap för Region Stockholm för att ytterligare stärka förmågan att hantera extraordinära händelser. För att kunna upprätthålla hög säkerhet och beredskap krävs också att verksamheten övar, internt och tillsammans med Samverkan Stockholmsregionen. Under 2021 fortsätter även arbetet med att bidra till ett stärkt civilt försvar med bland annat utbildning och övningsverksamhet inom totalförsvaret.

Ett tydligt exempel på vikten av beredskap är sjukvårdens varuförsörjning som har utmanats av pandemin. Det långsiktiga behovet av lagerhållning har därför utretts utifrån prognosticerat behov samtidigt som befintliga strategier har setts över. Resultatet är att alla berörda vårdgivare ska hålla

lager av kritisk skyddsutrustning motsvarande minst en veckas förbrukning och att MediCarrier AB ansvarar för att hålla lager av kritisk skyddsutrustning motsvarande minst tre månaders förbrukning.

Inom kollektivtrafiken har ordinarie arbetssätt för krisledning och beredskap använts även för att hantera effekterna av pandemin, och de har visat sig fungera bra.

Upphandling och inköp
Arbetet med att utveckla och förbättra Region Stockholms inköp och upphandlingar ska leda till såväl lägre kostnader som en mer hållbar Stockholmsregion, samt bidra till värdeskapande inom andra målområden där sådana möjligheter identifieras.

Målsättningen är att kategoriansvariga nämnder och bolag ska uppnå kostnadsminskningar om tio procent per kategori inom tre år från det att arbetet inom respektive kategori påbörjats. Arbetet ska bedrivas i enlighet med Region Stockholms inköpspolicy och särskild vikt ska läggas vid att införa kategoristyrda inköp. I utvecklingsarbetet ingår också att ställa allt mer effektiva hållbarhetskrav vid upphandling och säkerställa att Region Stockholms inköps- och upphandlingsverksamheter är robusta och effektiva.

Digitalisering
Digitaliseringen, som under pandemin har haft en kraftfull positiv utveckling, måste fortsatt utvecklas med hög grad av fokus på samordning och effektivitet. Region Stockholm ska fortsatt anpassa sina digitala förmågor och arbetssätt till omvärldens förändrade krav och förväntningar i sin roll som arbetsgivare, beställare och utförare av viktiga samhällstjänster. Regionkoncernen behöver erbjuda digitala tjänster som motsvarar invånarnas och medarbetarnas förväntningar på tillgänglighet och kvalitet. Det är viktigt att digitaliseringstakten inte avtar samtidigt som de digitala tjänsterna ska utformas utifrån skarpa tillgänglighetskrav baserat på olika gruppers behov.

Även om upphandlingen av Framtidens vårdinformationsmiljö (FVM) fick avbrytas som en följd av belastningen på vården under pandemin är det viktigt att arbetet med att tillgodose såväl akuta förbättringar i dagens systemmiljö som att och möjliggöra att ett genomgripande tekniskt skifte av vårdens informationsmiljö fortsätter. En viktig del i det kommande arbetet är att stegvis etablera ett gemensamt datalager för olika system och applikationer för att undvika inlåsningseffekter i leverantörsspecifika format. Erfarenheter och lärdomar från det hittillsvarande arbetet ska läggas till grund för förbättringar i kommande upphandlingsprocess.

Ett Centrum för Hälsodata är under uppbyggnad. Att använda anonymiserade och strukturerade hälsodata kommer att kunna bidra till en mer individanpassad prevention och behandling, med förbättrad hälsa som resultat. Centrumet ska säkerställa att hälsodata görs i enlighet med lagar och förordningar på ett samordnat, säkert, etiskt och mer enhetligt sätt. För att tillgängliggöra hälsodata för forskning och utveckling krävs en tydlig väg in, ett enhetligt ansökningsförfarande och fortsatt arbete med kommunikation kring centrumets roll och funktion.

I enlighet med ambitionen att stärka forskning, innovation och utveckling, samt Strategi för it och digitalisering, verkar Region Stockholm för att möjliggöra utveckling och tillämpning av artificiell intelligens (AI).

Forskning och innovation

Region Stockholm stöttar en omfattande forskningsverksamhet främst inom det medicinska området. Huvudsyftet är att den ska utveckla vården och komma patienterna till nytta. Under 2021 ska en ny forskningsstrategi beslutas, med syfte att skapa goda förutsättningar för forskning i Region Stockholm och att den forskning som bedrivs kommer invånarna till gagn. Förutom den medicinska och patientnära forskningen ska strategin även omfatta andra områden som trafik och regional fysisk planering.

För att stärka forskning, utbildning, utveckling och innovation inom hälso- och sjukvården genomförs också ett forskningslöfte och ett innovationslöfte som innebär att Stockholmsregionen ska bli en av världens fem främsta life-scienceregioner till 2023 samt att andelen kliniska prövningar inom farmakologi och medicinteknik ska öka med 50 procent till 2022. Målsättningen är att alla vårdgivare, såväl egenregi som privata, ska delta i forskning och utbildning.

Life science-industrin är av central betydelse för att nyttiggöra forsknings- och innovationsgenombrott, vilka i sin tur är till nytta för invånare och patienter. För att tydliggöra roller och ansvar samt stärka Stockholmsregionens konkurrenskraft ska därför Region Stockholms första life science-strategi antas under våren 2021.

Sammanhållen organisation för innovation och tillväxt

Region Stockholm höjer stegvis sin innovationsförmåga. Fler testmöjligheter för nya, innovativa lösningar erbjuds inom regionkoncernen, samtidigt som tröskeln sänks för medarbetare att arbeta innovativt. För att bidra till utvecklingen av Region Stockholms egna verksamheter och stärka Stockholmsregionens konkurrenskraft ska Region Stockholm ha en god samverkan med innovations- och

näringslivsfrämjande aktörer. Region Stockholm ska också sträva efter en mer enhetlig struktur för beviljande av ekonomiskt stöd till dessa aktörer för verksamheter inom prioriterade områden.

För att förbättra Region Stockholms utväxling av EU-projektet Smart specialisering, ska samverkan mellan regionstyrelsen och tillväxt- och regionplanenämnden stärkas.

Miljö och social hållbarhet

Budgetåret 2021 är slutåret för Region Stockholms miljöprogram 2017–2021 och regionkoncernen är på god väg att nå de flesta av programmets målsättningar. Som exempel ökar andelen ekologiskt i patientmåltider kontinuerligt, matsvinnet minskar och klimatpåverkan från utbyggnaden av tunnelbanan och andra investeringar har begränsats. Ett systematiskt arbete bedrivs med utfasning av miljö- och hälsofarliga ämnen med goda resultat inom hälso- och sjukvård, byggmaterial till sjukhusfastigheter samt miljöbelastande läkemedelssubstanser.

Miljöprogrammet kommer att ersättas av en hållbarhetspolicy och en hållbarhetsstrategi för Region Stockholm. Policyn och strategin ska tydliggöra Region Stockholms ansvar, ambitioner och färdriktning inom hållbarhetsområdet och omfattar områdena social, miljömässig och ekonomisk hållbarhet. I arbetet prioriteras frågor där Region Stockholm utifrån sina ansvarsområden har möjlighet att effektivt bidra till en mer hållbar Stockholmsregion.

Regionstyrelsen har det övergripande ansvaret för miljörelaterade frågor inom Region Stockholm medan tillväxt- och regionplanenämnden arbetar med miljöfrågor som rör Stockholmsregionen. I syfte att effektivisera koncernens administration och vidmakthålla ambitionen i miljöarbetet bildas en ny nämnd för miljö, hållbarhet och klimat som köper förvaltningsstöd av regionstyrelsen.

Alla verksamheter som arbetar på uppdrag av Region Stockholm ska bedrivas så att invånarna behandlas likvärdigt, individuellt och utan diskriminering. En rad åtgärder relaterade till social hållbarhet kommer att genomföras under 2021. Barnrättsperspektivet ska ytterligare integreras i bland annat verksamhetsutveckling, investeringar, upphandlingar och avtal. Barns och ungas delaktighet i processer ska utvecklas liksom användningen av barnkonsekvensanalyser. Ytterligare insatser för att främja och skydda de nationella minoriteternas språk inom ramen för Region Stockholms kärnverksamheter ska genomföras. Eventuella brister i Region Stockholms verksamheter relaterade till lagen om tillgänglighet till digital offentlig service ska identifieras.

1.9 En hållbar arbetsgivare

Medarbetarna är Region Stockholms viktigaste resurs och Region Stockholm ska bli en mer attraktiv arbetsgivare för att kunna rekrytera, behålla och utveckla medarbetare.

Pandemin har präglat arbetssituationen för en stor andel av Region Stockholms anställda såväl som för anställda hos externa vårdgivare och trafikoperatörer. Många anställda inom vården har arbetat övertid och inom intensivvården gällde ett särskilt krislägesavtal som aktiverades den 3 april, efter en hemställan från regionstyrelsen till SKR. I början av pandemin anmälde också drygt 7 000 personer via Region Stockholms hemsida intresse för att hjälpa till inom vården. Samtidigt har personal inom andra verksamheter haft för lite att göra på grund av att elektiv vård har ställts in och resurser omfördelats, bland annat från tandvården.

En av mandatperiodens stora utmaningar är kompetensförsörjningen i hälso- och sjukvården, varför det är positivt att antalet sökande under våren har ökat per tjänst och till vårdutbildningar. I det utbildningsuppdrag som ingår i all regionfinansierad hälso- och sjukvård ingår bland annat att årligen tillhandahålla platser för verksamhetsintegrat lärande (VIL) och verksamhetsförlagd utbildning (VFU) för studerande inom vårdrelaterade utbildningar. Region Stockholm ansvarar för läkarnas allmäntjänstgöring (AT) och specialiseringstjänstgöring (ST) i syfte att säkra behovet av läkare med specialistkompetens. Pandemin har i varierande utsträckning försvårat för denna verksamhet.

Enligt riksdagsbeslut träder den 1 juli 2021 ändringar i kraft i patientsäkerhetslagen och hälso- och sjukvårdslagen som innebär att bastjänstgöring (BT) blir en obligatorisk fristående första del i läkares specialiseringstjänstgöring (ST). Antalet BT-platser kommer att regleras och finansieras regionalt och ska planeras efter det framtida behovet av läkare med specialistkompetens. En organisation för införandet är under uppbyggnad och hälso- och sjukvårdsnämnden arbetar med vårdgivarna i ett projekt med målsättningen att anställa BT-läkare inom Region Stockholm under hösten 2021.

För att säkra kompetensförsörjningen ska också AT- och ST-tjänster bli fler inom bristspecialiteter. Det är därtill viktigt att ta till vara kompetensen och yrkeserfarenheten hos vårdpersonal med hälso- och sjukvårdsutbildning utanför EU/EES genom att underlätta vägen till svensk legitimation och erbjuda möjligheter till den praktiska tjänstgöring som Socialstyrelsen beslutar om.

Region Stockholm ska fortsatt sätta löner individuellt, eftersträva lönespridning och möjliggöra löneutveckling utifrån befattning. Betald specialistutbildning till barnmorska och specialistsjuksköterska samt betald specialistutbildning för undersköterskor ska fortsatt erbjudas. Behov av annan fortbildning och fördjupningsutbildning finns också, till exempel då vård som inte behöver akutsjukhusets resurser flyttas ut till närsjukvården. Undersköterskor, skötare och barnsköterskor kan genom kompetenshöjande insatser utveckla och upprätthålla rätt och tillräcklig kompetens för sitt uppdrag samt skapa förutsättningar för uppgiftsväxling. Medfinansiering av löneförmån vid utbildning till specialistundersköterska ska fortsätta.

Inhyrningen av personal inom hälso- och sjukvården minskade före covid-19-pandemin och den utvecklingen behöver nu fortsätta. Kostnaderna för inhyrd vårdpersonal har minskat med en procent under det första halvåret 2020 jämfört med samma period föregående år. En minskad inhyrning av personal inom hälso- och sjukvården ökar kontinuiteten för både patienter och medarbetare, stärker patientsäkerheten, möjliggör utvecklingsarbete samt minskar kostnaderna. Det ökade intresset för vårdrelaterade utbildningar behöver också tas tillvara.

Målsättningen att Region Stockholm ska bli oberoende av inhyrd personal kvarstår. För att klara tillfälliga bemanningsbehov vid arbetstoppar eller vid behov av viss kompetens kommer Region Stockholm fortsatt att ha behov av viss inhyrd personal. Inhyrningen ska ske i begränsad utsträckning och bygga på affärsmässiga relationer mellan beställare och leverantörer av hyrpersonal. Att anlita bemanningspersonal ska vara ett strategiskt valt komplement till egna medarbetare.

Sedan 2016 har regionerna i Sverige arbetat med ett antal åtgärder för att minska beroendet av hyrpersonal. Inom arbetet genomfördes under hösten 2019 en utredning avseende bättre upphandling av vårdpersonal som rekommenderade en samordnad gemensam upphandling. Ett gemensamt ramavtal för hyrpersonal väntas bland annat leda till att regionerna blir en stark och tydlig kravställare. Det genererar i sin tur rimligare priser, högre kvalitet, bättre leverans och på sikt förutsättningar för en seriösare bemanningsbransch.

Ledarskapet behöver utvecklas på alla nivåer i organisationen och åtgärderna för att stötta chefer i linjen fortsätter. Satsningen Kompetenslyftet pågår till och med 2022 och skapar ett utbud av utbildningar som utvecklar chefers och ledares förmåga att leda den digitala omställningen, använda digitala verktyg och e-tjänster samt införa och följa upp digitala verktyg och e-tjänster i verksamheter.

2. Ekonomiska förutsättningar

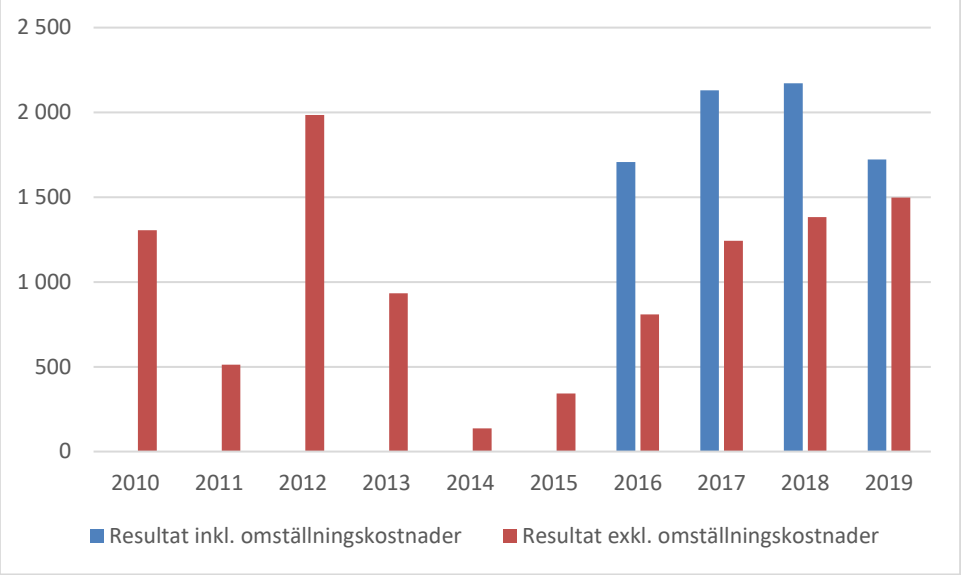
2.1 Ekonomiskt utgångsläge

I detta kapitel redovisas Region Stockholms övergripande ekonomiska förutsättningar för budgetåret 2021 och planeringsåren 2022–2023. Många av de beslut som fattas i budget 2021 kommer att påverka regionkoncernens ekonomi under många år, bland annat redovisas investeringsplanen fram till år 2030.

Region Stockholm har de senaste tio åren, under 2010–2019, uppvisat överskott på i genomsnitt närmare en miljard kronor per år, se figuren nedan. Under perioden har också koncernens finansiella ställning stärkts, vilket bland annat framgår av att soliditeten har ökat från 5,7 procent 2010 till 9,7 procent 2019. Region Stockholms ratingbetyg från kreditvärderings- och ratinginstitutet Standard & Poor's är fortsatt AA+, vilket är oförändrat sedan 2007.

Under 2019 var självfinansieringsgraden för koncernens investeringar 100 procent.

Figur 1: Region Stockholms resultat 2010–2019, miljoner kronor

Efter en konjunkturavmattning som inleddes 2019 har konjunkturen försämrats kraftigt i Sverige och globalt med anledning av covid-19-pandemin. Region Stockholms skatteintäktsprognos, som utgår från SKR:s makrobedömning i augusti, innebär därför en nedrevidering jämfört med budget 2020. Nedrevideringen kompenseras av ökade generella statsbidrag 2020 och till viss del även 2021 och 2022, men den samhällsekonomiska

utvecklingen är mycket osäker och skatteintäkterna kan komma att bli väsentligt lägre än i prognosen.

Mot bakgrund av covid-19-pandemin, och av att de åtgärder som har vidtagits för att mildra dess ekonomiska effekter har stor betydelse för skatteunderlaget, är prognosförutsättningarna mycket svårbedömda. De prognoser för skatteunderlagets utveckling som har gjorts under 2020 har varierat kraftigt.

Region Stockholm står inför en finansiell utmaning. Den pågående pandemin har inneburit omfattande merkostnader i sjukvården och uteblivna intäkter framför allt i kollektivtrafiken. Till del kompenseras detta av riktade statsbidrag 2020 men för 2021 kvarstår enbart stöd till kollektivtrafiken om totalt två miljarder kronor till alla Sveriges regioner, vilket inte täcker Region Stockholms bedömda andel av det nu prognosticerade intäktsbortfallet.

För att fokusera på arbetet med covid-19 styrdes resurser om från framför allt planerad vård under våren. Dessutom har färre patienter sökt vård inom olika områden, och detta innebär sammantaget att uppskjuten vård behöver tas igen under hösten 2020 samt under 2021 och framåt. Kostnadsutvecklingen inom hälso- och sjukvården har varit högre än budgeterat under flera år, främst på grund av bemanningskostnader samt kostnader för köpt vård. Förändringar i det kommunala utjämningssystemet innebär därtill att Region Stockholms avgift till systemet ökar kraftigt under de kommande åren.

Den finansiella utmaningen stärks ytterligare av den demografiska utvecklingen under kommande år och av stora investeringsbehov i såväl hälso- och sjukvård som kollektivtrafik med ökade driftkostnader som följd. För att Region Stockholm inte ska hamna i en situation med stora ekonomiska underskott under många år krävs prioriteringar samt att ändamålsenliga och kostnadseffektiva åtgärder genomförs i närtid och under flera år därefter.

2.2 Makroekonomisk utblick

Hur samhällsekonomin utvecklas globalt, nationellt och regionalt i Stockholmsregionen har stor påverkan på Region Stockholms ekonomiska förutsättningar. Nedan redovisas en översiktlig bedömning av utvecklingen baserad på information från bland annat SKR, Konjunkturinstitutet, Ekonomistyrningsverket och regeringen.

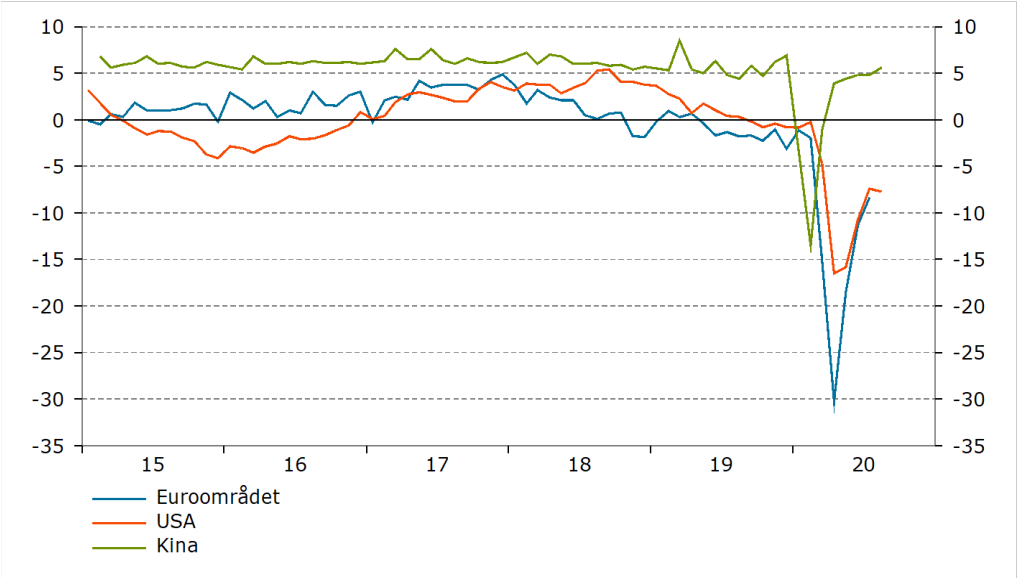
Den ekonomiska utvecklingen i världen

Covid-19-pandemin och de restriktioner som länder införde för att minska smittspridningen har fått stora konsekvenser för den ekonomiska utvecklingen såväl i omvärlden som i Sverige, framför allt under det första halvåret 2020.

Enligt Konjunkturinstitutets bedömning i september 2020 har återhämtningen påbörjats i många länder och omvärldens efterfrågan på svenska produkter ökar under hösten. Framför allt utvecklas industrin och varubranscherna positivt medan tjänstesektorn släpar efter. I euroområdet har omfattande åtgärder satts in för att begränsa uppgången i arbetslösheten, som därför inte har stigit lika mycket som den har gjort i till exempel USA.

Enligt Konjunkturinstitutets bedömning väntas global BNP falla med 4,3 procent trots den pågående återhämtningen, detta väntas följas av en uppgång på 5,2 procent 2021. Den återhämtning som har inletts i världen understöds av omfattande finans- och penningpolitiska stimulanser men det bedöms dröja flera år innan världsekonomin når en konjunkturbalans igen.

Figur 2: Industriproduktion i valda länder och regioner

Årlig procentuell förändring, månadsvärden

Källor: Eurostat, Federal Reserve och Konjunkturinstitutet september 2020

BNP-tillväxten 2020 väntas bli historiskt svag i stora delar av världen, se tabell 1. Nedstängningar och social distansering på grund av pandemin har slagit hårt mot handeln och importefterfrågan hos Sveriges viktigaste handelspartners har varit rekordsvag. År 2021 bedöms präglas av en

återhämtning av den globala ekonomin samtidigt som smittspridningen successivt förväntas avta.

Tabell 1: Ekonomiska nyckeltal 2018–2021

	Utfall 2018	Utfall 2019	Prognos 2020	Prognos 2021
BNP i USA*	2,2	-3,9	4,2	3,1
BNP i euroområdet*	1,3	-7,9	5,2	3,1
BNP i världen*	2,9	-4,3	5,2	3,8
BNP i Sverige*	1,3	-3,6	3,5	3,8
Styrränta i euroområdet**	0,0	0,0	0,0	0,0
Styrränta i USA**	1,8	0,3	0,3	0,3
Styrränta i Sverige**	-0,25	0,0	0,0	0,25

** Fasta priser, kalenderkorrigerade världen, procentuell förändring.*

*** Slutet av perioden.*

Källor: IMF och Konjunkturinstitutet september.

Osäkerheten i prognosen är enligt Konjunkturinstitutet fortsatt hög. Ett vaccin antas bli tillgängligt för stora delar av befolkningen i åtminstone utvecklade ekonomier vid halvårsskiftet 2021. Fram till dess antas nya utbrott av covid-19 och nedstängningar av hårt drabbade regioner äga rum.

Den ekonomiska utvecklingen i Sverige

Region Stockholms samlade skatteintäkter, i form av skatteintäkter från skatteunderlaget, generella statsbidrag och utjämning, finansierar nära 80 procent av regionkoncernens verksamheter. De ekonomiska förutsättningarna i budget 2021 och plan för 2022-2023 bygger på SKR:s skatteunderlagsprognos från den 24 augusti. Prognosen vilar på ett scenario för samhällsekonomin där en stadig men utdragen återhämtning driver den svenska ekonomin mot normalkonjunktur 2024 och där resursutnyttjandet stärks gradvis efter det stora fallet i produktion och sysselsättning under det första halvåret 2020.

Tabell 1: Nyckeltal för svensk ekonomi 2019–2023

Procentuell förändring om ej annat angett	2019	2020	Prognos 2021	Prognos 2022	Prognos 2023
BNP*	1,2 (1,3)	-4,9 (-4,2)	1,7 (2,8)	3,8 (3,2)	3,8 (2,6)
Arbetade timmar*	0,3 (-0,3)	-5,5 (-3,7)	1,6 (1,5)	2,3 (1,5)	1,6 (1,5)
Arbetslöshet (procent av arbetskraften)	6,8 (6,8)	8,9 (8,8)	9,3 (9,5)	8,3 (8,6)	8,1 (7,7)
Sysselsättning	0,7 (0,7)	-2,0 (-1,8)	0,2 (-0,2)	1,3 (1,3)	0,9 (1,4)
Timlön (KL)	2,6 (2,6)	2,3 (2,3)	2,2 (2,1)	2,3 (2,3)	2,5 (2,5)
Konsumentpriser, KPIF	1,7 (1,7)	0,5 (0,5)	0,8 (1,2)	1,6 (1,6)	2,0 (1,8)

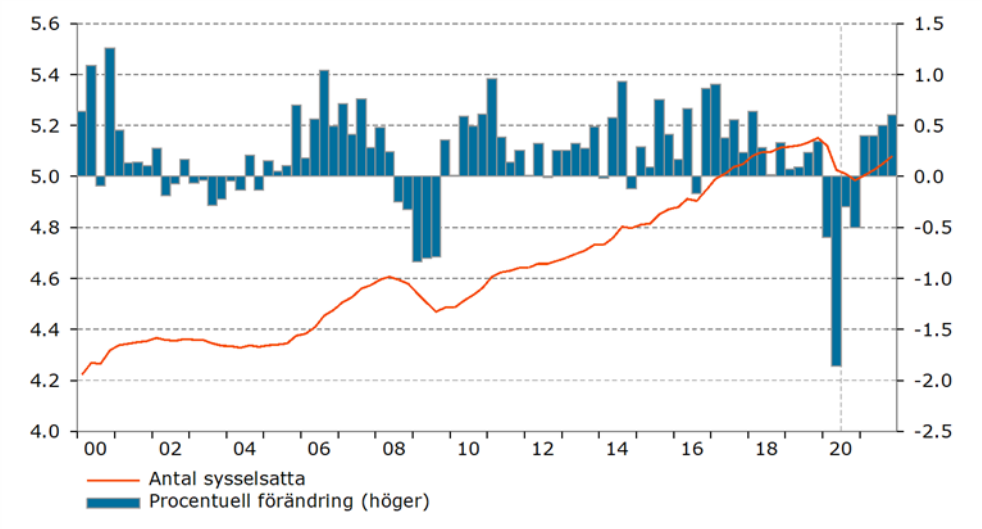
** Kalenderkorrigerad*

Källa: SKR augusti 2020 (oktober)

Såväl covid-19-pandemin som de åtgärder som har aviserats och beslutats i syfte att mildra dess ekonomiska effekter har haft stor påverkan på den svenska samhällsekonomin.

Under andra kvartalet 2020 minskade antalet sysselsatta med 95 000 personer och arbetslösheten steg med 1,5 procentenheter till 8,6 procent. Systemet med korttidspermitteringar har bidragit till att bromsa fallet i sysselsättningen och begränsa uppgången i arbetslösheten. Sysselsättningen har minskat särskilt mycket för visstidsanställda, unga, utrikes födda och kvinnor och samtliga stora prognosmakare är överens om bedömningen att sysselsättningen minskar kraftigt under 2020.

Figur 2: Sysselsättning i Sverige

Miljoner personer respektive procentuell förändring

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet

Regeringen är något mer optimistisk om den ekonomiska återhämtningen under kommande år enligt budgetpropositionen från september. Enligt regeringens prognos ökar BNP år 2021 med 4,1 procent, vilket är 0,5 procentenheter högre än Konjunkturinstitutets bedömning i september och 2,4 procentenheter högre än SKR:s bedömning i augusti. I oktober reviderade SKR upp BNP-bedömningen till 2,8 procent, vilket fortfarande är betydligt lägre än i regeringens prognos.

Regeringen räknar med att sysselsättningen ökar svagt 2021, liksom även Konjunkturinstitutet och SKR i sin augustiprognos. I SKR:s prognos från oktober minskar antalet sysselsatta även under 2021. Prognoserna är samstämmiga gällande ökad arbetslöshet 2021, där regeringen gör bedömningen att arbetslösheten ökar till i genomsnitt 9,5 procent under

året. Inte förrän 2023 bedöms arbetslösheten dämpas till att närma sig nivåer motsvarande 2019. Det råder därmed samsyn om att den svenska ekonomin fortsatt kommer att befinna sig i en lågkonjunktur under flera år framöver.

Pandemin väntas enligt samtliga bedömare få varaktiga effekter på arbetsmarknaden. Vid djupa och utdragna konjunkturnedgångar kan tillfälligt hög arbetslöshet orsaka att de som har blivit arbetslösa har svårt att hitta nya jobb, till exempel för att de har varit arbetslösa under en längre tid och förlorat kompetens. Därför bedöms jämviktsarbetslösheten bli något högre framöver till följd av pandemin.

Tabell 2: BNP, arbetslöshet, sysselsättning och KPIF – utfall för 2019 samt prognoser för 2020–2023 från Konjunkturinstitutet, regeringen och SKR

Prognosjämförelse		Utfall	Prognos	Prognos	Prognos	Prognos
Procentuell förändring om ej annat angett		2019	2020	2021	2022	2023
BNP	Konjunkturinstitutet sep	1,3	-3,4	3,6	3,3	1,9
	Regeringen BP21	1,2	-4,6	4,1	3,8	2,7
	ESV september	1,3	-4,2	4,0	3,1	2,2
	SKR augusti	1,2	-4,9	1,7	3,8	3,8
Arbetslöshet (procent av arbetskraften)	Konjunkturinstitutet sep	6,8	8,7	9,1	7,9	7,2
	Regeringen BP21	6,8	9,0	9,5	9,1	7,1
	ESV september	6,8	8,6	9,2	8,1	7,4
	SKR augusti	6,8	8,9	9,3	8,3	8,1
Sysselsättning	Konjunkturinstitutet sep	0,7	-1,9	0,1	2,1	1,3
	Regeringen BP21	0,7	-2,1	0,3	2,4	1,7
	ESV september	0,7	-1,8	-0,1	2,0	1,4
	SKR augusti	0,7	-2,0	0,2	1,3	0,9
KPI med fast ränta, KPIF	Konjunkturinstitutet	1,7	0,6	1,3	1,5	1,9
	Regeringen BP21	1,7	0,3	1,2	1,4	1,7
	ESV september	1,7	0,6	1,2	1,2	1,5
	SKR augusti	1,7	0,5	0,8	1,6	2,0

Källor: Finansdepartementet, Konjunkturinstitutet, Ekonomistyrningsverket och SKR.

Sammanfattningsvis väntas en fortsatt lågkonjunktur råda åtminstone fram till en bit in i 2024 enligt SKR:s oktoberprognos.

Den ekonomiska utvecklingen i Stockholms län

Den ekonomiska utvecklingen i Stockholms län har stor betydelse för hela landets ekonomi. Länet har drygt 20 procent av landets befolkning men står för drygt 30 procent av BNP och bidrar indirekt till många arbetstillfällen i övriga delar av landet.

Nordeas rapport Regionala utsikter från september visar att storstäderna har drabbats hårdare av pandemin än av finanskrisen 2009. Sysselsättningen i Stockholm föll med nästan tre procent under andra kvartalet 2020, det största fallet sedan 1987, och arbetslösheten har stigit

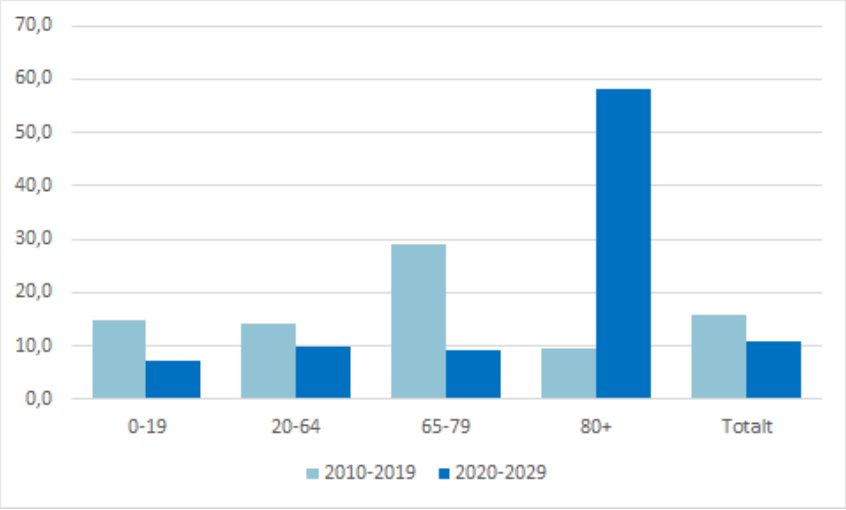
mest i riket. Såväl restriktioner som smittspridning har bidragit till en kraftigt minskad konsumtion och ekonomisk aktivitet, och tjänstesektorn har drabbats hårt. Under sommaren inleddes dock en återhämtning som väntas fortsätta under hösten då såväl antalet varsel som arbetslösheten redan har planat ut. Bostadsmarknaden är fortsatt stark i regionen.

Den demografiska utvecklingen i Stockholms län

Befolkningen i Stockholms län har ökat snabbt under lång tid, men takten i tillväxten har avtagit något. I den regionala utvecklingsplanen, RUFS 2050, som beslutades 2018 beräknas länet ha cirka 3,4 miljoner invånare år 2050 vilket skulle innebära en ökning med 40 procent jämfört med dagens knappt 2,4 miljoner invånare. Prognosen har därefter reviderats ned. Enligt aktuell prognos från tillväxt- och regionplanenämnden och Statistiska centralbyrån väntas länet istället ha cirka 3,1 miljoner invånare år 2050; en ökning med 30 procent. Förändringen beror främst på en lägre utrikes invandring, en ökad utflyttning från länet till andra delar av Sverige och lägre födelsetal.

Från att befolkningen under perioden 2010–2019 ökade med i genomsnitt 1,6 procent per år dämpas nu ökningstakten. Under perioden 2019–2029 väntas befolkningen öka med i genomsnitt 1,1 procent eller 28 200 personer per år, med den lägsta ökningen under 2020. Utfallet juli 2019-juli 2020 var endast 0,9 procent. Befolkningens sammansättning förändras också över tid. Under den kommande tioårsperioden väntas födelsenettots betydelse för tillväxten öka från 35 till 49 procent på grund av en minskad invandring. Andelen invånare äldre än 65 år ökar under perioden, från 16 till 18 procent.

Figur 4: Utveckling av invånare i Stockholms län, procent

Källor: SCB och Region Stockholm september

Att andelarna yngre och äldre ökar i befolkningen, samtidigt som andelen i arbetsför ålder minskar, ger två effekter. Dels stiger efterfrågan på hälso- och sjukvård och omsorg, dels tunnas skattekraften ut när den grupp som står för skatteinbetalningarna blir relativt sett mindre. Den demografiska försörjningskvoten, alltså det antal yngre och äldre som en person i arbetsför ålder i snitt försörjer, ökar mellan 2019 och 2029 från 0,67 till 0,69.

Den faktiska försörjningskvoten påverkas av hur många som är självförsörjande. Här påverkas utvecklingen bland annat av pensionsåldern och av den ökande andelen utrikes födda, som bedöms öka från 25 till 29 procent under tioårsperioden. Detta eftersom gruppen utrikes födda i dag har en betydligt lägre självförsörjningsgrad än inrikes födda. Enligt Entreprenörskapsforums rapport När blir utrikes födda självförsörjande (2020) tar det lågt räknat 12–13 år för hälften av gruppen utrikes födda att bli självförsörjande.

En välfungerande integration med fler personer i arbete är därför av stor betydelse för rikets och länets ekonomi, och därmed för Region Stockholms skatteintäkter. För att sänka den faktiska försörjningskvoten krävs även att länet är attraktivt för företag som ger arbetstillfällen och att bostadsmarknaden ger förutsättningar att arbeta och studera i länet.

2.3 Skatteintäkter, statsbidrag och utjämning

Den osäkerhet kring den ekonomiska utvecklingen på kort och lång sikt som covid-19-pandemin har orsakat ger även osäkerhet i Region Stockholms skatteintäktsprognos 2020–2023. I detta avsnitt redovisas en skatteintäktsprognos som utgår från SKR:s makrobedömning.

I tabell 3 nedan visas skatteunderlagsprognoser för riket från SKR, Ekonomistyrningsverket och regeringen. De ekonomiska förutsättningarna i budget 2021 och plan för 2022-2023 bygger på SKR:s skatteunderlagsprognos från den 24 augusti. Den 1 oktober publicerade SKR en ny prognos som innebär högre samlade skatteintäkter med 863 miljoner kronor. Dessa har inte arbetats in i budget 2021 till följd av den stora osäkerheten i prognosen.

Samtliga prognoser angivna i tabellen har publicerats inom en period av sex veckor och skillnaderna mellan olika bedömare visar hur osäker utvecklingen är. Det skiljer 1,4 procentenheter mellan SKR:s prognos i augusti och ESV:s prognos i september för skatteunderlagets utveckling innevarande år. Skillnaden förklaras främst av att olika bedömningar görs av lönesummans utveckling.

SKR betonar i samband med sin oktoberprognos att covid-19-pandemin och de finanspolitiska åtgärder som har aviserats och beslutats i syfte att mildra dess ekonomiska effekter har haft betydande påverkan på samhällsekonomin och skatteunderlaget. Att de finanspolitiska åtgärdernas utveckling är svårbedömd bidrar till att prognosen är behäftad med större osäkerhet än normalt.

Tabell 3: Skatteunderlagsprognoser för riket, procentuell förändring jämfört med föregående år

	2019	2020	2021	2022	2023	2019–2023
Sveriges kommuner och regioner, oktober 2020	*2,8*	*1,9*	1,5	*3,5*	*3,9*	*14,5*
Sveriges kommuner och regioner, augusti 2020	2,8	2,4	1,3	3,9	4,0	15,2
Regeringen, september 2020	2,9	2,0	2,2	3,6	3,9	15,5
Ekonomistyrningsverket, september 2020	2,7	1,0	1,5	3,8	3,6	13,1

Samlade skatteintäkter

Region Stockholms samlade skatteintäkter består av tre delar: skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning. Skatteintäkterna påverkas av hur skatteunderlaget utvecklas i riket och i Stockholms län, av statsbidragens storlek och fördelning mellan regionerna samt av regelverket för den kommunalekonomiska utjämningen. Skattesatsen för Region Stockholm för 2021 är oförändrat 12,08 öre per skattekrona och Region Stockholms skatteintäktsprognos, se tabell 4, bygger på antaganden om dessa delar och på antagandet att skattesatsen ligger kvar på 12,08 procent även planeringsåren 2022 och 2023.

Tabell 4: Region Stockholms samlade skatteintäkter

Samlade skatteintäkter	Utfall	Prognos	Budget	Ändring	Plan	Plan
Mkr	**2019**	**2020**	**2021**	**B21/20**	**2022**	**2023**
Skatteintäkter	76 044	77 837	79 703	1,9%	83 170	86 831
Generellt statsbidrag	6 402	9 364	7 226	5,5%	7 443	7 666
Utjämningssystemet	-1 028	-1 619	-1 747	3,3%	-2 909	-3 640
Summa samlade skatteintäkter	**81 418**	**85 582**	**85 182**	**2,1%**	**87 704**	**90 857**
Förändring från föregående år, mkr	3 671	4 164	-400		2 522	3 152
Förändring från föregående år, procent	4,7	5,1	-0,5		3,0	3,6
Budget 2020, mkr		83 391	85 863		88 253	91 120
Differens			-681		-549	-263

Skatteintäkter

Prognosen för de samlade skatteintäkterna 2020 har reviderats upp jämfört med den bedömning som ligger till grund för Region Stockholms budget för 2020. Skälet är främst ökade generella statsbidrag som tillfördes under

första halvåret till följd av covid-19-pandemin i samband med prognoser för en kraftigt nedreviderad skatteunderlagstillväxt. De negativa ekonomiska effekterna har sedan mildras, bland annat till följd av de statliga åtgärder som vidtogs, till exempel korttidspermittering.

Prognosen för skatteunderlagstillväxten 2021 dämpas delvis som en följd av konjunkturläget och en långsam återhämtning. Skatteunderlaget dämpas samtidigt av att indexeringen av pensionsinkomster blir mindre än 2020 och av att beskattningsbara sociala ersättningar minskar i takt med att statliga åtgärder upphör 2021. Åren därefter bedöms en långsam konjunkturåterhämtning som för med sig en något högre utveckling av skatteunderlaget, dock med en långsammare ökningstakt än under de senaste årens högkonjunktur.

Covid-19-pandemin och de åtgärder som har aviserats och beslutats i syfte att mildra dess ekonomiska effekter har enligt SKR stor betydelse för skatteunderlaget och bidrar till att prognosen är behäftad med större osäkerhet än normalt.

Generella statsbidrag
Riksdagen beslutade den 19 februari och den 16 juni 2020 om ändrade statsbidrag. De generella statsbidragen till kommuner och regioner höjdes med totalt 28,5 miljarder kronor 2020 och permanent med 12,5 miljarder kronor från och med 2021. Höjningarna beräknas för Region Stockholm ge drygt 2,2 miljarder kronor 2020 och 863 miljoner kronor per år från och med 2021. Tillskotten 2020 redovisas under generella statsbidrag och via det kommunalekonomiska utjämningssystemets regleringspost 2021 och framåt och påverkar därmed skatteintäktsprognosen positivt.

I regeringens budgetproposition för 2021 föreslås vidare en tillfällig höjning av de generella statsbidragen med tio miljarder 2021 som minskar till fem miljarder 2022 för att därefter utgå. Att tillskotten är tillfälliga minskar möjligheten att använda dem till långsiktiga åtaganden. Riksdagen fattar beslut om statens budget i november 2020.

Kommunalekonomisk utjämning
Den kommunalekonomiska utjämningen syftar till att skapa likvärdiga ekonomiska förutsättningar för regioner och kommuner att ge service oberoende av skattekraft och kostnader som inte går att påverka. Region Stockholm betalar netto en avgift till systemet som 2019 uppgick till drygt en miljard kronor och som ökar kraftigt under kommande år. År 2023 bedöms avgiften bli omkring 3,6 miljarder kronor, se tabell 5 nedan.

Utjämningssystemet består av fyra delar: kostnadsutjämning, införandebidrag, inkomstutjämning och regleringspost. I kostnadsutjämningen utjämnas för opåverkbara och kostnadsdrivande strukturella skillnader mellan regioner. Det kan handla om befolkningsstruktur, geografi eller socioekonomiska förutsättningar.

Till och med 2019 fick Region Stockholm ett kostnadsutjämningsbidrag. Enligt den nya modell för kostnadsutjämning som trädde i kraft i januari 2020 betalar Region Stockholm 2020 istället en avgift om 610 kronor per invånare, totalt 1,45 miljarder kronor. Enligt SKR:s preliminära beräkning ökar avgiften 2021 till 721 kronor per invånare, totalt 1,7 miljarder kronor. Avgiften beräknas därefter öka med cirka 200 miljoner kronor per år.

Införandebidraget syftar till att mildra effekterna av förändringar i den kommunalekonomiska utjämningen. Under 2020 får Region Stockholm ett tillfälligt införandebidrag på 1,89 miljarder kronor. Bidraget trappas ned 2021–2022 och upphör helt 2023.

Inkomstutjämningen beräknas utifrån skattekraft; skillnaden mellan regionens beskattningsbara inkomster och det skatteutjämningsunderlag, (så kallad garantinivå) som för regionerna motsvarar 115 procent av medelskattekraften i riket. Region Stockholm är den enda av landets regioner som betalar en inkomstutjämningsavgift medan övriga regioner får ett inkomstutjämningsbidrag. Avgiften från och med 2021 beror på hur rikets och regionens skatteinkomster utvecklas i förhållande till varandra. Avgiften ökar när regionens skatteinkomster ökar i förhållande till rikets. Om konjunkturen skulle slå hårdare på Region Stockholm kan det innebära att inkomstutjämningen 2022 blir lägre än vad som nu beräknas.

Regleringsposten reglerar skillnaden mellan statens anslag till systemet och kostnaderna för detsamma. Regleringsposten påverkas av förändringar i statsbidrag mellan åren och kan vara positiv eller negativ. Den fördelas lika mellan regioner respektive kommuner, utifrån befolkningsandel.

Tabell 5: Kommunalekonomisk utjämning för Region Stockholm, utfall 2019 och prognos för 2020–2024

Mkr	Utfall 2019	Prognos 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Kostnadsutjämning	599	-1 448	-1 735	-1 931	-2 178
Införandebidrag	-	1 885	946	139	-
Inkomstutjämning	-1 175	-1 489	-1 739	-1 800	-1 858
Regleringspost	-452	-567	781	683	396
Summa kommunalekonomisk utjämning	**-1 028**	**-1 619**	**-1 747**	**-2 909**	**-3 640**

Källor: SKR och Region Stockholm.

Riktade statsbidrag

En bidragande förklaring till den stora ökningen av Region Stockholms intäkter de senaste åren är de riktade (specialdestinerade) statsbidrag som är öronmärkta för särskilda ändamål efter överenskommelser mellan regeringen och SKR.

Inom Region Stockholm fördelas riktade statsbidrag oavkortat till den nämnd vars verksamhet bidraget avser. Under 2020 slopades tillfälligt prestationskraven för den så kallade Kömiljarden och kraven på rapportering under året av övriga riktade statsbidrag. Återrapporteringen i mars 2021 kvarstår dock för samtliga statsbidrag. För 2021 har prognosen för de riktade statsbidragen ökat med cirka 1 000 miljoner kronor i förhållande till budget 2020. Det handlar främst om ersättning för att hantera den vårdskuld som uppkommit under första halvåret 2020. Övriga statsbidrag är i stort sett oförändrade jämfört med 2020 men det finns ännu inga överenskommelser eller villkor för de riktade statsbidragen 2021.

I tabell 6 anges storleken på några av de riktade statsbidrag som fördelas till Region Stockholm 2020 och som omfattas av överenskommelser, samt ett antagande om deras storlek 2021. Det kan även tillkomma överenskommelser om ambulanssjukvård och medel för stöd till personal i hälso- och sjukvård, men det är i nuläget oklart i vilken form eller omfattning.

Tabell 6: Riktade statsbidrag till Region Stockholm som omfattas av överenskommelser 2020–2021

Mkr	2020	2021
Vårdskuld		920
Sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocessen	194	Avslutas
Förlossningsvård och kvinnors hälsa	215	330
Jämlik och effektiv cancervård	75	98
Ökad tillgänglighet i hälso- och sjukvården (Kömiljarden)	640	640
Patientsäkerhet, nationella kvalitetsregister m.m.	50	50
En god och nära vård	1 213	1213
Insatser inom området psykisk hälsa	75	75
Summa	**2 462**	**3 326**

2.4 Pensioner

Pensionsprognoserna är baserade på beräkningar gjorda av pensionsbolaget KPA Pension från augusti 2020. KPA Pension har genomfört metodförändringar under 2020 vilket innebär att pensionsprognoser kan beräknas på ett mer tillförlitligt sätt än tidigare. Metodförändringarna innebär en positiv effekt på Region Stockholms pensionskostnader och pensionsåtaganden jämfört med prognoser från 2019 och tidigare.

Region Stockholms totala pensionsåtaganden beräknas vid utgången av 2020 uppgå till 54,9 miljarder kronor och öka till 57,9 miljarder kronor vid utgången av 2023, en ökning om 3 miljarder kronor motsvarande 5,4 procent i jämförelse med 2020. Ansvarsförbindelsen nådde sin topp för ett antal år sedan, minskar sedan dess varje år och beräknas vara avslutad omkring år 2050. Avsättningarna fortsätter att öka och omfattar individer som är födda 1985 eller tidigare.

Av tabell 7 nedan framgår att vid utgången av 2020 beräknas avsättningarna uppgå till 32,1 miljarder kronor och ansvarsförbindelsen till 22,8 miljarder kronor. Fram till och med utgången av 2023 beräknas avsättningarna öka med 12,5 procent och ansvarsförbindelsen minska med 8,3 procent i jämförelse med 2021.

Tabell 7: Samlade pensionsåtaganden, jämförelser med budget 2020

Mkr	2020	2021	2022	2023
Prognos 3:20 (2020-08-31)	**54 882**	**55 471**	**56 545**	**57 860**
- varav avsättningar	***32 092***	***33 649***	***35 757***	***37 857***
- varav ansvarsförbindelser	***22 791***	***21 822***	***20 788***	***20 003***
Budget 2020	54 060	55 791	58 025	60 170
- varav avsättningar	*31 129*	*33 352*	*35 999*	*38 606*
- varav ansvarsförbindelser	*22 931*	*22 438*	*22 026*	*21 564*
Differens Prognos 3:20 - Budget 2020	**822**	**-320**	**-1 480**	**-2 310**

De totala pensionskostnaderna 2020 beräknas uppgå till 3,7 miljarder kronor 2020. År 2023 beräknas pensionskostnaderna uppgå till 7,3 miljarder kronor vilket innebär en ökning med 97,3 procent eller 3 572 miljoner kronor.

Tabell 8: Samlade pensionskostnader, jämförelser med föregående prognos och budget

Mkr	2020	2021	2022	2023
Prognos 3:20 (2020-08-31)	**3 730**	**7 135**	**6 596**	**7 302**
Budget 2020 *Prognos 3:19 (2019-08-31)*	5 889	6 531	6 689	7 038
Differens Prognos 3:20 - Budget 2020	**-2 159**	**604**	**-93**	**264**

Källa: KPA

De framtida pensionsåtagandena påverkas av ränteutvecklingen fram till respektive nominella pensionsåtagandes slutbetalningstillfälle. Därför nuvärdesberäknas pensionsåtagandena utifrån en beräknad årlig avkastning på avsatt kapital och ansvarsförbindelser. Nuvärdesberäkningen görs utifrån två diskonteringsräntor som fastställs externt varje år. Pensionsåtaganden inom förvaltningsorganisationen regleras av riktlinjen RIPS 19, vars ränta fastställs av SKR. Bolagsorganisationens

pensionsåtaganden regleras av de så kallade tryggandegrunderna, vars ränta fastställs av Finansinspektionen.

En lägre ränta medför högre kostnader eftersom större belopp årligen behöver sättas av för att uppfylla pensionsförpliktelserna för att kompensera för en lägre avkastning. Vid en högre ränteutveckling gäller att kostnaderna minskar eftersom avkastningen blir högre och lägre belopp årligen behöver sättas av.

Diskonteringsräntan inom RIPS fastställs av SKR genom årliga beslut. Eftersom räntan fastställs årligen och är beroende av utvecklingen av marknadsräntor och inflation enligt SKR:s egen samlade bedömning av omvärldsfaktorer är det mycket svårt att prognosticera en utveckling av räntan över tid. Härigenom har antagits att räntan förblir oförändrad de kommande åren med anledning av att marknadsräntorna befinner sig på en lägre nivå än en procent i dagsläget.

Tryggandegrundernas diskonteringsränta har förändrats årligen över tid eftersom den i större omfattning än RIPS-räntan påverkas av förändringar i marknadsräntan. Under 2019 fastställdes att diskonteringsräntan för 2020 sänks från 0,7 till 0,3 procent. Diskonteringsräntan för 2021 offentliggörs under oktober månad 2020.

En annan faktor som påverkar pensionsåtagandenas storlek väsentligt är de dödlighetsantaganden som ligger till grund för pensionsberäkningarna. Dödlighetsantagandena bestämmer under hur lång tid som pensionsåtaganden för respektive individ kvarstår i pensionsskulden. Inom RIPS 19 pågår en översyn av dödlighetsantagandena eftersom den genomsnittliga livslängden för främst män har ökat över tid.

Under 2021 förväntas SKR därför revidera dödlighetsantagandena uppåt, vilket i så fall kommer att påverka pensionsåtagandena negativt eftersom pensioner då beräknas utbetalas under längre tid jämfört med i nuläget. En justering av dödlighetsantagandena medför en kostnadseffekt det år som en eventuell förändring genomförs och enligt uppgift från KPA ökar då avsättningarna i pensionsåtagandena inom förvaltningsorganisationen med fyra till sex procent under 2021.

Under den senaste tioårsperioden har de budgeterade pensionskostnaderna som oftast varit lägre än faktiskt utfall. Detta beror till övervägande del på att bakomliggande parametrar, till exempel förväntad inflationsutveckling samt statslåneräntans och inkomstbasbeloppets utveckling, har förändrats mellan tidpunkterna för pensionsprognos respektive utfall. För att

motverka att budget avviker negativt mot utfall för 2021 och efterföljande år inkluderas en årlig kostnadsreserv om 500 miljoner kronor i budget.

Enligt pensionsprognos från KPA per augusti 2020 beräknas pensionskostnaderna för 2021 till 5 373 miljoner kronor. I prognosen har inte beaktats en eventuell förändring av dödlighetsantagandena inom RIPS 19. Det finns därför en risk för att pensionskostnaderna för 2021 blir 1 262 miljoner kronor högre än så, baserat på ett antagande om att avsättningarna inom förvaltningsorganisationen räknas upp med fem procent, och beloppet har därför inkluderats i budget 2021.

Någon justering av avsättningarnas storlek åren 2021–2023 i tabell 7 ovan har inte beaktats utifrån ovanstående risk utan beloppen baseras på pensionsprognos från KPA per augusti 2020.

3. Budgeterade ekonomiska förutsättningar

3.1 Resultaträkning

Inledning

De ekonomiska förutsättningarna för budget 2021 och planeringsåren 2022 och 2023 bygger på inrapporterade budgetunderlag från nämnder och bolag. Därutöver har förändringar gjorts utifrån nya prognoser för skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning, en ny bedömning av pensionskostnadernas utveckling samt justeringar av räntekostnader. Förutsättningarna för budgeten inkluderar förändrade resultatkrav samt förändrade anslag och medlemsbidrag.

Budgeten är upprättad enligt kommunallagens krav på att intäkterna överstiger kostnaderna, vilket motsvarar ett resultat på en miljon kronor 2021 samt en miljon kronor för planeringsåren 2022 och 2023.

Tabell 9: Resultaträkning för 2021 med plan för 2022–2023

Resultaträkning	Utfall	Budget	Budget	Ändring	Plan	Plan
Mkr	**2019**	**2020**	**2021**	**B21/20**	**2022**	**2023**
Verksamhetens intäkter	**25 036**	**25 842**	**27 491**	**6,4%**	**28 169**	**28 554**
Personalkostnader och inhyrd personal	-34 669	-34 700	-35 507	2,3%	-36 325	-36 534
Köpt hälso- och sjukvård, tandvård, mm.	-22 633	-21 980	-22 895	4,2%	-23 445	-23 973
Köpt trafik	-14 558	-15 546	-15 957	2,6%	-16 545	-17 170
Övriga kostnader	-24 360	-27 005	-28 501	5,5%	-29 399	-30 782
Verksamhetens kostnader	**-96 220**	**-99 232**	**-102 859**	**3,7%**	**-105 715**	**-108 458**
Avskrivningar	-6 201	-6 969	-7 222	3,6%	-7 491	-7 868
Verksamhetens nettokostnader	**-77 385**	**-80 359**	**-82 591**	**2,8%**	**-85 037**	**-87 772**
Skatteintäkter	76 044	78 230	79 703	1,9%	83 170	86 831
Generellt statsbidrag	6 402	6 853	7 226	5,5%	7 443	7 666
Utjämningssystemet	-1 028	-1 692	-1 747	3,3%	-2 909	-3 640
Summa samlade skatteintäkter	**81 418**	**83 391**	**85 182**	**2,1%**	**87 704**	**90 857**
Verksamhetens resultat	**4 033**	**3 032**	**2 591**		**2 667**	**3 085**
Finansiella intäkter	68	60	46	-23,1%	47	36
Finansiella kostnader	-2 604	-2 781	-2 636	-5,2%	-2 714	-3 120
Resultat efter finansiella poster	**1 497**	**311**	**1**	**0,0%**	**1**	**1**
Extraordinära poster	0	0	0	0,0%	0	0
Årets resultat	**1 497**	**311**	**1**	**0**	**1**	**1**

De ekonomiska förutsättningarna är mycket osäkra till följd av covid-19-pandemin och de ekonomiska förutsättningarna i budget 2021 ger inget ytterligare reformutrymme samtidigt som krav ställs på prioriteringar och

kostnadseffektiviseringar. För att säkerställa att det budgeterade resultatet uppnås måste underskott i verksamheten åtgärdas och takten i kostnadsutvecklingen sänkas.

Region Stockholms intäkter

Med anledning av pandemin föreligger det stor osäkerhet kring den fortsatta ekonomiska utvecklingen, och därmed kring skatteintäkternas utveckling. De samlade skatteintäkterna utgör basen i Region Stockholms ekonomi och uppgår till 76 procent av de totala intäkterna. Budgeten utgår från en prognos för de samlade skatteintäkterna som har gjorts utifrån SKR:s prognos från den 24 augusti.

Kostnaderna för det kommunalekonomiska utjämningssystemet budgeteras öka med 55 miljoner kronor under 2021 och med ytterligare 1 161 respektive 732 miljoner kronor 2022 och 2023. Det kommunalekonomiska utjämningssystemet försvårar för Region Stockholms förmåga att leverera nytta till invånarna.

De lägre samlade skatteintäkterna vägs till viss del upp av att de riktade statsbidragen, som ingår i posten verksamhetens intäkter, bedöms öka under 2021 till följd av de aviseringar som regeringen har gjort i sin budgetproposition. De riktade statsbidragen budgeteras med motsvarande kostnader inom verksamheten. En slutlig beräkning görs i samband med att respektive nämnd och bolag rapporterar sin verksamhetsplan.

Biljettintäkterna inom kollektivtrafiken budgeteras under 2021 öka med 1,2 procent jämfört med budget 2020. Ökningen består av biljettprishöjningen, som motsvarar en ökning med 20 kronor på ett 30-dagarskort till 950 kronor, samt antaganden om resandeökning och förändringar i resenärernas val av biljettyper. Enligt aktuell prognos kan biljettintäkterna 2021 komma att bli 2,2 miljarder kronor lägre än vad som har budgeterats eftersom pandemin bedöms ge effekt på resandet även 2021. Region Stockholm förutsätter att staten under 2021 ersätter de regionala kollektivtrafikmyndigheterna för uteblivna biljettintäkter med anledning av Region Stockholms och resenärernas följsamhet till Folkhälsomyndighetens rekommendationer, enligt förordning 2020:713.

Övriga verksamheters intäkter, exklusive kollektivtrafiken, och riktade statsbidrag budgeteras öka med 5,3 procent jämfört med budget 2020 till 14 221 miljoner kronor. Den enskilt största budgeterade ökningsposten är uthyrning av lokaler som planeras öka med 236 miljoner kronor, vilket vägs upp av motsvarande kostnader för berörda fastigheter. Intäkterna förutsätter att lokaler hyrs ut i den utsträckning som är budgeterat. Annars innebär det en risk för koncernens resultat för budgetåret 2021.

Budget 2021 innebär en höjning av Region Stockholms totala intäkter med sammantaget 3,1 procent till drygt 113 miljarder kronor. De totala intäkterna består av verksamhetens intäkter och samlade skatteintäkter. Ökningen är drygt två miljarder kronor lägre än utfallet under perioden 2016–2019 då ökningstakten var i genomsnitt 5,3 procent. Givet osäkerheterna kopplade till pandemins och konjunkturens fortsatta utveckling kan de totala intäkterna dessutom komma att behöva revideras ned i ett senare skede. Det är av stor vikt att kostnadseffektiviseringar identifieras och genomförs i syfte att fastslagna resultatkrav ska uppnås.

Verksamhetens kostnader
Kostnaderna för egen och inhyrd personal förväntas öka med 2,3 procent under 2021 jämfört med budget 2020. I genomsnitt ökade personalkostnaderna med 4,8 procent per år 2016–2019. För att få en långsiktigt hållbar ekonomi 2021 och framåt är det av stor vikt att personalresurserna används på ett effektivt sätt och att användning av resurser sker med fokus på att uppnå en god verksamhet för länets invånare.

Kostnader för köpt hälso- och sjukvård, tandvård med mera, har budgeterats öka med 4,2 procent i förhållande till budget 2020. Den sammantagna kostnadsutvecklingen behöver utvecklas i enlighet med budget och plan för att få en långsiktigt hållbar ekonomi i balans.

Köpt trafik budgeteras öka med 2,6 procent 2021 jämfört med budget 2020. Ökningen förutsätter att intäkterna utvecklas i enlighet med budgeten och att resultatkravet uppnås.

Posten övriga kostnader inkluderar samtliga övriga kostnader, exempelvis material- och läkemedelskostnader, lämnade bidrag samt lokal- och fastighetskostnader. Övriga kostnader budgeteras öka med 5,5 procent, vilket motsvarar 1 495 miljoner kronor.

Under 2021 upphör ersättning för omställningskostnader för programmet framtidens hälso- och sjukvård som i budget 2020 uppgick till 324 miljoner kronor.

Sammantaget budgeteras verksamhetens kostnader öka med 3,7 procent 2021 jämfört med budget 2020. Detta under förutsättning att samtliga åtgärder för att säkerställa en ekonomi i balans under 2020 är genomförda så att nämnder och bolag är i nivå med resultatkraven vid ingången av 2021. Att uppnå det och begränsa kostnadsökningstakten till 3,7 procent kräver betydande åtgärder. Under perioden 2016–2019 var den genomsnittliga ökningstakten 0,9 procentenheter högre än vad som här har

budgeterats. Utöver det tillkommer underskott inom verksamheten som inte har åtgärdats.

Regeringen och riksdagen har tillskjutit medel under 2020 för att ersätta regioner och kommuner för kostnader relaterade till covid-19. De medel som hittills har beslutats täcker dock inte samtliga kostnader. För att ge regioner och kommuner goda planeringsförutsättningar krävs beslut om att merkostnader och intäktsbortfall täcks samt därefter löpande utbetalning av utlovade medel.

Inom de budgeterade kostnaderna för verksamheten ska under 2021 även inrymmas den hälso- och sjukvård som inte har utförts med anledning av att covid-19-patienter har prioriterats under 2020. Den så kallade vårdskulden bedöms sammantaget uppgå till mellan 1,5 och 2,0 miljarder kronor och ska under 2021 prioriteras inom ramen för en ekonomi i balans.

Kapitalkostnader
Region Stockholms avskrivningskostnader har ökat de senaste åren i takt med färdigställande och driftsättning av sjukhusinvesteringar samt utökad service och kvalitet inom kollektivtrafiken. De innebär att avskrivningskostnadernas andel av verksamhetens kostnader ökar. Under 2021 budgeteras kostnaderna öka med 3,6 procent, motsvarande 253 miljoner kronor, till 7,2 miljarder kronor.

Finansiella kostnader inkluderar bland annat räntekostnader för upptagna lån och leasingskulder samt pensionskostnadernas finansiella del. Med anledning av det hittills gynnsamma läget på räntemarknaden budgeteras en minskad kostnad i förhållande till 2020.

Planeringsåren 2022 och 2023
Region Stockholms samlade intäkter budgeteras öka med 2,8 respektive 3,1 procent 2022 respektive 2023, vilket är ungefär samma ökningstakt som 2021. Det finns dock stor osäkerhet kring hur det kommande konjunkturläget påverkar intäkterna och då främst skatteintäkterna.

Verksamhetens kostnader budgeteras öka med 2,8 respektive 3,1 procent 2022 och 2023. Avskrivningskostnaderna budgeteras öka med 3,7 respektive 5,0 procent 2022 och 2023. För att lyckas bedriva verksamhet under dessa förutsättningar krävs att åtgärder genomförs.

3.2 Balansräkning
Region Stockholms anläggningstillgångar 2021 beräknas till 138 miljarder kronor, varav ökade investeringsutgifter med 14,1 miljarder kronor. Det är en nettoökning med 9,0 miljarder kronor jämfört med prognosen för 2020.

Av anläggningstillgångarna uppgår pågående ej driftsatta anläggningar till 22,9 miljarder kronor. Värdet av anläggningstillgångarna inom Region Stockholm beräknas sammantaget uppgå till cirka 57 600 kronor per invånare i länet.

Tabell 10: Balansräkning för 2021 med plan för 2022–2023

Balansräkning	Utfall	Prognos	Budget	Plan	Plan
Mkr	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**
Tillgångar					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar	372	449	1 063	1 714	2 408
Materiella anläggningstillgångar	122 102	128 241	136 320	144 604	151 474
Finansiella anläggningstillgångar	1 147	799	1 112	1 112	1 112
Summa anläggningstillgångar	**123 622**	**129 489**	**138 495**	**147 430**	**154 994**
Omsättningstillgångar					
Övriga omsättningstillgångar	8 312	8 313	9 515	8 733	8 756
Kassa och bank	3 385	2 000	2 000	2 000	2 000
Summa omsättningstillgångar	**11 697**	**10 313**	**11 515**	**10 733**	**10 756**
Summa tillgångar	**135 319**	**139 802**	**150 010**	**158 163**	**165 750**
Eget Kapital					
Årets resultat	1 497	4 556	1	1	1
Övrigt eget kapital	11 572	10 919	14 241	14 242	14 243
Summa eget kapital	**13 069**	**15 474**	**14 243**	**14 243**	**14 245**
Avsättningar					
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	31 684	33 179	36 682	39 785	42 419
Andra avsättningar	1 048	495	693	693	693
Summa avsättningar	**32 732**	**33 674**	**37 375**	**40 478**	**43 112**
Skulder					
Långfristiga skulder lån och leasing	46 293	49 474	52 082	53 585	55 400
Övriga långfristiga skulder	17 473	20 134	23 653	26 997	30 450
Summa långfristiga skulder	**63 766**	**69 608**	**75 735**	**80 582**	**85 850**
Kortfristiga skulder	**25 751**	**22 278**	**22 658**	**22 860**	**22 544**
Summa skulder	**89 517**	**91 886**	**98 393**	**103 442**	**108 394**
Eget kapital, avsättningar och skulder	**135 318**	**141 035**	**150 010**	**158 163**	**165 750**

Vid 2019 års utgång var soliditeten 9,7 procent och den bedöms långsiktigt behöva öka till 10–11 procent för att ge goda långsiktiga finansiella förutsättningar för regionkoncernen. Med anledning av de ekonomiska förutsättningarna som Region Stockholm befinner sig i, bland annat till

följd av pandemin, bedöms soliditeten minska från 9,5 procent 2021 till 8,6 procent 2023.

Avsättningar för pensioner budgeteras öka netto med 3,7 miljarder kronor 2021 i förhållande till prognos för 2020.

Skulderna för nyupptagna lån och leasing budgeteras öka med 2,6 miljarder kronor 2021. Övriga långfristiga skulder, bland annat medfinansiering av investeringar i anläggningstillgångar där Region Stockholm har slutit överenskommelser med staten och berörda kommuner, ökar netto med 3,7 miljarder kronor. År 2023 beräknas de långfristiga skulderna uppgå till drygt 86 miljarder kronor vilket kan jämföras med prognosen för 2020 som uppgår till nära 70 miljarder kronor.

Försäljningar av fastigheter är inte budgeterade. De kan, när de genomförs, förändra Region Stockholms tillgångar, förstärka kassan samt minska regionkoncernens upplåningsbehov under de kommande åren.

3.3 Kassaflödesanalys och finansieringsbudget

Kassaflödet från den löpande verksamheteten beräknas stärkas i budget 2021 och ytterligare under planeringsåren 2022–2023. Detta sker främst till följd av att avskrivningarna ökar i takt med att investeringar driftsätts. Avsättningar för pensioner påverkar Region Stockholms kassaflöde positivt och avsättningarna återinvesteras i verksamheten i enlighet med Region Stockholms finanspolicy.

Investeringarna i anläggningstillgångar beräknas öka i budget 2021 i förhållande till prognosen för 2020 och därefter beräknas volymen investeringsutgifter öka ytterligare åren 2022 och 2023 jämfört med nivån 2021. Den ökade volymen avspeglas i det ökade finansieringsbehovet under perioden.

Tabell 11: Kassaflödesanalys för 2021 med plan för 2022–2023

Kassaflödesanalys	Utfall	Prognos	Budget	Plan	Plan
Mkr	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**
Årets resultat	1 383	3 323	1	1	1
Avskrivningar	6 201	6 715	7 222	7 491	7 868
Avsättningar, övrigt	595	-1 208	1 396	3 012	3 092
Kassaflöde före förändring av rörelsekapital	**8 179**	**8 830**	**8 620**	**10 504**	**10 961**
Förändring av rörelsekapital	197	-3 473	-823	985	-339
Kassaflöde från den löpande verksamheten	**8 376**	**5 356**	**7 797**	**11 489**	**10 622**
Investering i anläggningstillgångar	-12 211	-12 836	-14 055	-16 493	-16 020

Försäljning av anläggningstillgångar	735	900	0	0	0
Kassaflöde efter investeringar	**-3 100**	**-6 580**	**-6 258**	**-5 005**	**-5 398**
Nettoökning långfristiga upplåning	1 361	2 642	2 608	1 503	1 815
Erhållna bidrag/medfinansiering	1 650	3 200	3 650	3 502	3 583
Summa förändring av likvida medel	**-89**	**-738**	**0**	**0**	**0**

Självfinansieringen av Region Stockholms tillgångar uppgår till 81 procent för budgetåret 2021 och beräknas uppgå till i genomsnitt 90 procent under planeringsåren 2022–2023.

Tabell 12: Finansieringsbudget för 2021 med plan för 2022–2023

Mkr	Utfall 2019	Prognos 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Investeringar	12 211	12 836	14 055	16 493	16 020
Finansiering egen likviditet	-8 376	-5 356	-7 797	-11 489	-10 622
Medfinansiering	-1 650	-3 200	-3 650	-3 502	-3 583
Lån- och leasingfinansiering	-2 185	-4 280	-2 608	-1 503	-1 815
Resultat	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Självfinansieringsgrad	*82%*	*67%*	*81%*	*91%*	*89%*

3.4 Anslag till nämnder

Anslag i budget 2021 och plan för åren 2022-2023

Anslagen enligt tabellen nedan ska ge kostnadstäckning för drift- och kapitalkostnader inom respektive nämnds ansvarsområde.

Tabell 13: Anslag till nämnder och medlemsbidrag till kommunalförbund för 2021 samt plan för 2022–2023

Mkr	Utfall 2019	Budget 2020	Budget 2021	Ändring B21/20	Plan 2022	Plan 2023
Hälso- och sjukvårdsnämnden	62 025	63 589	65 402	2,9%	67 037	68 713
Vårdens kunskapsstyrningsnämnd	428	488	488	0,0%	488	488
Patientnämnden	31	32	32	0,0%	32	32
Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje	1 584	1 626	1 666	2,5%	1 708	1 751
Trafiknämnden	9 491	9 804	10 137	3,4%	10 481	10 843
varav trafikförvaltningen	*9 487*	*9 794*	*10 117*	*3,3%*	*10 451*	*10 796*
varav förvaltning för utbyggd tunnelbana	*4*	*10*	*20*	*100,0%*	*30*	*47*
Färdtjänstnämnden	1 183	1 226	1 226	0,0%	1 226	1 226
Kulturnämnden	530	540	540	0,0%	540	540
Tillväxt- och regionplanenämnden	185	187	187	0,0%	187	187
Regionstyrelsen	2 629	2 640	2 640	0,0%	2 640	2 640
Fastighets- och servicenämnden	42	48	7	-85,3%	0	0

Revisorskollegiet	35	35	36	2,0%	37	37
Summa anslag	**78 162**	**80 213**	**82 361**	**2,7%**	**84 375**	**86 456**

För kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje avses medlemsbidrag, vilket höjs med 2,5 procent 2021 jämfört med budget 2020.

Anslagsjusteringar
Anslagen ökar i budget 2021 med 88 miljoner kronor jämfört med planeringsår 2021 i budget 2020. Det motsvarar en sammantagen ökning med 2,7 procent jämfört med budget 2020.

Hälso- och sjukvårdsnämndens anslag höjs med 1 814 miljoner kronor, eller 2,9 procent jämfört med budget 2020. Nämnden tillförs 224,1 miljoner kronor för finansiering av utökade kostnader i samband med driftsättning av ny- och ombyggda lokaler vid Karolinska Universitetssjukhuset. Trafiknämndens anslag höjs med 3,4 procent, varav 3,3 procent avser trafikförvaltningen.

Anslaget för hälso- och sjukvårdsnämnden höjs för att täcka ofinansierade delar av Karolinska Universitetssjukhusets kostnader för ny- och ombyggda lokaler, medicinteknisk utrustning samt informations- och kommunikationsteknik. Det tillkommande anslaget uppgår till 224,1 miljoner kronor per år och finansieras av koncernfinansiering. Anslaget ska bland annat täcka kostnader för operation, radiologi och intervention (CHOPIN) vid Karolinska Universitetssjukhuset i Huddinge samt lokaler som överförts från Gamla Karolinskas sjukhusområde till Nya Karolinskas sjukhusområde.

Tekniska justeringar inom regionfullmäktiges beslutade anslag görs i samband med rapportering av verksamhetsplan och beslutas i ärendet avstämning av budget 2021 för Region Stockholm.

3.5 Resultatkrav för nämnder och bolag

Utgångspunkten för Region Stockholms verksamhets- och ekonomistyrning är resultatstyrning och målstyrning, vilket innebär att nämnder och bolag ska utföra sina uppdrag och uppnå fastställda mål samtidigt som de minst uppfyller det ekonomiska resultatkrav som fullmäktige har beslutat. Regionkoncernen består av resultatenheter och respektive bolag utgör naturligt en resultatenhet med anledning av associationsformen. En nämnd kan däremot ha ansvar för flera resultatenheter, det gäller bland annat fastighets- och servicenämnden

Resultatkravet avser resultatet före bokslutsdispositioner och skatt och är ett minimikrav vilket innebär att resultat som överstiger resultatkravet får behållas. Resultatkraven överensstämmer med det kommunala balanskravet och inkluderar därför inte exempelvis reavinster.

Resultatkraven följer av Region Stockholms beräkningsmodell för resultatkrav, beslutad av regionfullmäktige i budget 2019. Modellen beaktar koncernens behov av avkastning på återinvesterade medel bland annat för avsättningar för pensioner och avkastning på eget kapital. Modellen beaktar också konkurrensneutralitet. Resultatkraven ska även bestämmas utifrån hänsyn till varje nämnds och bolags specifika förutsättningar.

Under 2021 bedöms utgångsläget för ingående parametrar ha försämrats till följd det sämre konjunkturläget. Detta medför att flera nämnder och bolag ges lägre resultatkrav än vad som beslutades för 2021 i budget 2020. Resultatkraven innebär också krav på effektiviseringar utifrån rådande förutsättningar inom respektive verksamhet. En ny bedömning av resultatkraven görs inför budget 2022. Förändringar av resultatkraven jämfört med budget 2020 motiveras i avsnittet för respektive nämnd och bolag.

Tabell 14: Resultatkrav för nämnder och bolag 2021–2023

Mkr	Utfall 2019*	Budget 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Hälso- och sjukvård		0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Hälso- och sjukvårdsnämnden	57,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Vårdens kunskapsstyrningsnämnd	43,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Patientnämnden	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje	-44,8	0,0	0,0	0,0	0,0
- varav TioHundra AB	-29,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Stockholms läns sjukvårdsområde	228,6	220,0	225,0	228,0	228,0
Karolinska Universitetssjukhuset	-1 866,6	53,0	83,0	113,0	84,0
Södersjukhuset AB	-111,6	9,0	15,0	15,0	15,0
Danderyds Sjukhus AB	-158,4	8,0	11,0	11,0	11,0
Södertälje Sjukhus AB	22,8	2,0	4,0	4,0	4,0
S:t Eriks Ögonsjukhus AB	55,7	3,0	10,0	10,0	10,0
Folktandvården Stockholms Län AB	112,5	112,5	112,5	112,5	112,5
Ambulanssjukvården i Storsthlm AB	26,2	12,0	9,0	6,0	3,0
Stockholm Care AB	1,7	1,0	0,0	0,0	0,0
MediCarrier AB	5,1	6,0	1,0	1,0	1,0
Hälso- och sjukvård totalt	**-1 657,3**	**426,5**	**470,5**	**500,5**	**468,5**
Kollektivtrafik					
Trafiknämnden	6,8	0,0	0,0	0,0	0,0

- varav Trafikförvaltningen	*6,3*	*0,0*	*0,0*	*0,0*	*0,0*
- varav Förvaltning för utbyggd tunnelbana	*0,5*	*0,0*	*0,0*	*0,0*	*0,0*
AB Storstockholms Lokaltrafik	604,6	404,0	404,0	404,0	404,0
Färdtjänstnämnden	107,7	0,0	4,0	4,0	4,0
Kollektivtrafik totalt	**719,1**	**404,0**	**408,0**	**408,0**	**408,0**
Kulturnämnden	2,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Tillväxt- och regionplanenämnden	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Regionstyrelsen	286,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Fastigheter och service					
Fastighets- och servicenämnden	485,0	468,0	549,0	599,0	619,0
varav serviceförvaltningen	*-0,2*	*5,0*	*5,0*	*5,5*	*5,6*
varav fastighetsförvaltningen	*485,2*	*463,0*	*544,0*	*593,5*	*613,4*
Locum AB	-14,7	7,0	7,0	7,0	7,0
Fastigheter och service totalt	**470,3**	**475,0**	**556,0**	**606,0**	**626,0**
Övriga					
Revisorskollegiet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Landstingshuset Stockholm AB	-16,7	-18,0	-18,0	-18,0	-18,0
AB SLL Internfinans	3,6	3,0	1,0	1,0	1,0
Koncerngemensamma funktioner		0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Skadekontot	3,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Koncernfinansiering	1 663,5	-979,2	-1 416,5	-1 496,5	-1 484,5
Koncernjusteringar	-37,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Totalt	**1 496,6**	**311,3**	**1,0**	**1,0**	**1,0**

*Avser resultat före bokslutsdispositioner och skatt, justerat för kostnadseffekt för förändrad diskonteringsränta för pensioner hos bolagen.

4. Investeringar

4.1 Övergripande om Region Stockholms investeringar

Stockholmsregionen har under en längre tid haft en hög befolkningstillväxt som väntas fortsätta under perioden 2021–2030. För att hantera de behov som uppstår av den snabba tillväxten genomför Region Stockholm historiskt omfattande satsningar i både hälso- och sjukvård och kollektivtrafik. För att Region Stockholms fastigheter och anläggningar ska vara ekonomiskt hållbara och ändamålsenliga krävs också ett förstärkt arbete med att planera och prioritera ersättningsinvesteringar och underhåll så att säkerhet, funktion och värde upprätthålls.

I budget 2020 beslutades om en översyn av investeringar mot bakgrund av utsikten om lägre tillväxt samt en ökad belastning på grund av kostnadsutjämningssystemet. I syfte att minska Region Stockholms kostnader för investeringar resulterade översynen i en förnyad och prioriterad investeringsplan. Ytterligare prioriteringar görs i denna budget.

Region Stockholm ska fortsatt stärka styrningen av investeringsverksamheten för att säkerställa tydliga prioriteringar, långsiktigt lägre utgifter och effektivt genomförda investeringar. Effektivisering ska ske av både trafikinvesteringar och hälso- och sjukvårdens fastighetsinvesteringar.

4.2 Investeringsutrymme 2021–2030

Region Stockholms investeringsutrymme avser de totala årliga investeringsutgifterna beräknade utifrån regionkoncernens ekonomiska förutsättningar och finansiella mål.

Investeringsutrymmet medger att Region Stockholm för de kommande tio åren, 2021–2030, kan investera totalt 111,6 miljarder kronor vilket är 11,6 miljarder kronor mindre än det beslutade investeringsutrymmet 2020–2029. Beaktat de 30,5 miljarder kronor som medfinansieras av staten och de kommuner som Region Stockholm har överenskommelser med, uppgår de investeringar som regionen bär finansieringsansvaret för till totalt 81,1 miljarder kronor för perioden 2021–2030. Investeringsutrymmet för åren 2021–2025 uppgår till 71,2 miljarder kronor varav 17,6 miljarder kronor avser medfinansiering. Under 2021 uppgår investeringarna till totalt 14,1 miljarder kronor.

Tabell 15 visar en översiktlig sammanställning av investeringsplanen för 2021–2030. Investeringsplanen i sin helhet redovisas i bilaga 6 och

investeringarna beskrivs övergripande i respektive investerande nämnds och bolags avsnitt i kapitel 5 respektive 6.

Tabell 15: Region Stockholms investeringsplan 2021–2030

Mkr	Utfall 2019	Budget 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026–2030	Totalt 2021–2030
Hälso- och sjukvård	2 007	1 243	1 221	1 344	1 431	2 004	2 438	9 216	17 655
Kollektivtrafik	6 221	10 274	10 406	12 275	11 232	9 814	6 115	25 823	75 665
- varav medfinansiering kollektivtrafik	*1 835*	*3 200*	4 695	*3 987*	*4 097*	*3 229*	*1 610*	*12 863*	*30 481*
Fastigheter och service	3 688	3 311	2 336	2 685	3 110	2 247	1 294	5 233	16 905
Övrig verksamhet	7	106	91	190	248	372	373	56	1 330
TOTALT	**11 923**	**14 934**	**14 055**	**16 493**	**16 020**	**14 437**	**10 220**	**40 329**	**111 554**
Totalt Region Stockholms finansieringsansvar	***10 088***	***11 734***	***9 360***	***12 506***	***11 923***	***11 208***	***8 610***	***27 466***	***81 072***

Investeringsutrymmet för Region Stockholms hälso- och sjukvårdsproducerande nämnder och bolag är 17,7 miljarder kronor för perioden 2021–2030 varav 1,2 miljarder kronor avser 2021. Dessa investeringar består av medicinteknisk utrustning, inventarier och informations- och kommunikationsteknik. De avser främst ersättningsinvesteringar för att upprätthålla driften i den befintliga vårdverksamheten.

Utrymmet för kollektivtrafikinvesteringar är 75,7 miljarder kronor för perioden 2021–2030. Med hänsyn till medfinansiering uppgår de investeringar som Region Stockholm har finansieringsansvar för till 45,2 miljarder kronor under perioden. Investeringar som understiger 100 miljoner kronor uppgår till 13,5 miljarder kronor för perioden 2021–2030. Under 2021 planeras investeringar i kollektivtrafiken om motsvarande 10,4 miljarder kronor.

Investeringsutrymmet för investeringar i fastigheter och service uppgår till 16,9 miljarder kronor under perioden 2021–2030, varav investeringar i fastigheter inom resultatenheten Landstingsfastigheter Stockholm uppgår till 13,9 miljarder kronor. Investeringar som understiger 100 miljoner kronor i dessa verksamheter uppgår till 10,7 miljarder kronor under perioden 2021–2030. Under 2021 planeras investeringar motsvarande 2,3 miljarder kronor i fastigheter och service.

Investeringsutrymmet för övrig verksamhet, inklusive inom regionstyrelsen, uppgår till 1,3 miljarder kronor under perioden 2021–2030 varav 90 miljoner kronor 2021. Av dessa 1,3 miljarder kronor avser 1,2 investeringar i informationssystem inom hälso- och sjukvården.

5. Nämnder

5.1 Regionstyrelsen

Grundläggande uppgifter

Regionstyrelsen är Region Stockholms ledande politiska förvaltningsorgan med ett helhetsansvar för regionens verksamheter, utveckling och ekonomiska ställning. Regionstyrelsen leder och samordnar förvaltningen av Region Stockholms angelägenheter och har uppsikt över verksamhet och måluppfyllelse i nämnder, bolag, stiftelser och kommunalförbund. Regionstyrelsen följer också frågor som kan påverka Region Stockholms utveckling och bereder de ärenden som ska behandlas i fullmäktige.

Se vidare i regionstyrelsens reglemente (RS 2019-1079) i bilaga 10.

Ekonomiska förutsättningar

Regionstyrelsens anslag för 2021 är 2 640 miljoner kronor vilket innebär ett oförändrat anslag jämfört med 2020.

Regionstyrelsens resultatkrav för 2021 är noll kronor vilket innebär ett oförändrat resultatkrav jämfört med resultatkravet för 2020.

Tabell 16: Resultaträkning för regionstyrelsen

Mkr	Utfall 2019	Budget 2020	Budget 2021	Ändring B21/20	Plan 2022	Plan 2023
Intäkter	2 929	2 735	2 735	0,0%	2 735	2 735
- varav anslag	*2 629*	*2 640*	*2 640*	*0*	*2 640*	*2 640*
Kostnader	-2 642	-2 735	-2 735	0,0%	-2 735	-2 735
Resultat	**287**	**0**	**0**		**0**	**0**

Anslaget till regionstyrelsen finansierar regionledningskontorets kostnader liksom den politiska organisationens kostnader som till exempel mandatstöd och kanslianslag. Anslaget täcker också kostnader för bland annat forskning och utbildning, medlemskap i organisationer samt övriga bidrag.

En ökning av regionstyrelsens lämnade bidrag med mer än noll procent förutsätter effektiviseringar i andra delar av verksamheten.

Investeringar

Regionstyrelsens investeringsutrymme för 2021 är 88,8 miljoner kronor. För perioden 2021–2030 är investeringsutrymmet 1 319,3 miljoner kronor och för perioden 2021–2025 är utrymmet 1 266,6 miljoner kronor.

Tabell 17: Regionstyrelsens investeringsutrymme

Mkr	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Beslutade investeringar >100 mkr	70,0	168,0	237,0	362,0	363,0
Nyinvesteringar <100 mkr					
Ersättningsinvesteringar <100 mkr	18,8	19,6	9,4	9,4	9,4
Totalt	**88,8**	**187,6**	**246,4**	**371,4**	**372,4**

Investeringarna avser informationssystem inom hälso- och sjukvården samt övriga mindre ersättningsinvesteringar och inventarier.

Mål och indikatorer

Regionstyrelsen ska följa upp Region Stockholms tre inriktningsmål på koncernnivå, se bilaga 2.

Regionstyrelsen ska även för egen del styra mot Region Stockholms tre inriktningsmål och specifikt mot de verksamhetsspecifika mål och indikatorer som anges i bilaga 2. Det innebär att regionstyrelsen ska styra mot indikatorerna samt följa upp dem och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås.

Regionstyrelsen ska för egen del även styra mot det nämndspecifika målet *Uppnå strukturerad styrning av region Stockholms verksamheter*, se bilaga 2.

Uppdrag

1. Regionstyrelsen uppdras att i verksamhetsplan 2021 planera för kostnadssänkande åtgärder bland annat med beaktande av lärdomar av nya arbetssätt under pandemin.

2. Regionstyrelsen uppdras att sänka de administrativa kostnaderna med tio procent under 2021 och i verksamhetsplan 2021 beskrivas hur detta ska genomföras. Utgångspunkten ska vara att värna kärnverksamhet och effektivisera administration, lokalanvändning och inköp. Konsulter ska användas på ett ansvarsfullt sätt, det vill säga vid tillfälliga arbetstoppar och behov av specialistkompetens.

3. Regionstyrelsen uppdras att senast den 30 november 2020 avge en avsiktsförklaring om att Region Stockholm deltar i den gemensamma nationella upphandlingen av hyrpersonal till hälso- och sjukvården. Region Stockholms deltagande villkoras av att minst 15 av landets regioner deltar i den gemensamma nationella upphandlingen och avsiktsförklaringen ges till den part som ges ansvar för upphandlingen.

4. Regionstyrelsen uppdras att samordna Region Stockholms deltagande i den gemensamma nationella upphandlingen av hyrpersonal till hälso- och sjukvården vilken ska genomföras som en centralt samordnad upphandling. De nämnder och bolag som ska ingå i upphandlingen är Stockholms läns sjukvårdsområde, Karolinska Universitetssjukhuset, Ambulanssjukvården i Storstockholm AB, Danderyds sjukhus AB, S:t Eriks Ögonsjukhus AB, Södersjukhuset AB och Södertälje sjukhus AB. Därtill bör Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje och TioHundra AB också delta.

5. Regionstyrelsen uppdras att göra en översyn av styrande dokument och föreslå justeringar för att de ska harmonisera med mål och indikatorer beslutade i budget.

6. Regionstyrelsen uppdras att vid behov fastställa riktlinjer som kompletterar Medarbetarpolicy för Region Stockholm (RS 2019-1060).

7. Regionstyrelsen uppdras att vid behov revidera Riktlinjer mot kränkande särbehandling, diskriminering, trakasserier och sexuella trakasserier (RS 2019-0446).

8. Regionstyrelsen uppdras att utifrån Policy och riktlinjer för bidrag (RS 2019-1194) göra en översyn av Region Stockholms samlade bidragsgivning.

9. Regionstyrelsen uppdras att utreda behovet av att upphandla ett systemstöd, alternativt ökad integrering av befintliga it-system inom Region Stockholm, för hantering av information om organisationer som erhåller bidrag samt för att förenkla administrationen av hantering av bidrag till organisationer.

10. Regionstyrelsen uppdras att, i samråd med nämnder och bolag, göra en översyn av Region Stockholms medlemskap i organisationer.

11. Regionstyrelsen uppdras att fortsätt att bereda de uppdrag som gavs i tertialrapport 1 2020 och som inte har återredovisats i samband med budget 2021.

12. Regionstyrelsen uppdras att lämna förslag till inriktning för att utveckla och eventuellt exploatera fastigheten Asplunden.

13. Regionstyrelsen uppdras att i samband med att fastigheten Asplunden försäljs identifiera och föreslå kostnadseffektiva och tillgängliga lokaler

till den politiska organisationen och för sammanträden med regionfullmäktige med mera.

14. Regionstyrelsen uppdras att senast den 31 mars återkomma med förslag till erforderliga beslut för att inrätta en nämnd för miljö, hållbarhet och klimat i Region Stockholm från den 1 juli 2021.

15. Regionstyrelsen uppdras att, i samråd med tillväxt- och regionplanenämnden, föreslå erforderliga beslut för att inrätta en gemensam förvaltning, regionledningskontoret, för stöd till regionstyrelsen, tillväxt- och regionplanenämnden och den nyinrättade nämnden för miljö, hållbarhet och klimat från den 1 april 2021, att återrapporteras senast den 31 mars 2021.

16. Regionstyrelsen uppdras att ingå ett tilläggsavtal till avtalet mellan svenska staten och dåvarande Stockholms läns landsting samt vissa andra landsting om samarbete om utbildning av läkare, klinisk forskning och utveckling av hälso- och sjukvården (nationellt ALF-avtal, LS 1408-0934). Den huvudsakliga innebörden ska vara att elfte paragrafen inte ska tillämpas för kalenderåret 2020 såvitt avser medel som inte förbrukats samt med innebörd att ALF-ersättning för kalenderåret 2020 även får användas under kalenderåret 2021 och att medel som inte förbrukats under 2021 ska återbetalas senast tre månader efter det kalenderårets utgång.

17. Regionstyrelsen uppdras att under 2021 föra dialog med Norrtälje kommun och ingå en överenskommelse om hur styrningen av Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje, KSON, ska utvecklas.

18. Regionstyrelsen uppdras att ombesörja att fullmakten mellan Region Stockholm och Locum AB, enligt bilaga 17, ändras från den 1 januari 2021.

19. Regionstyrelsen uppdras att i samarbete med Locum AB ombesörja att förvaltningsavtalet mellan Region Stockholm och Locum AB upphör den 31 december 2020.

20. Regionstyrelsen bemyndigas att fastställa process för budget 2022 för Region Stockholm.

5.2 Hälso- och sjukvårdsnämnden

Övergripande uppgifter

Hälso- och sjukvårdsnämnden utövar beställarstyrning av all hälso- och sjukvård samt tandvård som bedrivs eller finansieras av Region Stockholm, i enlighet med hälso- och sjukvårdslagen respektive tandvårdslagen. Nämnden ansvarar för att beställningen av hälso- och sjukvården och tandvården i Stockholms län utformas och anpassas till befolkningens behov på kort och lång sikt samt för att produktionen kan fungera effektivt på övergripande systemnivå för att säkerställa en vård som präglas av kvalitet, tillgänglighet och kostnadskontroll.

Se vidare i hälso- och sjukvårdsnämndens reglemente (RS 2019-1079) i bilaga 10.

Ekonomiska förutsättningar

Hälso- och sjukvårdsnämndens anslag för 2021 är 65 402 miljoner kronor vilket innebär en höjning med 2,9 procent jämfört med 2020. Anslaget ska täcka de merkostnader som kan uppstå för att hantera den hälso- och sjukvård som inte har utförts med anledning av att covid-19-patienter prioriterats under 2020.

Hälso- och sjukvårdsnämnden tillförs 224,1 miljoner kronor för finansiering av utökade kostnader i samband med driftsättning av ny- och ombyggda lokaler vid Karolinska Universitetssjukhuset. Det tillkommande anslaget finansieras av koncernfinansiering. Anslaget ska bland annat täcka kostnader för operation, radiologi och intervention (CHOPIN) vid Karolinska Universitetssjukhuset i Huddinge samt lokaler inom Nya Karolinska Solnas sjukhusområde.

Hälso- och sjukvårdsnämndens resultatkrav för 2021 är noll kronor vilket innebär ett oförändrat resultatkrav jämfört med 2020.

Tabell 18: Resultaträkning för hälso- och sjukvårdsnämnden

Mkr	Utfall 2019	Budget 2020	Budget 2021	Ändring B21/20	Plan 2022	Plan 2023
Intäkter	63 622	67 344	69 240	2,8%	70 903	72 607
- varav anslag	*60 397*	*63 589*	*65 402*	*2,9%*	*67 037*	*68 713*
- varav statsbidrag	*2 104*	*2 237*	*2 335*	*4,4%*	*2 351*	*2 368*
Köpt vård	-52 522	-55 811	-57 323	2,7%	-58 520	-59 959
Läkemedelsförmånen	-5 906	-6 387	-6 629	3,8%	-6 885	-7 155
Övriga kostnader inkl. finansnetto	-5 137	-5 146	-5 289	2,8%	-5 498	-5 493
Summa kostnader	*-63 565*	*-67 344*	-69 240	2,8%	*-70 903*	*-72 607*
Resultat	**57**	**0**	**0**		**0**	**0**

Hälso- och sjukvårdsnämnden ansvarar för hantering av kostnaderna för läkemedel inom läkemedelsförmånen samt erhåller återbäring från läkemedelsföretagen i enlighet med avtalet mellan regioner, staten och läkemedelsföretagen. Den del av återbäringen som ska återbetalas till staten ska ske genom koncernfinansiering som fakturerar hälso- och sjukvårdsnämnden.

Investeringar

Hälso- och sjukvårdsnämndens investeringsutrymme för 2021 är sju miljoner kronor. För perioden 2021–2030 är investeringsutrymmet 56 miljoner kronor och för perioden 2021–2025 är utrymmet 31 miljoner kronor.

Tabell 19: Hälso- och sjukvårdsnämndens investeringsutrymme

Mkr	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Nyinvesteringar <100 mkr	7,0	7,0	7,0	5,0	5,0
Ersättningsinvesteringar <100 mkr					
Totalt	**7,0**	**7,0**	**7,0**	**5,0**	**5,0**

Investeringarna består av en it-plattform för prehospital vård (FRAPP), uppbyggnad av civilt försvar inom den katastrofmedicinska verksamheten samt upprustning av ledningsplatser.

Mål och indikatorer

Hälso- och sjukvårdsnämnden ska styra mot Region Stockholms tre inriktningsmål och specifikt mot de verksamhetsspecifika mål och indikatorer som anges i bilaga 2. Det innebär att nämnden ska styra mot indikatorerna samt följa upp dem och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås.

Hälso- och sjukvårdsnämnden ansvarar för uppföljning av det nämndspecifika målet *En hälso- och sjukvård av god kvalitet*, se bilaga 2.

Uppdrag

1. Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att i verksamhetsplan för 2021 planera för kostnadssänkande åtgärder bland annat med beaktande av lärdomar av nya arbetssätt under pandemin.

2. Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att sänka de administrativa kostnaderna med tio procent under 2021 och i verksamhetsplan 2021 beskriva hur detta ska genomföras. Utgångspunkten ska vara att värna kärnverksamhet och effektivisera administration, lokalanvändning och inköp. Konsulter ska användas på ett ansvarsfullt sätt, det vill säga vid tillfälliga arbetstoppar och behov av specialistkompetens.

3. Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att i samverkan mellan beställare och vårdgivare planera för hur vårdskulden ska arbetas bort så att invånare som har fått vänta på behandling får den skyndsamt.

4. Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att säkerställa att invånarna ges möjlighet att välja bort kallelser, provsvar och annan korrespondens via pappersbrev och i stället få dem till en säker elektronisk brevlåda.

5. Hälso- och sjukvårdsnämnden ska säkerställa att de digitala tjänsterna utformas utifrån skarpa tillgänglighetskrav baserat på olika gruppers behov och på ett sätt som inte exkluderar olika patientgrupper. Uppdraget ska stödjas av de upphandlingar och avtal som hälso- och sjukvårdsnämnden tecknar med såväl vårdgivare inom egen regi som externa parter.

6. Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att se över organisationen för läkarinsatser i kommunernas särskilda boenden, SÄBO, för att möjliggöra en bättre och mer jämlik vård för patienten genom stärkt kontinuitet och ett förbättrat och mer kvalificerat medicinskt omhändertagande.

7. Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att vidta nödvändiga åtgärder för att anpassa riktlinjer och uppföljning till den nationella vårdgarantin. Detta mot bakgrund av att den regionala vårdgarantin pausas och Region Stockholm tillsvidare följer den nationella vårdgarantin.

8. Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att höja ersättningen till husläkarmottagningarna med tre procent för att möjliggöra primärvårdens utveckling i enlighet med primärvårdsstrategi och genomförandeplan.

9. Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att höja den sammantagna prisuppräkningen inom ramen för sjukhusavtalen för de regionägda akutsjukhusen med 1,5 procent.

10. Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att utreda hur vårdvalsaktörerna ska kunna vara en del av jourlinjerna vid akutsjukhusen.

11. Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att under 2021-2023 genomföra en effektivisering motsvarande fem procent av kostnaden inom den öppna specialistvård som upphandlas enligt LOV.

12. Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att utreda en tidigareläggning av den första tandkontrollen för barn i behovsområde 3 och 4.

13. Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att senast den 1 april 2021 besluta om lokala riktlinjer för nämndens beviljande av bidrag i enlighet med Policy och riktlinjer för bidrag till organisationer i Stockholms län (RS 2019-1194) för respektive verksamhetsområde.

14. Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att, i samråd med företrädare för vårdgivarna, skyndsamt utreda hur den prehospitala vårdens strategiska och operativa styrning ska utvecklas vidare. Utredningen ska presenteras under första kvartalet 2021.

15. Hälso- och sjukvårdsnämnden och Danderyds Sjukhus AB uppdras att tillsammans i förhandling av sjukhusavtal 2024 säkerställa och överenskomma om finansiering av tillkommande nettokostnad för lokaler för investeringsobjektet ny vårdbyggnad 61 vid Danderyds sjukhus.

16. Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att senarelägga införandet av närakut nummer elva och tolv i avvaktan på att behovet av ytterligare närakut har utretts.

17. Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att, i samråd med Stockholms läns sjukvårdsområde, förhandla fram och ingå långsiktiga avtal med andra regioner för köp av ytterligare rättspsykiatriska vårdplatser.

18. Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att under 2021 stärka sin avtalsuppföljning i syfte att säkerställa att leveransen av beställda tjänster håller avtalad nivå.

5.3 Vårdens kunskapsstyrningsnämnd

Övergripande uppgifter

Vårdens kunskapsstyrningsnämnd leder arbetet med kunskapsstyrning inom Region Stockholms hälso- och sjukvård och tandvård. Nämnden leder regionens arbete med nivåstrukturering och beslutar om ansökningar som berör nationell högspecialiserad vård. Nämnden ansvarar för frågor om vårdens prioriteringar och för Akademiskt primärvårdscentrum. Nämnden ansvarar även för den centrala samordningen av och riktlinjer för patientsäkerhets- och hygienfrågor, vilket bland annat omfattar implementering och uppföljning av patientsäkerhetsplanen. Nämnden ansvarar för frågor om läkemedelskommittéer och kvalitetsregister. Nämnden ansvarar också för att Region Stockholm når antibiotikamålet och att vaccinationsgraden håller nationellt fastställd nivå samt för införande av nya vaccinationer.

Se vidare i nämndens reglemente (RS 2019-1079) i bilaga 10.

Ekonomiska förutsättningar

Anslaget till vårdens kunskapsstyrningsnämnd är 488 miljoner kronor 2021 vilket innebär ett oförändrat resultatkrav jämfört med 2020.

Nämndens resultatkrav för 2021 fastställs till noll kronor vilket innebär ett oförändrat resultatkrav jämfört med 2020.

Tabell 20: Resultaträkning för vårdens kunskapsstyrningsnämnd

Mkr	Utfall 2019	Budget 2020	Budget 2021	Ändring B21/20	Plan 2022	Plan 2023
Intäkter	428	488	488	0,0%	488	488
- varav anslag	*428*	*488*	*488*	*0*	*488*	*488*
Kostnader	-384	-488	-488	0,0%	-488	-488
Resultat	**44**	**0**	**0**		**0**	**0**

Mål och indikatorer

Vårdens kunskapsstyrningsnämnd ska styra mot Region Stockholms tre inriktningsmål och specifikt mot de verksamhetsspecifika mål och indikatorer som anges i bilaga 2. Det innebär att nämnden ska styra mot indikatorerna samt följa upp dem och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås.

Vårdens kunskapsstyrningsnämnd ska även styra mot det nämndspecifika målet *En hälso- och sjukvård av god kvalitet* och har huvudansvar för de indikatorer som anges i bilaga 2.

Uppdrag

1. Vårdens kunskapsstyrningsnämnd uppdras att i verksamhetsplan 2021 planera för kostnadssänkande åtgärder bland annat med beaktande av lärdomar av nya arbetssätt under pandemin.

2. Vårdens kunskapsstyrningsnämnd uppdras att i verksamhetsplan 2021 planera för att överta samtliga uppdrag under Akademiskt primärvårdscentrum. Uppdraget har tidigare varit fördelat mellan vårdens kunskapsstyrningsnämnd och hälso- och sjukvårdsnämnden.

3. Vårdens kunskapsstyrningsnämnd uppdras att prioritera det strategiska arbetet för att nå en minskad användning av antibiotika.

4. Vårdens kunskapsstyrningsnämnd uppdras att i verksamhetsplan 2021 redovisa hur nämnden kommer att arbeta för att fler ska delta i screeningprogrammen.

5. Vårdens kunskapsstyrningsnämnd uppdras att utreda hur vården vid graviditet och förlossning kan utvecklas och kunskapen samlas för att uppnå en mer jämlik vård, öka patientsäkerheten för barn och födande samt minska antalet dödfödda barn.

6. Vårdens kunskapsstyrningsnämnd uppdras att påbörja implementeringen av förbättringar inom diabetesvården, utifrån de fokusområden som presenteras i diabetesplanen.

7. Vårdens kunskapsstyrningsnämnd uppdras att genomföra ett arbete för att stödja vårdgivarna i att använda bästa tillgängliga kunskap samt utveckla och förbättra tidig upptäckt och fullföljande behandling av hjärt-och kärlsjukdom samt stroke.

5.4 Patientnämnden

Övergripande uppgifter

Patientnämnden är en lagstadgad verksamhet som ska finnas i varje region. Patientnämnden är hälso- och sjukvårdens samt tandvårdens fristående och opartiska instans dit patienter, anhöriga och anställda inom vården kan vända sig när det har uppstått problem i kontakterna med vården eller när det finns klagomål på vårdens utförande. Nämnden ansvarar även för att analysera inkomna klagomål och synpunkter för att användas i hälso- och sjukvårdsnämndens och vårdgivarnas förbättringsarbete. Se vidare i nämndens reglemente (RS 2019-1079) i bilaga 10.

Ekonomiska förutsättningar

Patientnämndens anslag för 2021 är 32 miljoner kronor vilket innebär ett oförändrat anslag jämfört med 2020. Patientnämndens resultatkrav för 2021 är noll kronor vilket innebär ett oförändrat resultatkrav jämfört med 2020. Resultatkravet är oförändrat också för planeringsåren 2022–2023.

Tabell 21: Resultaträkning för patientnämnden

Mkr	Utfall 2019	Budget 2020	Budget 2021	Ändring B21/20	Plan 2022	Plan 2023
Intäkter	33	33	33	0,0%	33	33
- varav anslag	*31*	*32*	*32*	*0*	*32*	*32*
Kostnader	-32	-33	-33	0,0%	-33	-33
Resultat	**0**	**0**	**0**		**0**	**0**

Mål och indikatorer

Patientnämnden ska styra mot Region Stockholms tre inriktningsmål och mer specifikt mot de mål och indikatorer som anges i bilaga 2. Det innebär att nämnden ska styra mot indikatorerna samt följa upp dem och vidta åtgärder om det finns risk för att målvärden inte uppnås. Patientnämnden ska styra mot det nämndspecifika målet *En hälso- och sjukvård av god kvalitet* och specifikt mot de indikatorer som anges i bilaga 2.

Uppdrag

1. Patientnämnden uppdras att i verksamhetsplan 2021 planera för kostnadssänkande åtgärder bland annat med beaktande av lärdomar av nya arbetssätt under pandemin.

2. Patientnämnden uppdras att sänka de administrativa kostnaderna med tio procent under 2021 och i verksamhetsplan 2021 beskrivas hur detta ska genomföras. Utgångspunkten ska vara att värna kärnverksamheten och effektivisera administration, lokalanvändning och inköp. Konsulter ska användas på ett ansvarsfullt sätt, det vill säga vid tillfälliga arbetstoppar och behov av specialistkompetens.

5.5 Stockholms läns sjukvårdsområde

Övergripande uppgifter

Stockholms läns sjukvårdsområde, SLSO, ansvarar för Region Stockholms verksamhet inom primärvård, geriatrik, psykiatri, habilitering, avancerad sjukvård i hemmet, beroendevård samt funktionshindersverksamhet. SLSO ansvarar också för forskning och utveckling inom sina verksamhetsområden samt har ett samordningsansvar för IT och digitalisering inom Region Stockholms vårdproduktion. Verksamheten omfattar den vård och de tjänster som har överenskommits med hälso- och sjukvårdsnämnden eller andra uppdragsgivare.

Se vidare i nämndens reglemente (RS 2019-1079) i bilaga 10.

Ekonomiska förutsättningar

Resultatkravet för SLSO 2021 är 225 miljoner kronor vilket innebär ett oförändrat resultatkrav jämfört med 2020. Resultatkravet för planeringsåren 2022–2023 är 228 miljoner kronor för respektive år.

Tabell 22: Resultatkrav för SLSO

Mkr	Utfall 2019	Budget 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Resultat	**229**	**220**	**225**	**228**	**228**

Investeringar

SLSO:s investeringsutrymme för 2021 är 287,6 miljoner kronor. För perioden 2021–2030 är investeringsutrymmet 3 190,4 miljoner kronor och för perioden 2021–2025 är utrymmet 1 668,4 miljoner kronor.

Tabell 23: Investeringsutrymme för SLSO

Mkr	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Nyinvesteringar <100 mkr	50,0	50,0	50,0	80,0	140,0
Ersättningsinvesteringar <100 mkr	237,6	250,4	280,4	263,6	266,4
Totalt	**287,6**	**300,4**	**330,4**	**343,6**	**406,4**

Investeringarna består främst av ersättningsinvesteringar i medicinteknisk utrustning, inventarier, informations- och kommunikationsteknik samt tekniska hjälpmedel. Nyinvesteringar i utrustning till Helix etapp 2 är medräknade i investeringsutrymmet för perioden 2024-2025.

Mål och indikatorer

SLSO ska styra mot Region Stockholms tre inriktningsmål och mer specifikt mot de verksamhetsspecifika mål och indikatorer som anges i bilaga 2. Det innebär att nämnden ska styra mot indikatorerna samt följa upp dem och

vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås.

Nämnden ska även styra mot det nämndspecifika målet *En hälso- och sjukvård av god kvalitet,* specifikt mot de indikatorer som anges i bilaga 2.

Uppdrag

1. SLSO uppdras att i verksamhetsplan 2021 planera för kostnadssänkande åtgärder bland annat med beaktande av lärdomar av nya arbetssätt under pandemin.

2. SLSO uppdras att sänka de administrativa kostnaderna med tio procent under 2021 och i verksamhetsplan 2021 beskrivas hur detta ska genomföras. Utgångspunkten ska vara att värna kärnverksamheten och effektivisera administration, lokalanvändning och inköp. Konsulter ska användas på ett ansvarsfullt sätt, det vill säga vid tillfälliga arbetstoppar och behov av specialistkompetens.

5.6 Karolinska Universitetssjukhuset

Övergripande uppgifter

Karolinska Universitetssjukhuset, Karolinska, är en nämnd med ansvar för nationell högspecialiserad vård och regionsjukvård med undantag av ögonsjukvård, rehabiliteringsmedicin och handkirurgi. Från den 1 januari 2021 ansvarar nämnden för tjänsteexport av hälso- och sjukvårdstjänster samt för Tobiasregistret. Som Region Stockholms universitetssjukhus har nämnden ett särskilt forsknings- och utbildningsuppdrag relaterat till sjukvårdsuppdraget. Karolinska bedriver sin verksamhet i enlighet med överenskommelser som ingås med hälso- och sjukvårdsnämnden eller andra uppdragsgivare.

Se vidare i nämndens reglemente (RS 2019-1079) i bilaga 10.

Ekonomiska förutsättningar

Karolinskas resultatkrav för 2021 är 83 miljoner kronor vilket innebär ett höjt resultatkrav med 30 miljoner kronor jämfört med 2020. Höjningen är i enlighet med regionfullmäktiges modell för resultatkrav och motsvarar den nivå för 2021 som beslutades i fullmäktige i budget 2020. För planeringsåren 2022 och 2023 är resultatkravet 113 respektive 84 miljoner kronor.

Tabell 24: Resultatkrav för Karolinska Universitetssjukhuset

Mkr	Utfall 2019	Budget 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Resultat	**-1 867**	**53**	**83**	**113**	**84**

Tobiasregistret finansieras gemensamt av Sveriges regioner och utgör en nationell resurs, varför enheten ska särredovisas.

Investeringar

Karolinskas investeringsutrymme för 2021 är 382,3 miljoner kronor. För perioden 2021–2030 är investeringsutrymmet 7 794,2 miljoner kronor och för perioden 2021–2025 är utrymmet 3 367,1 miljoner kronor.

Tabell 25: Karolinska Universitetssjukhusets investeringsutrymme

Mkr	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Nyinvesteringar <100 mkr					
Ersättningsinvesteringar <100 mkr	382,3	460,4	494,9	932,4	1 097,1
Totalt	**382,3**	**460,4**	**494,9**	**932,4**	**1 097,1**

Investeringarna består främst av ersättningsinvesteringar i medicinteknisk utrustning, inventarier samt informations- och kommunikationsteknik.

Mål och indikatorer

Karolinska ska styra mot Region Stockholms tre inriktningsmål och mer specifikt mot de verksamhetsspecifika mål och indikatorer som anges i bilaga 2. Det innebär att nämnden ska styra mot indikatorerna samt följa upp dem och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås.

Karolinska ska även styra mot det nämndspecifika målet *En hälso- och sjukvård av god kvalitet* och särskilt mot indikatorer angivna i bilaga 2.

Uppdrag

1. Karolinska Universitetssjukhuset uppdras att i verksamhetsplan 2021 planera för kostnadssänkande åtgärder bland annat med beaktande av lärdomar av nya arbetssätt under pandemin.

2. Karolinska Universitetssjukhuset uppdras att sänka de administrativa kostnaderna med tio procent under 2021 och i verksamhetsplan 2021 beskrivas hur detta ska genomföras. Utgångspunkten ska vara att värna kärnverksamheten och effektivisera administration, lokalanvändning och inköp. Konsulter ska användas på ett ansvarsfullt sätt, det vill säga vid tillfälliga arbetstoppar och behov av specialistkompetens.

3. Karolinska Universitetssjukhuset uppdras att tillsammans med Stockholm Care AB före den 31 december 2020 ingå ett överlåtelseavtal i vilket Stockholm Care AB:s tillgångar och skulder överförs till Karolinska universitetssjukhuset samt genomföra övriga nödvändiga åtgärder med anledning av organisationsförändringen.

4. Karolinska Universitetssjukhuset uppdras att i samråd med Stockholm Care AB verkställa verksamhetsövergång i enlighet med avtal och regler samt verkställa nödvändiga åtgärder avseende personuppgiftshantering avseende Tobiasregistret.

5.7 Trafiknämnden

Övergripande uppgifter

Trafiknämnden ansvarar för allmän kollektivtrafik på land och till sjöss i enlighet med kollektivtrafiklagen och för att kollektivtrafiken samordnas med transportsystemets övriga delar. Nämnden ansvarar för kollektivtrafikens infrastruktur, drift och underhåll, investeringar samt utveckling och marknadsföring. All trafik utförs av entreprenörer som upphandlas i konkurrens. Nämnden ansvarar för koncernen AB Storstockholms Lokaltrafik där bland annat Waxholms Ångfartygs AB ingår och har två förvaltningar: trafikförvaltningen och förvaltning för utbyggd tunnelbana.

Se vidare i nämndens reglemente (RS 2019-1079) i bilaga 10.

Ekonomiska förutsättningar

Trafiknämndens anslag för 2021 är 10 137 miljoner kronor vilket innebär en ökning med 333 miljoner kronor eller 3,4 procent jämfört med 2020.

Om trafiknämnden ska ha möjlighet att bedriva verksamhet med bibehållen ekonomi i balans under 2021 krävs att staten ersätter Region Stockholm som regional kollektivtrafikmyndighet för minskade resenärsintäkter under hela pandemin med anledning av Region Stockholms och resenärernas följsamhet till Folkhälsomyndighetens rekommendationer. Om det inte sker kan Region Stockholm tvingas att minska utbudet av kollektivtrafik.

Trafiknämndens resultatkrav för 2021 är 404 miljoner kronor vilket innebär ett oförändrat resultatkrav jämfört med 2020.

Tabell 26: Resultaträkning för trafiknämnden

Mkr	Utfall 2019	Budget 2020	Budget 2021	Ändring B21/20	Plan 2022	Plan 2023
Intäkter	22 480	23 074	23 866	3,4%	24 636	25 191
- varav anslag	9 491	*9 804*	*10 137*	*3,4%*	*10 481*	*10 843*
- varav biljettintäkter	8 811	*9 308*	*9 610*	*3,2%*	*9 904*	*10 054*
Summa kostnader	-21 869	-22 670	-23 462	3,5%	-24 232	-24 787
Resultat	**611**	**404**	**404**		**404**	**404**

Inom trafiknämndens anslag utgör trafikförvaltningens anslag för 2021 10 117 miljoner kronor vilket innebär en höjning med 3,3 procent jämfört med 2020.

Trafikförvaltningens resultatkrav för 2021 är noll kronor vilket innebär ett oförändrat resultatkrav jämfört med 2020. Resultatkravet är noll kronor också för planeringsåren 2022–2023.

Pandemins fortsatta utveckling skapar osäkerhet om kollektivtrafikens intäkter 2021. Regeringen har aviserat kompensation som bedöms kunna uppgå till cirka 900 miljoner kronor för Region Stockholm. Om den statliga kompensationen understiger intäktsbortfallet ska Region Stockholm täcka AB Storstockholms Lokaltrafiks bortfall av intäkter i enlighet med nivå på budgeterade intäkter 2021.

Tabell 27: Resultaträkning för trafikförvaltningen

Mkr	Utfall 2019	Budget 2020	Budget 2021	Ändring B21/20	Plan 2022	Plan 2023
Intäkter	10 025	11 271	11 427	1,4%	11 762	12 108
- varav anslag	*10 280,0*	*9 793,8*	*10 117*	*3,3%*	*10 451*	*10 796*
Kostnader	-10 018	-11 271	-11 427	1,4%	-11 762	-12 108
Resultat	**6**	**0**	**0**		**0**	**0**

Inom trafiknämndens anslag utgör vidare anslaget till förvaltning för utbyggd tunnelbana, FUT, 20 miljoner kronor 2021 vilket innebär en ökning med tio miljoner kronor 2020. Anslaget motsvarar de prognostiserade interna räntekostnader som uppstår som en konsekvens av Region Stockholms upptagna lån för att finansiera regionens del av tunnelbanans utbyggnad. Det syftar till att Region Stockholms hantering av interna räntekostnader ska vara resultatneutralt för FUT.

Resultatkravet för FUT 2021 är noll kronor vilket innebär ett oförändrat resultatkrav jämfört med 2020. Resultatkravet är noll kronor också för planeringsåren 2022–2023.

Tabell 28: Resultaträkning för förvaltning för utbyggd tunnelbana

Mkr	Utfall 2019	Budget 2020	Budget 2021	Ändring B21/20	Plan 2022	Plan 2023
Intäkter	122	143	179	25,5%	209	214
- varav anslag	*4,0*	*10,0*	*20,0*	*100%*	*30,0*	*47,0*
Kostnader	-121	-143	-179	25,5%	-209	-214
Resultat	**1**	**0**	**0**		**0**	**0**

Investeringar

Trafiknämndens investeringsutrymme 2021 är 10 349,8 miljoner kronor, varav 4 695,0 miljoner kronor avser medfinansiering. För perioden 2021–2030 är investeringsutrymmet 75 484,9 miljoner kronor, varav 30 481,3 miljoner kronor avser medfinansiering. För perioden 2021–2025 är investeringsutrymmet 49 687,3 miljoner kronor, varav 17 618,5 miljoner kronor avser medfinansiering. Trafiknämndens investeringar består främst av spår och banor, terminaler, depåer, fordon och kollektivtrafiksystem samt utbyggnad av tunnelbanan.

Under 2021 färdigställs Roslagsbanans dubbelspårsutbyggnad samt den nya Vallentunadepån. Regionfullmäktige föreslås, mot bakgrund av kostnadsökningar, ta ett förnyat beslut om investeringen i Program Roslagsbanans utbyggnad (RS 2020-0724). De första nya fordonen av typen X15p kommer också att provköras. Fordonen planeras vara i trafikdrift från 2022 och levereras successivt till 2024. För Tvärbanans utbyggnad med Kistagrenen fortsätter entreprenadarbeten på sträckan Bromma flygplats till Ursvik och Helenelund.

Tabell 29: Trafiknämndens investeringsutrymme

Mkr	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Trafikförvaltningen					
Beslutade investeringar >100 mkr	4 890,1	5 299,5	2 737,0	1 585,2	494,3
Planerade investeringar >100 mkr	545,8	1 122,9	1 261,4	1 516,3	1 436,5
Investeringar <100 mkr	1 102,4	1 025,3	1 105,7	1 162,4	1 293,9
Förvaltning av utbyggd tunnelbana					
Beslutade investeringar >100 mkr	3 811,5	4 790,4	6 091,3	5 529,9	2 885,3
Totalt	**10 349,8**	**12 238,1**	**11 195,4**	**9 793,8**	**6 110,1**
- varav nyinvesteringar	*8 243,7*	*10 011,7*	*8 962,0*	*7 529,6*	*3 613,5*
- varav ersättningsinvesteringar	*2 106,1*	*2 226,4*	*2 233,4*	*2 264,2*	*2 496,6*
- varav medfinansiering	**4 695,0**	**3 987,4**	**4 097,2**	**3 228,7**	**1 610,2**

På Spårväg City fortsätter under 2021 anpassningen av Alkärrsdepån för att ta emot resterande nya fordon av typen A35b. De nya tunnelbanefordonen C30 – totalt 49 fullängdståg – beräknas introduceras successivt i trafik mellan 2021 och 2023.

Nyinvesteringar i bussverksamheten planeras 2021 framför allt i depåer för att skapa ytterligare kapacitet, anpassa depåerna till förnybara drivmedel och ersätta den befintliga innerstadsdepån vid Hornsberg.

Byggandet av bussterminalen i Katarinaberget fortsätter, liksom arbetet med brukarspecifik inredning. Dialog har förts med Stockholms Stad om bussterminal Slussen då den överenskomna ramen inte kan hållas och regionfullmäktige föreslås ta ett förnyat genomförandebeslut för att öka budgetramen (RS 2020-0720).

Saltsjöbanans upprustningsarbete fortsätter med planering av utbyggnad till partiella mötesspår.

Utbytet av norra Danviksbron planeras tillsammans med Stockholms stad för att genomförandet ska samordnas med återläggningen av Saltsjöbanans spåranläggning in till Slussen där bytespunkten byggs om. Alla åtgärder beräknas vara klara 2026.

Region Stockholm fortsätter med att bygga ut tunnelbana till Arenastaden, Barkarby samt Nacka och Söderort, enligt Stockholmsförhandlingen. Till det kommer följdinvesteringar i tunnelbanesystemet inklusive bytespunkter, nya bussterminaler och anpassning av trafikstyrningssystem. Bland annat utvecklas nya bytespunkter i Barkarby, i Nacka och vid Gullmarsplan.

Sverigeförhandlingens avtal om storstadsåtgärder i Stockholm ger tillfälle till samplanering av kollektivtrafik och bostäder. I Hagalund byggs en ny tunnelbanestation, station Södra Hagalund, och arbetet med tunnelbana Fridhemsplan-Älvsjö, Spårväg syd och Roslagsbanan till City har inletts enligt överenskommelser om tidigareläggning och förskottering.

Planperiodens ersättningsinvesteringar omfattar bland annat teknisk upprustning och modernisering av banor och fordon, anpassning av depåer till förnybara drivmedel, satsning på hissar och rulltrappor, åtgärder för att öka trygghet och säkerhet i kollektivtrafiken samt åtgärder för fortsatt digitalisering.

Planperiodens underhållsinvesteringar avser depåer och stationer, modernisering av fordon, renovering av fartyg och kajer, signalsystem i spåranläggningen, elförsörjning och reservkraftverk, banunder- och överbyggnad samt resenärsservice och driftstöd.

Mål och indikatorer

Trafiknämnden ska styra mot Region Stockholms tre inriktningsmål och mer specifikt mot de verksamhetsspecifika mål och indikatorer som anges i bilaga 2. Det innebär att nämnden ska styra mot indikatorerna samt följa upp dem och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås.

Trafiknämnden ansvarar för det nämndspecifika målet *Attraktiv kollektivtrafik i ett hållbart transportsystem*, se bilaga 2.

Uppdrag

1. Trafiknämnden uppdras att i verksamhetsplan 2021 planera för kostnadssänkande åtgärder bland annat med beaktande av lärdomar av nya arbetssätt under pandemin.

2. Trafiknämnden uppdras att sänka de administrativa kostnaderna med tio procent under 2021 och i verksamhetsplan 2021 beskrivas hur detta ska genomföras. Utgångspunkten ska vara att värna kärnverksamheten och effektivisera administration, lokalanvändning och inköp. Konsulter

ska användas på ett ansvarsfullt sätt, det vill säga vid tillfälliga arbetstoppar och behov av specialistkompetens.

3. Trafiknämnden uppdras att skyndsamt vidta åtgärder för att anpassa trafikutbudet till resenärernas förändrade efterfrågan på grund av covid-19-pandemin, vidta andra effektiviseringar samt ytterligare säkerställa kollektivtrafikens intäkter i syfte att uppnå en budget i balans 2021. Åtgärderna ska planeras med hänsyn till nationella rekommendationer kopplade till covid-19.

4. Trafiknämnden uppdras att under 2021 fusionera SL Älvsjö AB med moderbolaget SL AB.

5. Trafiknämnden uppdras att, i samråd med tillväxt- och regionplanenämnden, tydliggöra hur Region Stockholms ansvar för skärgårdens replipunkter ska hanteras och vilka förväntningar som ställs på kommuner och andra markägare.

5.8 Färdtjänstnämnden

Övergripande uppgifter

Färdtjänstnämnden ansvarar för särskilt anordnade transporter för personer med funktionsnedsättning enligt lagen om färdtjänst, lagen om kollektivtrafik vad avser färdtjänstresor samt avtal mellan Region Stockholm och länets kommuner. Se vidare i nämndens reglemente (RS 2019-1079) i bilaga 10.

Ekonomiska förutsättningar

Färdtjänstnämndens anslag för 2021 är 1 226,0 miljoner kronor vilket innebär ett oförändrat anslag jämfört med 2020. Färdtjänstnämndens resultatkrav för 2021 är fyra miljoner kronor vilket innebär ett höjt resultatkrav jämfört med 2020. Höjningen beror på Region Stockholms behov av avkastning på återinvestering av avsatta pensionsmedel samt på nämndens eget kapital.

Tabell 30: Resultaträkning för färdtjänstnämnden

Mkr	Utfall 2019	Budget 2020	Budget 2021	Ändring B21/20	Plan 2022	Plan 2023
Intäkter	1 744	1 831	1 842	0,6%	1 856	1 872
- varav anslag	*1 183*	*1 226*	*1 226*	0,0%	*1 226*	*1 226*
Kostnader	-1 636	-1 831	-1 838	0,4%	-1 852	-1 868
Resultat	**108**	**0**	**4**		**4**	**4**

Med anledning av den minskade resandevolym som följer av covid-19 antas kostnaderna bli lägre än budgeterat under 2021 vilket kan leda till ett högre resultat än det fastställda resultatet. Om resultatet blir högre än fyra miljoner kronor under 2021 ska överskjutande resultat oavkortat tillfalla Region Stockholm.

Investeringar

Färdtjänstnämndens investeringsutrymme 2021 är 56,5 miljoner kronor. För perioden 2021–2030 är investeringsutrymmet 179,9 miljoner kronor och för perioden 2021–2025 är utrymmet 154,9 miljoner kronor. Färdtjänstnämndens investeringar består främst av ett nytt systemstöd, Färdtjänst, och ett nytt trafikhanteringssystem.

Tabell 31: Färdtjänstnämndens investeringsutrymme

Mkr	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Beslutade investeringar >100 mkr	21,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Nyinvesteringar <100 mkr					
Ersättningsinvesteringar <100 mkr	35,1	36,7	36,7	20,0	5,0
Totalt	**56,5**	**36,7**	**36,7**	**20,0**	**5,0**

Mål och indikatorer

Färdtjänstnämnden ska styra mot Region Stockholms tre inriktningsmål och mer specifikt mot de verksamhetsspecifika mål och indikatorer som anges i bilaga 2. Det innebär att nämnden ska styra mot indikatorerna samt följa upp dem och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås.

Färdtjänstnämnden har även huvudansvar för ett antal indikatorer under det nämndspecifika målet *Attraktiv kollektivtrafik i ett hållbart transportsystem,* se bilaga 2.

Uppdrag

1. Färdtjänstnämnden uppdras att i verksamhetsplan 2021 planera för kostnadssänkande åtgärder bland annat med beaktande av lärdomar av nya arbetssätt under pandemin.

5.9 Tillväxt- och regionplanenämnden

Övergripande uppgifter

Tillväxt- och regionplanenämnden ansvarar för regional fysisk planering enligt plan- och bygglagen och för regionens uppgifter enligt lagen om regionalt utvecklingsansvar, förutom de uppgifter som ligger hos regionstyrelsen. Nämnden ansvarar också för Region Stockholms åtaganden gentemot Skärgårdsstiftelsen i Stockholms län och Stiftelsen Flemingsberg Science.

Se vidare i nämndens reglemente (RS 2019-1079) i bilaga 10.

Ekonomiska förutsättningar

Tillväxt- och regionplanenämndens anslag för 2021 är 187,1 miljoner kronor vilket innebär ett oförändrat anslag jämfört med 2020.

Tillväxt- och regionplanenämndens resultatkrav för 2021 är noll kronor vilket är oförändrat jämfört med 2020. Nämndens resultatkrav är oförändrat noll kronor också för planeringsåren 2022–2023.

Tabell 32: Resultaträkning för tillväxt- och regionplanenämnden

Mkr	Utfall 2019	Budget 2020	Budget 2021	Ändring B21/20	Plan 2022	Plan 2023
Intäkter	190	194	194	0,0%	194	194
- varav anslag	*185*	*187*	*187*	*0,0%*	*187*	*187*
Kostnader	-189	-194	-194	0,0%	-194	-194
Resultat	**1**	**0**	**0**		**0**	**0**

En uppräkning av regionstyrelsens lämnade bidrag med mer än 0,0 procent förutsätter effektiviseringar i andra delar av verksamheten.

Mål och indikatorer

Tillväxt- och regionplanenämnden ska styra mot Region Stockholms tre inriktningsmål och mer specifikt mot de verksamhetsspecifika mål och indikatorer som anges i bilaga 2. Det innebär att nämnden ska styra mot indikatorerna samt följa upp dem och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås.

Tillväxt- och regionplanenämnden ansvarar för det nämndspecifika målet *Regional utvecklingsplanering för hållbar tillväxt*, se bilaga 2.

Uppdrag

1. Tillväxt- och regionplanenämnden uppdras att i verksamhetsplan 2021 planera för kostnadssänkande åtgärder bland annat med beaktande av lärdomar av nya arbetssätt under pandemin.

2. Tillväxt- och regionplanenämnden uppdras att sänka de administrativa kostnaderna med tio procent under 2021 och i verksamhetsplan 2021 beskrivas hur detta ska genomföras. Utgångspunkten ska vara att värna kärnverksamheten och effektivisera administration, lokalanvändning och inköp. Konsulter ska användas på ett ansvarsfullt sätt, det vill säga vid tillfälliga arbetstoppar och behov av specialistkompetens.

3. Tillväxt- och regionplanenämnden uppdras att, inom beslutade ekonomiska förutsättningar, öka skärgårds- och hållbarhetsbidraget till minst tio miljoner kronor. Nämnden ska också förtydliga att syftet med skärgårds- och hållbarhetsbidraget är regionala tillväxtmedel i likhet med de statliga 1:1-medlen.

4. Tillväxt- och regionplanenämnden uppdras att senast den 1 april 2021 besluta om lokala riktlinjer för nämndens beviljande av bidrag i enlighet med Policy och riktlinjer för bidrag till organisationer i Stockholms län (RS 2019-1194), för respektive verksamhetsområde.

5. Tillväxt- och regionplanenämnden uppdras att sammanställa en årlig mobilitets- och trafikutvecklingsrapport som analyserar regionens olika transporter ur ett systemperspektiv samt invånarnas och företagens mobilitets- och transportbehov.

6. Tillväxt och regionplanenämnden uppdras att bistå trafiknämnden i trafiknämndens uppdrag att tydliggöra hur Region Stockholms ansvar för skärgårdens replipunkter ska hanteras och vilka förväntningar som ställs på kommuner och andra markägare.

5.10 Kulturnämnden

Övergripande uppgifter

Kulturnämnden främjar kulturen inom Region Stockholm och i Stockholms län samt leder Region Stockholms verksamhet inom kulturområdet. Kulturnämnden är även Region Stockholms arkivmyndighet enligt arkivlagen och ansvarar för regionens åtaganden gentemot Stockholms Konserthusstiftelse.

Se vidare i nämndens reglemente (RS 2019-1079) i bilaga 10.

Ekonomiska förutsättningar

Kulturnämnden anslag för 2021 är 540 miljoner kronor vilket innebär ett oförändrat anslag jämfört med 2020.

Kulturnämndens resultatkrav för 2021 är noll kronor vilket är oförändrat jämfört med 2020. Nämndens resultatkrav är oförändrat noll kronor också för planeringsåren 2022–2023.

Tabell 33: Resultaträkning för kulturnämnden

Mkr	Utfall 2019	Budget 2020	Budget 2021	Ändring B21/20	Plan 2022	Plan 2023
Intäkter	580	595	589	-0,9%	589	589
- varav anslag	*530*	*540*	*540*	*0,0%*	*540*	*540*
Kostnader	-578	-595	-589	-0,9%	-589	-589
Resultat	**2**	**0**	**0**		**0**	**0**

En uppräkning av regionstyrelsens lämnade bidrag med mer än 0,0 procent förutsätter effektiviseringar i andra delar av verksamheten.

Investeringar

Kulturnämndens investeringsutrymme 2021 är 1,9 miljoner kronor 2021. För perioden 2021–2030 är investeringsutrymmet 8,3 miljoner kronor och för perioden 2021–2025 är utrymmet 5,8 miljoner kronor. Investeringarna består främst av IT-stöd och utrustning för digitalisering samt inköp av möbler och AV-utrustning (ljus- och ljudteknik som bildskärmar).

Tabell 34: Kulturnämndens investeringsutrymme

Mkr	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Nyinvesteringar <100 mkr					
Ersättningsinvesteringar <100 mkr	1,9	1,9	1,0	0,5	0,5
Totalt	**1,9**	**1,9**	**1,0**	**0,5**	**0,5**

Mål och indikatorer

Kulturnämnden ska styra mot Region Stockholms tre inriktningsmål och mer specifikt mot de verksamhetsspecifika mål och indikatorer som anges i bilaga 2. Det innebär att nämnden ska styra mot indikatorerna samt följa upp dem och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås.

Kulturnämnden ansvarar för uppföljningen av det nämndspecifika målet *Fri kultur för upplevelse, möten, bildning och delaktighet*, se bilaga 2.

Uppdrag

1. Kulturnämnden uppdras att i verksamhetsplan 2021 planera för kostnadssänkande åtgärder bland annat med beaktande av lärdomar av nya arbetssätt under pandemin.

2. Kulturnämnden uppdras att sänka de administrativa kostnaderna med tio procent under 2021 och i verksamhetsplan 2021 beskrivas hur detta ska genomföras. Utgångspunkten ska vara att värna kärnverksamheten och effektivisera administration, lokalanvändning och inköp. Konsulter ska användas på ett ansvarsfullt sätt, det vill säga vid tillfälliga arbetstoppar och behov av specialistkompetens.

3. Kulturnämnden uppdras att senast den 1 april 2021 besluta om lokala riktlinjer för nämndens beviljande av bidrag i enlighet med Policy och riktlinjer för bidrag till organisationer i Stockholms län (RS 2019-1194), för respektive verksamhetsområde.

5.11 Fastighets- och servicenämnden

Övergripande uppgifter

Fastighets- och servicenämnden ansvarar för Region Stockholms fastighetsbestånd med undantag för kollektivtrafikens fastigheter. Nämnden tillhandahåller också it- och servicetjänster till övriga nämnder och bolag mot ersättning. Nämndens arbete med fastigheter sker genom Locum AB medan det servicerelaterade arbetet sker genom serviceförvaltningen.

Se vidare i nämndens reglemente (RS 2019-1079) i bilaga 10.

Ekonomiska förutsättningar

Fastighets- och servicenämndens anslag för 2021 är sju miljoner kronor vilket innebär en minskning med 41 miljoner kronor eller 85 procent jämfört med 2020. För planeringsåren 2022–2023 sänks anslaget ytterligare till noll kronor per år.

Anslagsminskningen innebär en normalisering efter att nämnden tillfälligt har getts ett anslag för att dels bygga upp en serviceförvaltning, dels genomföra den samlokalisering av merparten av Region Stockholms centrala förvaltningar som genomfördes under vintern 2019/2020. För 2021 tilldelas nämnden ett anslag om sju miljoner kronor för att färdigställa uppbyggnaden av serviceförvaltningen.

Fastighets- och servicenämndens resultatkrav för 2021 är 549 miljoner kronor vilket innebär ett höjt resultatkrav jämfört med 2020. För planeringsåren 2022–2023 höjs resultatkravet till 599 respektive 618 miljoner kronor.

Tabell 35: Resultaträkning för fastighets- och servicenämnden

Mkr	Utfall 2019	Budget 2020	Budget 2021	Ändring B21/20	Plan 2022	Plan 2023
Intäkter	6 310	7 289	7 291	0,0%	7 366	7 388
- varav anslag	*42*	*48*	*7*	*-85%*	*0*	*0*
Kostnader	-5 825	-6 821	-6 742	-1,2%	-6 767	-6 769
Resultat	**485**	**468**	**549**		**599**	**619**

Nämndens båda förvaltningar, fastighetsförvaltningen och serviceförvaltningen, består båda av flera koncernresultatenheter med olika ekonomiska förutsättningar. Av nämndens resultatkrav för 2021 avser 544 miljoner kronor koncernresultatenheten Landstingsfastigheter Stockholm inom fastighetsförvaltningen, vilken har ett oförändrat resultatkrav jämfört med budget 2020. Vidare avser 79 miljoner kronor koncernresultatenheten Nya Karolinska Solna Bygg inom fastighetsförvaltningen, vilket är en

höjning med 79 miljoner kronor. Resultatkraven förutsätter att beslutade modeller för hyressättning används och att hyror debiteras i enlighet med indexering enligt avtal. Marknadsfastigheter ska säljas när det finns goda förutsättningar för försäljning och fram till respektive försäljningstillfälle ska ambitionen vara att fastigheterna ger så god avkastning som möjligt.

Fastighetsförvaltningens resultatkrav för 2021 är 544 miljoner kronor vilket innebär ett höjt resultatkrav med 79 miljoner kronor jämfört med 2020. Resultatkravet för planeringsåren 2022–2023 är 594 respektive 613 miljoner kronor. Reavinster får inte räknas in i resultatkravet.

Tabell 36: Resultaträkning för fastighets- och servicenämndens fastighetsförvaltning

Mkr	Utfall 2019	Budget 2020	Budget 2021	Ändring B21/20	Plan 2022	Plan 2023
Intäkter	5 102	5 620	5 702	1,5%	5 755	5755
- varav anslag	*0,0*	*0,0*	*0,0*	*0,0*	*0,0*	*0,0*
Kostnader	-4 617	-5 157	-5 158	0,0%	-5 161	-5 142
Resultat	**485**	**463**	**544**		**594**	**613**

Serviceförvaltningens resultatkrav för 2021 är fem miljoner kronor vilket innebär ett oförändrat resultatkrav jämfört med 2020. Resultatkravet för planeringsåren 2022–2023 är sex miljoner kronor för respektive år. Resultatkravet avser koncernresultatenheten SF IT. Nämndens ansvar för administrativa stödfunktioner samt Berga Naturbruksgymnasium har ett resultatkrav som uppgår till noll kronor. Förvaltningens resultatkrav innebär att priserna per tjänst med motsvarande kvalitet och innehåll inte får höjas med mer än 1,5 procent under 2021.

Tabell 37: Resultaträkning för fastighets- och servicenämndens serviceförvaltning

Mkr	Utfall 2019	Budget 2020	Budget 2021	Ändring B21/20	Plan 2022	Plan 2023
Intäkter	1 244	1 696	1 624	-4,2%	1 648	1 667
- varav anslag	*42,0*	*47,5*	7,0	*-85,3%*	*0,0*	*0,0*
Kostnader	-1 244	-1 691	-1 619	-4,2%	-1 642	-1 661
Resultat	**0**	**5**	**5**		**6**	**6**

Övriga koncernresultatenheter inom nämnden har noll kronor i resultatkrav.

Investeringar

Fastighets- och servicenämndens investeringsutrymme för 2021 är 2 331,8 miljoner kronor. För perioden 2021–2030 är investeringsutrymmet 16 859,5 miljoner kronor och för perioden 2021–2025 är utrymmet 11 648,6 miljoner kronor. Investeringarna består av investeringar i vårdfastigheter och administrativa lokaler.

Tabell 38: Fastighets- och servicenämndens investeringsutrymme

Mkr	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Fastighetsförvaltningen					
Beslutade investeringar >100 mkr	761,3	828,6	953,1	285,9	15,8
Planerade investeringar >100 mkr	355,0	803,9	1031,0	872,9	242,9
Investeringar <100 mkr	860,0	857,0	855,0	853,0	853,0
Serviceförvaltningen					
Investeringar <100 mkr	355,5	190,6	265,9	230,5	177,7
Totalt	**2 331,8**	**2 680,1**	**3 105,0**	**2 242,3**	**1 289,4**
- varav nyinvesteringar	*642,4*	*794,4*	*1171,7*	*650,5*	*228,5*
- varav ersättningsinvesteringar	*1 689,4*	*1 885,7*	*1 933,3*	*1 591,9*	*1 060,9*

Fastighetsförvaltningen
Investeringsutrymmet för 2021 för fastighetsinvesteringar inom Landstingsfastigheter Stockholm är 1 903,3 miljoner kronor. För perioden 2021–2030 är investeringsutrymmet 13 937,4 miljoner kronor och för perioden 2021–2025 är utrymmet 10 137,4 miljoner kronor.

Planerade fastighetsinvesteringar skapar möjligheter för Region Stockholm att långsiktigt bedriva vård inom prioriterade vårdområden och samtidigt bibehålla nuvarande sjukvårdsverksamhet genom robusta fastigheter.

Under planperioden fortsätter de större investeringarna vid S:t Görans sjukhus. Två nya byggnader uppförs för att innehålla vårdavdelningar och lokalerna ska rymma minst 62 somatiska vårdplatser.

Ett antal större om- och tillbyggnader av akutsjukhusen och närsjukhusen har färdigställts eller planeras påbörjas och genomföras under planperioden, som ombyggnation av vårdavdelningar på Södersjukhuset och Löwenströmska sjukhuset samt tillbyggnad av vårdavdelningar på Danderyds sjukhus och rättspsykiatriska vårdplatser i Huddinge. Regionfullmäktige föreslås ta genomförandebeslut på investeringen i ny vårdbyggnad 61 vid Danderyds sjukhus, se bilaga 5.

Vid Karolinska Universitetssjukhuset i Huddinge planeras och genomförs fortsatt ombyggnation av vårdavdelningar och mottagningar samt konvertering av kontoriserade vårdplatser till disponibla vårdplatser. Akutmottagningen på Karolinska Universitetssjukhuset i Huddinge samordnas med närakutsmottagningen samt dimensioneras och förbereds för inflödet av akuta besök.

De omfattande strategiska investeringarna i sjukvårdsfastigheter har inneburit att ett antal nya byggnader prioriterats. Region Stockholms bestånd av vårdfastigheter är till delar föråldrat och i behov av upprustning

till modern standard. Behov finns också av planering för att möta klimatförändringars påverkan på vårdfastigheternas driftsäkerhet, detta är en del i nämndens arbete att uppnå utsatta miljömål. Därför har upprustning av närsjukhus och akutsjukhus prioriterats i investeringsplanen.

Ersättningsinvesteringar planeras under planperioden för att åtgärda upprustningsbehov i vårdfastigheter, däribland upprustning av en försörjningsbyggnad vid Karolinska Universitetssjukhuset i Huddinge, säkerställande av reservkraft på Södersjukhuset samt teknisk upprustning av enskilda byggnader vid Södertälje sjukhus, Dalens sjukhus och Rosenlunds sjukhus.

Serviceförvaltningen
Serviceförvaltningens investeringsutrymme för 2021 är 355,5 miljoner kronor. För perioden 2021–2030 är investeringsutrymmet 2 356,1 miljoner kronor och för perioden 2021–2025 är utrymmet 1 220,2 miljoner kronor. Investeringarna består främst av investeringar inom it-verksamheten och utgörs av ersättningsinvesteringar i utbyte och livscykelhantering av nätinfrastruktur och klienter.

Ansvaret för investeringsbudgeten för samlokaliseringen av de centrala förvaltningarna har serviceförvaltningen inom fastighets- och servicenämnden. Samlokaliseringen har till viss del förskjutits och projektet kommer att fortsätta under 2021 med återstående investeringar på 38,5 miljoner kronor.

Flytt av serviceförvaltningen till nya lokaler planeras under 2021 och 67,1 miljoner kronor avsätts för detta ändamål. Vidare avsätts en miljon kronor för Berga naturbruksgymnasium. Arbete med försäljning av Berga naturbruksgymnasium pågår.

Mål och indikatorer
Fastighets- och servicenämnden ska styra mot Region Stockholms tre inriktningsmål och mer specifikt mot de verksamhetsspecifika mål och indikatorer som anges i bilaga 2. Det innebär att nämnden ska styra mot indikatorerna samt följa upp dem och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås.

Fastighets- och servicenämnden har även huvudansvar för indikatorer som hör till det verksamhetsspecifika målet *Region Stockholms klimatpåverkan ska minska* respektive det nämndspecifika målet *Fri kultur för upplevelser, möten, bildning och delaktighet*, se bilaga 2.

Uppdrag

1. Fastighets- och servicenämnden uppdras att i verksamhetsplan 2021 planera för kostnadssänkande åtgärder bland annat med beaktande av lärdomar av nya arbetssätt under pandemin.

2. Fastighets- och servicenämnden uppdras att sänka de administrativa kostnaderna med tio procent under 2021 och i verksamhetsplan 2021 beskriva hur detta ska genomföras. Utgångspunkten ska vara att värna om kärnverksamheten och effektivisera administration, lokalanvändning och inköp. Konsulter ska användas på ett ansvarsfullt sätt, det vill säga vid tillfälliga arbetstoppar och behov av specialistkompetens.

3. Fastighets- och servicenämnden uppdras att senast i samband med att nämnden beslutar om verksamhetsplan fastställa priser för servicetjänster inom ramen för vad som framgår av regionfullmäktiges budget. Enhetspriserna ska vara desamma för samtliga kunder som nyttjar samma tjänst till samma villkor, och får efter det att de har fastställts av nämnden inte förändras under verksamhetsåret.

4. Fastighets- och servicenämnden uppdras att, i samråd med Stockholms läns sjukvårdsområde, Danderyds Sjukhus AB och Karolinska Universitetssjukhuset, samlokalisera närakuter och akutmottagningar i syfte att möjliggöra samordnad triagering.

5.12 Revisorskollegiet

Regionfullmäktiges presidium bereder revisorskollegiets budget.

Övergripande uppgifter

De förtroendevalda revisorerna har fullmäktiges uppdrag att granska all verksamhet i Region Stockholm. Den övergripande revisionsuppgiften är att granska om nämnder och bolag verkar inom ramen för och verkställer regionfullmäktiges beslut liksom om nämnder och bolag uppnår de beslutade målen och uppdrag inom givna ekonomiska ramar. Revisorerna bidrar också till en god styrning och en god intern kontroll.

Ekonomiska förutsättningar

Anslaget till revisorskollegiet ökar med X miljoner kronor 2021 eller X procent jämfört med 2020. Revisorskollegiets resultatkrav är X kronor för 2021 och planeringsåren 2022–2023.

Tabell 39: Resultaträkning för revisorskollegiet

Mkr	Utfall 2019	Budget 2020	Budget 2021	Ändring B21/20	Plan 2022	Plan 2023
Intäkter	37	38	-	-	-	-
- varav anslag	*34,6*	*35,3*	-	-	-	-
Kostnader	-37	-38	-	-	-	-
Resultat	**0**	**0**	**0**		**0**	**0**

Investeringar

Revisorskollegiets investeringsutrymme är X miljoner kronor 2021. För perioden 2021–2030 är investeringsutrymmet X miljoner kronor och för perioden 2021–2025 är utrymmet X miljon kronor. Investeringarna består av inventarier.

Tabell 40: Revisorskollegiets investeringsutrymme

Mkr	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Nyinvesteringar <100 mkr					
Ersättningsinvesteringar <100 mkr	-	-	-	-	-
Totalt	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**

6. Bolag

6.1 Generella ägardirektiv för Region Stockholms bolag

Mål och ekonomiska krav
Mål och ekonomiska krav för verksamheten fastställs årligen av regionfullmäktige. Styrelsen och ledningen ansvarar för att de fastställda målen uppnås inom ramen för de ekonomiska kraven. Bolagets arbete med mål och uppföljning ska följa Region Stockholms modell för integrerad ledning och styrning (ILS).

Styrelse och ledning ansvarar också för att genomföra övriga uppdrag från regionfullmäktige till verksamheten.

Uppföljning och rapportering
Styrelse och ledning ansvarar för att verksamheten genomförs enligt verksamhetsplan med mera och följs upp och analyseras avseende ekonomi, kvalitets-, och produktivitetsutveckling samt de övriga mål och uppdrag som ges av regionfullmäktige. Verksamheten ska bedrivas effektivt vilket även förutsätter effektiv användning av bland annat utrustning. För att bidra till effektivitet också på koncernnivå krävs en gemensam styrning och samordning av resurser som kan samnyttjas. Bolaget ska bidra till detta.

Uppföljning och analys av verksamheten enligt ovan ska omfatta såväl verkligt utfall som prognoser. Vid avvikelser mot mål ska orsaker analyseras och åtgärder för att korrigera avvikelserna vidtas och följas upp. Rapportering ska ske till ägaren enligt de krav som ägaren specificerar.

Styrelse och ledning ansvarar för att rapporteringsinstruktioner från Region Stockholm följs.

Till bolagens styrelser ska regiondirektören eller av regiondirektören utsedd representant adjungeras.

Efterlevnad av lagar och styrande dokument
Styrelse och ledning ansvarar för
- att verksamheten följer tillämpliga lagar och regler
- att verksamheten följer av ägaren beslutade styrande dokument
- att Region Stockholms modell för integrerad ledning och styrning används i verksamheten.
- att tillse att motsvarande interna riktlinjer och föreskrifter upprättas för bolaget där så är tillämpligt samt att arbeta för att de efterlevs

- att efterlevnaden av styrande dokument följs upp och misstänkta eller konstaterade överträdelser rapporteras till regionstyrelsen
- att årligen i årsrapporten, utöver vad aktiebolagslagen stadgar, redovisa hur verksamheten bedrivits och utvecklats mot bakgrund av det i bolagsordningen angivna syftet och ramarna för densamma. Årsrapporten ska vara så utformad att den kan läggas till grund för lekmannarevisorns granskning liksom för regionstyrelsens uppsikt och beslut enligt 6 kap. 1 och 9 §§ kommunallagen.

Principiellt viktiga beslut
Beslut i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt ska hänskjutas till regionfullmäktige. Besluten bör därefter fattas av bolagsstämman. Exempel på beslut som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt är köp och försäljning av aktier, bildande av dotterbolag, förändring av aktiekapital, ingående av principiellt viktiga avtal, principiellt viktiga investeringar och finansieringsfrågor samt beslut som kan antas riskera att strida mot intentioner i styrdokument och direktiv.

Vid tveksamhet om huruvida en fråga är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt ansvarar styrelse och ledning för att rådgöra med regionstyrelsen och dess förvaltning.

Samverkan med andra delar av Region Stockholm
För att på ett effektivt sätt utföra de uppgifter som Region Stockholm har gentemot länets invånare, eller i förekommande fall gentemot en gemensam beställare i hälso- och sjukvårdsnämnden, krävs att alla nämnder och bolag samverkar på ett ändamålsenligt sätt och ser till koncernnyttan. Bolagen ska söka bästa möjliga samverkan och är ansvariga för att följa ägarens riktlinjer för samverkan och samarbete.

Rätt till insyn
Regionstyrelsen respektive Landstingshuset i Stockholm AB äger rätt att ta del av bolagets handlingar och räkenskaper samt i övrigt inspektera bolaget och dess verksamhet. Fastighets- och servicenämnden äger samma rätt för Locum AB.

Insyn från allmänheten
Bolaget ska ge allmänheten insyn i den verksamhet som genom avtal lämnas över till privata utförare

Region Stockholms styrprinciper inom hälso- och sjukvården
Region Stockholms hälso- och sjukvårdsorganisation, med en uppdelning på en beställarfunktion (hälso- och sjukvårdsnämnden) och en ägarfunktion (regionstyrelsen respektive Landstingshuset i Stockholm AB),

har ett formellt fastlagt regelsystem som klargör ansvar och roller avseende såväl förtroendevalda som tjänstemannanivån. Härigenom tydliggörs spelreglerna mellan hälso- och sjukvårdsnämnden och vårdgivare. Ägaren bestämmer det principiella uppdraget för sina bolag. Med utgångspunkt i regionfullmäktiges beslutade mål och indikatorer samt uppdrag kan hälso- och sjukvårdsnämnden sluta avtal med bolagen om vårdinnehåll, volymer och priser, utifrån befolkningens behov inom de ekonomiska ramar som hälso- och sjukvårdsnämnden tilldelats.

I Region Stockholms ansvar som ägare ligger dels att svara för direktiv till de regionägda vårdgivarna och därigenom skapa ramar för deras uppgifter, dels att ha löpande insyn i och påverkan på hur vårdgivarna fullgör sina uppdrag enligt åtaganden i avtalen med hälso- och sjukvårdsnämnden. I ägaruppdraget finns därmed också ansvaret för att samordna de egna bolagens arbete/produktion när behov föreligger samt att vara pådrivande i arbetet med att uppnå en god kvalitet, produktivitet och effektivitet i de egenägda bolagen.

6.2 Landstingshuset i Stockholm AB (LISAB)

Bolagets syfte
Landstingshuset i Stockholm AB, LISAB, är helägt av Region Stockholm och är moderbolag i en koncern som består av flera dotterbolag samt dotterdotterbolag. Bolaget ska äga och förvalta aktier i aktiebolag som Region Stockholm använder för sin verksamhet.

Ägardirektiv
För bolaget gäller generella ägardirektiv under avsnitt 6.1.

Bolaget ansvarar för ägarstyrning, strategisk samordning och uppföljning av bolagens verksamhet utifrån regionfullmäktiges direktiv och fastställda ramar.

Bolagsstyrelsen ska fatta de principiella beslut som krävs för att regionfullmäktiges mål ska nås. Dotterbolagens och dotterdotterbolagens styrelser och ledningar har det strategiska och operativa ansvaret, inom respektive ansvarsområde, att nå regionfullmäktiges mål.

Bolaget ansvarar för att följa upp dotterbolagens och dotterdotterbolagens ekonomiska och verksamhetsmässiga resultat samt att dessa fullgör sina uppdrag i enlighet med åtaganden fastställda i avtalen med exempelvis hälso- och sjukvårdsnämnden och andra uppdragsgivare. Bolaget ska samordna dotterbolagens arbete gentemot hälso- och sjukvårdsnämnden när så behövs för måluppfyllelse samt följa upp och analysera att dotterbolagen utför sina uppdrag från hälso- och sjukvårdsnämnden i enlighet med överenskommelser och avtal. En samordning behövs för att upprätthålla produktion och tillgänglighet i sjukvården året runt samt fokusera på förbättrad produktivitet och effektivitet.

Bolaget ansvarar för uppföljning av att dotterbolagens och dotterdotterbolagens bolagsordningar och specifika ägardirektiv efterlevs.

Bolaget är skyldigt att löpande förse regionstyrelsen med information i den utsträckning det är nödvändigt för regionstyrelsens uppsikt.

Bolaget ska, inom ramen för av fullmäktige fastlagda riktlinjer, fatta för dotterbolagen och helägda dotterdotterbolag bindande kompletterande beslut rörande koncernbidrag och aktieägartillskott.

Bolaget ska, inom ramen för fullmäktiges beslut, fatta beslut om kapitaltäckningsgarantier för dotterbolag och dotterdotterbolag.

Bolaget ska ta ansvar för att regionkoncernens gemensamma ekonomihandbok följs av dotter- och dotterdotterbolagen.

Bolaget ska biträda dotterbolagen och dotterdotterbolagen i deklarationsfrågor, andra mellanhavanden med skattemyndigheten samt i bolagsrättsliga frågor.

Bolaget ansvarar för att dotterbolags och dotterdotterbolags bolagsordningar och ägardirektiv hålls aktuella genom att till fullmäktige framlägga förslag till förändringar.

Bolaget beslutar vid vilket senaste datum som bolagsstämmor i dotterbolagen ska hållas.

Resultatkrav

LISAB:s resultatkrav för 2021 är -18 miljoner kronor vilket är oförändrat jämfört med 2020. Resultatkravet för planeringsåren 2022–2023 är oförändrat -18 miljoner kronor för respektive år. Bolaget har räntekostnader och inga intäkter.

Tabell 41: Resultatkrav för LISAB

Mkr	Utfall 2019*	Budget 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Resultatkrav	**-16,7**	**-18**	**-18**	**-18**	**-18**

**Avser resultat före bokslutsdispositioner och skatt, justerat för kostnadseffekt för förändrad diskonteringsränta för pensioner hos bolagen.*

6.2.1 Södersjukhuset AB

Bolagets syfte
Södersjukhuset AB är ett av Region Stockholms akutsjukhus och bedriver specialiserad akut och planerad somatisk specialistvård samt högspecialiserad kärl- och handkirurgisk vård samt viss högspecialiserad gynekologisk kirurgi. Verksamheten omfattar den vård och de tjänster som har avtalats med hälso- och sjukvårdsnämnden, ägaren eller andra uppdragsgivare.

Ägardirektiv
För bolaget gäller generella ägardirektiv i avsnitt 6.1.

Södersjukhuset AB ansvarar för att
- jämförelser med annan likvärdig verksamhet inom regionen och nationellt regelbundet genomförs och redovisas
- överlåtelse av egendom och verksamhet godkänns av Landstingshuset i Stockholm AB
- godkännande vid egenregianbud inhämtas från Landstingshuset i Stockholm AB.

Södersjukhuset AB ska samverka med och utarbeta samordnade vårdprocesser i samverkan med Stockholms läns sjukvårdsområde, övriga akutsjukhus och andra regionfinansierade vårdgivare i området samt med berörda kommuner.

Södersjukhuset AB ska samverka med andra vårdgivare och andra huvudmän för att säkerställa att patientens väg genom vården blir säker och enkel samt att omhändertagandet sker på mest effektiva vårdnivå.

Södersjukhuset AB ska bedriva och medverka i klinisk forskning och bidra till utveckling av en evidensbaserad hälso- och sjukvård inom Region Stockholm. Sjukhuset ska bedriva klinisk utbildning och ta emot studenter från de lärosäten som Region Stockholm har tecknat avtal med.

Södersjukhuset AB ska ta ansvar för sin andel av AT- och ST-utbildning samt hålla sig väl förtrogna med utbildningsdirektivet.

Södersjukhuset AB ska registrera och spara de biobanksprover som ska bevaras i Stockholms medicinska biobank.

Utvecklings- och utbildningsstöd ska ges på konkurrensneutrala villkor till all regionfinansierad vård.

Södersjukhuset AB ska delta i och ansvara för att utveckla hälso- och sjukvården i enlighet med regionfullmäktiges beslut och avtal med hälso- och sjukvårdsnämnden samt medverka i utvecklingen av en nätverkssjukvård.

Södersjukhuset AB ska delta i planering av byggnationer i anslutning till Södersjukhuset AB:s verksamhet och till byggnationerna kopplade upphandlingar, installationer avseende it-infrastruktur, medicinteknisk utrustning och övrig byggnadspåverkande utrustning.

Resultatkrav

Södersjukhuset AB:s resultatkrav är 15 miljoner kronor 2021 vilket innebär en höjning med sex miljoner kronor jämfört med 2020. Resultatkravet för planeringsåren 2022–2023 är 15 miljoner kronor för respektive år. Höjningen av resultatkravet är i enlighet med den modell för resultatkrav som regionfullmäktige fastställde i budget 2019 och motiveras av att bolaget har driftsatt investeringar. En ny bedömning av resultatkravet görs inför budget för 2022.

Tabell 42: Resultatkrav för Södersjukhuset AB

Mkr	Utfall 2019	Budget 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Resultat	**-112**	**9**	**15**	**15**	**15**

Investeringar

Investeringsutrymmet för Södersjukhuset AB 2021 är 201,5 miljoner kronor. För perioden 2021–2030 är investeringsutrymmet 2 548,7 miljoner kronor och för perioden 2021–2025 är utrymmet 1 197,3 miljoner kronor.

Tabell 43: Södersjukhuset AB:s investeringsutrymme

Mkr	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Nyinvesteringar <100 mkr	48,0	38,0	0	0	0
Ersättningsinvesteringar <100 mkr	153,5	146,4	130,7	144,1	536,6
Totalt	**201,5**	**184,4**	**130,7**	**144,1**	**536,6**

Investeringarna består främst av ersättningsinvesteringar i medicinteknisk utrustning, inventarier samt informations- och kommunikationsteknik. Nyinvesteringar i utrustning för modernisering av vårdplatser i sjukhusets byggnad 17 och 18 är medräknade i investeringsutrymmet för perioden 2021–2022.

Mål och indikatorer

Södersjukhuset AB ska styra mot Region Stockholms tre inriktningsmål och specifikt mot de verksamhetsspecifika mål och indikatorer som anges i

bilaga 2. Det innebär att bolaget ska styra mot indikatorerna samt följa upp dem och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås.

Södersjukhuset AB ska även styra mot de indikatorer under det nämndspecifika målet *En hälso- och sjukvård av god kvalitet* som anges i bilaga 2.

Uppdrag

1. Södersjukhuset AB uppdras att i verksamhetsplan 2021 planera för kostnadssänkande åtgärder bland annat med beaktande av lärdomar av nya arbetssätt under pandemin.

2. Södersjukhuset AB uppdras att sänka de administrativa kostnaderna med tio procent under 2021 och i verksamhetsplan 2021 beskriva hur detta ska genomföras. Utgångspunkten ska vara att värna kärnverksamheten och effektivisera administration, lokalanvändning och inköp. Konsulter ska användas på ett ansvarsfullt sätt, det vill säga vid tillfälliga arbetstoppar och behov av specialistkompetens.

6.2.2 Danderyds Sjukhus AB

Bolagets syfte
Danderyds Sjukhus AB är ett av Region Stockholms akutsjukhus och bedriver specialiserad akut och planerad somatisk specialistvård samt högspecialiserad rehabiliteringsmedicin. Verksamheten omfattar den vård och de tjänster som har avtalats med hälso- och sjukvårdsnämnden, ägaren eller andra uppdragsgivare.

Ägardirektiv
För bolaget gäller generella ägardirektiv i avsnitt 6.1.

Danderyds Sjukhus AB ansvarar för att
- jämförelser med annan likvärdig verksamhet inom regionen och nationellt regelbundet genomförs och redovisas
- överlåtelse av egendom och verksamhet godkänns av Landstingshuset i Stockholm AB
- godkännande vid egenregianbud inhämtas från Landstingshuset i Stockholm AB.

Danderyds Sjukhus AB ska samverka med och utarbeta samordnade vårdprocesser i samverkan med Stockholms läns sjukvårdsområde, övriga akutsjukhus och andra regionfinansierade vårdgivare i området samt med berörda kommuner.

Danderyds Sjukhus AB ska samverka med andra vårdgivare och andra huvudmän för att säkerställa att patientens väg genom vården blir säker och enkel samt att omhändertagandet sker på mest effektiva vårdnivå.

Danderyds Sjukhus AB ska bedriva och medverka i klinisk forskning och bidra till utveckling av en evidensbaserad hälso- och sjukvård inom Region Stockholm. Sjukhuset ska bedriva klinisk utbildning och ta emot studenter från de lärosäten som Region Stockholm har tecknat avtal med.

Danderyds Sjukhus AB ska ta ansvar för sin andel av AT- och ST-utbildning samt hålla sig väl förtrogna med utbildningsdirektivet.

Danderyds Sjukhus AB ska registrera och spara de biobanksprover som ska bevaras i Stockholms medicinska biobank.

Utvecklings- och utbildningsstöd ska ges på konkurrensneutrala villkor till all regionfinansierad vård.

Danderyds Sjukhus AB ska delta i och ansvara för att utveckla hälso- och sjukvården i enlighet med regionfullmäktiges beslut samt medverka i utvecklingen av nätverkssjukvården.

Danderyds Sjukhus AB ska delta i planering av byggnationer i anslutning till Danderyds Sjukhus AB:s verksamhet och till byggnationerna kopplade upphandlingar, installationer avseende it-infrastruktur, medicinteknisk utrustning och övrig byggnadspåverkande utrustning.

Resultatkrav

Resultatkravet för Danderyds Sjukhus AB är elva miljoner kronor för 2021 vilket innebär en höjning med tre miljoner kronor jämfört med 2020. Höjningen av resultatkravet är i enlighet med den modell för resultatkrav som regionfullmäktige har fastställt och görs då bolaget har driftsatt investeringar. En ny bedömning av resultatkravet görs inför budget för 2022. Resultatkravet för planeringsåren 2022–2023 är elva miljoner kronor för respektive år.

Tabell 44: Resultatkrav för Danderyds Sjukhus AB

Mkr	Utfall 2019	Budget 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Resultat	**-158**	**8**	**11**	**11**	**11**

Investeringar

Investeringsutrymmet för Danderyds Sjukhus AB 2021 är 143,6 miljoner kronor. För perioden 2021–2030 är investeringsutrymmet 2 142,1 miljoner kronor och för perioden 2021–2025 är utrymmet 1 169,1 miljoner kronor.

Tabell 45: Investeringsutrymme för Danderyds Sjukhus AB

Mkr	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Planerade investeringar >100 mkr	50,0	50,0	152,0	0	0
Nyinvesteringar <100 mkr	46,1	86,0	40,0	147,0	46,0
Ersättningsinvesteringar <100 mkr	47,5	45,5	117,0	192,0	150,0
Totalt	**143,6**	**181,5**	**309,0**	**339,0**	**196,0**

Investeringarna består av ny- och ersättningsinvesteringar i medicinteknisk utrustning, inventarier samt informations- och kommunikationsteknik. Nyinvesteringar i utrustning till en ny vårdbyggnad är medräknade i investeringsutrymmet för perioden 2021–2023.

Mål och indikatorer

Danderyds Sjukhus AB ska styra mot Region Stockholms tre inriktningsmål och mer specifikt mot de verksamhetsspecifika mål och indikatorer som anges i bilaga 2. Det innebär att bolaget ska styra mot indikatorerna samt

följa upp dem och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås.

Danderyds Sjukhus AB ska även styra mot de indikatorer under det nämndspecifika målet *En hälso- och sjukvård av god kvalitet* som anges i bilaga 2.

Uppdrag

1. Danderyds Sjukhus AB uppdras att i verksamhetsplan för 2021 planera för kostnadssänkande åtgärder bland annat med beaktande av lärdomar av nya arbetssätt under pandemin.

2. Danderyds Sjukhus AB uppdras att sänka de administrativa kostnaderna med tio procent under 2021 och i verksamhetsplan 2021 beskrivas hur detta ska genomföras. Utgångspunkten ska vara att värna kärnverksamheten och effektivisera administration, lokalanvändning och inköp. Konsulter ska användas på ett ansvarsfullt sätt, det vill säga vid tillfälliga arbetstoppar och behov av specialistkompetens.

3. Hälso- och sjukvårdsnämnden och Danderyds Sjukhus AB uppdras att tillsammans i förhandling av sjukhusavtal 2024 säkerställa och överenskomma om finansiering av tillkommande nettokostnad för lokaler för investeringsobjektet ny vårdbyggnad 61 vid Danderyds sjukhus.

6.2.3 Södertälje Sjukhus AB

Bolagets syfte
Södertälje Sjukhus AB är ett av Region Stockholms akutsjukhus och bedriver specialiserad akut och planerad somatisk specialistvård. Verksamheten omfattar den vård och de tjänster som har avtalats med hälso- och sjukvårdsnämnden, ägaren eller andra uppdragsgivare.

Ägardirektiv
För bolaget gäller generella ägardirektiv i avsnitt 6.1.

Södertälje Sjukhus AB ansvarar för att
- jämförelser med annan likvärdig verksamhet inom regionen och nationellt regelbundet genomförs och redovisas
- överlåtelse av egendom och verksamhet godkänns av Landstingshuset i Stockholm AB
- godkännande vid egenregianbud inhämtas från Landstingshuset i Stockholm AB.

Södertälje Sjukhus AB ska samverka med och utarbeta samordnade vårdprocesser i samverkan med Stockholms läns sjukvårdsområde, övriga akutsjukhus och andra regionfinansierade vårdgivare i området samt med berörda kommuner.

Södertälje Sjukhus AB ska samverka med andra vårdgivare och andra huvudmän för att säkerställa att patientens väg genom vården blir säker och enkel samt att omhändertagandet sker på mest effektiva vårdnivå.

Södertälje Sjukhus AB ska bedriva och medverka i klinisk forskning och bidra till utveckling av en evidensbaserad hälso- och sjukvård inom Region Stockholm. Sjukhuset ska bedriva klinisk utbildning och ta emot studenter från de lärosäten som Region Stockholm har tecknat avtal med.

Södertälje Sjukhus AB ska ta ansvar för sin andel av AT- och ST-utbildning samt hålla sig väl förtrogna med utbildningsdirektivet.

Södertälje Sjukhus AB ska registrera och spara de biobanksprover som ska bevaras i Stockholms medicinska biobank.

Utvecklings- och utbildningsstöd ska ges på konkurrensneutrala villkor till all regionfinansierad vård.

Södertälje Sjukhus AB ska delta i och ansvara för att utveckla hälso- och sjukvården i enlighet med regionfullmäktiges beslut samt medverka i utvecklingen av en nätverkssjukvård.

Södertälje Sjukhus AB ska delta i planering av byggnationer i anslutning till Södertälje Sjukhus AB:s verksamhet och till byggnationerna kopplade upphandlingar, installationer avseende it-infrastruktur, medicinteknisk utrustning och övrig byggnadspåverkande utrustning.

Resultatkrav

Resultatkravet för Södertälje Sjukhus AB är fyra miljoner kronor för 2021 vilket innebär en höjning med två miljoner kronor jämfört med 2020. Höjningen av resultatkravet är i enlighet med den modell för resultatkrav som regionfullmäktige har fastställt och görs då bolaget har driftsatt investeringar och då avkastning krävs på det egna kapitalet. En ny bedömning av resultatkravet görs inför budget 2022. Resultatkravet för planeringsåren 2022–2023 är fyra miljoner kronor för respektive år.

Tabell 46: Resultatkrav för Södertälje Sjukhus AB

Mkr	Utfall 2019	Budget 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Resultat	**-23**	**2**	**4**	**4**	**4**

Investeringar

Investeringsutrymmet för Södertälje Sjukhus AB 2021 är 53 miljoner kronor. För perioden 2021–2030 är investeringsutrymmet 659 miljoner kronor och för perioden 2021–2025 är utrymmet 358 miljoner kronor.

Tabell 47: Investeringsutrymme för Södertälje Sjukhus AB

Mkr	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Nyinvesteringar <100 mkr	5	0	0	75	0
Ersättningsinvesteringar <100 mkr	48	75	37	43	75
Totalt	**53**	**75**	**37**	**118**	**75**

Investeringarna består främst av ersättningsinvesteringar i medicinteknisk utrustning, inventarier samt informations- och kommunikationsteknik. Nyinvesteringar i utrustning till ombyggnation av sjukhusets byggnad 18 är medräknade i investeringsutrymmet för 2024.

Mål och indikatorer

Södertälje Sjukhus AB ska styra mot Region Stockholms tre inriktningsmål och mer specifikt mot de verksamhetsspecifika mål och indikatorer som anges i bilaga 2.

Södertälje sjukhus AB ska även styra mot de indikatorer under det nämndspecifika målet *En hälso- och sjukvård av god kvalitet* som anges i bilaga 2.

Uppdrag

1. Södertälje Sjukhus AB uppdras att i verksamhetsplan 2021 planera för kostnadssänkande åtgärder bland annat med beaktande av lärdomar av nya arbetssätt under pandemin.

2. Södertälje Sjukhus AB uppdras att sänka de administrativa kostnaderna med tio procent under 2021 och i verksamhetsplan 2021 beskriva hur detta ska genomföras. Utgångspunkten ska vara att värna kärnverksamheten och effektivisera administration, lokalanvändning och inköp. Konsulter ska användas på ett ansvarsfullt sätt, det vill säga vid tillfälliga arbetstoppar och behov av specialistkompetens.

6.2.4 S:t Eriks Ögonsjukhus AB

Bolagets syfte
S:t Eriks Ögonsjukhus AB bedriver specialiserad och högspecialiserad akut och planerad ögonsjukvård. Verksamheten omfattar de tjänster som har avtalats med hälso- och sjukvårdsnämnden, ägaren eller andra uppdragsgivare.

Ägardirektiv
För bolaget gäller generella ägardirektiv i avsnitt 6.1.

S:t Eriks Ögonsjukhus AB ansvarar för att
- jämförelser med annan likvärdig verksamhet inom regionen och nationellt regelbundet genomförs och redovisas
- överlåtelse av egendom och verksamhet godkänns av Landstingshuset i Stockholm AB
- godkännande vid egenregianbud inhämtas från Landstingshuset i Stockholm AB.

S:t Eriks Ögonsjukhus AB ska bedriva specialiserad och högspecialiserad akut och planerad ögonsjukvård. Verksamheten ska omfatta de tjänster som i avtal överenskommits med hälso- och sjukvårdsnämnden, ägaren eller andra uppdragsgivare.

Akut och planerad primärvård ska endast bedrivas i begränsad omfattning och i samverkan med Stockholms läns sjukvårdsområde som stöd för FOU-uppdraget enligt avtal.

S:t Eriks Ögonsjukhus AB ska samverka med och utarbeta samordnade vårdprocesser i samverkan med Stockholms läns sjukvårdsområde, övriga akutsjukhus och andra regionfinansierade vårdgivare i området samt med berörda kommuner.

S:t Eriks Ögonsjukhus AB ska samverka med andra vårdgivare och andra huvudmän för att säkerställa att patientens väg genom vården blir säker och enkel samt att omhändertagandet sker på mest effektiva vårdnivå.

S:t Eriks Ögonsjukhus AB ska bedriva och medverka i klinisk forskning inom ögonsjukvård och bidra till utveckling av en evidensbaserad hälso- och sjukvård inom Region Stockholm. Sjukhuset ska bedriva klinisk utbildning och ta emot studenter från de lärosäten som Region Stockholm har tecknat avtal med. Samverkan ska ske med Karolinska Institutet och Karolinska Universitetssjukhuset.

S:t Eriks Ögonsjukhus AB ska i samråd med ägaren och Karolinska Institutet utvecklas till ett nationellt och internationellt konkurrenskraftigt centrum inom forskning och inom ögonsjukvården.

S:t Eriks Ögonsjukhus AB ska generera och sprida ny kunskap inom ögonsjukvård till övrig sjukvård inom regionen och landet enligt regionfullmäktiges fastställda mål.

S:t Eriks Ögonsjukhus AB ska ta ansvar för sin andel av AT- och ST-utbildning samt hålla sig väl förtrogna med utbildningsdirektivet.

S:t Eriks Ögonsjukhus AB ska registrera och spara de biobanksprover som ska bevaras i Stockholms medicinska biobank.

Utvecklings- och utbildningsstöd ska ges på konkurrensneutrala villkor till all regionfinansierad vård.

S:t Eriks Ögonsjukhus AB ska delta i och ansvara för att utveckla hälso- och sjukvården i enlighet med regionfullmäktiges beslut samt medverka i utvecklingen av nätverkssjukvården.

S:t Eriks Ögonsjukhus AB ska delta i planering av byggnationer i anslutning till S:t Eriks Ögonsjukhus AB:s verksamhet och till byggnationerna kopplade upphandlingar, installationer avseende it-infrastruktur, medicinteknisk utrustning och övrig byggnadspåverkande utrustning.

Resultatkrav

Resultatkravet för S:t Eriks Ögonsjukhus AB är tio miljoner kronor 2021 vilket innebär en höjning med sju miljoner kronor jämfört med 2020. För planeringsåren 2022–2023 är resultatkravet tio miljoner kronor för respektive år.

Höjningen av resultatkravet är i enlighet med den modell för resultatkrav som regionfullmäktige har fastställt och motiveras av att bolaget ska nå en högre effektivitet då verksamheten använder nya lokaler. För år 2022 och 2023 innebär det nya och högre resultatkravet samtidigt en mer begränsad höjning än den som planerades i budget 2020 för planeringsåren 2021-2021, 13 respektive 23 miljoner kronor lägre, jämfört med de resultatkrav för dessa år som angavs i budget 2020.

Den nu mer begränsade höjningen motiveras av att bolaget i nuläget inte bedöms ha förutsättningar att lämna ett resultat enligt den tidigare beslutade inriktningen för 2021-2023. S:t Eriks ögonsjukhus har nyligen genomfört en flytt till nya lokaler och investerat i ny medicinskteknisk

utrustning och inventarier. En ny bedömning av resultatkravet genomförs årligen.

Tabell 48: Resultatkrav för S:t Eriks Ögonsjukhus AB

Mkr	Utfall 2019	Budget 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Resultat	**56**	**3**	**10**	**10**	**10**

Investeringar

Investeringsutrymmet för S:t Eriks Ögonsjukhus AB 2021 är 30 miljoner kronor. För perioden 2021–2030 är investeringsutrymmet 210 miljoner kronor och för perioden 2021–2025 är utrymmet 110 miljoner kronor.

Tabell 49: Investeringsutrymme för S:t Eriks Ögonsjukhus AB

Mkr	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Nyinvesteringar <100 mkr	18	0	0	0	0
Ersättningsinvesteringar <100 mkr	12	20	20	20	20
Totalt	**30**	**20**	**20**	**20**	**20**

Investeringarna består av ny- och ersättningsinvesteringar i medicinteknisk utrustning och inventarier i samband med omlokaliseringen till nya lokaler i Hagastaden.

Mål och indikatorer

S:t Eriks Ögonsjukhus AB ska styra mot Region Stockholms tre inriktningsmål och mer specifikt mot de verksamhetsspecifika mål och indikatorer som anges i bilaga 2. Det innebär att bolaget ska styra mot indikatorerna samt följa upp dem och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås. S:t Eriks ögonsjukhus AB ska även styra mot de indikatorer under det nämndspecifika målet *En hälso- och sjukvård av god kvalitet* som anges i bilaga 2.

Uppdrag

1. S:t Eriks Ögonsjukhus AB uppdras att i verksamhetsplan 2021 planera för kostnadssänkande åtgärder bland annat med beaktande av lärdomar av nya arbetssätt under pandemin.

2. S:t Eriks Ögonsjukhus AB ska sänka de administrativa kostnaderna med tio procent under 2021 och i verksamhetsplan 2021 beskriva hur detta ska genomföras. Utgångspunkten ska vara att värna kärnverksamheten och effektivisera administration, lokalanvändning och inköp. Konsulter ska användas på ett ansvarsfullt sätt, det vill säga vid tillfälliga arbetstoppar och behov av specialistkompetens.

6.2.5 Folktandvården Stockholms län AB

Bolagets syfte
Folktandvården Stockholms län AB, Folktandvården, bedriver tandvård inom Region Stockholm inom ramen för regionens ansvar enligt tandvårdslagen. Bolaget utför också uppdrag för hälso- och sjukvårdsnämnden som i huvudsak omfattar barntandvård.

Ägardirektiv
För bolaget gäller generella ägardirektiv i avsnitt 6.1.

Folktandvården Stockholms län AB ska bedriva folktandvård inom Region Stockholm och inom ramen för regionens ansvar enligt tandvårdslagen.

Inom Region Stockholm utför Folktandvården Stockholms län AB uppdrag för hälso- och sjukvårdsnämnden, i enlighet med beställning avseende huvudsakligen barntandvård.

Folktandvården Stockholms län AB ska vara ett konkurrenskraftigt tandvårdsföretag.

Bolaget ska erbjuda ett brett utbud av tjänster med hög service och god kvalitet utförd av kompetent personal till ett ur befolkningsperspektivet samt olika regionintressen avvägt pris.

Bolagets verksamhet ska kontinuerligt utvecklas och omfatta barntandvård, vuxentandvård, specialisttandvård, medicinsk tandvård, tandvård som ett led i en sjukdomsbehandling samt nödvändig tandvård.

Bolaget ska bli den mest attraktiva arbetsplatsen inom tandvårdssektorn.

Kvalitets- och miljöarbetet ska vara en naturlig och ständigt pågående del av verksamheten.

Bolaget ska på tandvårdens område utföra kliniskt forskningsarbete, bedriva ST-utbildning samt bedriva utbildning och utföra kliniskt forskningsarbete i samarbete med Styrgruppen KI/SLL för Odontologisk forskning (SOF).

Bolaget ska samverka med hälso- och sjukvården i syfte att tidigt upptäcka risk för ohälsa.

Bolaget ska aktivt arbeta för att skapa ett stort förtroende hos kunder, leverantörer och samarbetspartners.

Resultatkrav

Folktandvårdens resultatkrav är 112,5 miljoner kronor 2021 vilket är oförändrat jämfört med budget 2020. För planeringsåren 2022–2023 är resultatkravet 112,5 miljoner kronor för respektive år. Resultatkravet 2021 är i enlighet med den modell för resultatkrav som regionfullmäktige har fastställt och syftar bland annat till att ge bolaget konkurrensneutrala förutsättningar. Därmed anses hemställan från bolagets styrelse angående resultatkrav besvarad. En ny bedömning av resultatkravet kommer att göras inför 2022 års budget.

Eftersom principen att inga fria nyttigheter ska förekomma gäller inom Region Stockholm ska bolaget kräva ersättning för genomförda tjänster, exempelvis inom klinisk forskning.

Tabell 50: Resultatkrav för Folktandvården Stockholms län AB

Mkr	Utfall 2019	Budget 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024
Resultat	**112,5**	**112,5**	**113**	**113**	**113**	**0**

Styrelsen för Folktandvården Stockholms län AB har hemställt till regionfullmäktige att höja taxan för vuxentandvård med 2,5 procent. För att ge bolaget goda ekonomiska förutsättningar bemyndigar fullmäktige styrelsen för Folktandvården Stockholms län AB att höja taxan för vuxentandvård med 2,5 procent.

Ägardirektiv om priser för vuxentandvård (LS 0411–2126) reglerar hur Folktandvården tidigare samarbetade med Karolinska Universitetssjukhuset och Södersjukhuset AB vid justering av priser. Vid Karolinska Universitetssjukhuset utförs inte längre den berörda typen av kirurgi och dokumentet hänvisar till ett tandvårdsstöd som inte längre gäller. Ägardirektivet är inaktuellt och upphör att gälla.

Investeringar

Investeringsutrymmet för Folktandvården 2021 är 85 miljoner kronor för 2021. För perioden 2021–2030 är utrymmet 730 miljoner kronor och för perioden 2021–2025 är det 380 miljoner kronor. Investeringarna består av ersättningsinvesteringar i medicinteknisk utrustning och inventarier.

Tabell 51: Investeringsutrymme för Folktandvården Stockholms län AB

Mkr	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Nyinvesteringar <100 mkr					
Ersättningsinvesteringar <100 mkr	85	85	70	70	70

Totalt	**85**	**85**	**70**	**70**	**70**

Mål och indikatorer

Folktandvården ska styra mot Region Stockholms tre inriktningsmål och mer specifikt mot de verksamhetsspecifika mål och indikatorer som anges i bilaga 2. Det innebär att bolaget ska styra mot indikatorerna samt följa upp dem och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås.

Folktandvården ska även styra mot de indikatorer under det nämndspecifika målet *En hälso- och sjukvård av god kvalitet* som anges i bilaga 2.

Uppdrag

1. Folktandvården Stockholms län AB uppdras att i verksamhetsplan 2021 planera för kostnadssänkande åtgärder bland annat med beaktande av lärdomar av nya arbetssätt under pandemin.

2. Folktandvården Stockholms län AB ska sänka de administrativa kostnaderna med tio procent under 2021 och i verksamhetsplan 2021 beskriva hur detta ska genomföras. Utgångspunkten ska vara att värna kärnverksamheten och effektivisera administration, lokalanvändning och inköp. Konsulter ska användas på ett ansvarsfullt sätt, det vill säga vid tillfälliga arbetstoppar och behov av specialistkompetens.

6.2.6 Ambulanssjukvården i Storstockholm AB (AISAB)

Bolagets syfte
Ambulanssjukvården i Storstockholm AB, AISAB, utför ambulanssjukvård, interhospitala transporter och transport av avlidna åt Region Stockholm. Verksamheten omfattar de tjänster som har avtalats med hälso- och sjukvårdsnämnden eller andra uppdragsgivare.

Ägardirektiv
För bolaget gäller generella ägardirektiv i avsnitt 6.1.

AISAB ska utföra ambulanssjukvård åt Region Stockholm. AISAB kan utföra interhospitala transporter och transport av avlidna åt Region Stockholm. Verksamheten ska omfatta de tjänster som i avtal överenskommits med hälso- och sjukvårdsnämnden eller andra uppdragsgivare

AISAB ska samverka med huvudmannen/hälso- och sjukvårdsnämnden, regionens övriga prehospitala vård, närsjukvård, akutsjukvård, sjukvårdsrådgivning samt prioriterings- och dirigeringstjänsten för att säkerställa snabbt omhändertagande, god vård och säker transport av sjuka och skadade till rätt vårdnivå.

AISAB ska ansvara för ett kliniskt träningscentrum för den regionfinansierade ambulanssjukvården och samverkande aktörer.

AISAB ska bedriva och medverka i forskning och utveckling och bidra till en evidensbaserad prehospital vård i Region Stockholm.

AISAB ska bedriva utbildning och ta emot studenter från de lärosäten som Region Stockholm har tecknat avtal med.

AISAB ansvarar för
- att verksamheten bedrivs så att de mål, ekonomiska krav samt medicinska-, kvalitets- och säkerhetskrav som satts av regionfullmäktige och beställaren uppnås
- Vid större avvikelser ska handlingsplaner tas fram och åtgärder genomföras och följas upp för att säkerställa måluppfyllelse. Utfall och handlingsplaner ska rapporteras till ägaren enligt regionens instruktioner
- att jämförelser med annan likvärdig verksamhet inom regionen och nationellt regelbundet genomförs och redovisas
- att åtgärder vidtas för att säkra verksamhetens konkurrenskraft

- att ett kostnadseffektivt resursutnyttjande uppnås genom samverkan med andra offentliga och privata entreprenörer. Planer för denna samverkan ska upprättas och följas upp. Utfallet ska avrapporteras till ägaren
- att överlåtelse av egendom och verksamhet ska godkännas av Landstingshuset i Stockholm AB
- att inhämta Landstingshuset i Stockholm AB:s godkännande av egenregianbud
- att utvecklings- och utbildningsstöd ges på konkurrensneutrala villkor till all regionfinansierad vård.

Resultatkrav

AISAB:s resultatkrav är nio miljoner kronor 2021 vilket är en sänkning med tre miljoner kronor jämfört med 2020. För planeringsåren 2022–2023 sänks resultatkravet ytterligare till sex respektive tre miljoner kronor per år. Sänkningen av resultatkravet är i enlighet med den modell för resultatkrav som regionfullmäktige har fastställt och syftar till att verksamheten ska bedrivas på konkurrensneutrala grunder samt till att det villkorade aktieägartillskott som utbetalades 2018 ska återbetalas.

Tabell 52: Resultatkrav för AISAB

Mkr	Utfall 2019	Budget 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Resultat	**26**	**12**	**9**	**6**	**3**

Investeringar

Investeringsutrymmet för AISAB 2021 är 28 miljoner kronor. För perioden 2021–2030 är investeringsutrymmet 295 miljoner kronor och för perioden 2021–2025 är utrymmet 143 miljoner kronor. Investeringarna består främst av ersättningsinvesteringar i ambulansfordon samt i medicinteknisk utrustning och inventarier.

Tabell 53: AISAB:s investeringsutrymme

Mkr	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Nyinvesteringar <100 mkr	4	4	4	4	4
Ersättningsinvesteringar <100 mkr	24	24	25	25	25
Totalt	**28**	**28**	**29**	**29**	**29**

Mål och indikatorer

AISAB ska styra mot Region Stockholms tre inriktningsmål och mer specifikt mot de verksamhetsspecifika mål och indikatorer som anges i bilaga 2. Det innebär att bolaget ska styra mot indikatorerna samt följa upp dem och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås.

AISAB ska även styra mot de indikatorer under det nämndspecifika målet *En hälso- och sjukvård av god kvalitet* som anges i bilaga 2.

Uppdrag

1. AISAB uppdras att i verksamhetsplan 2021 planera för kostnadssänkande åtgärder bland annat med beaktande av lärdomar av nya arbetssätt under pandemin.

2. AISAB uppdras att sänka de administrativa kostnaderna med tio procent under 2021 och i verksamhetsplan 2021 beskriva hur detta ska genomföras. Utgångspunkten ska vara att värna kärnverksamheten och effektivisera administration, lokalanvändning och inköp. Konsulter ska användas på ett ansvarsfullt sätt, det vill säga vid tillfälliga arbetstoppar och behov av specialistkompetens.

6.2.7 Stockholm Care AB

Bolagets syfte
Stockholm Care AB förmedlar utländska patienter till främst de högspecialiserade vårdverksamheterna inom Region Stockholm som därmed kan förbättra sina utvecklingsmöjligheter genom att vidga patientunderlaget. Stockholm Care AB förvaltar även det svenska registret för blodstamceller; Tobiasregistret.

Verksamheten i Stockholm Care AB avvecklas och bolagets ansvarsområden överförs till Karolinska Universitetssjukhuset från och med den 1 januari 2021.

Ägardirektiv
För bolaget gäller generella ägardirektiv i avsnitt 6.1.

Bolaget ska förmedla utländska patienter till främst de högspecialiserade vårdverksamheterna inom Region Stockholms område som kan förbättra sina utvecklingsmöjligheter genom att vidga patientunderlaget. Bolaget ska därvid bistå vårdverksamheterna med stöd och service av administrativ och praktisk karaktär.

Bolaget ska särskilt vidareutveckla samspelet med Karolinska Universitetssjukhuset och då bland annat finna former för samlokalisering och även pröva möjligheterna till nytt namn och/eller varumärke för bolaget.

Bolaget ska driva och utveckla Tobiasregistret i en sådan organisatorisk och ekonomisk form att en eventuell senare förflyttning av verksamheten underlättas.

Resultatkrav
Resultatkravet för Stockholm Care AB är noll kronor 2021 vilket innebär en sänkning med en miljon kronor jämfört med 2020, i enlighet med den modell för resultatkrav som regionfullmäktige har fastställt. Resultatkravet för planeringsåren 2022–2023 är oförändrat noll kronor för respektive år. I Budget 2020 höjdes bolagets resultatkrav för 2020 och planeringsåren för att avspegla bolagets successivt förbättrade marknadsmässiga förutsättningar. Att resultatkravet nu istället sänks motiveras av att de marknadsmässiga förutsättningarna bedöms vara obefintliga.

Tabell 54: Resultatkrav för Stockholm Care AB

Mkr	Utfall 2019	Budget 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Resultat	2	1	0	0	0

Investeringar

Investeringsutrymmet för Stockholm Care AB för 2021 är 0,6 miljoner kronor. För perioden 2021–2030 är investeringsutrymmet 0,6 miljoner kronor och för perioden 2021–2025 är utrymmet 0,6 miljoner kronor. Investeringarna består av nyinvesteringar i inventarier i samband med omlokalisering till nya lokaler.

Tabell 55: Stockholm Care AB:s investeringsutrymme

Mkr	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Nyinvesteringar <100 mkr	0,6	0	0	0	0
Ersättningsinvesteringar <100 mkr					
Totalt	**0,6**	**0**	**0**	**0**	**0**

Mål och indikatorer

Stockholm Care AB ska styra mot Region Stockholms tre inriktningsmål och mer specifikt mot de verksamhetsspecifika mål och indikatorer som anges i bilaga 2. Det innebär att bolaget ska styra mot indikatorerna samt följa upp dem och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås.

Stockholm Care AB ska även styra mot de indikatorer under det nämndspecifika målet *En hälso- och sjukvård av god kvalitet* som ingår i tabellen nedan.

Uppdrag

1. Stockholm Care AB uppdras att tillsammans med Karolinska Universitetssjukhuset före den 31 december 2020 ingå ett överlåtelseavtal i vilket Stockholm Care AB:s tillgångar och skulder överförs till Karolinska universitetssjukhuset samt genomföra övriga nödvändiga åtgärder med anledning av organisationsförändringen.

2. Stockholm Care AB uppdras att bistå Karolinska Universitetssjukhuset i att verkställa verksamhetsövergång i enlighet med avtal och regler samt verkställa nödvändiga åtgärder avseende personuppgiftshantering avseende Tobias Registret.

6.2.8 MediCarrier AB

Bolagets syfte
MediCarrier AB är Region Stockholms logistik- och transportbolag. Bolaget distribuerar sjukvårds- och förbrukningsartiklar samt utför transporttjänster åt verksamheter inom Region Stockholm. Bolaget ansvarar även för regionens beredskapslager avseende kritisk skyddsutrustning och kritiska förbrukningsartiklar till hälso- och sjukvården.

Ägardirektiv
För bolaget gäller generella ägardirektiv i avsnitt 6.1.

MediCarrier AB ska på affärsmässiga grunder avropa/ lagerhålla/förpacka samt distribuera sjukvårds- och förbrukningsartiklar till regionens nämnder och bolag.

MediCarrier AB ska ansvara för Region Stockholms nämnders och bolags beredskapslager avseende kritisk skyddsutrustning och kritiska förbrukningsartiklar för hälso- och sjukvården. Lagerhållningen ska omfatta minst tre månaders förbrukning och utgå från kundernas behov. Lagerhållningen ska ske så att risken för att behöva kassera materiel minimeras.

Fastighets- och servicenämnden står för upphandling och MediCarrier AB:s avrop görs inom ramen för de upphandlade avtalen.

Bolaget ska tillhandahålla och utveckla transporttjänster för gods, primärt för hälso- och sjukvården. Det inkluderar transporttjänster med särskilda krav såsom akuttransporter, farligt och känsligt gods. Bolaget upphandlar transporttjänsterna.

Bolaget ska skapa mervärde för kunderna genom effektivt och kundanpassade logistik- och distributionstjänster samt genom kundanpassade leveranser.

Bolaget ska aktivt följa utvecklingen inom logistik, varuhantering och distribution i syfte att förbättra och effektivisera verksamheten, samt bidra till ökad lönsamhet och miljöeffektiva lösningar genom att exempelvis fortsatt minska antalet artiklar i dialog med vårdgivarna.

Bolaget ska utveckla verksamheten i samverkan med kunder, leverantörer samt ägaren.

Bolaget ska samverka med regionstyrelsen i strategiska inköpsfrågor och fastighets- och servicenämnden i upphandlingsfrågor.

Bolaget ska genomföra jämförande studier (benchmarking) med andra motsvarande verksamheter, i länet såväl som i övriga Sverige, avseende leveranstid, leveranssäkerhet och kostnadseffektivitet.

Bolaget ska utifrån sitt uppdrag ansvara för bolagets egen säkerhet och krisberedskap samt medverka i Region Stockholms arbete kring säkerhet och krisberedskap i syfte att säkerställa en robust och resilient varu- och tjänsteförsörjning, i vardagen, vid samhällsstörningar och vid extraordinära händelser.

Resultatkrav

Resultatkravet för MediCarrier AB är en miljon kronor 2021 vilket innebär en sänkning med fem miljoner kronor jämfört med 2020. Sänkningen är i enlighet med Region Stockholms resultatkravsmodell, beslutad av regionfullmäktige. Resultatkravet för planeringsåren 2022–2023 är en miljon kronor för respektive år.

Tabell 56: Resultatkrav för MediCarrier AB

Mkr	Utfall 2019	Budget 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Resultat	**5**	**6**	**1**	**1**	**1**

Resultatkravet innebär att priserna per tjänst eller vara med motsvarande kvalitet och innehåll inte kan höjas med mer än 1,4 procent under 2021.

Investeringar

Investeringsutrymmet för MediCarrier AB 2021 är 2,4 miljoner kronor. För perioden 2021–2030 är investeringsutrymmet 28,8 miljoner kronor och för perioden 2021–2025 är utrymmet 13,8 miljoner kronor. Investeringarna består av ersättningsinvesteringar i medicinteknisk utrustning och inventarier.

Tabell 57: Investeringsutrymme MediCarrier AB

Mkr	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Nyinvesteringar <100 mkr					
Ersättningsinvesteringar <100 mkr	2,4	2,4	3	3	3
Totalt	**2,4**	**2,4**	**3**	**3**	**3**

Mål och indikatorer

MediCarrier AB ska styra mot Region Stockholms tre inriktningsmål och mer specifikt mot de verksamhetsspecifika mål och indikatorer som anges i

bilaga 2. Det innebär att bolaget ska styra mot indikatorerna samt följa upp dem och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås.

MediCarrier AB ska även styra mot de indikatorer under det nämndspecifika målet *En hälso- och sjukvård av god kvalitet* som anges i bilaga 2.

Uppdrag

1. MediCarrier AB uppdras att i verksamhetsplan 2021 planera för kostnadssänkande åtgärder bland annat med beaktande av lärdomar av nya arbetssätt under pandemin.

2. MediCarrier AB uppdras att sänka de administrativa kostnaderna med tio procent under 2021 och i verksamhetsplan 2021 beskriva hur detta ska genomföras. Utgångspunkten ska vara att värna kärnverksamhet och effektivisera administration, lokalanvändning och inköp. Konsulter ska användas på ett ansvarsfullt sätt, det vill säga vid tillfälliga arbetstoppar och behov av specialistkompetens.

6.2.9 Locum AB

Bolagets syfte
Locum AB förvaltar Region Stockholms vårdfastigheter inom ramen för regionens resultatenhet Landstingsfastigheter Stockholm och på uppdrag av fastighets- och servicenämnden. Bolaget bistår också nämnden i fastighetsstrategiska frågor. Den tekniska driften av fastigheterna sköts av upphandlade entreprenörer.

Ägardirektiv
För bolaget gäller generella ägardirektiv i avsnitt 6.1.

Locum AB ska, mot ersättning som årligen fastställs i budget, förvalta Region Stockholms samtliga fastigheter, med undantag för kollektivtrafikens fastigheter. Bolaget ska även förvalta fastigheter tillhörande stiftelsen Löwenströmska Lasarettet. Ersättningen baseras på förvaltad bruttoarea. Med förvaltning avses dels teknisk förvaltning innefattande drift och underhåll dels ekonomisk förvaltning innefattande administration av såväl Region Stockholms internhyressystem som övrig hyresadministration.

Bolaget ansvarar för fullgörandet av de uppgifter som enligt gällande lagar och regler åligger en fastighetsägare inom områdena arbetsmiljö, miljö, byggherreansvar och fastighetstillsyn samt el- och brandsäkerhet.

Region Stockholm har i särskild fullmaktshandling gett bolaget fullmakt att svara för vissa uppgifter som åligger en fastighetsägare.

Fastigheter som är verksamhetsmässigt nödvändiga för att regionkoncernen ska kunna fullgöra sina uppgifter och där lokalförsörjning via den externa hyresmarknaden inte är en effektiv lösning ska Region Stockholm ha en långtgående förfoganderätt över. Dessa fastigheter benämns ”strategiska fastigheter”. De strategiska fastigheterna ska i första hand ägas av Region Stockholm men i undantagsfall kan det handla om långsiktiga hyresavtal. I båda fallen ska fullmäktige besluta.

Fullmäktige beslutar om Region Stockholms övergripande strategiska exploaterings-, fastighets- och lokalfrågor. Fastighets- och servicenämnden, genom Locum AB, ansvarar för Region Stockholms fastighetsbestånd med undantag för kollektivtrafikens fastigheter.

Fullmäktige beslutade år 2000 att hyressättning av lokaler som hyres av enheter inom regionkoncernen ska ske på marknadsanpassade villkor om inte regionen beslutar annat. För akutsjukhuslokaler ska de

marknadsanpassade hyrorna ligga på en försiktig nivå. I övriga fall gäller marknadsmässig hyressättning.

Bolaget svarar för investeringar i enlighet med av Region Stockholm fastställd investeringsprocess. I tillämpliga delar gäller detta även fastigheter tillhöriga stiftelsen Löwenströmska Lasarettet samt vissa andra regionanknutna organ.

Bolaget ska för Region Stockholms räkning tillhandahålla ändamålsenliga lokaler i första hand till regionens verksamheter enligt de principer för uthyrning som regionen beslutar.

Bolaget ska bistå hyresgästerna med att utnyttja lokalerna på ett sammantaget kostnadseffektivt sätt.

Bolaget ska, i samråd med berörda enheter inom regionkoncernen, upprätta underhållsplaner, förvaltningsplaner och dylikt samt upprätta fastighetsutvecklingsplaner för strategiska fastigheter inom Landstingsfastigheter Stockholm.

Bolaget ansvarar efter uppdrag från fastighets- och servicenämnden för inhyrning av strategiska lokaler på den externa hyresmarknaden.

Bolaget har rätt att erbjuda interna och externa hyresgäster fastighetsanknutna tjänster (Facility Management). Prissättningen av sådana tjänster ska ske på marknadsmässiga villkor.

Bolaget ska, inom ramen för sitt uppdrag, aktivt arbeta för att skapa hälsofrämjande miljöer i fastigheter som nyttjas av regionkoncernens verksamheter.

För att möjliggöra effektiv planering och effektivt genomförande ska bolaget samordna fastighetsinvesteringar med de investeringar som görs avseende medicinteknisk utrustning, inventarier samt informations- och kommunikationsteknik.

Bolaget har rätt att fatta inriktnings-, planerings- och genomförandebeslut upp till 100 miljoner kronor för fastighetsförvaltningens investeringar inom fastighets- och servicenämnden, förutsatt att investeringen finns upptagen i budget som specificerat investeringsobjekt eller ryms inom budget för fastighets- och hyresgästinitierade investeringar under 100 miljoner kronor.

Bolaget ska administrera och ha resultatansvar för Landstingsfastigheter Stockholm.

Bolaget ska utöver förvaltningsuppdraget utföra de uppdrag som Bolaget tilldelas av sin ägare samt fastighets- och servicenämnden. Bolaget ska bistå ägaren samt hälso- och sjukvårdsnämnden i fastighetsstrategiska frågor bland annat i samband med investeringsplaneringen.

Bolaget äger rätt att anlita extern utförare för fullgörande av uppgifter som åligger bolaget.

Bolaget har, enligt god redovisningssed, rätt att debitera fastighets- och servicenämnden för sådana kostnader som uppstår vid förädling och utveckling samt vid genomförande av investeringar och andra byggentreprenader i det förvaltade fastighetsbeståndet.

Bolaget ska genomföra jämförande studier (benchmarking) med andra ägare/förvaltare av ändamålsfastigheter.

Resultatkrav

Resultatkravet för Locum AB är sju miljoner kronor 2021 vilket är oförändrat jämfört med 2020. Resultatkravet för planeringsåren 2022–2023 är sju miljoner kronor för respektive år.

Tabell 58: Resultatkrav för Locum AB

Mkr	Utfall 2019	Budget 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Intäkter	379	402	390	390	383
Kostnader	-365	-395	-383	-383	-376
Resultat	**14**	**7**	**7**	**7**	**7**

Investeringar

Investeringsutrymmet för Locum AB 2021 är 4,5 miljoner kronor. För perioden 2021–2030 är investeringsutrymmet 45 miljoner kronor och för perioden 2021–2025 är utrymmet 22,5 miljoner kronor. Investeringarna består av ersättningsinvesteringar i it och inventarier.

Tabell 59: Investeringsutrymme för Locum AB

Mkr	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Nyinvesteringar <100 mkr					
Ersättningsinvesteringar <100 mkr	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5
Totalt	**4,5**	**4,5**	**4,5**	**4,5**	**4,5**

Mål och indikatorer

Locum AB ska styra mot Region Stockholms tre inriktningsmål och mer specifikt mot de verksamhetsspecifika mål och indikatorer som anges i bilaga 2. Det innebär att bolaget ska styra mot indikatorerna samt följa upp dem och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås.

Uppdrag

1. Locum AB uppdras att i verksamhetsplan 2021 planera för kostnadssänkande åtgärder bland annat med beaktande av lärdomar av nya arbetssätt under pandemin.

2. Locum AB uppdras att sänka de administrativa kostnaderna med tio procent under 2021 och i verksamhetsplan 2021 beskrivas hur detta ska genomföras. Utgångspunkten ska vara att värna kärnverksamheten och effektivisera administration, lokalanvändning och inköp. Konsulter ska användas på ett ansvarsfullt sätt, det vill säga vid tillfälliga arbetstoppar och behov av specialistkompetens.

Terreno AB

Bolagets syfte

Terreno AB bistår Locum AB i förvaltningen av de solcellanläggningar för elproduktion som finns i Region Stockholms fastigheter.

Fullmäktiges ägardirektiv för bolaget

För bolaget gäller generella ägardirektiv under avsnitt 6.1.

Aktiebolaget Terreno (”Bolaget”) är ett helägt dotterbolag till Locum AB som ägs av Landstingshuset i Stockholm AB.

Inom ramen för Bolagets ändamål såsom det uttrycks i bolagsordningen ansvarar Bolagets styrelse och ledning för att följa den av Region Stockholm fastlagda ägarpolicyn och de generella ägardirektiven samt att Bolaget, i tillämpliga delar, följer de policys och andra styrdokument som vid var tid är gällande för Locum AB.

Beslut avseende Bolagets verksamhet som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt ska alltid fattas av bolagsstämman. Vidare ska Bolaget bereda Regions Stockholms fullmäktigemöjlighet att ta ställning innan sådana beslut i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt fattas.

6.2.10 AB Stockholms Läns Landstings Internfinans

Bolagets syfte
AB Stockholms Läns Landstings Internfinans, Internfinans, är Region Stockholms internbank och säkerställer regionens likviditet. Bolaget lånar upp medel på kapitalmarknaden, bedriver utlåning för investeringar inom regionkoncernen och hanterar finansiella risker samt finansiella redovisningsfrågor kopplade till skuldportföljen. Bolaget förvaltar även regionens donationsfonder och stiftelser.

Ägardirektiv
För bolaget gäller generella ägardirektiv i avsnitt 6.1.

AB Stockholms Läns Landstings Internfinans uppgift är att vara internbank för Region Stockholm.

AB Stockholms Läns Landstings Internfinans ska på affärsmässiga grunder bistå Region Stockholm, dess nämnder, bolag och stiftelser med att förvalta central likviditet, låna upp medel på kapitalmarknaden och bedriva utlåning för investeringar till regionens nämnder och bolag.

AB Stockholms Läns Landstings Internfinans ska hantera finansiella risker för Region Stockholm samt hantera koncernövergripande finansiella redovisningsfrågor kopplade till regionens skuldportfölj.

AB Stockholms Läns Landstings Internfinans har i uppdrag att agera externt i finansiella frågor för Region Stockholm.

AB Stockholms Läns Landstings Internfinans arbetsuppgifter samt formerna för ersättning till bolaget regleras i särskilt samverkansavtal med Region Stockholm.

AB Stockholms Läns Landstings Internfinans ska förvalta Region Stockholms donationsfonder och stiftelser. För dessa arbetsuppgifter tecknas separat avtal med Region Stockholm.

AB Stockholms Läns Landstings Internfinans styrelse ska anta riktlinjer för lån och räntehantering, vilken ska anmälas till regionstyrelsen. Ändringar i dessa riktlinjer ska anmälas till regionstyrelsen.

AB Stockholms Läns Landstings Internfinans ska med hjälp av extern kompetens göra en genomgång av den interna kontrollen i syfte att säkerställa riskhanteringen. Denna genomgång ska uppdateras årligen och dess resultat ska rapporteras till regionstyrelsen i delårsbokslutet.

Resultatkrav

Internfinans resultatkrav är en miljon kronor 2021 vilket innebär en sänkning med två miljoner kronor jämfört med 2020. För planeringsåren 2022–2023 är resultatkravet en miljon kronor för respektive år. Sänkningen av resultatkravet är i enlighet med den modell för resultatkrav som regionfullmäktige har fastställt och ska leda till en mer kostnadseffektiv hantering av Region Stockholms skuldhantering samt till en översyn av nivån på ersättningen från Region Stockholm enligt förvaltningsavtalet.

Tabell 60: Resultatkrav för AB SLL Internfinans

Mkr	Utfall 2019	Budget 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Intäkter	17	17	16	16	16
Kostnader	-13	-14	-15	-15	-15
Resultat	**4**	**3**	**1**	**1**	**1**

Mål och indikatorer

Internfinans ska styra mot Region Stockholms tre inriktningsmål och mer specifikt mot de verksamhetsspecifika mål och indikatorer som anges i bilaga 2. Det innebär att bolaget ska styra mot indikatorerna samt följa upp dem och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås.

Uppdrag

1. AB Stockholms Läns Landstings Internfinans uppdras att i verksamhetsplan 2021 planera för kostnadssänkande åtgärder bland annat med beaktande av lärdomar av nya arbetssätt under pandemin.

2. AB Stockholms Läns Landstings Internfinans uppdras att sänka de administrativa kostnaderna med tio procent under 2021 och i verksamhetsplan 2021 beskriva hur detta ska genomföras. Utgångspunkten ska vara att värna kärnverksamheten och effektivisera administration, lokalanvändning och inköp. Konsulter ska användas på ett ansvarsfullt sätt, det vill säga vid tillfälliga arbetstoppar och behov av specialistkompetens.

6.3 AB Storstockholms Lokaltrafik (SL)

Bolagets syfte
AB Storstockholms Lokaltrafik, SL, är samlingsnamnet och varumärket för den upphandlade allmänna kollektivtrafiken på land i Stockholms län. Via SL förvaltar Region Stockholm genom trafiknämnden vissa avtal och tillgångar. SL har tre helägda dotterbolag: AB SL Finans, SL Älvsjö AB och Waxholms Ångfartygs AB.

Ägardirektiv
För bolaget gäller generella ägardirektiv i avsnitt 6.1.

AB Storstockholms Lokaltrafik (AB SL) ägs av Region Stockholm. Syftet med bolagsformen är att skapa förutsättningar för en tydligare ansvarsfördelning och uppföljning.

Inom ramen för bolagets ändamål såsom det uttrycks i bolagsordningen ansvarar styrelse och ledning för att följa den av regionen fastlagda ägarpolicyn och de generella ägardirektiven samt för att

- verksamheten bedrivs på ett effektivt och ändamålsenligt sätt så att kundernas krav tillgodoses samtidigt som ägarens mål med verksamheten, uttryckta i av regionfullmäktige fastställd budget och andra styrande dokument uppfylls;
- trafiknämnden bereds möjlighet att godkänna strategiska och övergripande frågor hänförliga till AB SL:s verksamhet;
- överta och förvalta sådana avtal för kollektivtrafiken på land som trafiknämnden överlåter till AB SL. AB SL ska uppdra åt trafiknämnden att förvalta AB SL:s avtal och tillgångar.

Region Stockholm har den formella nyttjanderätten till kollektivtrafikanläggningar samt äganderätten till vissa trafikfastigheter. Ansvaret i förhållande till AB SL förtydligas nedan.

Regionen upplåter, utan ersättning, till AB SL, med den rätt regionen har, dels till regionen upplåtna tunnelbane-, spårvägs- och övriga trafikanläggningar, dels de anläggningar regionen utfört, förvärvat eller innehar för den kollektiva trafiken dels den rätt till mark i övrigt som erfordras för AB SL:s verksamhet som regionen anskaffat.

Regionens skyldigheter och rättigheter som regionen genom avtal åtagit sig eller förvärvat i förhållande till kommun eller annan markägare ska äga giltighet gentemot AB SL. Regionen behåller dock ansvaret för genom nämnda avtal gjorda inskränkningar i skyldigheter som enligt lag åvilar kommun eller annan.

Om, och i den omfattning, tredje parts tillstånd, samtycke eller annan åtgärd (gemensamt benämnt ”tillstånd”) behövs för att genomföra upplåtelse samt överföring av rättigheter och skyldigheter enligt ovan ska parterna så snart det är möjligt gemensamt söka erhålla sådana tillstånd. I det fall tillstånd inte erhålls, samt för tiden fram till sådant(a) tillstånd erhållits ska AB SL, i den omfattning som de underliggande rättigheterna och skyldigheterna tillåter, agera på uppdrag av regionen avseende samtliga regionens åtaganden.

Region Stockholms ansvar för rättigheter och skyldigheter avseende mark anskaffad genom expropriation bestäms med hänsyn till expropriationsdomen.

AB SL ska under förutsättning av trafiknämndens och i förekommande fall regionfullmäktiges godkännande

- genomföra inköp och försäljning av mark samt förändringar av trafikanläggningar.
- aktivt verka för förvaltning och utveckling av kollektivtrafikanläggningarna för att tillförsäkra hög trafiksäkerhet, trygghet, tillgänglighet och service för alla resenärer.
- aktivt arbeta för att regionens rättigheter tillvaratas vid drift och utbyggnad av kollektivtrafik samt störningsfri trafik i samband med olika förmer av ut- och ombyggnadsarbeten.
- vid utbyggnad av tunnelbana och andra fasta anläggningar ombesörja anskaffande av mark i enlighet med trafiknämndens instruktioner.
- projektera och bygga tunnelbana och andra fasta trafikanläggningar.
- förvalta och bekosta planläggning, projektering, och utförande av samt anskaffa mark för driftanläggningar såsom verkstäder, vagnhallar, och förråd även som AB SL:s verksamhet i övrigt erforderliga byggnader och lokaler med till dessa anläggningar hörande inredning och utrustning.

AB SL ska i enlighet med fullmäktiges beslut den 9 december 2008, LS 0712–1398, företräda regionen i frågor som gäller förvaltarskap och ägandefrågor avseende kollektivtrafikanläggningar och fastigheter. Fullmakt i enlighet med nämnda beslut av fullmäktiges ska finnas.

AB SL ska äga rätt att träffa avtal om taxor och leverans av elektrisk energi för driften.

AB SL svarar för skada på anläggning som upplåtits till eller bekostats av AB SL.

AB SL svarar för skada i form av skakningar, buller och dylikt från trafiken på tunnelbanan. AB SL ska i övrigt svara för skada på person eller egendom till följd av den av AB SL bedrivna verksamheten.

Regionen ska verka för att AB SL tillförsäkras ensamrätt att upplåta utrymme dels för reklam och för försäljningskiosker, butiker, montrar, skyltskåp och servicemaskiner inom tunnelbaneanläggningen, dels för reklam på fasta anläggningar för buss- och spårvägstrafik jämte därtill hörande vänthallar m.m.

Intäkter av upplåtelserna enligt föregående stycke tillfaller AB SL.
AB SL ska vidmakthålla en särskild resultatenhet, inom vilken all upparbetning och redovisning av investeringsbudget inklusive medfinansiering avseende utbyggnad av tunnelbanan inom förvaltning för utbyggd tunnelbana ska ske åtskilt från AB Storstockholms Lokaltrafiks övriga verksamhet.

AB SL ska ge ett heltäckande uppdrag till trafiknämnden, att ansvara för all upphandling och all annan verksamhet hänförlig till utbyggnaden av tunnelbanan, varvid avtal som upphandlats av trafiknämnden avseende tunnelbaneutbyggnad inom förvaltning för utbyggd tunnelbana omedelbart efter dess ingående ska överlåtas från trafiknämnden till AB Storstockholms Lokaltrafik.

AB SL ska uppdra åt trafiknämnden att genom förvaltning för utbyggd tunnelbana svara för all förvaltning av AB Storstockholms Lokaltrafiks avtal och tillgångar samt att i alla avseenden företräda AB Storstockholms Lokaltrafik gentemot tredje part, vad avser sådana avtal och tillgångar som är hänförliga till tunnelbaneutbyggnad inom förvaltning för utbyggd tunnelbana.

Resultatkrav
AB SL:s resultatkrav är 404 miljoner kronor 2021 vilket innebär ett oförändrat resultatkrav jämfört med 2020. För planeringsåren 2021–2023 är resultatkravet 404 miljoner kronor för respektive år.

Resultatkravet ska fördelas över AB SL:s dotterbolag, där bland annat Waxholms Ångfartygs AB:s resultatkrav ska ge konkurrensneutrala förutsättningar för den verksamhet som bedrivs.

Tabell 61: Resultatkrav för AB SL

Mkr	Utfall 2019	Budget 2020	Budget 2021	Ändring B21/20	Plan 2022	Plan 2023
Intäkter	20 764	22 750	23 533	3,40%	24 244	24 776
- varav biljettintäkter	*8 330*	*9 325*	*9 627*	*3,20%*	*9 921*	*10 071*
Summa kostnader	-20 285	-22 346	-23 129	3,50%	-23 840	-24 372
Resultat	**479**	**404**	**404**		**404**	**404**

Trafikavgifterna budgeteras 2021 höjas med motsvarande 20 kronor för ett 30-dagarskort vilket beräknas innebära en intäktshöjning med 405 miljoner kronor under året. Beräkningstekniskt budgeteras fortsatta avgiftshöjningar ge intäktsökningar på totalt 545 miljoner kronor 2022 och 553 miljoner kronor 2023.

6.3.1 Waxholms Ångfartygs AB (WÅAB)

Bolagets syfte
Waxholms Ångfartygs AB, WÅAB, sköter kollektivtrafiken på vatten i Stockholms skärgård. WÅAB är dotterbolag till AB SL och via bolaget förvaltar Region Stockholm genom trafiknämnden vissa avtal och tillgångar. WÅAB är ett renodlat tjänstebolag och äger ett tjugotal av de fartyg som går i reguljär linjetrafik medan all trafik drivs av privata entreprenörer som upphandlas i konkurrens.

Ägardirektiv
För bolaget gäller generella ägardirektiv i avsnitt 6.1.

Bolaget ska kontinuerligt genomföra de åtgärder som beslutats av trafiknämnden vad avser utveckling av passagerar- och godstrafiken i skärgården för fast- och fritidsboende samt andra besökare.

Bolaget ska även kontinuerligt genomföra de åtgärder som beslutats av trafiknämnden vad avser utveckling av arbetsresor och resor för besökare i hamntrafiken.

Bolaget ska verka aktivt för att utveckla eget och entreprenörers tonnage vad beträffar tillgänglighet, kvalitet, miljö, säkerhet och komfort. Ett gott underhåll ska syfta till hög drifttillgänglighet samt bibehållna värden och standard.

Det särskilda ansvar Region Stockholm tagit för det kulturhistoriska tonnaget (Storskär, Norrskär och Västan) ska förvaltas väl.

Bolaget ska aktivt verka för att vidareutveckla de affärsmässiga relationerna med anlitade entreprenörer för person- och godstransporter. Särskild uppmärksamhet ska ägnas åt uppföljning av ingångna avtal med entreprenörer.

Bolaget ska ta fram lämpliga incitamentssystem för anlitade entreprenörer.

Bolaget ska bedriva en aktiv dialog med faktiska och potentiella resenärer för att få dessa att besöka skärgården och resa med WÅAB och som ett led i detta regelbundet bl.a. genomföra olika typer av resenärs-, kund- och marknadsanalyser i syfte att öka effektivitet och säkerhet inom kollektivtrafiksystemet.

Bolaget ska i enlighet med trafiknämndens beslut samverka med externa intressenter såsom skärgårdskommunerna, Trafikverket, SJ, Rikstrafiken, Länsstyrelsen i Stockholms län samt Skärgårdsstiftelsen.

Bolaget ska i sin verksamhet eftersträva hög kostnadseffektivitet samt bedriva sin verksamhet med beaktande av samhällsekonomiska bedömningar.

Bolaget ska överta och förvalta sådana avtal för kollektivtrafiken på vatten som trafiknämnden överlåter till bolaget. Bolaget ska uppdra åt trafiknämnden att förvalta bolagets avtal och tillgångar.

6.3.2 AB SL Finans

Bolagets syfte
AB SL Finans tillhandahåller mot ersättning fordon, vagnar, maskiner samt andra inventarier och anläggningar till lokaltrafikutövare. Bolaget förvaltas genom trafiknämndens trafikförvaltning.

Ägardirektiv
För bolaget gäller generella ägardirektiv i avsnitt 6.1.

AB SL Finans (”Bolaget”) är ett helägt dotterbolag till AB Storstockholms Lokaltrafik (AB SL) som ägs av Region Stockholm.

Inom ramen för Bolagets ändamål såsom det uttrycks i bolagsordningen ansvarar Bolagets styrelse och ledning för att följa den av Region Stockholms ägarpolicy och de generella ägardirektiven samt att Bolaget, i tillämpliga delar, följer de policys och andra styrdokument som vid var tid är gällande för trafiknämnden inom Region Stockholm.

Bolagets verkställande direktörs beloppsmässiga begränsning vid beslutsfattande ska anges i instruktionen för verkställande direktören. Beslut ovanför verkställande direktörens beloppsnivå, men understigande 50 miljoner kronor ska fattas av Bolagets verkställande direktör och styrelseordförande i förening.

Beslut avseende belopp överstigande 50 miljoner kronor ska fattas av Bolagets styrelse och godkännas av trafiknämnden inom Region Stockholm. Denna beloppsbegränsning ska dock inte gälla för beslut avseende koncerninterna transaktioner om överlåtelse av anläggningstillgångar till en köpeskilling motsvarande anläggningstillgångarnas bokförda värden per överlåtelsedagen och som har en neutral resultateffekt för de enskilda bolagen och för AB SL-koncernen i sin helhet. I dessa fall räcker det med beslut av Bolagets styrelse.

Beslut avseende Bolagets verksamhet som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt ska alltid fattas av bolagsstämman. Vidare ska Bolaget bereda regionfullmäktige möjlighet att ta ställning innan sådana beslut i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt fattas.

6.3.3 SL Älvsjö AB

Bolagets syfte
SL Älvsjö AB äger, förvaltar och utvecklar fastigheter och förenlig verksamhet inom kollektivtrafiken i Stockholms län. Bolaget förvaltas genom trafiknämndens trafikförvaltning.

SL Älvsjö AB fusioneras med moderbolaget AB Storstockholms Lokaltrafik (SL).

Ägardirektiv
För bolaget gäller generella ägardirektiv, i kapitel 6.1.

SL Älvsjö AB (”Bolaget”) är ett helägt dotterbolag till AB Storstockholms Lokaltrafik (AB SL) som ägs av Region Stockholm.

Inom ramen för Bolagets ändamål såsom det uttrycks i bolagsordningen ansvarar Bolagets styrelse och ledning för att följa den av Region Stockholm fastlagda ägarpolicy och de generella ägardirektiven samt att Bolaget, i tillämpliga delar, följer de policys och andra styrdokument som vid var tid är gällande för trafiknämnden inom Region Stockholm.

Beslut avseende belopp överstigande 50 miljoner kronor ska fattas av Bolagets styrelse och godkännas av trafiknämnden inom Region Stockholm. Denna beloppsbegränsning ska dock inte gälla för beslut avseende koncerninterna transaktioner om överlåtelse av anläggningstillgångar till en köpeskilling motsvarande anläggningstillgångarnas bokförda värden per överlåtelsedagen och som har en neutral resultateffekt för de enskilda bolagen och för AB SL-koncernen i sin helhet. I dessa fall räcker det med beslut av Bolagets styrelse.

Beslut avseende Bolagets verksamhet som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt ska alltid fattas av bolagsstämman. Vidare ska Bolaget bereda regionfullmäktige möjlighet att ta ställning innan sådana beslut i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt fattas.

7. Koncerngemensamma funktioner och kommunalförbund

7.1 Koncernfinansiering

Koncernfinansiering är Region Stockholms centrala redovisningsenhet där poster av regionövergripande karaktär redovisas. Dit hör exempelvis skatteintäkter och utbetalningar av anslag samt arbetsgivaravgifter och pensioner som avser personalen inom regionens förvaltningar. Koncernfinansiering förvaltas av regionstyrelsen genom regionledningskontoret.

Resultatkravet för koncernfinansiering är -1 417 miljoner kronor 2021 vilket innebär en sänkning med 437 miljoner kronor jämfört med 2020. För planeringsåren 2022–2023 är resultatkravet -1 497 respektive -1 485 miljoner kronor.

Tabell 62: Resultaträkning för koncernfinansiering

Mkr	Utfall 2019	Budget 2020	Budget 2021	Ändring B21/20	Plan 2022	Plan 2023
Intäkter	91 311	92 741	95 348	2,8%	97 967	101 244
Kostnader	-89 647	-93 720	-96 765	3,2%	-99 463	-102 729
Resultat	**1 663**	**-979**	**-1 417**		**-1 497**	**-1 485**

7.2 Skadekontot

Skadekontot är Region Stockholms försäkringssystem för egendoms- och följdskadeförsäkring. Enheten, som regionstyrelsen ansvarar för, har inga anställda och finansieras genom årliga premier från nämnder och bolag. Skadekontots resultatkrav är oförändrat noll kronor för 2021 och planeringsåren 2022–2023.

Tabell 63: Resultaträkning för skadekontot

Mkr	Utfall 2019	Budget 2020	Budget 2021	Ändring B21/20	Plan 2022	Plan 2023
Intäkter	18	18	18	0,0%	18	18
Kostnader	-14	-18	-18	0,0%	-18	-18
Resultat	**4**	**0**	**0**		**0**	**0**

7.3 Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje

Övergripande uppgifter

Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje, KSON, planerar och beställer hälso- och sjukvård samt omsorg för invånarna i Norrtälje kommun. KSON äger TioHundra AB som bland annat bedriver vården vid Norrtälje sjukhus, ett antal husläkarmottagningar och omsorgsverksamheter. KSON styrs framför allt av sin förbundsordning som har beslutats av regionfullmäktige och kommunfullmäktige i Norrtälje.

Ekonomiska förutsättningar

Region Stockholms medlemsbidrag till KSON är 1 666 miljoner kronor 2021 vilket innebär en ökning med 40 miljoner kronor eller 2,5 procent jämfört med 2020.

KSON har i uppdrag att konkretisera vad som ska rationaliseras för att få en ekonomi i balans och genomföra en konsekvensanalys av vilken verksamhet som kan ändra karaktär eller upphöra helt. Målsättningen är att verksamheterna ska bära sig ekonomiskt från och med 2021. När KSON och TioHundra AB har säkerställt en långsiktig ekonomi i balans ska bolaget tillföras kapital från huvudmännen vilket möjliggör att bolaget kan hantera normala resultatvariationer.

Tabell 64: Medlemsbidrag till Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje

Mkr	Utfall 2019	Budget 2020	Budget 2021	Ändring B21/20	Plan 2022	Plan 2023
Medlemsbidrag	*1 502*	*1 626*	*1 666*	*2,5%*	*1 708*	*1 751*

Mål och indikatorer

KSON:s förbundsordning anger att målet är att åstadkomma sammanhållen vård och omsorg med god kvalitet och tillgänglighet för individen och att ge förutsättningar för innovativa samarbeten som ger upphov till samordnings- och effektivitetsvinster. I det ingår att KSON ska styra mot och följa upp Region Stockholms nämndspecifika mål *En hälso- och sjukvård av god kvalitet*, se bilaga 2.

Bilagor

Bilaga 1: Integrerad ledning och styrning av Region Stockholm (RS 2020-0740)

Bilaga 2: Mål och indikatorer

Bilaga 3: Förteckning över styrande dokument

Bilaga 4: Specifikation av förändrade anslag

Bilaga 5: Specifikation av beslutade investeringar

Bilaga 6: Investeringsplan 2021-2030

Bilaga 7: Taxor och avgifter

Bilaga 8: Plan för kategoriansvar

Bilaga 9: Ärenden som behandlas i samband med budget 2021

Bilaga 10: Reglementen för regionstyrelsen och övriga nämnder (RS 2019-1079)

Bilaga 11: Ägarpolicy och bolagsstyrningsprinciper (RS 2019-0742)

Bilaga 12: Policy för god ekonomisk hushållning (RS 2020-0449)

Bilaga 13: Medarbetarpolicy (RS 2019-1060)

Bilaga 14: Riktlinjer kränkande särbehandling (RS 2019-0446)

Bilaga 15: Policy och riktlinjer för bidrag till organisationer i Stockholms län (RS 2020-1194)

Bilaga 16: Strategi för suicidprevention (RS 2020-0456)

Bilaga 17: Fullmakt till Locum AB (RS 2019-1079)

Bilaga 18: Plan för verksamhet och ekonomi 2021 samt plan för ekonomi 2022–2023 för Kommunalförbundet Avancerad Strålbehandling (RS 2020-0347)

BUDGET 2021
BILAGA 1

Diarienummer
RS 2020-0469
RS 2020-0740

Integrerad ledning och styrning av Region Stockholm

Gäller för Region Stockholm

1. Inledning

Region Stockholms arbete med mål, planering, uppföljning, analys, åtgärder och intern kontroll bygger på en gemensam grund, som benämns Integrerad ledning och styrning, ILS. Det integrerade lednings- och styrningssystemet gäller för hela koncernen Region Stockholm, det vill säga samtliga nämnder och bolag.

Region Stockholm styrs av regionfullmäktige som beslutar om Region Stockholms främsta styrande dokument, Region Stockholms budget. Verksamheten bedrivs i nämnder och bolag, vilka har ett självständigt ansvar för att det som regionfullmäktige har beslutat ska genomföras inom tilldelade ramar och i enlighet med regionfullmäktiges samtliga styrande dokument.

Regionstyrelsen ansvarar för uppsikt över nämnder och bolag, vilket innebär att styrelsen löpande ska följa upp och analysera nämndernas och bolagens arbete med de mål och uppdrag som fastlagts av regionfullmäktige, samt följa att arbetet bedrivs inom beslutade ekonomiska ramar. Regionstyrelsen rapporterar om utfallet av nämndernas och bolagens arbete till regionfullmäktige. Styrelsen ansvarar också för att beslut som ska behandlas i regionfullmäktige bereds på ett korrekt sätt och för att regionfullmäktige får relevanta och genomarbetade underlag för sina beslut.

Styrningen av regionen och arbetet i fullmäktige, styrelse och övriga nämnder regleras bland annat i kommunallagen. För att långsiktigt tydliggöra nämndernas och bolagens roll i förhållande till varandra fastställer regionfullmäktige reglemente för Region Stockholm, vilket ligger till grund för ansvarsfördelning mellan nämnderna. För aktiebolag utgörs Region Stockholms styrdokument av bolagsordning och ägardirektiv i budget.

2. Integrerad ledning och styrning

Samtliga Region Stockholms verksamheter är en del av en helhet som ska samverka för att göra Stockholmsregionen till en plats där det är attraktivt att bo, driva företag, göra besök och investera.

Region Stockholms modell för integrerad ledning och styrning av verksamhet och ekonomi omfattar Region Stockholms hela verksamhet. Styrmodellen utgör en helhet, med vilken Region Stockholm kan analysera följsamhet mot fullmäktiges mål, ekonomi, kvalitet och hållbarhet i verksamheten.

I Region Stockholms budget fastställer regionfullmäktige vision, inriktningsmål, verksamhetsspecifika mål, nämndspecifika mål och indikatorer som mäter måluppfyllelsen. Den nedan beskrivna modellen för ledning och styrning är basen i Region Stockholms styrning och ska implementeras av samtliga nämnder och bolag så att hela Region Stockholm får en enda sammanhållen och integrerad modell för ledning och styrning.

Regionstyrelsen ska, genom sin förvaltning regionledningskontoret, föra en löpande dialog med nämnder och bolag om resultatutveckling och måluppfyllelse. I arbetet med underlag för kommande års budget sker dialog mellan regiondirektören, eller den regiondirektören utser, och högsta ansvariga chef för verksamheten om uppföljning av resultat och måluppfyllelse. Efter dialogen väger regiondirektören samman resultatet av dialogerna innan dessa underlag överlämnas för politisk beredning.

Region Stockholms nämnder och bolag ska ha ett strukturerat internt arbete och en aktiv dialog inom sin organisation för att tydliggöra hur verksamheternas arbete med mål, ekonomisk uppföljning, intern kontroll, kvalitetsuppföljning med mera bidrar till regionfullmäktiges och nämndens eller bolagets specifika mål. Denna dialog sker fortlöpande mellan nämnden eller bolagsstyrelsen och förvaltnings- eller bolagsledningen. Den ska också föras inom förvaltningen eller bolaget så att en bred förankring och delaktighet uppnås gällande de beslutade målen och hur verksamheten ska bedrivas för att målen ska nås inom beslutade ramar. En viktig del i Region Stockholms styrning är dialog och delaktighet inom organisationen.

It-systemet ”Stödet” förvaltas av regionstyrelsen och speglar Region Stockholms modell för integrerad ledning och styrning. Dess syfte är att ge ett stöd till verksamheterna och underlätta följsamhet mot styrmodellen. Genom att vara processtödjande ska Stödet ge en enkelhet i uppföljning och rapportering till regionstyrelsen, nämnder och bolag. Genom att målstruktur och indikatorer följs i systemet skapas en systematik i måluppföljning och rapportering. Systemet ska användas av samtliga nämnder och bolag för att styra mot, följa upp, analysera och rapportera måluppfyllelse och genomförande av regionfullmäktiges uppdrag.

3. Mål och indikatorer

Budgeten är det övergripande och överordnande styrdokument för Region Stockholms nämnder och bolag. I den läggs följande fast:

- Regionfullmäktiges vision
- Regionfullmäktiges inriktningsmål
- Regionfullmäktiges verksamhetsspecifika mål
- Regionfullmäktiges nämndspecifika mål
- Regionfullmäktiges indikatorer

- Regionfullmäktiges uppdrag

Vision
Regionfullmäktige har fattat beslut om en långsiktig vision för hur Region Stockholm och dess samtliga verksamheter ska utvecklas. I visionen beskrivs Region Stockholms långsiktiga mål i ett samlat budskap.

Regionfullmäktiges inriktningsmål
Regionfullmäktiges inriktningsmål är gemensamma för koncernen. Målen är fyråriga och anger inriktningen för Region Stockholm under mandatperioden.

Regionfullmäktiges verksamhetsspecifika mål
Regionfullmäktiges verksamhetsspecifika mål konkretiserar inriktningsmålen för de olika verksamheter som bedrivs i Region Stockholm. Målen gäller för berörda verksamheter och är fleråriga.

Regionfullmäktiges nämndspecifika mål
Regionfullmäktige kan också besluta om mål som är specifika för en viss nämnd. Regionfullmäktiges nämndspecifika mål är ett- eller fleråriga.

Mål, indikatorer och målvärde sätts med hänsyn till ekonomiska förutsättningar och andra faktorer som påverkar förutsättningar för måluppfyllelse. Hänsyn tas också till förutsättningar och kostnader för uppföljning och analys.

Nämnds eller bolags lokala mål
Nämnder och bolag kan för att stärka styrningen bryta ner fullmäktiges mål genom att definiera lokala mål. De lokala målen konkretiserar regionfullmäktiges mål för nämnden eller bolaget och beskriver vilket resultat som ska uppnås under året (förväntat resultat).

Lokala mål inom nämnder och bolag kan också användas för att komplettera styrningen för att uppfylla för verksamheten väsentliga avtal och överenskommelser inom och utom koncernen, eller för att följa upp sådant som är nödvändigt för att säkerställa intäkter. Om nämnden eller bolaget bedriver externt finansierad verksamhet ska detta ske på ett sådant sätt att det bidrar till uppfyllelse av regionfullmäktiges mål.

Nämnders och bolags lokala mål ska beslutas av nämnden/styrelsen i verksamhetsplanen. De redovisas inte till regionstyrelsen eller regionfullmäktige och vid bedömning av nämndens/bolagets måluppfyllelse tas inte hänsyn till dessa mål.

Valet av nämnders och bolags lokala mål ska vara sådant att regionfullmäktiges mål stöds på ett effektivt sätt utan att uppföljning och administration upptar en oproportionerlig administration.

3.1 Mål följs upp med indikatorer

Regionfullmäktiges indikatorer
Regionfullmäktiges indikatorer fastställs samtidigt som målen i budgeten. Indikatorer är de mätetal som används för att bedöma hur nämnder och bolag uppfyller regionfullmäktiges mål. För vart och ett av de verksamhetsspecifika och nämndspecifika målen definieras en eller flera indikatorer och för varje indikator har ett målvärde satts. De årliga målvärdena sätts utifrån rådande övergripande förutsättningar och anger vilken nivå som ska uppnås för respektive år.

Mätning av måluppfyllelse beskrivs i anvisning.

Bedömningen av måluppfyllelse för respektive år grundas på det sammanvägda utfallet för regionfullmäktiges indikatorer. Indikatorer med bristande måluppfyllelse ska följas av analys och åtgärder för att säkerställa måluppfyllelse.

Nämnders och bolags indikatorer
Där nämnder eller bolag beslutar om lokala mål ska dessa följas genom indikatorer som tydliggör om målen uppnås eller inte. Sådana indikatorer beslutas av nämnden eller bolagsstyrelsen. Ingen redovisning sker till regionstyrelsen eller regionfullmäktige.

3.2 Uppdrag

Regionfullmäktiges uppdrag
Till målen kan regionfullmäktige välja att koppla uppdrag som syftar till att stödja måluppfyllelsen. Uppdrag ges i beslut om att specifika åtgärder ska genomföras under en viss tid. Regionfullmäktige kan i budget besluta om uppdrag som kopplas till målen och som ska återredovisas till regionfullmäktige i delårsbokslut och årsredovisning. Liksom för målen formuleras uppdrag med hänsyn till ekonomiska förutsättningar och andra faktorer som påverkar genomförandet. Nämnder och bolag ska för egen del följa upp genomförandet av uppdragen med regelbundenhet.

Nämnds eller bolags uppdrag
Nämnder och bolag kan för egen del besluta om uppdrag som syftar till att stödja måluppfyllelsen genom specifika åtgärder som ska genomföras under viss tid.

4. Process för styrning och uppföljning

Process för ledning, styrning och uppföljning

I det följande beskrivs den övergripande lednings-, styrnings- och uppföljningsprocessen för Region Stockholm.

4.1 Budget

Region Stockholms främsta styrande dokument, som avser innehåll i verksamheterna, är budgeten som fastställs årligen av regionfullmäktige. Budgeten gäller för Region Stockholms alla verksamheter och är, jämte reglementen och bolagsordningar som beskriver ansvarsfördelning, överordnad andra dokument. I budgeten beslutas om mål, anslag, resultatkrav och investeringsplan för nämnder och bolag. Budgeten ger därmed uppdrag till nämnderna och ägardirektiv för hel- och delägda bolag. Övriga styrande dokument som beslutas av fullmäktige ska bidra till ökad uppfyllelse av olika mål i budget.

4.2 Verksamhetsplan

Samtliga nämnder och bolag ska årligen med utgångspunkt i budget utarbeta en verksamhetsplan som innehåller en beskrivning av hur nämnden eller bolaget kommer att arbeta för att uppnå fullmäktiges mål och uppdrag, i enlighet med de anvisningar som regionstyrelsen utfärdar samt de anslag och resultatkrav som fullmäktige beslutat om i budgeten.

4.3 Rapportering och uppföljning

Nämnder och bolag ska månadsvis följa upp genomförandet av verksamhetsplaner och det ekonomiska utfallet i rapporter som behandlas i nämnden eller bolagsstyrelsen. Vid avvikelser ska rapporterna också behandla åtgärder som vidtas för att säkerställa att målen nås och resultatkrav uppnås. Regionstyrelsen rapporterar på motsvarande sätt den samlade bilden av nämndernas och bolagens arbete samt det ekonomiska läget för Region Stockholm till regionfullmäktige genom *delårsbokslutet* vid andra tertialet (januari-augusti) samt i *årsredovisning* (avseende helåret).

Regionstyrelsen kan komplettera uppföljningen i den löpande rapporteringen genom att begära in ytterligare uppgifter som styrelsen bedömer är relevanta för en tillfredställande analys, uppsikt eller planering av Region Stockholms verksamhet.

4.4 Resultat, analys och ständiga förbättringar

För all verksamhetsuppföljning och framgångsrik utveckling är det av yttersta vikt att regelbundet analysera resultaten av arbetet, och om detta leder till en effektiv verksamhet som skapar värde för invånarna. Analyser, inte enbart uppföljning, och en vilja att ta ett aktivt ansvar för slutsatserna är grunden för en effektiv verksamhet och en förutsättning för att kunna

vidta åtgärder som leder till en förbättrad verksamhet och ett ständigt effektivare Region Stockholm. Nämnder och bolag ska därför kontinuerligt utvärdera sina arbetsmetoder samt analysera och implementera förbättringar. Ett viktigt verktyg i detta är benchmarking, det vill säga att jämföra verksamheten och relevanta nyckeltal med liknande verksamheter inom och utom organisationen.

Goda resultat kräver att nämnder och bolag säkerställer att de har rätt fokus i förhållande till regionfullmäktiges mål och uppdrag, att resurser används effektivt och att rätt områden prioriteras i förhållande till regionfullmäktiges budget.

4.5 Långsiktig planering

Nämndernas och bolagens verksamhetsplanering ska utgå från den inriktning som framgår av budgeten för Region Stockholm. Nämnderna ska bedriva ett proaktivt arbete med och genomföra nödvändiga åtgärder för att säkerställa att även kommande års verksamhet blir sådan att regionfullmäktiges mål nås och de beslutade ekonomiska ramar som framgår i budget kan hållas. Sådana åtgärder ska ingå i verksamhetsplaner och en kontinuerlig uppdaterad analys av resultatet ska framgå av nämndernas och bolagens rapportering till styrelsen.

5. Styrande dokument

Verksamheten i Region Stockholm styrs av en rad styrande dokument. Styrande dokument bidrar till att uppfylla lagstiftning samt Region Stockholms vision och mål. Utöver de styrande dokumenten finnas stödjande dokument som exempelvis anvisningar och införandeplaner. Vid sidan av budgeten finns bland annat reglementen och instruktioner som styr ansvarsområdena för nämnder, utskott med flera. Vidare delegeras vissa beslut till förtroendevalda och tjänstemän genom delegationsordningar. Utöver dessa styrande dokument finns också följande kategorier:

Policyer

En policy fastställer övergripande styrande principer för hur nämnder och bolag ska bedriva verksamhet inom ett visst område. En policy innehåller inte mål.

Strategier
En strategi anger övergripande och ofta långsiktig inriktning för Region Stockholm genom att på övergripande nivå ange hur ett specificerat, önskat resultat ska nås.

Riktlinjer
Riktlinjer anger beskrivningar, regler om och krav på hur nämnder och bolag ska arbeta inom ett visst område eller med en viss typ av fråga.

Regionala inriktningsdokument
Ett regionalt inriktningsdokument anger övergripande och ofta långsiktig viljeinriktning för Stockholmsregionen och därmed också för Region Stockholm. Regionala inriktningsdokument beslutas av regionfullmäktige. De tas fram i dialog med externa aktörer, som till exempel länets kommuner. Till denna kategori hör flera lagstyrda dokument, såsom trafikförsörjningsprogram, länsplan och regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen (RUFS 2050) som utgör regionplan enligt plan och bygglagen samt regional utvecklingsstrategi enligt lagen om regionalt utvecklingsansvar.

När nya styrande dokument upprättas eller gamla revideras ska ovan nämnda kategorier användas.

Styrande dokument ska beslutas av regionfullmäktige om de är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt, såsom policyer och strategier samt övergripande riktlinjer som är av sådan karaktär eller är regionövergripande. Regionstyrelsen kan besluta om kompletterande riktlinjer där det behövs, utifrån sitt uppdrag och ansvar. Sådana riktlinjer kan beröra och vara bindande för nämnder och bolag. Lokala riktlinjer kan också beslutas av nämnd eller bolag att gälla för verksamhet inom nämndens eller bolagets ansvarsområde.

Beslut om fastställande av nya eller reviderade styrande dokument fattas i första hand i samband med budget. Av budget framgår också en förteckning över samtliga gällande regionövergripande styrande dokument. För att underlätta för chefer och medarbetare i Region Stockholm att följa de styrande dokumenten och för att säkra en styrning som håller samman är ambitionen att de styrande dokumenten ska konsolideras och bli färre.

Styrande dokument gäller tills vidare om inte annat anges och ska aktualitetsprövas varje mandatperiod eller oftare vid behov.

Nämnder och bolag ska i sin verksamhetsplanering utgå från relevanta styrande dokument. Uppföljning sker i delårsbokslut, årsbokslut och vid separata uppföljningstillfällen vid behov.

6. Ekonomisk förvaltning

6.1 Utgångspunkter

Regionfullmäktiges styrning såväl verksamhetsmässigt som ekonomiskt utgår från regionfullmäktiges budget. I budget fastställs mål och indikatorer som beskrivs ovan, men också skattesats, anslag till nämnderna samt resultatkrav för nämnder och bolag. I budget fastställs även externa taxor och avgifter.

Nämnderna och bolagen arbetar på uppdrag av regionfullmäktige och ska följa regionfullmäktiges beslut och direktiv. Nämnderna och bolagen verkar inom ramen för den integrerade ledningen och styrningen och ska uppnå de mål som beslutats av regionfullmäktige och hålla de ekonomiska ramar som fullmäktige beslutat. Region Stockholms ekonomiska förvaltning på övergripande nivå regleras i kommunallagen (2017:725), lagen (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning samt årsredovisningslagen (1995:1554). För Region Stockholms bolag gäller också aktiebolagslagen (2005:51). Utöver detta påverkas området av speciallagstiftning inom olika områden.

Som generell princip gäller att statsbidrag oavkortat ska fördelas till den nämnd vars verksamhet bidraget avser. Omvänt innebär statsbidrag som upphör att den berörda nämnden får ett minskat ekonomiskt utrymme.

Målstyrning och ekonomistyrning

Den ekonomiska styrningen ingår i den integrerade ledningen och styrningen. Ekonomistyrningen ska ge förutsättningar för målstyrningen. Den integrerade ledningen syftar till att nämnder och bolag både ska genomföra den verksamhet som krävs för att nå fullmäktiges mål och leva upp till kraven som fastställs i budgeten och i kommunallagens krav på god ekonomisk hushållning.

Nämnder och bolag ska arbeta självständigt mot målen

Nämnder och bolagsstyrelser ansvarar för hur verksamheten i nämnden eller bolaget bedrivs och för att regionfullmäktiges mål uppnås. Nämnder och bolag har frihet att disponera tilldelade anslag och erhållna intäkter så som nämnden/bolaget själv beslutar är lämpligast för att nå regionfullmäktiges mål och i budget fastställt ekonomiskt resultatkrav.

Nämnder och bolagsstyrelser ansvarar för sin ekonomi

Ansvaret för uppföljning av verksamhet och ekonomi ligger hos nämnder och bolagsstyrelser. En strukturerad uppföljning och analys ska ge underlag för styrningen inom nämnden eller bolaget. Nämnden eller bolagsstyrelsen ska besluta om och efterfråga den uppföljning och de underlag som krävs för en fungerande styrning.

Nämnder och bolag är en del av helheten
Samtliga nämnder och bolag ska ha invånarnas bästa för ögonen. Arbetet vid nämnder och bolag ska bedrivas med hänsyn till att samtliga regionfullmäktiges mål ska uppfyllas, inte bara de som rör den specifika nämnden eller bolaget. Suboptimering ska undvikas, och den egna nämndens måluppfyllelse ska inte ske på bekostnad av andra nämnders förmåga att nå sina mål.

Nämnder och bolagsstyrelser ska sträva mot samordning och tillvarata möjliga synergier. Där det är möjligt att nyttja resurser som redan etablerats i Region Stockholm istället för att etablera lokala lösningar eller processer ska så ske. Det innebär också att nämnder och bolag så långt möjligt ska nyttja fastighets- och servicenämndens tjänsteutbud istället för att själva producera motsvarande tjänster. Samordning av inköp ska vara grundregel och regleras i inköpspolicyn.

Nämnder och bolag ska också i dialogen med regionstyrelsen särskilt påtala sådana förändringar i regelverk och organisation som skulle kunna gynna ett effektivare och mer sammanhållet Region Stockholm och aktivt föreslå områden där ytterligare samordning kan stärka Region Stockholms måluppfyllelse eller effektivitet.

Förvaltnings- och bolagschefen
Förvaltningschefens eller bolagschefens roll är att genomföra, följa upp, analysera och vidta åtgärder utifrån nämndens eller bolagsstyrelsens beslut. Förvaltnings- eller bolagschefen ska bistå nämnden respektive bolagsstyrelsen i dess arbete genom att upprätta nödvändiga underlag för nämndens eller bolagsstyrelsens beslut, samt genom att kontinuerligt följa upp och utveckla verksamheten och svara för erforderlig rapportering till nämnd och styrelse.

Förvaltnings- och bolagschefer har en skyldighet att inom ramen för sin delegation kontinuerligt vidta sådana åtgärder som krävs för att målen nås, budgeten hålls och verksamhetsplanen genomförs. Förvaltnings- eller bolagschefen har också en skyldighet att informera nämnden/bolagsstyrelsen eller väcka förslag till åtgärder om nämndens/bolagsstyrelsens beslut krävs för att hantera risker för att målen inte nås eller budget inte hålls. Förvaltnings- eller bolagschefen ska också i det löpande arbetet etablera sådana rutiner att det är säkerställt att all anskaffning och rekrytering sker på ett sätt som är förenligt med verksamhetens mål och långsiktigt hållbart i förhållande till nämndens eller bolagets ekonomiska ramar.

Regiondirektören är ytterst ansvarig för regionkoncernens samlade förvaltning och samordnar förvaltningscheferna och bolagscheferna inom

Region Stockholm. Regiondirektören är chef över samtliga förvaltningschefer.

Nämnder och bolagsstyrelser ska i instruktion och delegationsordning närmare reglera förvaltnings- och bolagschefens befogenheter. Samtliga tjänstemän i Region Stockholm verkar på uppdrag av en nämnd eller bolagsstyrelse, och fattar beslut enbart genom delegation eller genom att beslutsfattandet utgör verkställighet.

6.2 Planering och uppföljning

Verksamhetsplan
Samtliga nämnder och bolag ska på det sätt som finns beskrivet ovan upprätta en verksamhetsplan av vilken det framgår hur nämnden/bolaget kommer att arbeta med att genomföra det uppdrag som nämnden eller bolaget fått i regionfullmäktiges budget. Av verksamhetsplanen ska också framgå nämndens och bolagets ekonomiska plan i enlighet med de förutsättningar som framgår av budget.

Verksamhetsplanen ska fastställas av nämnden eller bolagsstyrelsen senast årsskiftet efter det att regionfullmäktige fastställt budget för Region Stockholm (undantaget valår då planen fastställs under januari). Av verksamhetsplanen ska framgå hur regionfullmäktiges mål för verksamheten nås, och hur nämnden eller bolaget avser arbeta för att nå målen. Redovisningen ska omfatta förväntade intäkter såsom anslag, statsbidrag, avgifter och ersättningar för utförda tjänster, samt en redovisning av hur dessa medel avses disponeras så att resultatkravet och regionfullmäktiges beslutade mål nås.

Nämnder och bolag ska lämna sin verksamhetsplan till regionledningskontoret för sammanställning, motpartsavstämning, analys med mera.

I verksamhetsplanen ska också ingå en plan för intern kontroll, där nämnden/bolaget proaktivt identifierar risker som kan påverka måluppfyllelse, ekonomisk hushållning eller regelefterlevnad eller på annat sätt påverka nämndens/bolagets förmåga att nå givna mål inom beslutade ramar, samt de åtgärder som planeras för att förebygga att riskerna faller ut.

Löpande rapportering och uppföljning
Nämnder och bolag ska organisera den löpande uppföljning som är nödvändig för fullgod styrning, som leder till att målen ska nås och för ekonomi i balans enligt resultatkrav.

Ekonomin vid samtliga nämnder och bolag kommer att följas upp regelbundet och huvudregeln är månadsvis uppföljning. Nämnder och bolag redovisar formellt sin uppföljning och analys till regionstyrelsen i delårsbokslut och årsredovisning. Samtliga nämnder ska göra sin uppföljning mot beslutad verksamhetsplan och med fokus på en ekonomi i balans, det vill säga att nämnden eller bolaget når beslutat resultatkrav. Uppföljning av regionfullmäktiges mål och indikatorer sker regelbundet.

Om risk skulle föreligga för att regionfullmäktiges mål inte nås ska detta mötas med omedelbara åtgärder från nämndens eller bolagets sida. Rapporteringen ska också omfatta en systematisk uppföljning av nämndens eller bolagets plan för intern kontroll, inklusive redovisning av nya identifierade risker som framkommit under året samt åtgärder för att hantera dessa.

Om en nämnd eller ett bolag bedömer att beslutat resultatkrav inte kommer att nås ska åtgärder vidas som innebär att kostnader reduceras eller att intäkter når en tillräcklig nivå så att budget hålls och målen nås. Finner en nämnd eller ett bolag att förutsättningarna för verksamheten väsentligen ändrats i förhållande till regionfullmäktiges budget samt att mål och resultatkrav till följd av detta inte kan nås, ska nämnden eller bolaget tillskriva regionstyrelsen som om styrelsen så bedömer gör en framställan till regionfullmäktige om förändrade ramar för den berörda nämnden eller bolaget. Sådan framställan till regionstyrelsen ska föregås av dialog med regiondirektören eller dennes utsedda företrädare.

Verksamhetsberättelsen

Nämnder och bolag ska i verksamhetsberättelse redogöra för resultatet av nämndens och bolagets arbete under året. Verksamhetsberättelsen skrivs i förhållande till den beslutade verksamhetsplanen och ska redogöra för hur nämnden eller bolaget har nått målen, samt för nämndens eller bolagets ekonomiska resultat. Verksamhetsberättelsen ligger till grund för regionstyrelsens årsredovisning och ska överlämnas till regionstyrelsen senast i februari nästföljande år. Berättelsen ska innehålla en samlad analys av nämndens eller bolagsstyrelsens effektivitet.

Nämnder och bolag ska som underlag inför beredningen av Region Stockholm budget lämna underlag till regionstyrelsen för nästkommande treårsperiod. Sådant underlag ska utgå från regionfullmäktiges vision, inriktningsmål, verksamhetsspecifika mål och beslutade anslag samt resultatkrav. Underlaget ska omfatta nämndens eller bolagets ekonomiska förutsättningar samt investeringsplan. De styrande principer för Region Stockholms investeringar som anges i budget utgör underlag för att ta fram berörda nämnders och bolags investeringsplaner, uppdelade på planerade

och beslutade projekt. Regionstyrelsen kan utfärda ytterligare anvisningar för hur denna rapportering ska ske.

6.3 Intern kontroll

Arbetet med intern kontroll är en integrerad del av ledningen och styrningen och följer de cykler som gäller för verksamhetsplanering och uppföljning. Den interna kontrollen syftar till förebyggande arbete för att identifiera och förebygga risker som kan påverka måluppfyllelse, ekonomisk hushållning, regelefterlevnad eller kvalitet i arbetet vid nämnder och bolag. Ett fungerande internkontrollarbete är viktig för att långsiktigt nå mål och upprätthålla förtroende för nämndens eller bolagets verksamhet. Nämnder och bolagsstyrelser ansvarar för att säkerställa en tillräckligt god intern kontroll inom nämndens eller bolagets verksamhetsområde. Nämnder och bolagsstyrelser ska säkerställa en regelbunden rapportering av den interna kontroller samt följa upp att arbetet följer regionfullmäktiges beslut.

Region Stockholms nämnder och bolag ska basera sitt arbete på en fungerande intern kontroll med ansvarstagande och tillsyn i flera nivåer. Kontrollen bygger på ett aktivt och systematiskt arbete med att förutse, proaktivt hantera och kommunicera risker, möjligheter, åtgärder och kontrollpunkter innan en risk realiseras. Ansvaret för den interna kontrollen ska vara tydligt och dokumenterat.

Arbetet med intern kontroll ska utformas så att samma person eller funktion inte både ansvarar för genomförande och för tillsyn och kontroll. Genom att arbetet delas in i flera ansvarslinjer säkerställs också att en uppföljning sker av att den interna kontrollen fungerar. Internkontrollen ska utgå från ett riskbaserat arbetssätt och nämnder och bolag svarar själva för att säkerställa att tillräcklig information och uppföljning finns för att den interna kontrollen ska kunna bedrivas på ett meningsfullt sätt.

Nämnder och bolag ska vidare på ett systematiskt sätt utvärdera och löpande utveckla sitt arbete med intern kontroll. Kraven på nämnders och bolags hantering av mål, ekonomi och intern kontroll förtydligas i regionstyrelsens anvisningar inför det årliga budgetarbetet samt inför delårs- och årsrapportering.

Regionstyrelsen ska besluta om riktlinjer som vidare utvecklar de principer som anges ovan. Sådana riktlinjer ska följas av samtliga nämnder och bolag.

Styrelsen ska bedriva uppsikt över nämndernas och bolagens arbete med intern kontroll. Resultatet av uppsikten ska ingå i styrelsens rapportering till regionfullmäktige.

6.4 Uppsiktsplikt

I kommunallagen läggs ett ansvar på regionstyrelsen att utöva så kallad uppsikt över nämnder och bolag. Uppsiktsplikten i kommunallagen innebär att regionstyrelsen har en särställning bland nämnderna och ska ha en övergripande kontroll över att verksamheten i Region Stockholm bedrivs i enlighet med regionfullmäktiges vision och mål och de regionövergripande styrande dokumenten, över att lagar efterlevs samt över att den ekonomiska förvaltningen är effektiv och säker. Inom ramen för uppsiktsplikten kan regionstyrelsen lämna råd och anvisningar om nämnders och bolags verksamheter. Dock har styrelsen inte någon rätt att besluta om verksamhet som en annan nämnd eller ett bolag har ansvar över.

6.5 Ersättningar mellan nämnder och bolag

Inga fria nyttigheter

Varje nämnds och bolags redovisning inom Region Stockholm ska ge en rättvisande bild av kostnaden för att bedriva nämndens eller bolagets verksamhet. Av detta skäl får ”fria nyttigheter” där en nämnd eller ett bolag utför arbete eller ger service till en annan nämnd eller annat bolag utan att få ersättning för detta inte förekomma. En relevant intern prissättning ger också återhållsamhet i nyttjandet av tjänsten och är därmed ett viktigt inslag i en fungerande ekonomisk hushållning.

Tjänster som är kopplade till Region Stockholms roll som myndighetsutövare, koncernsamordnare och ägare är undantagna från principen om inga fria nyttigheter. Sådana tjänster finansieras inom regionfullmäktiges anslag till ansvarig nämnd enligt ansvarsfördelning i reglementet om inget annat beslutas av regionfullmäktige.

Interna ersättningar

Tjänster som utförs av en nämnd eller ett bolag för en annan nämnds eller ett annat bolags räkning ska regleras skriftligt. Sådan reglering benämns överenskommelse om den sker mellan nämnder och avtal om den sker mellan nämnd och bolag. Sådana överenskommelser och avtal hanteras enligt samma delegationsregler som gäller för externa inköp, såvida inte annat särskilt framgår av nämndens eller bolagets delegationsordning. Den utförande verksamheten ska meddela prognos över priser i ett treårsperspektiv, med god framförhållning som gör att kostnadsutvecklingen kan beaktas i regionfullmäktiges budgetarbete och i nämndernas verksamhetsplanering.

Principer för prissättning

Prissättningen ska spegla självkostnaden för att utföra och vidmakthålla tjänsterna, inklusive kostnaden för att etablera, förvalta och utveckla tjänsten så att den kan förändras i takt med den beställande verksamhetens

behov och ges en kort- och långsiktig kostnadseffektivitet. I självkostnaden inkluderas även kostnader för återanskaffning av anläggningstillgångar och framtida pensionskostnader samt kostnadsansvar för upptagna lån.

Reglerna om självkostnad för intern handel gäller inte för upplåtelse och överlåtelse av fast egendom, som istället ska ske på affärsmässiga grunder.

Bilaga 2: Mål och indikatorer 2021

Vision – En attraktiv, hållbar och växande Stockholmsregion med frihet för invånarna att själva forma sina liv och fatta avgörande beslut
Regionfullmäktige fattar beslut om en långsiktig vision för hur Region Stockholm och dess samtliga verksamheter ska utvecklas. I visionen beskrivs Region Stockholms långsiktiga mål i ett samlat budskap.

Regionfullmäktiges inriktningsmål
Regionfullmäktiges inriktningsmål är gemensamma för koncernen. Målen är fyråriga och anger inriktningen för Region Stockholm under mandatperioden.

Regionfullmäktiges verksamhetsspecifika mål (V)
Regionfullmäktiges verksamhetsspecifika mål konkretiserar inriktningsmålen för de olika verksamheter som bedrivs i Region Stockholm. Målen gäller för berörda verksamheter och är fleråriga.

Regionfullmäktiges nämndspecifika mål (N)
Regionfullmäktige kan också besluta om mål som är specifika för en viss nämnd. Regionfullmäktiges mål till nämnderna är ett eller fleråriga. Under de nämndspecifika målen finns ett antal rubriker som används i syfte att kategorisera indikatorerna.

Regionfullmäktiges indikatorer
Regionfullmäktiges indikatorer fastställs samtidigt med målen i budgeten. Indikatorer är de mätetal som används för att bedöma hur nämnder och bolag uppfyller regionfullmäktiges mål.

Indikator att utveckla innebär att ansvarig nämnd ska återkomma med förslag på indikator med målvärden senast till budget 2022.

I budget 2020 föreslogs nedan indikatorer att utveckla. Dessa tas bort i budget 2021 utifrån att hänsyn är tagen till verksamheternas förutsättningar för 2021. Indikatorer att utveckla som utgår är:
1. Patientflöde samt rätt vårdnivå
2. Andel patienter som får svar inom den digitala vårdgarantin
3. Valfrihet

Nya indikatorer under inriktningsmålet *Hållbar arbetsgivare* som mäts från Hållbart medarbetarengagemang (HME) gör det möjligt att kunna jämföra regioner emellan. Det gör det också möjligt att oavsett leverantör av verktyg för medarbetarenkät kommer HME att kunna ingå.

	Utfall		Målvärde				Vikt	Nämnder och bolag
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	%	
LÅNGSIKTIG EKONOMISK UTHÅLLIGHET								RS, HSN, TN, TRN, FSN, FTN, KUN, VKN, PAN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB, MediCarrier AB, AB SLL Internfinans, Locum, KSON, TioHundra
Ett resultat i balans (V)								RS, HSN, TN, TRN, FSN, FTN, KUN, VKN, PAN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB, MediCarrier AB, AB SLL Internfinans, Locum, KSON, TioHundra
Ett positivt resultat för Region Stockholm enligt balanskravet	2 171 mkr	1 723 mkr	≥ 635 mkr	≥ 416 mkr	≥ 424 mkr	≥ 468 mkr	50	RS, HSN, TN, TRN, FSN, FTN, KUN, VKN, PAN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB, MediCarrier AB, AB SLL Internfinans, Locum, KSON, TioHundra
Andel resultatenheter som lämnar resultat enligt resultatkrav			100 %	100 %	100 %	100 %	40	RS, HSN, TN, TRN, FSN, FTN, KUN, VKN, PAN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB, MediCarrier AB, AB SLL Internfinans, Locum, KSON, TioHundra (Mäts på koncernnivå)
Andel sökta statsbidrag som har använts			100 %	100 %	100 %	100 %	10	RS, HSN, KUN
Självfinansiering av drift och ersättningsinvesteringar (V)								(Mäts på koncernnivå)
Finansiering av Region Stockholms driftskostnader och ersättningsinvesteringar ska ske inom koncernens kassaflöde	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100	(Mäts på koncernnivå)
Hållbar investeringsutveckling (V)								RS, TN, TRN, FSN, KUN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB, MediCarrier AB, Locum
Kapitalkostnadernas andel av Region Stockholms totala intäkter	7,1 %	7 %	≤ 8,7 %				25	(Mäts på koncernnivå)
Räntebärande skulders andel av de totala intäkterna	50,1 %	49 %	≤ 65 %	≤ 65 %	≤ 65 %	≤ 65 %	25	(Mäts på koncernnivå)
Andel investeringar där genomförandebeslut har föregåtts av en total ekonomisk bedömning med totalkostnadskalkyl			100 %	100 %	100 %	100 %	20	RS, TN, FSN, KUN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB, MediCarrier AB, Locum
Andel investeringar där genomförandebeslut har föregåtts av åtgärdsvalsanalys			100 %	100 %	100 %	100 %	20	RS, TN, FSN, KUN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB, MediCarrier AB, Locum
Andel genomförda investeringar där beslutade effektmål har utvärderats			100 %	100 %	100 %	100 %	10	RS, TN, FSN, KUN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB, MediCarrier AB, Locum

	Utfall		Målvärde				Vikt	Nämnder och bolag
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	%	
EN HÅLLBAR REGIONAL UTVECKLING								RS, HSN, TN, TRN, FSN, FTN, KUN, VKN, PAN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB, MediCarrier AB, AB SLL Internfinans, Locum, KSON, TioHundra
En hälso- och sjukvård av god kvalitet (N)								HSN, VKN, PAN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB, MediCarrier AB, TioHundra
Vård på rätt plats								
Andel besök på närakuter av det totala antalet besök på närakuter och akutsjukhusens akutmottagningar	48,6 %	49,4 %	≥ 52 %	≥ 54%	≥ 56 %	≥ 56 %	10	HSN
Vård i rätt tid								
Andel patienter som vistas högst 4 timmar på akutmottagning	51,5 %	48 %	≥ 78 %	≥ 78 %	≥ 78 %	≥ 78 %	10	HSN, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, TioHundra
Andel patienter som får medicinsk bedömning inom tre dagar på husläkarmottagning			≥ 85 %	≥ 85 %	≥ 90 %	≥ 90 %	5	HSN, SLSO
Andel besök på husläkarmottagning av totalt antal besök inom primärvården				≥ 15 %	≥ 16 %	≥ 17 %	4	HSN
Andel patienter som får tid för första besök hos specialistläkare inom 30 dagar[1)]	73 %	70 %	≥ 73 %		≥ 74 %	≥ 74 %		HSN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, TioHundra
Andel patienter som får tid för första besök hos specialistläkare inom 90 dagar				≥ 88 %	≥ 89 %	≥ 90 %	5	HSN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, TioHundra
Andel patienter som får tid för behandling inom 90 dagar	85 %	85 %	≥ 90 %	≥ 80 %	≥ 85 %	≥ 85 %	5	HSN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, TioHundra
Säker vård								
Förekomsten (prevalensen) av vårdrelaterade infektioner	7,1 %	7,3 %	≤ 7,7 %	≤ 7,5 %	≤ 7,3 %	≤ 7,1 %	3	HSN, VKN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, TioHundra
Återinläggning inom 7 dagar inom slutenvården (för personer 80+)	8,2 %	7,9 %	≤ 7,5 %	≤ 7,5 %	≤ 7,5 %	≤ 7,5 %	3	HSN
Antibiotikaförskrivning (antalet uthämtade antibiotikarecept per 1000 invånare)	313	295	≤ 296	≤ 284	≤ 280	≤ 276	3	HSN, VKN
Suicidriskbedömning av nya patienter inom psykiatrisk öppenvård				Öka	Öka	Öka	3	HSN, SLSO
Effektiv vård								
Antal avslutade ärenden i 1177 Vårdguidens e-tjänster per 1 000 invånare och månad	31,0	35,4	≥ 42	≥ 54	≥ 58	≥ 62	4	HSN
Indikator att utveckla senast budget 2022: Samordnad individuell plan (SIP) för patienter med beroendediagnoser								HSN

[1)] Indikatorn mäts inte år 2021 på grund av covid-19, mätning återupptas år 2022.

Antal utskrivningsklara till kommunen per vårdtillfälle	3,9		≤ 2,0	≤ 2,0	≤ 1,3	≤ 1,3	7	HSN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, TioHundra
Genomsnittligt antal dagar per vårdtillfälle i sjukhusvården	4,9		Minska				10	HSN, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, TioHundra
Kostnad per DRG-poäng (diagnosrelaterade grupper), SKR-bearbetning	67 012 kr		Minska				8	HSN, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, TioHundra
Stärkt folkhälsa								
Andel husläkarmottagningar som bedriver ett aktivt sjukdomsförebyggande arbete	74,8 %	79,8 %	≥ 80 %	≥ 82 %	≥ 83 %	≥ 84 %	6	HSN, SLSO
Andelen 19-åringar med kariesfria sidoytor	70,8 %		≥ 71 %	≥ 71,5 %	≥ 72 %	≥ 72,5 %	4	HSN, FTV
Indikator att utveckla senast budget 2022: subjektivt välbefinnande Förslag: Andelen användare av digitala plattformen för främjande av psykisk hälsa och välbefinnande som förbättrat någon mediator för subjektivt välbefinnande					≥ 55 %	≥ 60 %		HSN
Vård med patienten i fokus								
Helhetsintryck i primärvården				81	81	82	5	HSN, SLSO
Andel av länets invånare som har ett stort förtroende för vården	58 %	61 %	≥ 65 %	≥ 65 %	≥ 65 %	≥ 65 %	5	HSN, PAN
Attraktiv kollektivtrafik i ett hållbart transportsystem (N)								TN, FTN
Attraktiva resor								
Nöjda resenärer - allmän kollektivtrafik[2)]	80 %	80 %	≥ 78 %	≥ 78 %	≥ 79 %	≥ 79 %	10	TN
Nöjda resenärer - särskild kollektivtrafik[2)]	86 %	86 %	≥ 86 %	≥ 86 %	≥ 86 %	≥ 86 %	10	FTN
Nöjda resenärer - allmän skärgårdstrafik[2)]	96 %	96 %	≥ 96 %	≥ 94 %	≥ 96 %	≥ 96 %	10	TN
Trygga resor								
Andel resenärer som känner sig trygga i allmän kollektivtrafik på land och med pendelbåtar[2]	72 %	72 %	≥ 79 %	≥ 74 %	≥ 79 %	≥ 79 %	10	TN
Andel trygga resor – särskild kollektivtrafik			≥ 76 %	≥ 76 %	≥ 76 %	≥ 76 %	10	FTN
Effektiva resor								
Kostnad per personkilometer, SL-trafiken	3,24 kr	3,3 kr	≤ 3,35 kr	≤ 3,46 kr	≤ 3,41 kr	≤ 3,45 kr	15	TN
Tusental påstigande en vanlig vardag (kollektivtrafik på land)	2 814	2 851	≥ 3 037	≥ 2 966	≥ 3 142	≥ 3 199	1	TN
Kollektivtrafikens andel av de motoriserade resorna (RUFS)	-		≥ 51,5 %	≥ 51,75 %	≥ 52,25 %	≥ 52,5 %	5	TN
Hållbara resor								
Uppfyllnad av miljömål i miljöprogram	40 %		≥ 80 %	≥ 100 %			5	TN
Uppfyllnad av miljömål i trafikförsörjningsprogrammet	50 %		≥ 58 %	≥ 63 %	≥ 67 %	≥ 71 %	5	TN
Andel förnybar energi i kollektivtrafiken		91 %	≥ 93 %	≥ 95 %	≥ 96 %	≥ 96 %	12	TN

[2)] Kundundersökningen Upplevd kvalitet, som mäter indikatorerna, har inte genomförts sedan april månad med anledning av covid-19-pandemin.

Fullt tillgänglig linje eller bytespunkt (exkl. båttrafik)	71 %	≥ 80 %	≥ 81 %	≥ 83 %	≥ 83 %	2	TN
Tillgänglig och sammanhållen region							
Kollektivtrafikens restid mellan regionala stadskärnor och Arlanda flygplats ska vara konkurrenskraftig med bilens restid (RUFS), andel av de regionala stadskärnorna som har en restidskvot under 1,5		≥ 50 %	≥ 50 %	≥ 50 %	≥ 50 %	5	TN
Teknisk tillgänglighet till hissar och rulltrappor, andel uppkopplade anläggningar							TN
Regional utvecklingsplanering för hållbar tillväxt (N)							TRN
En regionplanering i framkant							
Kommunala planers överensstämmelse med plankartan i RUFS	79 %	≥ 80 %	≥ 80 %	≥ 80 %	≥ 80 %	5	TRN
Tillkommande bebyggelse i Stockholmsregionens relativt sett mest tillgängliga lägen (RUFS)		≥ 95 %	≥ 80 %	≥ 82 %	≥ 84 %	5	TRN
Utsläpp av växthusgaser från Stockholmsregionen i ton CO2 per capita (RUFS)		≤ 2,6	≤ 2,5	≤ 2,4	≤ 2,3	10	TRN
Hållbar regional tillväxt och attraktionskraft							
Antal nystartade företag per 1000 invånare	14	≥ 18	≥ 15	≥ 15	≥ 15	5	TRN
Privata och offentliga investeringar i forskning och utveckling (FoU) som andel av BNP		≥ 4,5 %	≥ 4,5 %	≥ 4,5 %	≥ 4,5 %	5	TRN
Andelen sysselsatta inom kunskapsintensiva yrken (RUFS)		≥ 50 %	≥ 52 %	≥ 52 %	≥ 52 %	3	TRN
Tillgången till uppkoppling om 100 Mbit per sekund för arbetsställen (RUFS)		≥ 90 %	≥ 91 %	≥ 92 %	≥ 93 %	10	TRN
Ta tillvara på kompetensen och underlätta matchningen på arbetsmarknaden i Stockholmsregionen							
Andel av samarbetsaktörer som anser att Region Stockholm bidrar till att ta tillvara kompetensen och underlätta matchningen på arbetsmarknaden i Stockholmsregionen		≥ 75 %	≥ 80 %	≥ 80 %	≥ 80 %	5	TRN
Andel gymnasieelever som slutfört gymnasieutbildning med examen inom tre år (RUFS)		≥ 80 %	≥ 75 %	≥ 75 %	≥ 76 %	10	TRN
Gap i andel förvärvsarbetande mellan inrikes och utrikes födda (RUFS)		≤ 17,5 procent enheter	≤ 17,5 procent enheter	≤ 17,5 procent enheter	≤ 17,5 procent enheter	10	TRN

Bidra till att nå RUFS mål om ökat bostadsbyggande och skapande av attraktiva livsmiljöer i Stockholmsregionen							
Andel samarbetsaktörer som anser att Region Stockholm bidrar till att öka bostadsbyggandet och skapa attraktiva livsmiljöer i Stockholmsregionen		≥ 75 %	≥ 80 %	≥ 80 %	≥ 80 %	10	TRN
Antal årligen färdigställda bostäder (RUFS)		≥ 22 000	≥ 22 000	≥ 22 000	≥ 22 000	15	TRN
Andel invånare som anger att otryggheten påverkar livskvaliteten (RUFS)		≤ 18 %[3)]	≤ 8 %	≤ 8 %	≤ 8 %	7	TRN
Fri kultur för upplevelser, möten, bildning och delaktighet (N)							KUN, FSN
Kulturupplevelser tillgängliga för regionens invånare genom strategisk samordning och stödgivning							
Andel kulturaktörer som anser att Region Stockholms ekonomiska stöd bidrar med kulturupplevelser till länets invånare		≥ 65 %	≥ 65 %	≥ 65 %	≥ 70 %	15	KUN
Andel kommuner som anser att Region Stockholm bidrar med kulturupplevelser för länets invånare		≥ 80 %	≥ 80 %	≥ 80 %	≥ 80 %	15	KUN
Möten med konstnärliga uttryck berikar regionens invånare							
Andel av fastighetsinvesteringar i hälso- och sjukvården som används för konstnärlig gestaltning		≥ 1,0 %	≥ 1,0 %	≥ 1,0 %	≥ 1,0 %	10	KUN, FSN
Bildning i en växande region							
Andel studieförbund och folkhögskolor som anser att Region Stockholms folkbildningsstrategi på ett tydligt sätt strategiskt samordnar folkbildningen i Stockholmsregionen		≥ 75 %	≥ 80 %	≥ 80 %	≥ 85 %	20	KUN
Andel kunder som använder regionarkivets digitala tjänster för ökad kunskap och information		≥ 10 %	≥ 10 %	≥ 10 %	≥ 10 %	20	KUN
Delaktighet i kultur- och föreningsliv för en hållbar region							

[3)] Målvärdet för 2020 byggde på en annan mätmetod som inte längre används.

Andel ungdomsorganisationer som anser att Region Stockholms ekonomiska stöd på ett tydligt sätt stödjer föreningslivet i Stockholmsregionen			≥ 75 %	≥ 75 %	≥ 75 %	≥ 75 %	20	KUN
Uppnå strukturerad styrning av Region Stockholms verksamheter (N)								RS
Strukturerad styrning								
Andel av nämnder och bolag som har levererat resultat i enlighet med resultatkrav			100%	100%	100%	100%	25	(Mäts på koncernnivå)
Andel av nämnder och bolag som har nått måluppfyllelse för minst 80 procent av de indikatorer som tilldelats dem och om är uppföljningsbara i årsrapporten			≥ 90 %	≥ 90 %	≥ 91 %	≥ 92 %	25	(Mäts på koncernnivå)
Andel av nämnder och bolag som både har levererat resultat i enlighet med resultatkrav och nått måluppfyllelse för minst 80 procent av de indikatorer som tilldelats dem och som är uppföljningsbara i årsrapporten			≥ 90 %	≥ 90 %	≥ 91 %	≥ 92 %	50	(Mäts på koncernnivå)
Social hållbarhet (V)								RS, HSN, TN, TRN, FSN, FTN, KUN, VKN, PAN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB, MediCarrier AB, AB SLL Internfinans, Locum
Skillnaderna i förväntad medellivslängd mellan olika kommuner i länet (RUFS)			Minska	< 3,5	< 3,5	< 3,5	20	TRN
Andel verksamheter som utifrån sitt uppdrag har genomfört aktiviteter i enlighet med Region Stockholms styrande dokument inom social hållbarhet			≥ 60 %	≥ 65 %	≥ 70 %	≥ 75 %	40	RS, HSN, TN, TRN, FSN, FTN, KUN, VKN, PAN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB, MediCarrier AB, AB SLL Internfinans, Locum
Andelen vidtagna åtgärder inom identifierade förbättringsområden utifrån folkhälsokonsekvensanalyser i nämnder och bolag				Öka	Öka	Öka	40	RS, HSN, TN, TRN, FSN, FTN, KUN, VKN, PAN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB, MediCarrier AB, AB SLL Internfinans, Locum
Region Stockholms klimatpåverkan ska minska (V)								RS, HSN, TN, TRN, FSN, KUN, PAN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB, MediCarrier AB, AB SLL Internfinans, Locum, KSON, TioHundra
Verksamhets- och fastighetsenergi i fastigheter ägda av Region Stockholm, kWh/kvm (A-temp)	-9 %	-13 %	≥ -9 %	≥ -10 %	≥ -12 %	≥ -14 %	20	TN, FSN
Andel nollutsläppsfordon av de ägda och leasade fordonen inom Region Stockholms nämnder och bolag			≥ 7 %	≥ 7 %			20	RS, TN, TRN, FSN, KUN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB, MediCarrier AB
Klimatpåverkan från utsläpp av växthusgaser, ton koldioxidekvivalenter	-45 %	-48 %	≥ -49 %	≥ -50 %			15	(Mäts på koncernnivå)

Klimatpåverkan från tjänsteresor, ton koldioxidekvivalenter	2 %	-10 %	≥ -10 %	≥ -25 %			15	RS, HSN, TN, TRN, FSN, KUN, PAN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB, MediCarrier AB, AB SLL Internfinans, Locum
Andel förnybara källor i Stockholms läns energiproduktion (RUFS)			Öka				5	TRN
Antal projekt inom tunnelbaneutbyggnaden där åtgärder genomförts i byggprocessen med mål om att projektens klimatpåverkan minskas med minst 25 %			≥ 6	≥ 6			5	TN
Antal övriga stora bygg- och anläggningsprojekt inom kollektivtrafiken där åtgärder genomförts i byggprocessen med mål om att projektens klimatpåverkan minskas med minst 15 %			≥ 6	≥ 6			5	TN
Antal nya klimatreducerande krav som tillämpas standardiserat vid upphandling av material, produkter eller entreprenader i anläggningsprojekt			≥ 2	≥ 2			5	TN
Antal byggprojekt där åtgärder genomförs i byggprocessen för att reducera projektens klimatpåverkan			≥ 1	≥ 1			5	Locum
Antal nya klimatreducerade krav som tillämpas standardiserat vid upphandling av material, produkter eller entreprenader i byggprojekt			≥ 1	≥ 1			5	Locum
Region Stockholms miljöpåverkan ska minska (V)								SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV AISAB
Hållbarhetskrav ställs alltid vid upphandling av måltidstjänster och livsmedel			100 %	100 %	100 %	100 %	60	SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV AISAB
Minskning av andelen kläder som är uteliggande mer än 30 dagar, jämfört med utfallet 2018	31 %		≥ -10 %	≥ -20 %			40	SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV AISAB
Samhällsviktiga funktioner upprätthålls vid extraordinära händelser och klimatförändringar (V)								RS, HSN, TN, TRN, FSN, KUN, PAN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB, MediCarrier AB, AB SLL Internfinans, Locum, KSON
Andel säkerhetsåtgärder enligt Region Stockholms ledningssystem för informationssäkerhet som är implementerade			≥ 50 %	≥ 50 %	≥ 70 %	≥ 90 %	20	RS, HSN, TN, TRN, FSN, KUN, PAN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB, MediCarrier AB, AB SLL Internfinans, Locum, KSON
Andel nämnder och bolag som har förmåga att hantera extraordinära händelser			100 %	100 %	100 %	100 %	40	RS, HSN, TN, TRN, FSN, KUN, PAN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB, MediCarrier AB, AB SLL Internfinans, Locum, KSON

Andel vidtagna åtgärder av identifierade sårbarheter i klimatanalyser i nämnder och bolag		≥ 50 %	≥ 70 %	≥ 100 %	≥ 100 %	20	RS, HSN, TN, TRN, FSN, KUN, PAN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB, MediCarrier AB, AB SLL Internfinans, Locum, KSON
Andel vidtagna åtgärder av identifierade sårbarheter i risk och sårbarhetsanalyser i nämnder och bolag		≥ 50 %	≥ 50 %	≥ 70 %	≥ 100 %	20	RS, HSN, TN, TRN, FSN, KUN, PAN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB, MediCarrier AB, AB SLL Internfinans, Locum, KSON
Kärnverksamhet ska prioriteras (V)							RS, HSN, TN, TRN, FSN, KUN, PAN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB, MediCarrier AB, AB SLL Internfinans, Locum, KSON, TioHundra
Administrationens andel av kostnaderna		Minska	Minska	Minska	Minska	60	RS, HSN, TN, TRN, KUN, PAN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB, MediCarrier AB, Locum, KSON, TioHundra
Andel lagakraftvunna domstolsavgöranden där Region Stockholm har vunnit		≥ 75 %	≥ 75 %	≥ 75 %	≥ 75 %	20	RS, HSN, TN, TRN, FSN, KUN, PAN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB, MediCarrier AB, AB SLL Internfinans, Locum, KSON
Antal kommuner som anser att samarbetet med Region Stockholm bidrar till att skapa goda förutsättningar för en väl fungerande samhällsplanering		26	26	26	26	20	RS
Hög innovations- och digitaliseringsgrad (V)							RS, HSN, TN, TRN, FSN, FTN, KUN, VKN, PAN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB, MediCarrier AB, AB SLL Internfinans, Locum
Andel av nämnder och bolag som har infört metoder och verktyg för arbete med innovationer på ett systematiskt sätt		≥ 25 %	≥ 30 %	≥ 35 %	≥ 40 %	50	RS, HSN, TN, TRN, FSN, FTN, KUN, VKN, PAN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB, MediCarrier AB, AB SLL Internfinans, Locum
Innovationsgrad		≥ 2	Öka	Öka	Öka	25	RS, HSN, TN, TRN, FSN, FTN, KUN, VKN, PAN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB, MediCarrier AB, AB SLL Internfinans, Locum
Grad av digital mognad			≥ 52	≥ 55	Öka	25	RS, HSN, TN, TRN, FSN, FTN, KUN, VKN, PAN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB, MediCarrier AB, AB SLL Internfinans, Locum
En av Europas ledande forskningsregioner inom forskning som syftar till bättre hälsa (V)							RS
Andel svar inom tio dagar på intresseförfrågningar från life science-bolag om att delta i kliniska studier		≥ 85 %	≥ 85 %	≥ 85 %	≥ 85 %	20	RS
Antal etikprövningstillstånd där Region Stockholm är forskningshuvudman		≥ 775	≥ 785	≥ 795	≥ 805	20	RS
Antal publikationer i kollegialt fackgranskade tidskrifter av forskare verksamma inom medicin i Region Stockholm	3 919	≥ 4 100	≥ 4 200	≥ 4 300	≥ 4 400	20	RS

Regional vetenskapsspets: Antal topp-10-placeringar för Stockholm Trio (KI, SU och KTH) i Times Higher Education, QS World Universities samt Shanghai Ranking bland europeiska universitet		≥ 1	≥ 1	≥ 1	≥ 1	20	RS
Andel förfrågningar om datautlämning från Centrum för hälsodata där integritetssäkrad hälsodata lämnats ut inom 30 dagar		≥ 50 %	≥ 60 %	≥ 70 %	≥ 80 %	10	RS
Antalet i Region Stockholm slutförda kliniska studier under de senaste fem åren som redovisas i clinicaltrials.gov		≥ 305	≥ 320	≥ 335	≥ 350	10	RS
Bidra till ett transporteffektivt samhälle i Stockholmsregionen (V)							TN, TRN
Andel resor inom länet som sker med gång, cykel eller kollektivtrafik (RUFS)		≥ 70 %	Mäts var fjärde år (2023)	Mäts var fjärde år (2023)	≥ 57 %		TRN
Antal genomförda åtgärder enligt framkomlighetskommissionens plan		100 %	100 %	100 %	100 %	100	TN
Stockholmsregionen ska vara Europas mest attraktiva tillväxtregion (V)							TRN
Antal etablerade huvudkontor i Stockholmsregionen	22	≥ 22	≥ 22	≥ 22	≥ 22	25	TRN
Placering i jämförelsen av bruttoregionalprodukt i storstadsregioner i EU (RUFS)		≤ 5	≤ 5	≤ 5	≤ 5	25	TRN
Placering i jämförelsen av konkurrenskraft i storstadsregioner i EU (EU Regional Competitiveness Index)		≤ 4	≤ 3	≤ 3	≤ 3	25	TRN
Antal internationella gästnätter i Stockholmsregionen		≥ 5,6 mnkr	≥ 2,7 mnkr	≥ 4,2 mnkr	≥ 5,5 mnkr	25	TRN

	Utfall		Målvärde				Vikt	Nämnder och bolag
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	%	
HÅLLBAR ARBETSGIVARE								RS, HSN, TN, TRN, FSN, KUN, PAN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB, MediCarrier AB, AB SLL Internfinans, Locum, TioHundra
Region Stockholm - attraktiv arbetsgivare (V)								RS, HSN, TN, TRN, FSN, KUN, PAN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB, MediCarrier AB, AB SLL Internfinans, Locum TioHundra
Motivation (Hållbart medarbetarengagemang, HME)		78		≥ 79			10	RS, HSN, TN, TRN, FSN, KUN, PAN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB, MediCarrier AB, AB SLL Internfinans, Locum
Ledarskap (Hållbart medarbetarengagemang, HME)		76		≥ 77			10	RS, HSN, TN, TRN, FSN, KUN, PAN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB, MediCarrier AB, AB SLL Internfinans, Locum
Styrning (Hållbart medarbetarengagemang, HME)		74		≥ 75			10	RS, HSN, TN, TRN, FSN, KUN, PAN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB, MediCarrier AB, AB SLL Internfinans, Locum
Total (Hållbart medarbetarengagemang, HME)		76		≥ 77			30	RS, HSN, TN, TRN, FSN, KUN, PAN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB, MediCarrier AB, AB SLL Internfinans, Locum
Andel av medarbetare som utsätts för hot och/eller våld i samband med sitt arbete	10 %	10 %	Minska	Minska	Minska	Minska	10	TN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB, TioHundra AB
Andel av medarbetare som utsätts för kränkande särbehandling som har samband med arbetet	8 %		Minska	Minska	Minska	Minska	20	RS, HSN, TN, TRN, FSN, KUN, PAN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB, MediCarrier AB, AB SLL Internfinans, Locum
Andelen sjukfrånvaro i relation till ordinarie arbetstid	6,2 %	6,1%	< 6,2 %	< 6,2 %			10	RS, HSN, TN, TRN, FSN, KUN, PAN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB, MediCarrier AB, Locum
Systematisk kompetensförsörjning (V)								RS, HSN, TN, TRN, FSN, KUN, PAN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB, MediCarrier AB, AB SLL Internfinans, Locum, TioHundra
Personalomsättning	13 %	12 %	≤ 13 %	≤ 10 %			30	RS, HSN, TN, TRN, FSN, KUN, PAN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB, MediCarrier AB, Locum
Antalet sjuksköterskor som utbildat sig till specialistsjuksköterska eller barnmorska med bibehållen lön	200	283	Öka	300			25	SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, TioHundra
Antalet tillsatta AT-block	Cirka 220	228	Öka	240	Öka		25	SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, TioHundra
Antalet ST-läkare	1 617	1 658	Öka	Öka i brist-speciali-teter	Öka i brist-speciali-teter		20	SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, TioHundra
Indikator att utveckla senast budget 2022: Andel privata vårdgivare med avtal som deltar i utbildning av AT- och ST-läkare								HSN

Bilaga 3: Förteckning över styrande dokument

Denna förteckning visar de huvudsakliga styrande dokument på övergripande nivå som gäller eller beslutas i samband med budget 2021 för Region Stockholm. Eftersom styrande dokument kan komma att revideras utifrån nya beslut är det viktigt att alltid kontrollera aktuell version. En aktuell förteckning över styrande dokument finns på Region Stockholms webbplats www.sll.se. Varje nämnd och bolag har också egna styrande och stödjande dokument för sina respektive verksamheter.

Styrande dokument	Beslut	Fastställt	Gäller	Dnr
Ledning och styrning				
Reglementen för regionstyrelsen och övriga nämnder	LF/ RF	2018-11-18 Rev 2020-03-24 2020-11-18	Tills vidare	LS 2018-0731 RS 2020-0284
Reglemente för Region Stockholms revisorer	RF	2019-03-12	Tills vidare	LS 2017-1575
Arbetsordning för fullmäktige	RF	2020-03-24	Tills vidare	RS 2020-0208
Ägarpolicy och bolagsstyrningsprinciper	RF	2010-12-14 Senast rev 2020-11-18	Tills vidare	RS 1011-0949 RS 2020-0469 RS 2020-0742
Integrerad ledning och styrning ILS för Region Stockholm	RF	2020-11-18	Tills vidare	RS 2020-0469 RS 2020-0740
Generella ägardirektiv för Region Stockholms bolag	RF	2020-11-18 (del av budget)	Tills vidare	RS 2020-0469
Ägardirektiv för Region Stockholms bolag	RF	2020-11-18 (del av budget)	Tills vidare	RS 2020-0469
Ekonomi				
Finanspolicy	LF	2018-04-13	Tills vidare	LS 2017-0949
Finansiella riktlinjer	LS	2018-02-20	Tills vidare	LS 2017-0950
Policy för god ekonomisk hushållning	LF RF	2016-06-16 Rev 2020-11-18	Tills vidare	LS 2015-0039 RS 2020-0449
FoUU				

Styrande dokument	Beslut	Fastställt	Gäller	Dnr
Policy för innovation och digitalisering *(även under IT)*	LF	2016-11-15	Tills vidare	LS 2015-0833
Innovationsstrategi för Region Stockholm	RF	2020-03-24	Tills vidare	RS 2019-0672
Hälso- och sjukvård				
Policy för att stärka patienters ställning – vård i dialog	LF	2000-02-08	Tills vidare	LS 9912-0722
Värdegrund för hälso- och sjukvården	LF	2002-06-18	Tills vidare	LS 0205-0254
Regional katastrofmedicinsk beredskapsplan (även under säkerhet)	HSN	2017-10-16	Tills vidare	HSN 2016-1431
Epidemiberedskapsplan	HSN	2019-10-22	Tills vidare	HSN 2019-1702
Riktlinje för arvodering av sakkunnig uppdrag inom hälso- och sjukvården	RF	2019-11-20	Tills vidare	RS 2019-0532
Mål och strategisk inriktning för primärvården	HSN	2019-06-18	2019-2025	HSN 2019-2025
Framtidsplan för hälso- och sjukvården	LF	2011-06-14	Till 2025	LS 1104-0574
Framtidsplanen för hälso- och sjukvården – första till tredje steget i genomförandet	LF	2012-06-14 2013-06-12 2014-12-17	Till 2025	LS 1109-1229 LS 1304-0527 LS 1409-1068
Regional handlingsplan för ökad patientsäkerhet	VKN	2020-02-19	Tills vidare	VKN 2020-0010
Samverkansregler för den offentligt finansierade hälso-och sjukvården, läkemedelsindustrin, medicintekniska industrin och laboratorietekniska industrin	RF	2020-05-05	Tills vidare	RS 2020-0054
Strategi för suicidprevention	RF	2020-11-18	Tills vidare	RS 2020-0456
Informationshantering				
Riktlinje för informationshantering och arkiv	RF	2019-11-20	Tills vidare	RS 2019-0549
Informationssäkerhetspolicy	LF	2013-03-19	Tills vidare	LS 1112-1733
Riktlinjer för informationssäkerhet	LF	2013-03-19, LS 1112-1733, Rev 15-11-03, LS 2016-0646, Rev 18-05-25, LS 2018-0652	Tills vidare	LS 2018-0652
Inköp och upphandling				

Styrande dokument	Beslut	Fastställt	Gäller	Dnr
Policy för inköp	RF RS	2019-06-18 Rev 2020-06-01	Tills vidare	LS 2019-0667
Riktlinjer för inköp	RS	2020-04-14	Tills vidare	RS 2019-1148
Plan för införande av kategoristyrt inköpsarbete i Region Stockholm	RF	2020-04-14	Tills vidare	RS 2019-1148
Anvisningar för kategoristyrt inköpsarbete	RS	2020-04-14	Tills vidare	RS 2019-1148
Uppförandekod för leverantörer	RF	2013-05-14	Tills vidare	LS 1303-0353
Program för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av privata utförare (riktlinje)	LF	2016-11-15	Tills vidare	LS 2015-0329
Investeringar				
Styrande principer för Region Stockholms investeringar	RF	2019-11-20	Tills vidare	RS 2019-1161
Riktlinjer för investeringar	RS	2019-10-22	Tills vidare	RS 2019-0867
IT och digitalisering				
Policy för innovation och digitalisering *(även under forskning)*	LF	2016-11-15	Tills vidare	LS 2015-0833
Strategi för IT och digitalisering	RF	2019-11-20	Till 2023	LS 2019-0661 RS 2019-0669 RS 2019-0829
Regional digital agenda	LS	2015-11-03	Till och med 2020	LS 2015-0844
Kollektivtrafik				
Regionalt trafikförsörjningsprogram för Stockholms län	LF	2017-10-07	Till 2030	LS 2017-0540
Kommunikation				
Kommunikationspolicy för Stockholms läns landsting	LS	2018-03-13	Tills vidare	LS 2016-0567
Grafisk profil	LF	2005-12-13 version 3	Tills vidare	LS 0409-1809
Riktlinjer för Stockholms läns landstings varumärkesarbete	LF	2005-12-13	Tills vidare	LS 0409-1809
Riktlinjer för digital kommunikation	RS	2019-04-09	Tills vidare	LS 2018-0511

Styrande dokument	Beslut	Fastställt	Gäller	Dnr
Riktlinjer för ekonomisk och finansiell kommunikation	RS	2019-04-09	Tills vidare	LS 2018-0510
Riktlinjer för medierelationer	RS	2019-04-09	Tills vidare	LS 2018-0512
Användning av logotyp för Region Stockholm, PM 2018-12-20	RS	2019-03-05	Tills vidare	LS 2018-1282
Kultur				
Kulturstrategi för Stockholmsregionen	LF	2018-16-12	Tills vidare	LS 2017-1514
Miljö				
Miljöprogram och riktlinjer för miljöarbete samt tillämpningsanvisningar	LF	2016-11-15 2017-09-12	Till och med 2021	LS 2015-0092 LS 2016-1486
Utfasningslista för miljö- och hälsofarliga kemikalier i kemiska produkter	LS	2017-06-20	Tills vidare	LS 2015-1281
Utfasningslista för miljö- och hälsofarliga kemikalier i varor	LS	2017-06-20	Tills vidare	LS 2015-1281
Personal				
Medarbetarpolicy	RF	2020-11-18	Från 2021-01-01 tills vidare	RS 2020-1060
Stockholms läns landstings personalpolicy	LS	2010-06-21	Upphör att gälla 2020-12-31	LS 0909-0750
Riktlinjer mot kränkande särbehandling	RF	2020-11-18	Från 2021-01-01 tills vidare	RS 2019-0446
Kompetensförsörjningsstrategi för Stockholms läns landsting	LF	2016-11-15	Till och med 2021	LS 2015-0998
Riktlinjer för hedersbelöning	RS	2020-10-20	Tills vidare	RS 2020-0339
Riktlinjer för resor och möten i tjänsten	LF	2016-11-15	Tills vidare	LS 2015-1341
Riktlinjer för hedersbelöning	RS	2020-10-20	Tills vidare	RS 2020-0339
Regional utveckling				
Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen, RUFS 2050 utgör: - Regionplan enligt plan- och bygglagen	LF	2019-11-20	Till 2050	RS 2019-0533

Styrande dokument	Beslut	Fastställt	Gäller	Dnr
- Regional utvecklingsstrategi enligt lagen om regionalt utvecklingsansvar				
Landsbygds- och skärgårdsstrategi för Stockholmsregionen	LF	2018-06-12	Bidrar till RUFS 2050 Målår 2030	LS 2017-1512
Handlingsprogram för landsbygds- och skärgårdsstrategi för Stockholmsregionen	TRN	2020-04-15	Bidrar till RUFS 2050 Målår 2030	TRN 2016-0127
Godsstrategi för Stockholmsregionen	RF	2019-09-17	Bidrar till RUFS 2050	LS 2017-1614
ÖMS 2050 - Samverkan i Östra Mellansverige	LF	2018-16-12	Till 2050	LS 2018-0279
Länsplan för regional transport-infrastruktur i Stockholms län	RF	Region Stockholm ansvarar för länsplanen från 2019-01-01	Till 2029	RS 2019-0868
Klimatfärdplan 2050 för Stockholmsregionen	RF	2019-03-12	Bidrar till RUFS 2050 Delmål 2030 och 2045	LS 2017-1512
Policy och riktlinjer om bidrag till organisationer i Stockholms län	RF	2020-11-18	Tills vidare	RS 2019-1194
Social hållbarhet				
Jämställdhetspolicy	LF	2006-06-13	Tills vidare	LS 0501-0052
Policy för delaktighet för personer med funktionsnedsättning	LF	2016-11-15	Tills vidare	LS 2016-0469
Folkhälsopolicy	LF	2017-02-14	Till och med 2021	LS 2016-0138
Uppförandekod för leverantörer *(finns även under inköp)*	LF	2013-05-14	Tills vidare	LS 1303-0353
Handlingsplan för arbetet med barnkonventionen inom SLL	LF	2005-04-08 Rev 2011-10	Tills vidare	LS 0503-0549
Åtgärdsplan avseende nationella minoriteter och rätten till språk	LF	2010-09-21	Tills vidare	LS 1003-0199

Styrande dokument	Beslut	Fastställt	Gäller	Dnr
Säkerhet och beredskap				
Policy för säkerhet inom Stockholms läns landsting	LF	2016-03-15	Tills vidare	LS 2015-0093
Riktlinjer för säkerhet	LF	2016-02-23	Tills vidare	LS 1407-0877
Krisberedskap för Stockholms läns landsting, planeringsinriktning inför allvarlig händelse samt plan för krisledningsnämnden vid extraordinära händelser	LF	2015-05-19 Rev 2017-06-13	Tills vidare	LS 2017-0149
Regional katastrofmedicinsk beredskapsplan (även under Hälso- och sjukvård)	LS	2017-10-16	Tills vidare	LS 2016-1431
Kriskommunikationsplan för Stockholms läns landsting	LF	2015-05-19	Tills vidare	LS 1412-1457

Bilaga 4: Specifikation av förändrade anslag

I de anslag som tilldelas regionstyrelsen och övriga nämnder 2021 och planeringsåren 2022–2023 ingår nedanstående politiska prioriteringar.

Regionstyrelsen	**Budget 2021**	**Plan 2022**	**Plan 2023**
Budget 2020	**2 640**	**2 640**	**2 640**
Anslag (budget- och planeringsår noll procent)			
Effektivisering administrativa kostnader tio procent			
Summa	**2 640**	**2 640**	**2 640**

Hälso- och sjukvårdsnämnden	**Budget 2021**	**Plan 2022**	**Plan 2023**
Budget 2020	**63 589**	**65 402**	**67 037**
Utökat anslag (budget- och planeringsår 2,5 procent)	1 589	1 635	1 676
Ny- och ombyggda lokaler, medicinteknisk utrustning samt informations- och kommunikationsteknik, Karolinska Universitetssjukhuset	224		
Höjd ersättning med tre procent till husläkarmottagningar enligt primärvårdsstrategi och genomförandeplan			
En effektivisering på fem procent av kostnaderna inom öppen specialistvård, upphandlad enligt LOV, fördelat på tre år, 2021–2023			
Effektivisering administrativa kostnader tio procent			
Summa	**65 402**	**67 037**	**68 713**

Vårdens kunskapsstyrningsnämnd	**Budget 2021**	**Plan 2022**	**Plan 2023**
Budget 2020	**488**	**488**	**488**
Anslag (budget- och planeringsår noll procent)			
Summa	**488**	**488**	**488**

Patientnämnden	**Budget 2021**	**Plan 2022**	**Plan 2023**
Budget 2020	**32**	**32**	**32**
Anslag (budget- och planeringsår noll procent)			
Effektivisering administrativa kostnader tio procent			
Summa	**32**	**32**	**32**

Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Budget 2020	**1 626**	**1 666**	**1 708**
Utökat anslag (budget- och planeringsår 2,5 procent)	40	42	43
Effektivisering administrativa kostnader tio procent			
Summa	**1 666**	**1 708**	**1 751**

Trafiknämnden	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Budget 2020	**9 804**	**10 137**	**10 481**
Utökat anslag (budget- och planeringsår 3,3 procent)	323	334	345
Övriga justeringar	10	10	17
Effektivisering administrativa kostnader tio procent			
Summa	**10 137**	**10 481**	**10 843**

- varav trafikförvaltningen	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Budget 2020	**9 794**	**10 117**	**10 451**
Utökat anslag (budget- och planeringsår 3,3 procent)	323	334	345
Övriga justeringar			
Effektivisering administrativa kostnader tio procent			
Summa	**10 117**	**10 451**	**10 796**

- varav förvaltning för utbyggd tunnelbana	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Budget 2020	**10**	**20**	**30**
Anslag (räntekostnader enligt budget 2020)	10	10	17
Övriga justeringar			
Effektivisering administrativa kostnader tio procent			
Summa	**20**	**30**	**47**

Färdtjänstnämnden	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Budget 2020	**1 226**	**1 226**	**1 226**
Anslag (budget- och planeringsår noll procent)			
Summa	**1 226**	**1 226**	**1 226**

Tillväxt- och regionplanenämnden	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Budget 2020	**187**	**187**	**187**
Anslag (budget- och planeringsår noll procent)			
Effektivisering administrativa kostnader tio procent			
Summa	**187**	**187**	**187**

Kulturnämnden	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Budget 2020	**540**	**540**	**540**
Anslag (budget- och planeringsår noll procent)			
Effektivisering administrativa kostnader tio procent			
Summa	**540**	**540**	**540**

Fastighets- och servicenämnden	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Budget 2020	**48**	**7**	**0**
Färdigställa uppbyggnad av serviceförvaltning	-41	-7	
Effektivisering administrativa kostnader tio procent			
Summa	**7**	**0**	**0**

Revisorskollegiet	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Budget 2020			
Anslag			
Effektivisering administrativa kostnader tio procent			
Summa			

Summa anslag till nämnder	**82 361**	**84 375**	**86 456**

Bilaga 5: Beslut om specificerade investeringar

Investeringsobjekt	Ärendenummer	Total utgift, mkr	Budget 2021, mkr	Plan 2022–2030, mkr
	Genomförandebeslut			
Kollektivtrafik				
Genomförandebeslut avseende lågfrekvent underhåll av pendeltågsfordon X60, X60A och X60B åren 2021–2026	RS 2019–1069	626,2	78,0	548,2
Förnyat genomförandebeslut bussterminal Slussen	RS 2020–0720	3 388,0	631,4	1 122,7
Delning av investeringsobjekt Anpassning trafikstyrningssystem befintlig tunnelbana samt genomförandebeslut avseende Livstidsförlängning av gröna linjens trafikstyrningssystem	RS 2020–0721	1 000,0	140,0	795,8
Förnyat genomförandebeslut Program Roslagsbanans utbyggnad	RS 2020–0722	10 450,0	636,3	1 639,4
Fastigheter och service				
Genomförandebeslut byggnad 61 Danderyds sjukhus	RS 2020–0267	1 854,4	234,4	1 451,0

Bilaga 6: Investeringsplan 2021-2030

Region Stockholm

Mkr	Utfall 2019	Budget 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Totalt 2021-2030
Region Stockholm totalt	**11 923,0**	**14 933,7**	**14 054,5**	**16 493,2**	**16 020,2**	**14 436,9**	**10 220,2**	**8 119,7**	**7 592,5**	**7 665,2**	**8 495,0**	**8 456,3**	**111 553,7**
varav medfinansiering totalt [1]	*1 835,0*	*3 200,1*	*4 695,0*	*3 987,4*	*4 097,2*	*3 228,7*	*1 610,2*	*1 482,8*	*1 959,4*	*2 535,1*	*3 340,4*	*3 545,0*	*30 481,3*
Region Stockholm totalt exkl. medfinansiering	10 088,0	11 733,6	9 359,5	12 505,8	11 923,0	11 208,2	8 610,0	6 636,8	5 633,0	5 130,1	5 154,6	4 911,3	81 072,4
Hälso- och sjukvård totalt	**2 007,2**	**1 242,7**	**1 221,0**	**1 344,1**	**1 431,0**	**2 004,1**	**2 438,1**	**2 319,8**	**2 099,9**	**1 718,0**	**1 563,4**	**1 515,4**	**17 654,8**
Hälso- och sjukvårdsnämnden	10,3	7,0	7,0	7,0	7,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	56,0
Vårdens kunskapsstyrningsnämnd	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Patientnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stockholms läns sjukvårdsområde	242,5	326,6	287,6	300,4	330,4	343,6	406,4	306,4	271,4	271,4	271,4	401,4	3 190,4
Karolinska Universitetssjukhuset	549,3	374,7	382,3	460,4	494,9	932,4	1 097,1	1 112,6	1 194,2	864,1	729,0	527,3	7 794,2
Södersjukhuset AB	413,0	169,4	201,5	184,4	130,7	144,1	536,6	534,8	174,3	206,5	214,0	221,8	2 548,7
Danderyds Sjukhus AB	612,2	183,0	143,6	181,5	309,0	339,0	196,0	208,0	185,0	215,0	170,0	195,0	2 142,1
Södertälje Sjukhus AB	69,8	27,0	53,0	75,0	37,0	118,0	75,0	30,0	147,0	33,0	50,0	41,0	659,0
S:t Eriks Ögonsjukhus AB	33,3	40,0	30,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	210,0
Folktandvården Stockholms Län AB	47,8	85,0	85,0	85,0	70,0	70,0	70,0	70,0	70,0	70,0	70,0	70,0	730,0
Ambulanssjukvården i Storstockholm AB	22,9	28,0	28,0	28,0	29,0	29,0	29,0	30,0	30,0	30,0	31,0	31,0	295,0
Stockholm Care AB	3,2	0,0	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,6
Medicarrier AB	2,9	2,0	2,4	2,4	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	28,8
Kollektivtrafik totalt	**6 220,9**	**10 274,1**	**10 406,3**	**12 274,8**	**11 232,1**	**9 813,8**	**6 115,1**	**4 673,7**	**4 443,0**	**4 911,7**	**5 929,6**	**5 864,7**	**75 664,8**
varav medfinansiering [1]	*1 835,0*	*3 200,1*	*4 695,0*	*3 987,4*	*4 097,2*	*3 228,7*	*1 610,2*	*1 482,8*	*1 959,4*	*2 535,1*	*3 340,4*	*3 545,0*	*30 481,3*
Kollektivtrafik exkl. medfinansiering	4 385,9	7 074,0	5 711,3	8287,4	7134,9	6585,2	4504,9	3190,9	2483,6	2376,6	2589,2	2319,7	45 183,5
Trafiknämnden	6 190,6	10 256,1	10 349,8	12 238,1	11 195,4	9 793,8	6 110,1	4 668,7	4 438,0	4 906,7	5 924,6	5 859,7	75 484,9
varav Trafikförvaltningen	5 030,3	7 507,6	6 538,3	7 447,8	5 104,1	4 263,9	3 224,8	2 788,8	2 787,2	3 280,7	4 287,9	4 061,7	43 785,1
varav medfinansiering [1]	*272,0*	*841,6*	*977,0*	*887,2*	*1 015,7*	*854,3*	*313,0*	*268,5*	*677,2*	*1 246,0*	*1 680,2*	*1 747,0*	*9 666,2*
varav Förvaltning av utbyggd tunnelbana	1 160,3	2 748,6	3 811,5	4 790,4	6 091,3	5 529,9	2 885,3	1 880,0	1 650,8	1 626,0	1 636,7	1 798,0	31 699,8
varav medfinansiering [1]	*1 563,0*	*2 358,5*	*3 717,9*	*3 100,2*	*3 081,4*	*2 374,4*	*1 297,2*	*1 214,3*	*1 282,3*	*1 289,1*	*1 660,2*	*1 798,0*	*20 815,1*
Färdtjänstnämnden	30,2	18,0	56,5	36,7	36,7	20,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	179,9
Fastigheter och service totalt	**3 688,1**	**3 311,3**	**2 336,3**	**2 684,6**	**3 109,5**	**2 246,8**	**1 293,9**	**1 116,1**	**1 039,5**	**1 025,5**	**986,2**	**1 066,1**	**16 904,5**
Fastighets- och servicenämnden	3 685,9	3 306,8	2 331,8	2 680,1	3 105,0	2 242,3	1 289,4	1 111,6	1 035,0	1 021,0	981,7	1 061,6	16 859,5
varav Fastighetsförvaltningen	3 458,6	3 050,3	1 976,3	2 489,5	2 839,1	2 011,8	1 111,7	855,0	805,0	805,0	805,0	805,0	14 503,4
varav Serviceförvaltningen	227,4	256,5	355,5	190,6	265,9	230,5	177,7	256,6	230,0	216,0	176,7	256,6	2 356,1
Locum AB	2,1	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	45,0
Övriga verksamheter totalt	**6,9**	**105,5**	**90,9**	**189,7**	**247,6**	**372,1**	**373,1**	**10,1**	**10,1**	**10,1**	**15,8**	**10,1**	**1 329,6**
Kulturnämnden	0,8	5,6	1,9	1,9	1,0	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	8,3
Regionstyrelsen	6,1	99,7	88,8	187,6	246,4	371,4	372,4	9,4	9,4	9,4	15,1	9,4	1 319,3
Revisionskollegiet	0,0	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	2,0
AB SLL Internfinans	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Not 1. Erhållen medfinansiering redovisas som en skuld i balansräkningen tills dess att medlen förbrukas. Tidsmässiga skillnader mellan erhållna medel och årets investeringsutgifter gör att beloppen inte alltid är lika för ett enskilt år.

Bilaga 6: Investeringar hälso- och sjukvård 2021-2030

Region Stockholm

Mkr	Dnr	Status	Ny- /ersättnings-investering	Total investeringsutgift: Förslag till ny total utgift	Fastställd total utgift enligt budget 2020	Ackumulerad förbrukning tom 2019-12-31	Investeringsutgifter: Budget 2020	Prognos 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030
1. Hälso- och sjukvård																		
Summa investeringar hälso och sjukvård				**590,0**	**572,0**	**563,0**	**1 242,7**	**914,3**	**1 221,0**	**1344,1**	**1431,0**	**2004,1**	**2438,1**	**2319,8**	**2099,9**	**1718,0**	**1563,4**	**1515,4**
varav ombyggnader i externt hyrda lokaler							*55,0*	*15,0*	*36,0*	*31,0*	*31,0*	*31,0*	*31,0*	*31,0*	*31,0*	*31,0*	*31,0*	*31,0*
varav maskiner, inventarier och IT				*590,0*	*572,0*	*563,0*	*1 187,7*	*899,3*	*1 185,0*	*1 313,1*	*1 400,0*	*1 973,1*	*2 407,1*	*2 288,8*	*2 068,9*	*1 687,0*	*1 532,4*	*1 484,4*
Beslutade investeringar hälso- och sjukvård																		
Planerade investeringar hälso- och sjukvård																		
Nyinvesteringar hälso- och sjukvård				458,0	440,0	521,0	214,0	166,0	228,7	235,0	253,0	311,0	195,0	157,0	94,0	74,0	75,0	102,0
Ersättningsinvesteringar hälso- och sjukvård				132,0	132,0	42,0	1028,7	748,3	992,3	1109,1	1178,0	1693,1	2243,1	2162,8	2005,9	1644,0	1488,4	1413,4
1.1 Hälso- o sjukvårdsnämnden																		
Summa investeringar Hälso- o sjukvårdsnämnden							**7,0**		**7,0**	**7,0**	**7,0**	**5,0**	**5,0**	**5,0**	**5,0**	**5,0**	**5,0**	**5,0**
Ombyggnader i externt hyrda lokaler																		
Investeringsbjekt > 100 mkr																		
Nyinvesteringar < 100 mkr							4,0		7,0	7,0	7,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0
Ersättningsinvesteringar < 100 mkr							3,0											
1.2 Stockholms läns sjukvårdsområde																		
Summa investeringar Stockholms läns sjukvårdsområde				**120,0**	**90,0**		**326,6**	**326,6**	**287,6**	**300,4**	**330,4**	**343,6**	**406,4**	**306,4**	**271,4**	**271,4**	**271,4**	**401,4**
Ombyggnader i externt hyrda lokaler							15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0
Utrustning till Helix etapp 2		Inriktning	Nyinvestering	120,0	90,0							30,0	90,0					
Nyinvesteringar < 100 mkr							50,0	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0
Ersättningsinvesteringar < 100 mkr							261,6	261,6	222,6	235,4	265,4	248,6	251,4	241,4	206,4	206,4	206,4	336,4
1.3 Karolinska Universitetssjukhuset																		
Summa investeringar Karolinska Universitetssjukhuset				**132,0**	**132,0**	**42,0**	**374,7**	**374,7**	**382,3**	**460,4**	**494,9**	**932,4**	**1097,1**	**1112,6**	**1194,2**	**864,1**	**729,0**	**527,3**
Ombyggnader i externt hyrda lokaler																		
Utrustning till anpassning avdelningar, etapp 2		Genomförande	Ersättningsinv.	106,0	106,0	37,0	27,0	27,0	27,0	15,0								
Utrustning till ombyggnad mottagningar, etapp 2		Genomförande	Ersättningsinv.	26,0	26,0	5,0	8,0	8,0	8,0	5,0								
Nyinvesteringar < 100 mkr																		
Ersättningsinvesteringar < 100 mkr							339,7	339,7	347,3	440,4	494,9	932,4	1 097,1	1 112,6	1 194,2	864,1	729,0	527,3
1.4 Södersjukhuset AB																		
Summa investeringar Södersjukhuset AB				**86,0**	**98,0**		**169,4**		**201,5**	**184,4**	**130,7**	**144,1**	**536,6**	**534,8**	**174,3**	**206,5**	**214,0**	**221,8**
Ombyggnader i externt hyrda lokaler																		
Utrustning till modernisering vårdplatser by 17/18		Planering	Nyinvestering	86,0	98,0		12,0		48,0	38,0								
Nyinvesteringar < 100 mkr																		
Ersättningsinvesteringar < 100 mkr							157,4		153,5	146,4	130,7	144,1	536,6	534,8	174,3	206,5	214,0	221,8
1.5 Danderyds Sjukhus AB																		
Summa investeringar Danderyds Sjukhus AB				**252,0**	**252,0**	**516,0**	**183,0**	**183,0**	**143,6**	**181,5**	**309,0**	**339,0**	**196,0**	**208,0**	**185,0**	**215,0**	**170,0**	**195,0**
Ombyggnader i externt hyrda lokaler																		
Utrustning till ny vårdbyggnad, by 61		Planering	Nyinvestering	252,0	252,0				50,0	50,0	152,0							
Nyinvesteringar < 100 mkr						516,0	115,0	115,0	46,1	86,0	40,0	147,0	46,0	98,0	35,0	15,0	15,0	42,0
Ersättningsinvesteringar < 100 mkr							68,0	68,0	47,5	45,5	117,0	192,0	150,0	110,0	150,0	200,0	155,0	153,0

Fortsättning hälso- och sjukvård

Mkr	Dnr	Status	Ny- /ersättnings-investering	Total investeringsutgift: Förslag till ny total utgift	Total investeringsutgift: Fastställd total utgift enligt budget 2020	Total investeringsutgift: Ackumulerad förbrukning tom 2019-12-31	Investeringsutgifter: Budget 2020	Prognos 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030
1.6 Södertälje sjukhus AB																		
Summa investeringar Södertälje sjukhus AB							**27,0**	**27,0**	**53,0**	**75,0**	**37,0**	**118,0**	**75,0**	**30,0**	**147,0**	**33,0**	**50,0**	**41,0**
Ombyggnader i externt hyrda lokaler																		
Investeringsobjekt > 100 mkr																		
Nyinvesteringar < 100 mkr									5,0			75,0						
Ersättningsinvesteringar < 100 mkr							27,0	27,0	48,0	75,0	37,0	43,0	75,0	30,0	147,0	33,0	50,0	41,0
1.7 S:t Eriks ögonsjukhus AB																		
Summa investeringar S:t Eriks ögonsjukhus AB							**40,0**		**30,0**	**20,0**	**20,0**	**20,0**	**20,0**	**20,0**	**20,0**	**20,0**	**20,0**	**20,0**
Ombyggnader i externt hyrda lokaler																		
Investeringsobjekt > 100 mkr																		
Nyinvesteringar < 100 mkr							28,0		18,0									
Ersättningsinvesteringar < 100 mkr							12,0		12,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0
1.8 Folktandvården Stockholms Län AB																		
Summa investeringar Folktandvården Stockholms Län AB							**85,0**		**85,0**	**85,0**	**70,0**	**70,0**	**70,0**	**70,0**	**70,0**	**70,0**	**70,0**	**70,0**
Ombyggnader i externt hyrda lokaler							20,0		20,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0
Investeringsobjekt > 100 mkr																		
Nyinvesteringar < 100 mkr																		
Ersättningsinvesteringar < 100 mkr							65,0		65,0	70,0	55,0	55,0	55,0	55,0	55,0	55,0	55,0	55,0
1.9 Ambulanssjukvården i Storstockholm AB																		
Summa investeringar Ambulanssjukvården i Storstockholm AB							**28,0**		**28,0**	**28,0**	**29,0**	**29,0**	**29,0**	**30,0**	**30,0**	**30,0**	**31,0**	**31,0**
Ombyggnader i externt hyrda lokaler							20,0		1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Investeringsobjekt > 100 mkr																		
Nyinvesteringar < 100 mkr							5,0		4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	5,0	5,0
Ersättningsinvesteringar < 100 mkr							3,0		23,0	23,0	24,0	24,0	24,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0
1.10 Stockholm Care																		
Summa investeringar Stockholm Care						**5,0**		**1,0**	**0,6**									
Ombyggnader i externt hyrda lokaler																		
Investeringsobjekt > 100 mkr																		
Nyinvesteringar < 100 mkr						5,0		1,0	0,6									
Ersättningsinvesteringar < 100 mkr																		
1.10 Medicarrier AB																		
Summa investeringar Medicarrier AB							**2,0**	**2,0**	**2,4**	**2,4**	**3,0**	**3,0**	**3,0**	**3,0**	**3,0**	**3,0**	**3,0**	**3,0**
Ombyggnader i externt hyrda lokaler																		
Investeringsobjekt > 100 mkr																		
Nyinvesteringar < 100 mkr																		
Ersättningsinvesteringar < 100 mkr							2,0	2,0	2,4	2,4	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0

Bilaga 6: Investeringar kollektivtrafik 2021-2030

Region Stockholm

Mkr	Dnr	Status	Ny- /ersättnings-investering	Total investeringsutgift			Investeringsutgifter										
				Förslag till ny total utgift	Fastställd total utgift enligt budget 2020	Ackumulerad förbrukning tom 2019-12-31	Budget 2020	Prognos 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030
1. Trafiknämnden/Trafikförvaltningen																	
Summa investeringar Trafiknämnden/Trafikförvaltningen				**73 744,4**	**68 902,9**	**26 638,1**	**7 080,1**	**6 889,4**	**6 538,3**	**7 447,8**	**5 104,1**	**4 263,9**	**3 224,8**	**2 788,8**	**2 787,2**	**3 280,7**	**4 287,9**	**4 061,7**
varav medfinansiering Sverigeförhandlingen Trafiknämnden[1]							*135,9*		*87,4*	*218,4*					*508,0*	*1 109,5*	*1 662,7*	*1 747,0*
varav medfinansiering stat och kommuner Trafinknämnden[1]							*559,7*		*889,7*	*668,8*	*1 015,7*	*854,3*	*313,0*	*268,5*	*169,1*	*136,5*	*17,5*	
Beslutade investeringar Trafiknämnden/Trafikförvaltningen				46 484,9	44 415,0	26 469,9	6 746,5	6 673,3	5 992,5	6 324,8	3 842,7	2 747,6	1 788,3	1 388,3	1 650,1	1 390,7	1 493,8	1 721,2
varav medfinansiering[1]							*548,7*		*889,7*	*650,8*	*977,9*	*737,8*	*204,5*	*156,0*	*127,5*	*127,5*	*17,5*	
Planerade investeringar Trafiknämnden/Trafikförvaltningen				27 259,5	24 487,9	168,2	333,7	216,1	545,8	1 122,9	1 261,4	1 516,3	1 436,5	1 400,5	1 137,1	1 890,0	2 794,1	2 340,5
varav medfinansiering[1]							*146,9*		*87,4*	*236,4*	*37,9*	*116,5*	*108,5*	*112,5*	*549,7*	*1 118,5*	*1 662,7*	*1 747,0*
Nyinvesteringar Trafiknämnden/Trafikförvaltningen			Nyinvestering	60 105,9	56 921,1	25 298,0	4 846,6	5 092,4	4 432,2	5 221,3	2 870,7	1 999,7	728,2	480,5	872,3	1 380,4	2 356,9	2 130,7
Ersättningsinvesteringar Trafiknämnden/Trafikförvaltningen			Ersättningsinv.	13 638,5	11 981,8	1 340,0	2 233,6	1 797,0	2 106,1	2 226,4	2 233,4	2 264,2	2 496,6	2 308,2	1 914,9	1 900,2	1 931,0	1 931,0
1.1. Beslutade investeringar Trafiknämnden/Trafikförvaltningen																		
1.1.1 Genomförandebeslut Trafiknämnden/Trafikförvaltningen				***46 484,9***	***44 415,0***	***26 469,9***	***6 746,5***	***6 673,3***	***5 992,5***	***6 324,8***	***3 842,7***	***2 747,6***	***1 788,3***	***1 388,3***	***1 650,1***	***1 390,7***	***1 493,8***	***1 721,2***
Program Roslagsbanans utbyggnad	RS 2020-0722	Förnyat. Genomf.	Nyinvestering	10 450,0	9 643,8	7 097,7	709,5	1 076,6	636,3	686,9	532,8	404,6	7,7	7,5				
varav medfinansiering[1]							*200,7*		*193,1*	*31,0*								
Program Bussdepåer	LS 1409-1055	Genomförande	Nyinvestering	3 909,4	4 048,3	2 858,9	368,2	455,3	174,1	115,8	153,2	152,1						
Program Slussen	LS 1403-0374	Genomförande	Nyinvestering	438,6	438,6	376,4	40,2	24,1	30,6	5,5	2,0							
Program Röda linjens uppgradering	RS 2019-0885	Förnyat. Genomf.	Nyinvestering	10 710,0	10 710,0	5 484,1	1 514,2	1 107,8	1 527,6	1 394,4	588,8	537,5	69,9					
Program Tvärbana Norr Solnagrenen	LS 0809-0803	Genomförande	Nyinvestering	5 541,1	5 541,1	5 468,8	29,3	33,6	12,6	26,1								
Program Tvärbana Norr Kistagrenen	LS 2016-1027	Genomförande	Nyinvestering	4 936,2	4 936,2	1 170,7	985,8	1 160,0	781,3	1 009,8	706,9	107,5						
varav medfinansiering[1]							*179,6*		*319,8*	*193,6*	*701,1*	*590,8*						
Program Saltsjöbanan	LS 2017-1587	Genomförande	Nyinvestering	1 835,2	1 835,1	1 327,2	38,8	48,0	68,3	199,2	17,6	11,1	160,1	3,6				
varav medfinansiering[1]							*31,4*		*30,0*	*75,0*	*2,0*	*2,0*	*47,0*					
Bussterminal Slussen	RS 2020-0720	Förnyat. Genomf.	Nyinvestering	3 388,0	2 618,3	1 096,4	372,7	537,4	631,4	909,5	146,6	66,6						
varav medfinansiering[1]							*107,0*		*326,8*	*348,2*	*274,7*	*144,9*	*157,5*					
Bussterminal Slussen brukarspecifik inredning	LS 2018-1215	Genomförande	Nyinvestering	234,5	234,6	16,1	14,5	12,8	38,9	113,1	53,7							
SL Lås	LS 1312-1601	Genomförande	Nyinvestering	400,9	400,9	314,0	45,5	56,5	30,4									
C20 - uppgradering	RS 2019-0896	Förnyat. Genomf.	Ersättningsinv.	1 453,2	1 453,1	446,7	378,8	127,8	351,3	362,0	165,4							
Lilla Lidingöbron	SL 2018-0325	Genomförande	Ersättningsinv.	132,0	131,9	20,9	32,9	22,7	32,0	56,4								
Livstidssäkrade åtgärder X10p fordon	TN 2017-0010	Genomförande	Ersättningsinv.	150,0			50,0	6,1	23,2	65,0	55,0	0,7						
Utbyte av hissar och rulltrappor	LS 1403-0399	Genomförande	Ersättningsinv.	1 500,0	1 500,0	665,0	167,1	95,2	191,7	143,5	143,3	143,3	118,0					
Rissne Tunnelbanedepå	RS 2019-0936	Genomförande	Ersättningsinv.	631,9	631,9	9,7	107,0	41,5	183,1	121,2	105,4	96,4	74,7					
Roslagsbanan Lindholmen Kårsta	SL 2016-0409	Genomförande	Ersättningsinv.	182,0				105,0	77,0									
Banåtgärder Söderströmsbron	SL 2017-0176	Genomförande	Ersättningsinv.	180,2		113,5		42,5	24,2									
Livstidsförlängning gröna linjen trafikstyrningssystem	RS 2020-0721	Genomförande	Nyinvestering	411,7	291,0	3,7	45,0	45,0	76,0	91,1	66,4	65,5	64,0					
Nyinvesteringar < 100 mkr			Nyinvestering				471,3	464,7	242,0	186,0	207,4	174,9	156,9	147,5	144,1	86,1	65,5	63,5
Ersättningsinvesteringar < 100 mkr			Ersättningsinv.				1 375,5	1 210,8	860,4	839,3	898,3	987,5	1 137,0	1 229,8	1 506,0	1 304,6	1 428,3	1 657,7
varav medfinansiering[1]							*30,0*		*20,0*	*3,0*				*156,0*	*127,5*	*127,5*	*17,5*	

Fortsättning Trafiknämden/Trafikförvaltningen

Mkr	Dnr	Status	Ny- /ersättnings-investering	Total investeringsutgift: Förslag till ny total utgift	Total investeringsutgift: Fastställd total utgift enligt budget 2020	Total investeringsutgift: Ackumulerad förbrukning tom 2019-12-31	Investeringsutgifter: Budget 2020	Prognos 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030
1.2 Planerade investeringar Trafiknämnden/Trafikförvaltningen																		
1.2.1 Planeringsbeslut Trafiknämnden/Trafikförvaltningen				***3 683,4***	***3 475,6***	***109,2***	***119,3***	***105,6***	***315,7***	***492,1***	***624,8***	***824,9***	***599,1***	***454,1***	***110,0***	***48,0***		
Bussterminal Barkarby	LS 2017-0545	Planering	Nyinvestering	120,0	120,0	6,7	1,0	0,9	1,5	1,5	51,5	50,0	7,8					
varav medfinansiering[1]											*0,5*	*25,5*	*25,0*	*4,5*				
Bussterminal Nacka Centrum	LS 2016-0625	Planering	Nyinvestering	520,0	520,1	8,7	5,0	9,2	2,7	2,7	16,7	100,0	100,0	202,0	60,0	18,0		
varav medfinansiering[1]											*8,4*	*50,0*	*50,0*	*101,0*	*41,6*	*9,0*		
Anpassning trafikstyrningssystem bef. Tunnelbana	RS 2020-0721	Planering	Nyinvestering	588,3	559,0	10,4	5,0	5,0	64,0	133,9	158,6	174,5	41,8					
Danviksbron	LS 2016-1030	Planering	Ersättningsinv.	225,0	177,5	9,4	7,9	6,6	8,4	19,4	22,2	76,6	64,2	18,2				
varav medfinansiering[1]										*8,0*	*9,0*	*31,0*	*26,0*	*7,0*				
Utbyggnad av Älvsjö depå	LS 2018-0477	Planering	Ersättningsinv.	865,0	864,8	26,2	51,2	38,2	140,6	217,9	224,7	161,1	56,3					
Upprustning Södra Götgatan	LS 2017-0541	Planering	Ersättningsinv.	338,9	208,0	8,9	10,0	4,0	16,0	30,0	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0	30,0		
Saltsjöbanan och tunnelbaneentréer vid Slussen (Bytespunkt Slussen upprustning)	SL 2013-1569	Planering	Ersättningsinv.	1 026,2	1 026,2	38,9	39,2	41,6	82,6	86,7	100,9	212,7	279,0	183,8				
varav medfinansiering[1]							*11,0*			*10,0*	*20,0*	*10,0*	*7,5*					
1.2.2 Inriktningssbeslut Trafiknämnden/Trafikförvaltningen				***22 675,5***	***20 161,2***	***58,9***	***214,4***	***110,5***	***230,1***	***630,8***	***636,7***	***691,4***	***837,4***	***946,4***	***868,2***	***1 476,3***	***2 491,4***	***2 267,2***
Brandskyddsåtgärder tunnelbana	Tidig. ospec.	Inriktning	Ersättningsinv.	852,2		0,9		40,0	19,6	53,0	109,3	180,1	185,5	263,9				
Nockebybanan ersättning till Akka 4	SL 2016-0091	Inriktning	Nyinvestering	475,0	475,0	0,1	1,5	5,5	5,5	15,5	14,5	100,0	120,0	120,0	93,9			
Spårväg Syd		Inriktning	Nyinvestering	5 242,0	5 242,0	42,1	97,4	25,0	50,0	125,0					562,0	900,0	1 000,0	1 000,0
varav medfinansiering[1]							*71,7*		*45,2*	*113,0*					*508,0*	*813,6*	*904,0*	*904,0*
Roslagsbanan till City		Inriktning	Nyinvestering	9 014,0	9 014,0	14,2	98,5	25,0	50,0	125,0						351,0	900,0	1 000,0
varav medfinansiering[1]							*64,2*		*42,2*	*105,4*						*295,9*	*758,7*	*843,0*
Spårväg Syd- fordon och depå			Nyinvestering	1 600,0					4,0	5,4					12,3	25,3	391,4	67,2
Bussdepåförsörjning	TN 2019-0022	Inriktning	Ersättningsinv.	2 815,0	2 815,0		8,0	8,0	11,0	13,0	210,0	160,0	310,0	200,0				
Stridbecksvalv stationer			Ersättningsinv.	1 760,0	1 760,0		6,0	7,0	7,0	10,0	40,0	150,0	200,0	200,0	200,0	200,0	200,0	200,0
Lågfrekvent underhåll X60, X60A, X60			Ersättningsinv.	626,2	562,2				78,0	208,9	108,9	45,9	21,9	162,5				
Tonnage för Pendelbåt och Skärgårdstrafik	LS 1403-0399	Inriktning	Nyinvestering	291,0	293,0	1,6	3,0		5,0	75,0	154,0	55,4						
1.2.3 Objekt för kommande budgetperioder Trafiknämnden/Trafikförvaltningen				***900,6***	***851,2***										***159,0***	***365,7***	***302,7***	***73,3***
Lågfrekvent underhåll PT 2027-2030			Ersättningsinv.	900,6	851,2										159,0	365,7	302,7	73,3

Not 1. Erhållen medfinansiering redovisas som en skuld i balansräkningen tills dess att medlen förbrukas. Tidsmässiga skillnader mellan erhållna medel och årets investeringsutgifter gör att beloppen inte alltid är lika för ett enskilt år.

Bilaga 6: Investeringar kollektivtrafik 2021-2030

Region Stockholm

Mkr	Dnr	Status	Ny- /ersättnings-investering	Total investeringsutgift: Förslag till ny total utgift	Total investeringsutgift: Fastställd total utgift enligt budget 2020	Total investeringsutgift: Ackumulerad förbrukning tom 2019-12-31	Investeringsutgifter: Budget 2020	Prognos 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030
2. Trafiknämnden/Förvaltning för utbyggd tunnelbana																		
Summa investeringar Trafiknämnden/Förvaltning för utbyggd tunnelbana					**43 584,3**		**2 748,6**		**3 811,5**	**4 790,4**	**6 091,3**	**5 529,9**	**2 885,3**	**1 880,0**	**1 650,8**	**1 626,0**	**1 636,7**	**1 798,0**
varav summa medfinansiering stat och kommuner Trafiknämnden/Förvaltning för utbyggd tunnelbana [1]					*32 800,8*		*2 358,5*		*3 717,9*	*3 100,2*	*3 081,4*	*2 374,4*	*1 297,2*	*1 214,3*	*1 282,3*	*1 289,1*	*1 660,2*	*1 798,0*
2.1. Beslutade regionfullmäktige Trafiknämnden/Förvaltning för utbyggd tunnelbana																		
Tunnelbana till Nacka och Söderort			Nyinvestering		13 653,7		1 429,9		1 680,3	1 476,5	2 038,3	2 606,6	1 552,4	597,0	14,7			
varav medfinansiering[1]							*1267,1*		*2 068,0*	*1 740,9*	*1 751,1*	*1 423,3*	*585,2*	*146,6*				
Tunnelbana till Arenastaden			Nyinvestering		4 214,1		251,6		534,4	628,3	895,9	974,5	23,8					
varav medfinansiering[1]							*433,3*		*758,5*	*586,8*	*438,5*	*343,2*	*141,1*	*35,3*				
Station Södra Hagalund			Nyinvestering		1 282,4		87,0		188,7	223,5	312,8	323,6	4,8					
varav medfinansiering[1]							*192,6*		*196,5*	*200,4*	*90,9*	*11,6*						
Tunnelbana till Barkarby			Nyinvestering		3 248,9		682,7		511,9	522,5	545,4	150,3	4,4					
varav medfinansiering[1]							*437,6*		*652,3*	*368,3*	*399,0*	*216,3*	*51,0*	*12,8*				
Depå Nya tunnelbanan[2]			Nyinvestering		4 530,0		252,0		828,0	885,0	717,0	723,0	670,0					
Fordon			Nyinvestering		2 388,8		2,6		2,7	856,5	1 179,0	340,9	0,4					
Tunnelbana Fridhemsplan-Älvsjö[3]			Nyinvestering		14 266,4		42,8		65,5	198,1	403,0	411,0	629,5	1 283,0	1 636,1	1 626,0	1 636,7	1 798,0
varav medfinansiering[1]							*27,8*		*42,6*	*203,8*	*402,1*	*380,0*	*519,9*	*1 019,7*	*1 282,3*	*1 289,1*	*1 660,2*	*1 798,0*

Not 1. Erhållen medfinansiering redovisas som en skuld i balansräkningen tills dess att medlen förbrukas. Tidsmässiga skillnader mellan erhållna medel och årets investeringsutgifter gör att beloppen inte alltid är lika för ett enskilt år.

Not 2. För Depå, Nya tunnelbanan är budget lagd i enlighet med TJUT FUT2019-0265 vilket även innefattar vissa driftskostnader. Ackumulerade driftskostnader uppgår till cirka 35 mkr och uppskattas till cirka; år 2019: 15 mkr, år 2020: 15 mkr,år 2021: 15 mkr, år 2022: 23 mkr, år 2023: 14 mkr, år 2024: 7 mkr, år 2025: 0,5 mkr.

Not 3. Tunnelbana Fridhemsplan-Älvsjö. Investeringsutgifter avseende överenskommelse om förskottering och tidigareläggning för åren 2020-2021 är justerade och uppräknade enligt avtal.

Bilaga 6: Investeringar kollektivtrafik 2021-2030

Region Stockholm

Mkr	Dnr	Status	Ny- /ersättnings-investering	Total investeringsutgift			Investeringsutgifter											
				Förslag till ny total utgift	Fastställd total utgift enligt budget 2020	Ackumulerad förbrukning tom 2019-12-31	Budget 2020	Prognos 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030
3. Färdtjänstnämnden																		
Summa investeringar färdtjänstnämnden				**294,4**	**256,2**	**52,9**	**54,0**	**51,7**	**56,5**	**36,7**	**36,7**	**20,0**	**5,0**	**5,0**	**5,0**	**5,0**	**5,0**	**5,0**
Nytt systemstöd för färdtjänstverksamheten	SL 2015:0529 och FTN 2020-0020	Genomförande	Ersättningsinv.	111,1	111,2	44,4	18,0	46,0	21,4									
Nyinvesteringar < 100mkr				6,5	5,0	3,6		1,2										
Ersättningsinvesteringar < 100mkr				176,8	140,0	4,9	36,0	4,5	35,1	36,7	36,7	20,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0

Bilaga 6: Investeringar fastigheter och service 2021-2030

Region Stockholm

Mkr	Dnr	Status	Ny- /ersättnings-investering	Total investeringsutgift: Förslag till ny total utgift	Total investeringsutgift: Fastställd total utgift enligt budget 2020	Total investeringsutgift: Ackumulerad förbrukning tom 2019-12-31	Investeringsutgifter: Budget 2020	Prognos 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030
1. Fastighets- och servicenämnden																		
Summa investeringar Fastighets- och servicenämnden				**9 942,9**	**10 382,5**	**2 189,7**	**2 586,5**	**2 136,6**	**2 331,8**	**2 680,1**	**3 105,0**	**2 242,3**	**1 289,4**	**1 111,6**	**1 035,0**	**1 021,0**	**981,7**	**1 061,6**
varav fastighetsägarinitierade investeringar Landstingsfastigheter Stockholm							*868*	*868*	*700,0*	*700,0*	*700,0*	*700,0*	*700,0*	*700,0*	*650,0*	*650,0*	*650,0*	*650,0*
varav hyrestgästinitierade investeringar Landstingsfastigheter Stockholm				*8 458,6*	*8682,2*	*1 660,1*	*1319*	*795,5*	*1 203,3*	*1732,5*	*2084,1*	*1258,8*	*358,7*	*100,0*	*100,0*	*100,0*	*100,0*	*100,0*
varav NKS fastighetsinvesteringar				*800,0*	*832,1*	*52,3*	*60,7*	*60,7*	*60,0*	*57,0*	*55,0*	*53,0*	*53,0*	*55,0*	*55,0*	*55,0*	*55,0*	*55,0*
varav strategiska utrustningsinvesteringar hälso- och sjukvård				*684,3*	*722,0*	*477,3*	*82,3*	*194*	*13,0*									
varav investeringar serviceförvaltningen (samlokalisering, Berga, övrigt)					*146,2*		*74,8*	*36,7*	*111,6*	*1,0*	*1,0*	*1,0*	*1,0*					
varav it-investeringar serviceförvaltningen							*181,7*	*181,7*	*243,9*	*189,6*	*264,9*	*229,5*	*176,7*	*256,6*	*230,0*	*216,0*	*176,7*	*256,6*
Beslutade investeringar fastighets- och servicenämnden				6 575,7	7 115,3	2 180,7	2 281,5	2 084,1	1 904,7	1 876,2	2 074,0	1 369,4	1 046,5	1 111,6	1 035,0	1 021,0	981,7	1 061,6
Planerade investeringar fastighets- och servicenämnden				3 367,2	3 267,2	9,0	305,0	52,5	427,1	803,9	1 031,0	872,9	242,9					
Nyinvesteringar fastighets- och servicenämnden				6 625,7	6 805,2	2 117,9	837,6	806,8	642,4	794,4	1 171,7	650,5	228,5	77,5	77,5	77,5	77,5	77,5
Ersättningsinvesteringar fastighets- och servicenämnden				3 317,2	3 577,3	71,8	1 748,9	1 329,8	1 689,4	1 885,7	1 933,3	1 591,9	1 060,9	1 034,1	957,5	943,5	904,2	984,1
1.1. Beslutade investeringar Fastighets- och servicenämnden																		
1.1.1 Genomförandebeslut Fastighets- och servicenämnden				***6 575,7***	***7 115,3***	***2 180,7***	***2 281,5***	***2 084,1***	***1 904,7***	***1 876,2***	***2 074,0***	***1 369,4***	***1 046,5***	***1 111,6***	***1 035,0***	***1 021,0***	***981,7***	***1 061,6***
LFS St Göran vårdavdelningar och behandling inkl tekn uppr	RS 2019-0829	Genomförande	Nyinvestering	2 537,0	2 537,0	1 552,8	425,0	380,0	274,0	156,0	174,2							
LFS HS - Anpassning 2 avd/år Framtida Vårdutbud, etapp 2	LS 2018-1076	Genomförande	Ersättningsinv.	236,3	422,5	6,2	148,0	38,3	65,9	59,3	41,4	27,9						
LFS HS-ombyggnad mottagning, 2 per år Framtida Vårdutbud, etapp 2	LS 2018-1078	Genomförande	Ersättningsinv.	133,5	265,5	0,7	65,0	27,1	25,9	36,9	11,3	16,1	15,8					
LFS SÖS – By 07, 52 plan -1 – Neonatal	FSN 2019-0106	Genomförande	Ersättningsinv.	150,0	150,0	19,8	90,0	42,8	76,0	11,4								
LFS HS Ny- och ombyggnad av akutmottagning	LS 1309-1067	Genomförande	Ersättningsinv.	180,2	190,0	16,1	62,0	41,3	72,0	65,0	17,2							
LFS DS - Ny vårdbyggnad, by 61	RS 2020-0267	Genomförande	Nyinvestering	1 854,4	1 850,0	55,5	124,0	113,5	234,4	500,0	709,0	242,0						
LFS Hyresgästinitierade investeringar < 100 mkr			Ersättningsinv.				100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
LFS Fastighetsinitierade investeringar < 100 mkr			Ersättningsinv.				868,0	868,0	700,0	700,0	700,0	700,0	700,0	700,0	650,0	650,0	650,0	650,0
NKS Hyresgästanpassningar <100 mkr		Genomförande	Nyinvestering	800,0	800,0	32,3	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0
NKS Ersättningsinvesteringar < 100 mkr		Genomförande	Ersättningsinv.		32,1	20,0	10,7	10,7	10,0	7,0	5,0	3,0	3,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0
SU Utrustning till Ny- och ombyggnation av operation (CHOPIN), K Huddinge		Överlämnande	Nyinvestering	684,3	722,0	477,3	82,3	194,0	13,0									
SF Nyinvesteringar <100 mkr - IT		Genomförande	Nyinvestering				31,5	31,5	31,5	28,5	27,5	27,5	27,5	27,5	27,5	27,5	27,5	27,5
SF Nyinvesteringar <100 mkr - Berga naturbruksgymnasium		Genomförande	Nyinvestering				5,3	5,3	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0					
SF Nyinvesteringar <100 mkr - Samlokalisering		Genomförande	Nyinvestering		146,2		69,5	31,4	38,5									
SF Ersättningsinvesteringar <100 mkr - IT		Genomförande	Ersättningsinv.				150,2	150,2	212,4	161,1	237,4	202,0	149,2	229,1	202,5	188,5	149,2	229,1
1.2 Planerade investeringar Fastighets- och servicenämnden																		
1.2.1 Planeringsbeslut Fastighets- och servicenämnden				***1 050,0***	***1 050,0***	***9,0***	***166,0***	***23,1***	***172,1***	***162,0***	***265,0***	***398,0***	***92,9***					
LFS SÖS-Modernisering av vårdplatser etapp 1 och 2	LS 2016-0556	Planering	Ersättningsinv.	800,0	800,0	5,1	106,0	7,0	10,0	72,0	215,0	398,0	92,9					
LFS HS Upprustning av försörjningsbyggnad	LS 2018-1079	Planering	Ersättningsinv.	250,0	250,0	3,9	60,0	16,1	90,0	90,0	50,0							
SF Ersättningsinvesteringar <100 mkr		Planering	Ersättningsinv.						72,1									
1.2.2 Inriktningssbeslut Fastighets- och servicenämnden				***2 007,2***	***2 007,2***		***110,0***	***16,1***	***180,0***	***550,9***	***680,0***	***430,2***	***150,0***					
Helix etapp 2	LS 2018-1080	Inriktning	Nyinvestering	750,0	750,0		50,0	1,1		58,9	210,0	330,0	150,0					
LFS KUL patologi och cytologi till NKS (fd "Anpassning Radiumhemmet")	LS 2017-0452	Inriktning	Ersättningsinv.	100,0	100,0		50,0	5,0	50,0	45,0								
LFS Löwenströmska sjh, By 02 Ombyggnad, evakuering, teknisk upprustning	LS 1403-0399	Inriktning	Ersättningsinv.	657,2	657,2		5,0	5,0	30,0	252,0	270,0	100,2						
LFS SÖS Ny reservkraft	RS 2019-1058	Inriktning	Ersättningsinv.	500,0	500,0		5,0	5,0	100,0	195,0	200,0							
1.2.3 Objekt för kommande budgetperioder Fastighets- och servicenämnden				***310,0***	***210,0***		***29,0***	***13,3***	***75,0***	***91,0***	***86,0***	***44,7***						
LFS Rosenlunds sjh - By 09 - Vertikalt stambyte	-	-	Ersättningsinv.	110,0	110,0		29,0	10,0	25,0	25,0	25,0	25,0						
LFS Södertälje sjukhus - Teknisk upprustning - By18	-	-	Ersättningsinv.	100,0	100,0			0,3	5,0	25,0	50,0	19,7						
LFS Dalen-Tekn upprustning	-	-	Ersättningsinv.	100,0				3,0	45,0	41,0	11,0							

Bilaga 6: Investeringar fastigheter och service 2021-2030

Region Stockholm

Mkr	Dnr	Status	Ny- /ersättnings-investering	Total investeringsutgift			Investeringsutgifter											
				Förslag till ny total utgift	Fastställd total utgift enligt budget 2020	Ackumulerad förbrukning tom 2019-12-31	Budget 2020	Prognos 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030
2. Locum AB																		
Summa investeringar Locum AB							**4,5**		**4,5**	**4,5**	**4,5**	**4,5**	**4,5**	**4,5**	**4,5**	**4,5**	**4,5**	**4,5**
Investeringsobjekt > 100mkr																		
Nyinvesteringar < 100mkr																		
Ersättningsinvesteringar < 100mkr							4,5		4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5

Bilaga 6: Investeringar övrig verksamhet 2021-2030

Region Stockholm

Mkr	Dnr	Status	Ny-/ersättnings-investering	Total investeringsutgift: Förslag till ny total utgift	Total investeringsutgift: Fastställd total utgift enligt budget 2020	Total investeringsutgift: Ackumulerad förbrukning tom 2019-12-31	Investeringsutgifter: Budget 2020	Prognos 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030
1. Övrig verksamhet																		
Summa investeringar övrig verksamhet				**1 200,0**	**1 200,0**		**105,3**		**90,9**	**189,7**	**247,6**	**372,1**	**373,1**	**10,1**	**10,1**	**10,1**	**15,8**	**10,1**
varav informationssystem inom hälso- och sjukvården				*1 200,0*	*1 200,0*		*70,0*		*70,0*	*168,0*	*237,0*	*362,0*	*363,0*					
Nyinvesteringar Övrig verksamhet							70,0		70,0	168,0	237,0	362,0	363,0					
Ersättningsinvesteringar Övrig verksamhet							35,3		20,9	21,7	10,6	10,1	10,1	10,1	10,1	10,1	15,8	10,1
1.1 Regionstyrelsen																		
Summa investeringar Regionstyrelsen				**1 200,0**	**1 200,0**		**99,7**		**88,8**	**187,6**	**246,4**	**371,4**	**372,4**	**9,4**	**9,4**	**9,4**	**15,1**	**9,4**
Informationssystem inom hälso- och sjukvården		Genomförande	Nyinvestering	1 200,0	1 200,0		70,0		70,0	168,0	237,0	362,0	363,0					
Nyinvesteringar < 100 mkr																		
Ersättningsinvesteringar < 100 mkr							29,7		18,8	19,6	9,4	9,4	9,4	9,4	9,4	9,4	15,1	9,4
1.2 Kulturnämnden																		
Summa investeringar Kulturnämnden							**5,6**		**1,9**	**1,9**	**1,0**	**0,5**	**0,5**	**0,5**	**0,5**	**0,5**	**0,5**	**0,5**
Investeringsobjekt > 100 mkr																		
Nyinvesteringar < 100 mkr																		
Ersättningsinvesteringar < 100 mkr							5,6		1,9	1,9	1,0	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
1.3 Revisionskollegiet																		
Summa investeringar Revisionskollegiet									**0,2**	**0,2**	**0,2**	**0,2**	**0,2**	**0,2**	**0,2**	**0,2**	**0,2**	**0,2**
Investeringsobjekt > 100 mkr																		
Nyinvesteringar < 100 mkr																		
Ersättningsinvesteringar < 100 mkr									0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
1.4 AB SLL Internfinans																		
Summa investeringar AB SLL Internfinans																		
Investeringsobjekt > 100 mkr																		
Nyinvesteringar < 100 mkr																		
Ersättningsinvesteringar < 100 mkr																		

Bilaga 7: Taxor och avgifter

Förändrade avgifter

Nedan redogörs för förändringar av avgifter i denna budget.

Höjd patientavgift

Beslut: Patientavgiften för besök hos läkare på specialistmottagning höjs från den 1 januari 2021 till 400 kronor och avgiften för besök efter remiss från husläkarmottagning höjs till 200 kronor.

Motivering: Höjningen är nödvändig för att finansiera utvecklingen av hälso- och sjukvården inom Region Stockholm.

Avgifter för hjälpmedel

Beslut: Hjälpmedelsavgifter för eldrivna rullstolar, inlägg/fotbäddar samt arm- och benträna re införs från och med den 1 januari 2021. Samtidigt avskaffas högkostnadsskyddet för tekniska hjälpmedel.

Motivering: Förändringarna görs för att begränsa kostnadsutvecklingen inom hjälpmedelsområdet. Det är i sin tur en del i arbetet med att anpassa hälso- och sjukvården till rådande ekonomiska förutsättningar och nå en ekonomi i balans.

Höjd prislista för vuxentandvård

Beslut: Prislistan för vuxentandvård höjs med 2,5 procent från och med den 1 januari 2021.

Motivering: Folktandvården Stockholms län AB har i sitt budgetunderlag hemställt om att höja prislistan för vuxentandvård med 2,5 procent från och med den 1 januari 2021. En prishöjning med 2,5 procent ger bolaget bättre ekonomiska förutsättningar att bedriva verksamheten och samtidigt klara regionfullmäktiges resultatkrav för bolaget.

Höjd SL-taxa

Beslut: SL-taxan för ett månadskort höjs till 950 kronor för vuxna och till 640 kronor för pensionär, ungdom och student. Enkelbiljett köpt med reskassa inklusive kontaktlöst kostar 38 kronor för vuxna och 25 kronor för pensionär, ungdom och student. Engångskort och biljett köpt hos konduktör kostar 51 kronor för vuxna och 34 kronor för pensionär, ungdom och student.

Motivering: SL-taxan har de senaste åren höjts kontinuerligt med syftet att finansiera utbyggnaden av kollektivtrafiken. Höjningen är nödvändig för att

finansiera både den fortsatta utbyggnaden av kollektivtrafiken och ett ökat utbud av kollektivtrafik inom Region Stockholm.

Höjd taxa för resor med Waxholms Ångfartygs AB (WÅAB)
Beslut: För att finansiera driften av kollektivtrafik på vatten höjs taxan för resa med Waxholms Ångfartygs AB. Höjningen harmonierar med höjningen för SL-taxan och innebär att kostnaden för en 30-dagarsbiljett uppgår till 950 kronor för vuxna och 640 kronor för pensionär, ungdom och student. Kostnaden för ett Ö-kort blir oförändrad 600 kronor per år.

Motivering: Kostnader för resor med kollektivtrafik på vatten finansieras delvis via biljettintäkter. Höjningen är nödvändig för att finansiera driften av kollektivtrafik på vatten.

Höjd taxa inom färdtjänsten
Beslut: För att finansiera ökade kostnader för den särskilda kollektivtrafiken höjs högkostnadsskyddet till samma nivå som för SL-taxan. Det innebär att högkostnadsskyddet för vuxna uppgår till 950 kronor för vuxna och 640 kronor för pensionär, ungdom och student. Pris per resa uppgår till 84 kronor och minimiavgift för en bil på gatan till 61 kronor.

Motivering: Kostnaderna för särskild kollektivtrafik finansieras delvis via avgifter. Höjningen är nödvändig för att finansiera kostnader för särskild kollektivtrafik.

Taxor och avgifter år 2021

Hälso- och sjukvård

Nedan redovisas en sammanställning av taxor och avgifter för hälso- och sjukvård i regionen. Ett fullständigt regelverk finns i Avgiftshandboken – Regelverk för patientavgifter och i Sjukresehandboken på Vårdgivarguiden. Regelverket grundar sig på tidigare beslut i fullmäktige.

Öppenvård

Barn och ungdom under 18 år

	Avgift
Besök inom primärvård och öppen specialistvård	0 kr
Telefonrecept	0 kr
Besök på sjukhusens akutmottagningar	120 kr
Besök på röntgen samt fysiologi- och neurofysiologilaboratorium på sjukhusens akutmottagningar	0 kr

Personer 85 år eller äldre

Personer 85 år och äldre betalar ingen avgift för öppenvård som ingår i högkostnadsskyddet för öppen hälso- och sjukvård.

Personer 18–84 år – läkarbesök

	Avgift
Besök hos läkare på vårdcentral/husläkarmottagning	200 kr
Besök hos läkare på geriatrisk mottagning	200 kr
Besök hos läkare på specialistmottagning (inkl. psykiatrisk mottagning)	400 kr
Första besök på specialistmottagning med remiss från husläkarmottagning eller privat specialist i allmänmedicin som arbetar enligt lagen 1993:1651 om läkarvårdsersättning	200 kr
Första besök på geriatrisk mottagning med remiss från husläkarmottagning eller privat specialist i allmänmedicin som arbetar enligt lagen 1993:1651 om läkarvårdsersättning.	0 kr
Hembesök av läkare. Tilläggsavgift utöver gällande taxa (Gäller ej patient i hemsjukvård eller särskilt boende. Gäller inte heller vid hembesök av jourläkare, s.k. jourläkarbil.)	100 kr

Personer 18–84 år – besök på akutmottagning

	Avgift
Husläkarjour och närakut	200 kr
Besök på akutsjukhusens akutmottagningar/specialistakut	400 kr
Planerat återbesök hos läkare på akutsjukhusens akutmottagningar/specialistakut i samma ärende	350 kr
Planerat återbesök för sjukvårdande behandling på akutsjukhusens akutmottagningar/specialistakut i samma ärende	100 kr
Direkthänvisning	0 kr

Personer 18–84 år– sjukvårdande behandling

	Avgift
Besök hos fysioterapeut, arbetsterapeut, dietist, kiropraktor eller naprapat	200 kr
Besök hos t.ex. sjuksköterska, distriktssköterska, kurator, audionom, logoped psykolog, på syncentral eller vid medicinsk fotsjukvård	100 kr

Personer 18–84 år –distanskontakt

	Avgift
Distanskontakt genom överföring av ljud och bild i kombination (Gäller då kontakten är av sådan omfattning att den ersätter ett mottagningsbesök)	Samma som för mottagningsbesök
KBT-behandling via internet (Gäller per genomförd behandlingsvecka)	100 kr
Telefonkontakt (gäller alla typer av telefonkontakter)	0 kr

Personer 18–84 år – övriga avgifter

	Avgift
Besök på röntgen, fys- och neurofyslab samt viss endoskopi (gastroskopi och koloskopi)	200 kr
Besök i dagsjukvård (dagkirurgi, dagmedicin och övrig dagsjukvård)	350 kr
Besök hos hjälpmedelskonsulent eller tekniker (utan medverkan av förskrivare) på hjälpmedelscentralen KommSyn Stockholm vid inträning och utbildning av hjälpmedel eller egenansvarsprodukter	100 kr
Förskrivning av inkontinenshjälpmedel (per 12-månaders period)	200 kr
Eldriven rullstol (årlig avgift per rullstol)	500 kr
Inlägg/fotbäddar (per inlägg)	150 kr
Specialanpassad inlägg/fotbäddar (per inlägg)	300 kr
Arm- och bentränare (månatlig kostnad per tränare)	100 kr

Avgiftsfria besök

Utöver nedanstående typer av besök är vissa patientgrupper avgiftsbefriade enligt lag, förordning eller särskilt beslut i fullmäktige.

	Avgift
Besök inom barnhälsovård/mödrahälsovård	0 kr
Besök vid mottagning för våldtagna	0 kr
Besök vid mottagning för tortyrskadade	0 kr
Besök vid öppenvårdsmottagning för hemlösa	0 kr
Besök vid sprutbytesmottagning	0 kr
Besök på habiliteringsmottagning (patient med livslång funktionsnedsättning)	0 kr
Besök på MRSA-mottagning	0 kr
Besök på regionens rättspsykiatriska öppenvårdsmottagning i Huddinge	0 kr
Besök inom öppen psykiatrisk tvångsvård (person som vårdas enligt lag om psykiatrisk tvångsvård och lag om rättspsykiatrisk vård)	0 kr
Hembesök av vårdgivare som utför insatser för patienter som omfattas av hemsjukvård	0 kr
Hembesök av distriktssköterska, husläkare eller geriatriker för patienter i särskilt boende	0 kr
Hemrehabilitering (gäller oavsett vilken yrkeskategori som patienten träffar)	0 kr
Rådgivning om preventivmedel och abortfrågor (oavsett vårdgivare eller personalkategori)	0 kr
Anhörigsamtal (de två första samtalen efter dödsfall av närstående)	0 kr
Mammografiscreening (riktad hälsokontroll)	0 kr
Bukaortascreening (riktad hälsokontroll)	0 kr
Gynekologisk screening (riktad hälsokontroll)	0 kr
Jourläkarbesök (s.k. jourläkarbil)	0 kr

Slutenvård

Avgiften för slutenvård för personer över 18 år följer den vid var tid högsta avgift som följer av 17 kap, 2§, hälso- och sjukvårdslagen.

	Avgift
Barn och ungdom under 18 år	0 kr
Personer över 18 år	100 kr
Personer under 40 år med hel aktivitetsersättning/sjukersättning. Gäller de 30 första vårddagarna i varje vårdtillfälle	50 kr
Person som vårdas enligt lag om psykiatrisk tvångsvård (LPT) och lag om rättspsykiatrisk vård (LRV)	0 kr

Smittskyddsvård

Rätt till kostnadsfrihet enligt smittskyddslagen (2004:168) 7 kap. 1 § (läkemedel) och 2 § (undersökning, vård och behandling) har

- den som är bosatt i Sverige enligt 5 kap. socialförsäkringsbalken
- den som har rätt till förmåner utan att vara bosatt här enligt vad som följer av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 av den 29 april om samordning av de sociala trygghetssystemen (personen ska kunna uppvisa giltigt EU-kort eller intyg som visar att personen har rätt till vård i Sverige)
- utländska sjömän när det gäller undersökning, vård, behandling och läkemedel vid gonorré, klamydia och syfilis enligt en internationell överenskommelse om vissa lättnader för sjömän vid behandling för könssjukdom från den 1 december 1924

- asylsökande och den som vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd.

Personer som tillfälligt vistas i Sverige och som inte omfattas av ovanstående kostnadsfrihet har rätt till kostnadsfri

- provtagning, vård och behandling av covid-19 på samma sätt som folkbokförda (gäller så länge covid-19 klassas som en allmänfarlig sjukdom),
- läkemedel samt undersökning (inkl. provtagning, vård och behandling), som ges enligt 7:1 samt 7:2 smittskyddslagen gällande STI-sjukdomarna klamydia, gonorré, syfilis och tuberkulos.
- undersökning (inkl. provtagning) av hiv samt hepatit B och C.

Vård och behandling av hiv, hepatit B och C ska inte ges kostnadsfritt generellt efter positivt test. Behandlande läkare tar medicinsk ställning till kostnadsfri vård och behandling i det enskilda fallet.

Övriga avgifter

Administrativa avgifter

Påminnelse- och kravavgift tas ut i enlighet med förordning (1981:1057) om ersättning för inkassokostnader med mera
Avgift för journalkopior tas ut enligt samma principer som när någon begär en kopia av en offentlig handling i Region Stockholm

Uteblivandeavgift

Uteblivandeavgift tas ut när en patient uteblir från ett planerat besök i öppen vård eller en planerad operation i sluten vård utan att lämna återbud inom givna tidsgränser.

	Avgift
Planerade besök i öppen vård (tidsgräns för återbud 24 timmar)	400 kr
Planerade operationer i sluten vård (tidsgräns för återbud 72 timmar)	400 kr

Avgift tas ut även om besöket eller vårdtillfället hade varit kostnadsfritt för patienten, till exempel för barn och ungdomar under 18 år.

Gällande undantag då uteblivandeavgift inte ska debiteras återfinns i Regelverk för patientavgifter.

Sjukresor

Färdsätt	**Egenavgift**
Taxi, rullstolstaxi (max. avgift)	140 kr
Egen bil	50 kr
Tåg/flyg	140 kr
Egen båt	50 kr
Anslutningsresa	50 kr

Högkostnadsskydd

Högkostnadsskyddet för besök i öppen hälso- och sjukvård följer i Region Stockholm det vid var tid gällande maxbelopp som framgår av 17 kap, 6§, hälso- och sjukvårdslagen.

	Avgift
Högkostnadsskydd för sjukresor, per 12-mån period (färdtjänst ingår ej)	1 400 kr
Högkostnadsskydd för besök i öppen hälso- och sjukvård	1 150 kr

Avgift för subventionerade preventivmedel

För ungdomar under 21 år är p-piller som omfattas av läkemedelsförmånerna samt hormonspiral, p-stav, p-plåster och p-ring kostnadsfria. För ungdomar från 21 år till dagen innan de fyller 26 år är egenavgiften för preventivmedel som omfattas av förmånen 100 kr för 12 månaders förskrivning och för 3 månaders förskrivning 30 kr.

Egenavgift för omskärelse av pojkar på icke-medicinska grunder

Omskärelse av pojkar på icke-medicinska grunder regleras i lag (2001:499) om omskärelse av pojkar och omfattas inte av bestämmelse om patientavgifter eller högkostnadsskydd. Region Stockholm subventionerar dock omskärelse på icke-medicinska grunder och för varje ingrepp betalar familjen 1 500 kr i egenavgift.

Kollektivtrafik

AB Storstockholms Lokaltrafik, SL

	Vuxna	Pensionär, ungdom, student
30-dagarsbiljett	950 kr	640 kr
Enkelbiljett köpt med reskassa inkl. kontaktlöst	38 kr	25 kr
Engångskort och biljett köpt hos konduktör	51 kr	34 kr
Avgift SL Accesskort (oförändrad)	20 kr	20 kr

Waxholms Ångfartygs AB

	Vuxna	Pensionär, ungdom, student
30-dagarsbiljett	950 kr	640 kr
Ö-kort (avgift per kort och år)	600 kr	600 kr

Färdtjänst

	Vuxna	Pensionär, ungdom, student
Färdtjänstresor med taxi och rullstolstaxi:		
Pris per resa (en resa = 30 km)	84 kr	84 kr
Minimiavgift -bil på gatan	61 kr	61 kr
Högkostnadsskydd per månad	950 kr	640 kr

Övrigt

Avgifter för kopia av allmän handling

Avgiftsreglerna ska tillämpas av regionens samtliga verksamheter. För bolag och de ekonomiska föreningar och stiftelser där Region Stockholm utövar ett rättsligt bestämmande inflytande ska styrelsen fatta beslut om avgiftsreglerna.

Avgifter för kopia på papper

Gäller även utskrifter av digitala handlingar och mikrofilmade handlingar samt kopior som översänds via fax. En sökande kan inte slippa betala avgift genom att dela upp sin beställning på två eller fler tillfällen. Dubbelsidig kopiering räknas som två sidor.

	Avgift
Sida 1–9	0 kr
Sida 10	50 kr
För varje sida från den 11: e kopian	2 kr per sida
Kopia av egen eller eget barns patientjournal	Maxavgift på 300 kr
Vidimering av papperskopia	0 kr

Avgifter för digital kopia

Verksamheten kan välja om kopian ska lämnas ut på papper eller digitalt. En digital handling behöver inte lämnas ut i annan form än utskrift. När det är lämpligt och praktiskt ska myndigheten lämna ut digitala handlingar i digital form.

	Avgift
Digitalisering av pappershandling	Samma avgift som kopia på papper
Digital kopia via e-post	0 kr
Digital kopia på databärare (t.ex. USB)	Avgift motsvarande myndighetens kostnad för databärare

Avgifter för kopia när extern part anlitas för kopiering

Myndigheten kan välja om handlingar i större format eller med krav på viss kvalitet enbart ska lämnas ut på plats hos myndigheten eller om extern part ska anlitas för kopiering.

	Avgift
Kopia av kartor, ritningar i större format och bilder	Avgift motsvarande extern parts priser

Avgift för rekommenderad post och postförskott

När myndigheten skickar kopior av patientjournaler och andra allmänna handlingar som omfattas av sekretess ska avgift för rekommenderad post och i förekommande fall postförskott tas ut.

	Avgift
Rekommenderad post och postförskott	Avgift motsvarande myndighetens kostnad för rekommenderad post och postförskott

Avgiftsfria kopior

Enligt lag har myndigheter utanför Region Stockholm och i vissa fall privatpersoner rätt att begära ut kopior utan avgift. Myndigheter och privatpersoner ska i de fallen hänvisa till aktuell lagstiftning.

Kopia av allmän handling lämnas även ut utan avgift

- mellan myndigheter inom Region Stockholm inklusive aktiebolag, handelsbolag, ekonomiska föreningar och stiftelser, där regionen utövar ett rättsligt bestämmande inflytande
- till övriga vårdgivare i Sverige i direkt anslutning till pågående vård av en patient
- till Landstingens ömsesidiga försäkringsbolag, Löf.

Myndigheten har möjlighet att besluta om undantag från avgiftsreglerna om det finns särskilda skäl i enskilda utlämningsärenden.

Bilaga 8: Plan för utrullning av kategoriansvar

Kategori	Ansvarig Nämnd	Planerad uppstart
Finansiella tjänster	Regionstyrelsen	2020-05-06
IT-Teknisk plattform	Regionstyrelsen	2020-05-06
Resor	Fastighets- och servicenämnden	2020-05-06
Kommunikation	Regionstyrelsen	2020-11-01
Konsulttjänster	Regionstyrelsen	2020-11-01
Human resources	Regionstyrelsen	2020-11-01
Kontor	Fastighets- och servicenämnden	2020-05-06
Lokalvård	Fastighets- och servicenämnden	2020-05-06
Outsourcing facility management	Fastighets- och servicenämnden	2020-05-06
Byggservice och underhållstjänster	Fastighets- och servicenämnden	2020-11-01
Flyttjänster	Fastighets- och servicenämnden	2020-11-01
Markskötsel	Fastighets- och servicenämnden	2020-11-01
Möbler	Fastighets- och servicenämnden	2020-11-01
Post	Fastighets- och servicenämnden	2020-11-01
Övrigt facility management	Fastighets- och servicenämnden	2020-11-01
Dosdispensering	Hälso- och sjukvårdsnämnden	2020-11-01
Läkemedel	Hälso- och sjukvårdsnämnden	2020-11-01
Läkemedelsförsörjning sjukhus	Hälso- och sjukvårdsnämnden	2020-11-01
Medicinsk gas och tillbehör	Hälso- och sjukvårdsnämnden	2020-11-01
Övriga läkemedelsrelaterade tjänster	Hälso- och sjukvårdsnämnden	2020-11-01
Bevakning, säkerhet och värdetransporter	Trafiknämnden	2020-11-01
Energi	Trafiknämnden	2020-05-06
Fleet management	Stockholms läns sjukvårdsområde	2021-01-01
Personbilar	Stockholms läns sjukvårdsområde	2021-01-01

Bilaga 9: Ärenden som behandlas i samband med Budget 2021 för Region Stockholm

I denna bilaga beskrivs och motiveras följande ärenden som behandlas i samband med ärende RS 2020-0469, Budget 2021 för Region Stockholm:

Investeringar

- Genomförandebeslut avseende lågfrekvent underhåll av pendeltågsfordon X60, X60A och X60B åren 2021–2026 (RS 2019-1069)
- Genomförandebeslut byggnad 61 Danderyds sjukhus (RS 2020-0267)
- Förnyat genomförandebeslut bussterminal Slussen (RS 2020-0720)
- Delning av investeringsobjekt Anpassning trafikstyrningssystem befintlig tunnelbana samt genomförandebeslut avseende Livstidsförlängning av gröna linjens trafikstyrningssystem (RS 2020-0721)
- Förnyat genomförandebeslut Program Roslagsbanans utbyggnad (RS 2020-0722)

Övriga ärenden

- Effektiv administration i Region Stockholm (RS 2020-0623)
- Förbättring av det akuta omhändertagandet inom hälso- och sjukvården i Region Stockholm (RS 2020-0626)
- Framtida organisation för vård till utländska patienter och för förvaltning av Tobiasregistret (RS 2020-0622)
- Förslag till åtgärder för att dämpa kostnadsutvecklingen inom hjälpmedelsområdet (RS 2020-0714)
- Aleris Healthcare AB köper Proliva AB (RS 2020-0349)
- Fusion av Älvsjö AB (RS 2020-0719)
- Plan för verksamhet och ekonomi 2021 samt plan för ekonomi 2022-2023 (2020-0347)

Styrande dokument

- Reglemente för regionstyrelsen och övriga nämnder (RS 2019-1079)
- Ägarpolicy och bolagsstyrningsprinciper (RS 2019-0421)
- Policy för god ekonomisk hushållning (RS 2020-0449)
- Medarbetarpolicy (RS 2019-1060)
- Riktlinjer kränkande särbehandling (RS 2019-0446)
- Policy och riktlinjer för bidrag till organisationer i Stockholms län (2019-1194)
- Strategi för suicidprevention (RS 2020-0456)
- Hjälpmedelspolicy (LS 0205-0220)
- Handlingsplan för eHälsa och informationsförsörjning (LS 2015-0081)
- Ägardirektiv om priser för vuxentandvård (LS 0411-2126)

Motioner

- Motion 2019:17 av Henrik Åkerlund (SD) och Helen Schoultz (SD) om ett förebyggande kontrollsystem av yrkeslegitimationer bland vårdpersonal inom Region (RS 2019-0430)
- Motion 2019:45 av Robert Johansson (S) och Jens Sjöström (S) om el-sparkcyklarnas påverkan på trafikmönster och klimatet (RS 2019-0908)
- Motion 2019:49 av Stellan Hamrin (V) om skogen som kolsänka (RS 2019-0912)
- Motion 2019:55 av Stellan Hamrin (V) om havsnivån (RS 2019-0997)
- Motion 2019:56 av Jonas Lindberg (V) om att införa betald specialistutbildning för fysioterapeuter (RS2019-0998)
- Motion 2019:59 av Henrik Åkerlund (SD) och Gabriel Kroon (SD) om obligatorisk registerkontroll av arbetssökande inom Hälso- och sjukvården i Region Stockholm (RS 2019-1001)
- Motion 2019:67 av Anna Sehlin (V) om att införa klimatväxling för resor i Region Stockholm (RS 2019-1172)
- Motion 2019:71 av Roland Johansson (SD) om effektiviserat bonussystem som gynnar förare inom färdtjänsten (RS 2019-1176)
- Motion 2019:72 av Roland Johansson (SD) om bättre uppföljning av utbildningsinsatser inom färdtjänsten (RS 2019-1177)
- Motion 2019:73 av Roland Johansson (SD) om trafiksäkerhetspolicy för färdtjänstnämnden (RS 2019-1178)
- Motion 2019:74 av Roland Johansson (SD) om utökning av ledsagartjänsten inom färdtjänsten (RS 2019-1179)
- Motion 2019:75 av Roland Johansson (SD) om att Region Stockholm ska verka för en befrielse från trängselavgifter vid samhällsbetalda uppdrag (RS 2019-1180)
- Motion 2019:77 av Gabriel Kroon m.fl. (SD) om hårdare tag mot överträdare i kollektivtrafiken (RS 2019-1182)
- Motion 2019:78 av Msciwoj Swigon (SD) och Leonid Yurkovskiy (SD) om besparingar inom regionens tidningsannonsering (RS 2019-1183)
- Motion 2019:79 av Britt-Marie Canhasi m.fl. (SD) om införande av säkerhetsklassade vårdplatser inom akutsjukvården (RS 2019-1184)

Beslut i respektive ärende motiveras nedan. Ytterligare beslutsunderlag, det vill säga tjänsteutlåtanden och remissammanställningar, finns att tillgå i diariet.

Investeringar

Genomförandebeslut avseende lågfrekvent underhåll av pendeltågsfordon X60, X60A och X60B åren 2021–2026 (RS 2019-1069)

Lågfrekvent underhåll är djupgående tekniska översyner av fordon som utförs mer sällan än det löpande underhållet, enligt i förväg bestämda underhållsintervall. Det lågfrekventa underhållet är föreskrivet av Transportsstyrelsen och utan det anses fordonen inte som säkra och får inte användas i trafik. Investeringen är följaktligen nödvändig för att Region Stockholm ska ges fortsatta trafiktillstånd och kunna bedriva pendeltågstrafik.

Det lågfrekventa underhåll som avses i detta ärende ska enligt gällande trafikavtal för perioden januari 2021 till december 2026 utföras av nuvarande trafikutövare (MTR). Enligt redovisningsreglerna för större koncerner och bolag, de så kallade K3, betraktas lågfrekvent underhåll som en investering och kostnadsföringen sker därmed genom avskrivningar på investeringen.

Genomförandebeslut byggnad 61 Danderyds sjukhus (RS 2020-0267)

En ny vårdbyggnad, byggnad 61, uppförs vid Danderyd sjukhus och ingår som en del av den långsiktiga planen på modernisering av vårdavdelningar vid Danderyds sjukhus. Den nya vårdbyggnaden ersätter lokaler för mottagningsverksamheter i byggnad 22 samt vårdplatser belägna i byggnad 19/20. Ombyggnation och teknisk upprustning av befintliga lokaler i byggnad 22 och byggnad 19/20, har i tidigare utredningar bedömts som mindre lämpliga då byggnadernas status och grundstruktur inte ger förutsättning för att myndighets- och lagkrav för verksamheten ska kunna uppfyllas. Den nya vårdbyggnaden placeras väster om den nyligen färdigställda behandlingsbyggnaden 52 och kommer att inrymma minst 164 vårdplatser samt mottagningsverksamheter och integrerad helikopterflygplats på taket.

Den totala investeringsutgiften beräknas uppgå till 2 106,4 miljoner kronor, varav 1 854,4 miljoner kronor avser fastighetsinvestering och 252 miljoner kronor avser investeringar i medicinteknisk utrustning, informations- och kommunikationsteknik samt övrig utrustning och inredning. Detta genomförandebeslut omfattar fastighetsinvesteringen i ny vårdbyggnad. Genomförandebeslut på utrustningsinvesteringen planeras till slutet av 2020 och fattas av styrelsen för Danderyds Sjukhus AB.

Förnyat genomförandebeslut bussterminal Slussen (RS 2020-0720)

Trafiknämnden föreslog den 19 oktober 2020 att regionfullmäktige tar förnyat beslut avseende Bussterminal Slussen till en ny budgetram om 3 435 miljoner kronor inklusive index. Den nya bussterminalen planeras, projekteras och genomförs av Stockholms stad som byggherre, på uppdrag av Region Stockholm. Eftersom Region Stockholm kommer att äga terminalen betraktas den totala utgiften som Region Stockholms investering och ingår i regionkoncernens investeringsplan 2021-2030.

Regionfullmäktige har vid sammanträdet den 20 november 2019 (RS 2019-0829) fastställt total budgetram för Bussterminal Slussen till 2 665 miljoner kronor, varav 2 618 miljoner kronor avsåg investeringsutgift. Under arbetet med bygghandling samt i pågående och kommande produktion har Stockholms stad identifierat fortsatta ökningar i slutkostnadsprognosen. Den utökade budgeten för Bussterminal Slussen uppgår till 3 435 miljoner kronor, varav 47 miljoner kronor avser kostnader för ersättningstrafik och 3 388 miljoner kronor investeringsutgift. Den totala ökningen av utgiften uppgår till 770 miljoner kronor, från 2 618 miljoner kronor till 3 388 miljoner kronor. Medfinansieringen prognostiseras uppgå till 1 807 miljoner kronor.

Delning av investeringsobjekt Anpassning trafikstyrningssystem befintlig tunnelbana samt genomförandebeslut avseende Livstidsförlängning av gröna linjens trafikstyrningssystem (RS 2020-0721)

Trafiknämnden har föreslagit att regionfullmäktige beslutar om delning av investeringsobjekt Anpassning trafikstyrningssystem befintlig tunnelbana i två nya objekt – objekt Anpassning av trafikstyrningssystem befintlig tunnelbana samt objekt Livstidsförlängning av gröna linjens trafikstyrningssystem. Delningen möjliggör en effektiv och ändamålsenlig beredning och styrning av dessa investeringsobjekt.

I samma ärende har trafiknämnden föreslagit genomförande av investeringsobjektet Livstidsförlängning av gröna linjens trafikstyrningssystem. Genomförandebeslut för objektet Livstidsförlängning av gröna linjens trafikstyrningssystem säkerställer nödvändiga investeringar i gröna linjens signalsystem för att bibehålla fortsatt funktionalitet.

Förnyat genomförandebeslut Program Roslagsbanans utbyggnad (RS 2020-0722)

Trafiknämnden har föreslagit att regionfullmäktige tar ett förnyat genomförandebeslut för investeringen i Program Roslagsbanans utbyggnad. År 2016 fattades ett förnyat genomförandebeslut för Program

Roslagsbanans utbyggnad (LS 2016-0526) till en total investeringsutgift om 9 651 miljoner kronor. Vid regionfullmäktiges sammanträde den 23 juni 2020 (RS 2020-0054) fattades ett beslut om teknisk justering för att rätta ekonomisk redovisning av bidrag och total investeringsutgift fastställdes till 9 951 miljoner kronor inklusive index.

Till följd av bland annat förseningar har investeringsutgiften ökat med ytterligare 428 miljoner. Därutöver tillkommer ett behov om 71 miljoner kronor med anledning av försening kopplad till covid-19-pandemin. Totalt avser det förnyade genomförandet en ökning av investeringsutgiften med totalt 499 miljoner kronor och den nya totala investeringsutgiften uppgår därmed till 10 450 miljoner kronor.

Den fördelade riskreserv som låg till grund för det förnyade genomförandebeslutet från år 2016 har inte kunnat täcka utgiftsökningen. Möjliga besparingar har utretts och besparingsåtgärder utan påverkan på effektmålen har genomförts. Trafiknämnden medges rätt att fortsätta genomförandet av Program Roslagsbanans utbyggnad till en total investeringsutgift om 10 450 miljoner kronor inklusive index.

Övriga ärenden

Effektiv administration i Region Stockholm (RS 2020-0623)
I tertialrapporten per den 30 april för Region Stockholm beslutade regionfullmäktige att nämnder och bolag uppdras att senast den 30 september 2020, med beaktande av bland annat lärdomar av nya arbetssätt under pandemin, återkomma med förslag på effektiviseringar inom administration och arbetssätt. I samma ärende uppdrog regionfullmäktige åt regionstyrelsen att, efter samråd med berörda nämnder och bolag, i sitt förslag till budget 2021 återkomma med kostnadssänkande åtgärder på Region Stockholms samlade administration (RS 2019-1041).

Regionstyrelsen har remitterat en promemoria för yttrande till Region Stockholms nämnder och bolag. I remissen ligger att regionstyrelsen vill ha remissinstansernas synpunkter på promemorian samt förslag på effektiviseringar inom administration och arbetssätt i enlighet med uppdraget från tertialrapporten. Remissen är ett led i beredningen av underlag inför budget 2021. Nämnders och bolags yttranden på remissen har sammanställts i en bilaga till ärendet. Förslagen ska beaktas i nämnders och bolags fortsatta arbete med verksamhetsplan 2021.

Förbättring av det akuta omhändertagandet inom hälso- och sjukvården i Region Stockholm (RS 2020-0626)
Regionfullmäktige har gett hälso- och sjukvårdsnämnden i uppdrag att fortsätta utvecklingen av den akuta vården gällande förslag om lösning för husläkarjourer samt eventuell samlokalisering, senareläggning och samordnad triagering vid närakuter och sjukhusens akutmottagningar. Hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår att husläkarjourerna successivt avvecklas. Detta bidrar till att göra vårdutbudet i länet enhetligt genom att ta bort de skillnader som finns gällande tillgång till akut omhändertagande under jourtid. Vården blir enligt nämnden mer jämlik. Förslaget att avveckla husläkarjourer och istället tillgodose vårdbehovet via närakuter innebär också en kostnadsreducering.

De planerade närakuterna elva och tolv senareläggas i väntan på utvärdering av hur behovet ser ut av ytterligare närakuter när husläkarjourerna avvecklas. Hälso- och sjukvårdsnämnden ges i uppdrag att succesivt avveckla husläkarjourerna i länet och att avvakta med införandet av ytterligare två närakuter. Fastighets- och servicenämnden uppdras att, i samråd med Stockholms läns sjukvårdsområde, Danderyds Sjukhus AB och Karolinska universitetssjukhuset, samlokalisera närakuter och akutmottagningar i syfte att möjliggöra samordnad triagering.

Framtida organisation för vård till utländska patienter och för förvaltning av Tobiasregistret (RS 2020-0622)
För att bättre nyttja det internationellt kända varumärket Karolinska Universitetssjukhuset och samtidigt effektivisera organisationen för hälso- och sjukvård till utländska patienter övertar Karolinska Universitetssjukhuset Stockholm Care AB:s nuvarande uppdrag och funktion. Även Tobiasregistret, som idag förvaltas av Stockholm Care AB, överförs till Karolinska Universitetssjukhuset.

Förslag till åtgärder för att dämpa kostnadsutvecklingen inom hjälpmedelsområdet (RS 2020-0714)
Hjälpmedelsavgifter för eldrivna rullstolar, inlägg/fotbäddar samt arm- och benträna re införs från och med den 1 januari 2021. Samtidigt avskaffas högkostnadsskyddet för tekniska hjälpmedel. Förändringarna görs för att begränsa kostnadsutvecklingen inom hjälpmedelsområdet. Det är i sin tur en del i arbetet med att anpassa hälso- och sjukvården till rådande ekonomiska förutsättningar och nå en ekonomi i balans. Ändringarna anges i bilaga 7 i regionstyrelsens förslag till budget 2021 för Region Stockholm.

Aleris Healthcare AB köper Proliva AB (RS 2020-0349)
Danderyds Sjukhus AB och Proliva AB äger vardera 49 respektive 51 procent av aktierna i bolaget Barnbördshuset Stockholm AB. Den 9 december 2019 ingick Praktikertjänst AB och Aleris Healthcare AB ett aktieöverlåtelseavtal där Aleris Healthcare AB förvärvade aktierna i Proliva

AB. Vid förvärvet är parten, Proliva AB, enligt aktieägaravtalet skyldig att erbjudas att köpa samtliga aktier till den andra parten, Danderyds Sjukhus AB.

Aleris Healthcare AB:s köp av Proliva AB kommer inte att medföra några konsekvenser för Danderyds Sjukhus AB avtalsförhållande med Proliva AB. Förändringen av det indirekta ägandet av Barnbördshuset i Stockholm AB innebär inte någon förändring av avtalspart utan det är fortsatt Proliva AB som är avtalspart men Proliva AB har fått en ny ägare, Aleris Healthcare AB. Villkoren i aktieägaravtalet gäller fortsatt mellan Danderyds sjukhus AB och Proliva AB. Konkurrensverket har godkänt Aleris Healthcare AB:s förvärv av Proliva AB. Region Stockholm har i relation till vårdavtal och vårdval skriftligen godkänt ägarförändringen av Proliva AB.

Danderyds Sjukhus AB använder inte den rätt att förvärva aktier i Barnbördshuset i Stockholm AB som framkommer av aktieägaravtal mellan Proliva AB och Danderyds sjukhus AB. Danderyds Sjukhus AB:s ägarandel i Barnbördshuset i Stockholm AB kvarstår vid 49 procent av aktierna.

Fusion av Älvsjö AB (RS 2020-0719)
Trafiknämnden har inkommit med förslag om att fusionera SL Älvsjö AB med moderbolaget AB Storstockholms Lokaltrafik (SL). En fusion minskar administration och kostnader för att upprätthålla legala förpliktelser. KPMG har utrett frågan när fusionen ska kunna genomföras utan negativa skattekonsekvenser i förhållande till underskottet i SL Älvsjö AB, och konstaterar att fusionen kan genomföras under innevarande år. Fusionen mellan SL Älvsjö AB och AB Storstockholms lokaltrafik genomförs under 2020.

Plan för verksamhet och ekonomi 2021 samt plan för ekonomi 2022-2023 för Kommunalförbundet Avancerad Strålbehandling (2020-0347)
Enligt kommunalförbundets förbundsordning ska förslag på budget med plan för verksamhet och ekonomi senast den 31 mars överlämnas till medlemslandsregionerna för godkännande. Enligt den föreslagna ekonomiska planen redovisar kommunalförbundet ett överskott för budgetåret 2021 med 1,4 miljoner kronor. De efterföljande planåren 2022-2023 redovisas också överskott i verksamheten. Tidigare års underskott bedöms enligt kommunalförbundet bli återställda först till 2027.

Styrande dokument

Reglemente för regionstyrelsen och övriga nämnder (RS 2019-1079)
En ny nämnd för miljö, hållbarhet och klimat inrättas den 1 juli 2021. Med anledning av detta uppdras åt regionstyrelsen att återkomma med förslag

till ändringar i reglementena. Vidare upphör av effektiviseringsskäl uppdrag till flera nämnders beredningar. Stockholm Care AB:s verksamhetsansvar för hälso- och sjukvård till utländska patienter och förvaltning av Tobiasregistret kommer fortsättningsvis Karolinska Universitetssjukhuset att ansvara för. Flera ändringar görs dels i reglementet med allmänna bestämmelser för Region Stockholms nämnder, dels de specifika reglementena för regionstyrelsen och övriga nämnder. Ett nytt reglemente fastställs för krisledningsnämnden. Dessutom ges regionstyrelsen i uppdrag att i samarbete med Locum AB ombesörja att förvaltningsavtalet1 mellan Region Stockholm och Locum AB ska upphöra. Även justeringar i Locum AB:s specifika ägardirektiv görs, liksom en uppdatering av Locum AB:s fullmakt.

Ändringarna motiveras av effektivitetsskäl och besparingsskäl samt vad gäller vissa revideringar med synpunkter från regionrevisorerna men också av ett allmänt översynsbehov, bland annat behov av anpassningar i nämndernas reglementen beträffande investeringar.

Ägarpolicy och bolagsstyrningsprinciper (RS 2019-0421)
I Ägarpolicy och bolagsstyrningsprinciper har fullmäktige slagit fast att ägarstyrningen inom Region Stockholm utövas genom bland annat den löpande dialogen mellan politiker/ägarrepresentanter, styrelsemedlemmar och företagsledningar. För att tydliggöra hur dessa dialoger ska genomföras och återrapporteras görs ett förtydligande.

Medarbetarpolicy Region Stockholm (RS 2019-1060)
Medarbetarpolicy Region Stockholm anger styrande principer för medarbetare och chefer samt hur Region Stockholm ska agera som arbetsgivare. Principerna är utformade utifrån ett helhetsperspektiv med syfte att Region Stockholm ska vara en attraktiv och hållbar arbetsgivare. Utgångspunkt för arbetet har varit Region Stockholms värderingar öppenhet, kompetens, pålitlighet och samverkan. Medarbetarpolicyn ska tillika utgöra arbetsmiljöpolicy för Region Stockholm.

Medarbetarpolicy för Region Stockholm (RS 2019–1060) gäller från och med den 1 januari 2021 och därmed upphör Personalpolicy (LS 0909–0750) att gälla. Fullmäktige föreslås uppdra åt regionstyrelsen att vid behov fastställa riktlinjer som kompletterar Medarbetarpolicy för Region Stockholm.

Policy för god ekonomisk hushållning (RS 2020-0449)
Kommunallagen föreskriver att regioner ska ha god ekonomisk hushållning med en ekonomi i balans samt att regionfullmäktige ska besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Tidigare landstingsfullmäktige beslutade 2015 om riktlinjer för god ekonomisk hushållning (LS 2015-0039). Dessa har reviderats för att skapa möjlighet att använda

resultatutjämningsreserv, RUR, i enlighet med kommunallagen. Dokumentets namn ändras till policy för att stämma överens med Region Stockholms struktur för styrande dokument. Innehållet motsvarar dock fortfarande Region Stockholms riktlinjer för god ekonomisk hushållning i kommunallagens mening.

Riktlinjer mot kränkande särbehandling, diskriminering, trakasserier och sexuella trakasserier (RS 2019-0446)
Riktlinjer mot kränkande särbehandling, diskriminering, trakasserier och sexuella trakasserier konkretiserar Region Stockholms Medarbetarpolicy (RS 2019–1060) och Uppförandekod (RS 2019–0829) samt tillämpliga lagar och föreskrifter inom området. Riktlinjerna anger hur Region Stockholm ska förebygga, förhindra, hantera och åtgärda kränkande särbehandling, diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och repressalier på arbetsplatsen genom att den klargör definitioner, ansvar och rutiner.

Regionstyrelsen uppdras att vid behov revidera Riktlinjer mot kränkande särbehandling, diskriminering, trakasserier och sexuella trakasserier RS 2019–0446. Detta för att säkerställa att riktlinjerna kan justeras skyndsamt vid eventuella ändringar i lagar och föreskrifter.

Policy och riktlinjer för bidrag till organisationer i Stockholms län (RS 2019–1194)
En gemensam övergripande policy med tillhörande riktlinjer fastställer principer för Region Stockholms beviljande av bidrag till organisationer i Stockholms län. Dokumentet innehåller grundläggande krav för beviljande av bidrag till organisationer och säkerställer att berörda nämnder ställer samma grundläggande krav på de organisationer som söker bidrag samt i möjligaste mån har samma ansöknings- och uppföljningsrutiner.

Varje nämnd ansvarar för bidragsgivning inom sitt verksamhetsområde utifrån av regionfullmäktige fattade beslut om uppdrag, budget m.m. Då ansökningar kan avse bidrag från flera olika verksamheter finns behov av en koncerngemensam samordning av beviljande av bidragen. Detta för att säkerställa likabehandling samt förenkla och ge förutsebarhet för organisationer som ansöker om bidrag hos Region Stockholm.

Samordningen görs av regionstyrelsens förvaltning, regionledningskontoret, och för att utveckla samordningen uppdras regionstyrelsen att utreda behovet av att införa ett gemensamt systemstöd alternativt ökad integrering av de befintliga it-system inom Region Stockholm.

Strategi för suicidprevention (RS 2020-0456)

Region Stockholm har sedan 2006 en nollvision för suicid enligt dåvarande landstingsfullmäktiges beslut om budget för 2007 (LS 0604-0698). En nollvision för suicid kräver en bred preventiv ansats som berör flera insatsnivåer i samhället. Syftet med en gemensam strategi för suicidprevention i Region Stockholm, som föreslås av hälso- och sjukvårdsnämnden, är att tydliggöra vad som ska gälla för det suicidpreventiva arbetet i Region Stockholm.

Strategin omfattar tre preventionsnivåer (universell, selektiv och indikerad) samt insatser för att förebygga och hantera suicidrelaterad ohälsa hos Region Stockholms medarbetare. Efter remittering och analys av inkomna remissvar har vissa ändringar gjorts i strategin, bl.a. vad gäller det obligatoriska kravet att upprätta handlingsplaner för genomförandet av strategin. Det är upp till varje nämnd och bolag att bedöma vilka insatser och aktiviteter som behöver vidtas för att genomföra strategin, och om de ekonomiska konsekvenserna ryms inom beslutade ekonomiska förutsättningar.

Hjälpmedelspolicy (LS 0205-0220)

Hjälpmedelspolicy för Region Stockholm beslutades av dåvarande landstingsfullmäktige 2003. Ett revideringsarbete pågick under 2015 och 2016 tillsammans med representanter från brukarorganisationerna Synskadades Riksförbund, HSO i Stockholms län - Funktionshindersrörelsen i samverkan samt Delaktighet, Handlingskraft, Rörelsefrihet – Förbundet för ett samhälle utan rörelsehinder. I november 2016 beslutade hälso-och sjukvårdsnämnden att godkänna en ny hjälpmedelspolicy (HSN 2016–4403). Hjälpmedelspolicyn från 2003 upphävdes dock inte formellt genom detta beslut. Den 28 juni 2018 fattade hälso- och sjukvårdsnämnden beslut om att klassificera om innehållet i hjälpmedelspolicyn till Riktlinjer för hjälpmedelsförskrivning (HSN 2016–4403).

Mot bakgrund av detta har Hjälpmedelspolicyn från 2003 (LS0205-0220) sedan länge förlorat sin aktualitet och upphävs därför.

Handlingsplan för eHälsa och informationsförsörjning (LS 2015–0081)

Handlingsplan för eHälsa och informationsförsörjning (LS 2015–0081) godkändes av landstingsstyrelsen den 16 februari 2016. Majoriteten av de uppdrag som handlingsplanen omfattar är genomförda och återrapporterade i enlighet med Region Stockholms modell för integrerad ledning och styrning, ILS, vilket innebär att de har följts upp i delårsrapport och årsredovisning. Pågående uppdrag har integrerats i ordinarie

verksamhetsplanering och återrapporteras kontinuerligt inom ramen för ILS.

Enligt strategi för it- och digitalisering (RS 2019–0669), som beslutades av regionfullmäktige 2019, ska varje verksamhet ta ett aktivt ansvar för sin digitalisering. Styrningen av digitaliseringen ska integreras med verksamhetsansvaret. I det ingår också att varje nämnd och bolag för egen del ska ta fram planer, och varje nämnd och bolag ska i sin verksamhetsplan inrymma medel och planer för prioriterade aktiviteter inom digitalisering.

Mot bakgrund av detta har Handlingsplan för eHälsa och informationsförsörjning (LS 2015–0081) förlorat sin aktualitet och upphävs därför.

Ägardirektiv om priser för vuxentandvård (LS 0411-2126)
Dokumentet Ägardirektiv om priser för vuxentandvård (LS 0411-2126) avviker från dagens situation. Det reglerar hur Folktandvården tidigare samarbetade med Karolinska universitetssjukhuset och Södersjukhuset AB vid justering av priser.

Vid Karolinska universitetssjukhuset utförs inte längre den typ av kirurgi som debiteras enligt prislistan för vuxna patienter. All vård som utförs idag görs inom ramen för sjukvård och prislistan används inte. I samband med en omorganisation av den käkkirurgiska verksamheten i Stockholms län för några år sedan lades dessutom kliniken på Södersjukhuset ned. I dokumentet hänvisas också till ett tandvårdsstöd som inte längre gäller.

Mot bakgrund av detta har Ägardirektiv om priser för vuxentandvård (LS 0411-2126) förlorat sin aktualitet och upphävs därför.

Motioner

Motion 2019:17 av Henrik Åkerlund (SD) och Helen Schoultz (SD) om ett förebyggande kontrollsystem av yrkeslegitimationer bland vårdpersonal inom Region (RS 2019-0430)
Henrik Åkerlund (SD) och Helen Schoultz (SD) har inkommit med en motion till regionfullmäktige gällande ett förebyggande kontrollsystem av yrkeslegitimationer bland vårdpersonal inom Region Stockholm. Motionärerna vill att regionstyrelsen utreder på vilket sätt Region Stockholm i samråd med berörda myndigheter och lärosäten kan införa ett förebyggande och säkerställt kontrollsystem för att problemet med falska yrkeslegitimationer bland vårdpersonal ska upphöra. Det är Socialstyrelsen

som ansvarar för att utfärda legitimationer för hälso- och sjukvårdsyrkena. Bedömningen är att det inte är lämpligt att bygga upp ett parallellt kontrollsystem. Mot bakgrund av ovanstående avslås motionen.

Motion 2019:45 av Robert Johansson (S) och Jens Sjöström (S) om el-sparkcyklarnas påverkan på trafikmönster och klimatet (RS 2019-0908)

Robert Johansson (S) och Jens Sjöström (S) föreslår att tillväxt- och regionplanenämnden uppdras att utreda på vilket sätt elsparkcyklar påverkar resandemönster och överflyttning mellan trafikslag samt hur elsparkcyklar av hyrtyp påverkar klimatet ur ett livscykelperspektiv. Tillväxt- och regionplanenämnden har ett befintligt uppdrag att årligen ta fram en mobilitets- och trafikutvecklingsrapport. Rapporten, tillsammans med nationellt framtagna resvaneundersökningar, används för att följa olika trafikslags utveckling och påverkan på resmönster över tid. Information om klimatpåverkan ur ett livscykelperspektiv från produktspecifika elsparkcyklar tas lämpligen fram av elsparkcykelföretagen. Bedömningen är att uppdrag enligt motionärens förslag inte krävs och motionen avslås därmed.

Motion 2019:49 av Stellan Hamrin (V) om skogen som kolsänka (RS 2019-0912)

Stellan Hamrin (V) föreslår ett antal utredningar avseende skog och skogsavverkning samt ökad inlagring av kol på egen mark. Region Stockholm har i samverkan med bland andra Länsstyrelsen i Stockholms län och Skogsstyrelsen tagit fram en nulägesbakgrund inom ramen för projektet Regionala insatser för skog i Stockholms län. Arbetet kommer att utmynna i en ny regional skogsstrategi. Den typ av skog som Region Stockholm äger, eller bekostar genom stiftelse, brukas med småskaliga och icke-konventionella metoder. Möjligheten till nybeskogning är begränsad på fastighets- och servicenämndens mark. Däremot sker nybeskogning naturligt på Skärgårdsstiftelsens mark. Med tanke på komplexiteten avseende att öka kolinlagring i skogsmark genom jordförbättrande åtgärder, ska resultat från pågående utredningar och aktuell forskning inväntas innan sådana åtgärder kan föreslås. Mot bakgrund av ovanstående avslås motionen.

Motion 2019:55 av Stellan Hamrin (V) om havsnivån (RS 2019-0997)

Stellan Hamrin (V) föreslår att regionfullmäktige ska uppvakta regeringen för att begära risk- och konsekvensanalyser för hur en höjning av havsnivån påverkar Mälaren och dess vattenförsörjning samt Slussen, och att en långsiktig plan för hela Mälarregionens vattenförsörjning tas fram med beaktande av havsnivåhöjningen. Ansvaret för dessa frågor ligger i huvudsak på andra aktörer än Region Stockholm. Region Stockholm är representerad i flera nätverk för vattenfrågor där de ansvariga

myndigheterna deltar, och där frågan om att ta fram en långsiktig plan för Mälaren som dricksvattentäkt redan lyfts till regeringen. Den nya Slussen är dimensionerad för att klara motsvarande en havsyta som är 2 meter högre än dagens medelvattennivå i Saltsjön. Mot bakgrund av ovanstående bedöms ytterligare uppvaktning enligt motionärens förslag inte krävas och motionen avslås därmed.

Motion 2019:56 av Jonas Lindberg (V) om att införa betald specialistutbildning för fysioterapeuter (RS2019-0998)

Jonas Lindberg (V) har lämnat en motion i vilken han föreslår att fysioterapeuter inom Region Stockholms verksamheter ska erbjudas betald specialistutbildning med full lön. Vidare föreslås att verksamheterna tillsammans med berörd arbetstagarorganisation ska avgöra vilka specialistutbildningar som anses viktiga att bekosta med lön. Den specialistutbildning som finns att tillgå för fysioterapeuter är inte reglerad i högskoleförordningen utan är framtagen av en arbetstagarorganisation som också själv avgör vilka som uppnår kraven för utbildningen. Bedömningen är att Region Stockholm i första hand ska använda sina resurser för specialistutbildning för utbildningar inom det reguljära utbildningssystemet. Mot bakgrund av ovanstående avslås motionen.

Motion 2019:59 av Henrik Åkerlund (SD) och Gabriel Kroon (SD) om obligatorisk registerkontroll av arbetssökande inom Hälso- och sjukvården i Region Stockholm (RS 2019-1001)

Henrik Åkerlund (SD) och Gabriel Kroon (SD) har inkommit med en motion där de bland annat föreslår att regionfullmäktige ska besluta om obligatorisk registerkontroll i Polisens belastningsregister av alla som ska anställas inom hälso- och sjukvården i Region Stockholm. Möjligheten att inhämta information från belastningsregistret är reglerad i lag. I nuvarande lagstiftning är integritetsfrågan för den enskilde personen central och arbetsgivarens behov av information ska alltid vägas mot den enskildes rätt till integritet. Med utgångspunkt i de statliga utredningar som gjorts på området kommer det troligen inte att vara tillåtet för arbetsgivare att begära registerutdrag annat än när lagen uttryckligen så kräver. Mot bakgrund av ovanstående är det inte lämpligt att införa obligatorisk registerkontroll inför anställning inom hälso- och sjukvården i Region Stockholm och motionen avslås därmed.

Motion 2019:67 av Anna Sehlin (V) om att införa klimatväxling för resor i Region Stockholm (RS 2019-1172)

Anna Sehlin (V) har inkommit med en motion till regionfullmäktige med förslag om att införa intern klimatväxling för resor som görs av anställda och politiker i Region Stockholm. I budget 2019 för Region Stockholm (LS 2017-1455) uppdrogs regionstyrelsen att utreda olika medel för att minska klimatpåverkan från tjänsteresor, vilket exemplifierades med att utreda förutsättningarna för införande av intern klimatväxlingsfond.

Regionstyrelsen fick dessutom uppdraget att förtydliga styrdokument inom området så att klimatpåverkan tydligt ska beaktas vid val av tjänsteresa. Det motionären föreslår är alltså under utredning inom ramen för befintliga uppdrag och därmed anses motionen besvarad.

Motion 2019:71 av Roland Johansson (SD) om effektiviserat bonussystem som gynnar förare inom färdtjänsten (RS 2019-1176)

Roland Johansson (SD) föreslår att regionfullmäktige uppdrar åt färdtjänstnämnden att utreda hur bonussystem kan effektiviseras för att ge ekonomisk avkastning till enskilda förare. Det åligger leverantörerna, i rollen som arbetsgivare, att sätta enskilda lönevillkor vilket också kan innefatta bonus. Därmed avslås motionen.

Motion 2019:72 av Roland Johansson (SD) om bättre uppföljning av utbildningsinsatser inom färdtjänsten (RS 2019-1177)

Roland Johansson (SD) föreslår att färdtjänstnämnden ska genomföra fler stickprovskontroller gällande språkkunskaper, trafikkunskaper och lokalkännedom hos berörda parter. Regionledningskontoret konstaterar att kundnöjdheten inom färdtjänstverksamheten generellt sett är hög och att ansvaret att utföra kontroller avtalsmässigt ligger på leverantörerna. Färdtjänstnämnden ser idag inget behov av att införa stickprov men har denna möjlighet om behovet skulle uppstå. Mot bakgrund av ovanstående avslås motionen.

Motion 2019:73 av Roland Johansson (SD) om trafiksäkerhetspolicy för färdtjänstnämnden (RS 2019-1178)

Motionären föreslår att regionfullmäktige uppdrar åt färdtjänstnämnden att certifiera sin verksamhet enligt ISO 39001 och säkerställa att standarden tillämpas av samtliga entreprenörer. Färdtjänstnämnden beslutade den 11 december 2019 att införa en trafiksäkerhetspolicy (FTN 2019-0108). Införandet av krav på ISO-certifiering kommer att ske successivt och därmed anses motionen besvarad.

Motion 2019:74 av Roland Johansson (SD) om utökning av ledsagartjänsten inom färdtjänsten (RS 2019-1179)

Roland Johansson (SD) föreslår i en motion att regionfullmäktige uppdrar åt färdtjänstnämnden att den s.k. dörr-till-dörr-principen inom Region Stockholm även ska inkludera en utökning av ledsagarservicen när resenärens behov tar vid efter färdtjänstresans slutdestination. Motionären menar att ledsagaren bör följa med under hela resan.

Färdtjänstförarens primära uppgift är att framföra fordonet. Det är också en avtalad och praxismässig roll att ansvara för i- och urstigning samt att vid behov hjälpa kunden till och från port eller entré i anslutning till bilens

möjliga uppställning. Den som söker tillstånd till färdtjänst och behöver ledsagare under resorna, kan söka att tillståndet även ska gälla ledsagaren. Ytterligare stöd, såsom att bistå en person i hemmet, är främst ett kommunalt ansvar. Mot bakgrund av ovanstående avslås motionen.

Motion 2019:75 av Roland Johansson (SD) om att Region Stockholm ska verka för en befrielse från trängselavgifter vid samhällsbetalda uppdrag (RS 2019-1180)

Roland Johansson (SD) föreslår att regionfullmäktige ger regionstyrelsen i uppdrag att verka gentemot regering och riksdag för att leverantörer av färdtjänst undantas trängselavgift i samband med utförande av samhällsbetalda uppdrag i Stockholm. Bedömningen är att ett undantag i enlighet med motionärens förslag skulle verka konkurrenssnedvridande och medföra kontroll- och avgränsningsproblem. Motionen avslås därför.

Motion 2019:77 av Gabriel Kroon m.fl. (SD) om hårdare tag mot överträdare i kollektivtrafiken (RS 2019-1182)

Gabriel Kroon m.fl. (SD) föreslår att trafiknämnden ges i uppdrag att utreda dels hur biljettadministrationen kan överföras från AB Storstockholms Lokaltrafik till trafiknämnden, dels ett lämpligt system för tidsbegränsad ”portning” och tidsbegränsade högre resetaxor för individer som bryter mot ordningsföreskrifter i kollektivtrafiken. För att uppnå det skulle det krävas en alltför omfattande förändring av biljettsystemet i kollektivtrafiken, bland annat att alla resenärer måste ha personliga SL-kort som är registrerade och kan spärras eller dras in efter jämförelse med uppgifter om individers begångna överträdelser i kollektivtrafiken. En sådan förändring bedöms vara förknippad med betydande praktiska och juridiska svårigheter. Åtgärder som föreslås i motionen ska inte införas utan uttryckligt lagstöd, vilket idag saknas. Mot bakgrund av detta avslås motionen.

Motion 2019:78 av Msciwoj Swigon (SD) och Leonid Yurkovskiy (SD) om besparingar inom regionens tidningsannonsering (RS 2019-1183)

Mciwoj Swigon (SD) och Leonid Yurkovskiy (SD) har inkommit med en motion om att upphöra med betald annonsering i syfte att tillkännage Region Stockholms parlamentariska sammanträden. Regionfullmäktige beslutade den 10 december 2019 (RS 2019-1128) att annonsering inför regionfullmäktiges sammanträden ska ske i Dagens Nyheter, Svenska Dagbladet, Norrtelje tidning, Länstidningen Södertälje samt Nynäshamns Posten. Ur demokratisynpunkt är det viktigt att samtliga invånare kan ta till sig information om regionfullmäktiges sammanträden, även de som av olika skäl inte har tillgång till digital information och mot bakgrund av det avslås motionen.

Motion 2019:79 av Britt-Marie Canhasi m.fl. (SD) om införande av säkerhetsklassade vårdplatser inom akutsjukvården (RS 2019-1184)

Britt-Marie Canhasi m.fl. (SD) föreslår att hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att utreda hur säkerhetsklassade vårdplatser kan etableras på Karolinska Universitetssjukhuset och på Södersjukhuset. Enligt policy för säkerhet (LS 2015-0093) och riktlinjer för säkerhet (LS 2015-0093, LS 1407-0877) ansvarar respektive sjukhus för att vårdplatser utformas på ett adekvat sätt för att kunna omhänderta patienterna på ett säkert sätt. Vidare ansvarar Polismyndigheten för den allmänna ordningen och säkerheten och ska skydda samhällsviktig verksamhet. kriminalvårdens uppdrag är att skydda samhället från personer som är frihetsberövade. Sjukhusens huvuduppdrag är att bedriva sjukvård.

Region Stockholm

BUDGET 2021
BILAGA 10

Diarienummer
RS 2019-1079

Reglementen för regionstyrelsen och övriga nämnder

Innehållsförteckning

Reglemente med allmänna bestämmelser för Region Stockholms nämnder 5
Regionstyrelse och övriga nämnder 5
Uppdrag och verksamhet 5
Organisation inom verksamhetsområdet 5
Personalansvar 5
Behandling av personuppgifter 5
Uppföljning, återredovisning och rapportering till fullmäktige 5
Arbetsformer 6
Tidpunkt för sammanträden 6
Kallelse 7
Sammanträde på distans 7
Närvarorätt 8
Mandattid 9
Ordföranden 9
Presidium 9
Ersättare för ordföranden och vice ordföranden 9
Sekreterare 10
Förhinder 10
Ersättares tjänstgöring 10
Jäv och avbruten tjänstgöring 10
Yrkanden 10
Deltagande i beslut 11
Reservation och särskilt uttalande 11
Protokoll 11
Kungörelser och tillkännagivanden av föreskrifter, m.m. 12
Delgivningsmottagare 12
Undertecknande av handlingar 12
Utskott och beredningar 13
Särskilda bemyndiganden 13

Reglemente för regionstyrelsen 15
Regionstyrelsens uppgifter 15
Allmänt om regionstyrelsens uppgifter 15
Ledningsfunktionen och styrfunktionen 15
Uppföljningsfunktionen 21

Särskilda uppgifter 22
Sammansättning..... 26
Regionråd, utskott och beredningar..... 26
Regionråd och arvoderade förtroendevalda..... 26
Regionrådsberedningen 27
Övriga utskott och beredningar..... 28
Förvaltningsorganisation 29

Reglemente för krisledningsnämnden 30

Reglemente för hälso- och sjukvårdsnämnden 31
Allmänt om nämnden.....31
Nämndens uppgifter.....31
Sammansättning..... 32
Utskott och beredningar..... 32
Förvaltningsorganisation 33

Reglemente för trafiknämnden 34
Allmänt om nämnden..... 34
Nämndens uppgifter..... 34
Sammansättning.....35
Utskott och beredningar.....35
Förvaltningsorganisation 36

Reglemente för tillväxt- och regionplanenämnden.....37
Allmänt om nämnden.....37
Nämndens uppgifter.....37
Sammansättning..... 38
Beredningar 38
Förvaltningsorganisation 38

Reglemente för fastighets- och servicenämnden 39
Allmänt om nämnden..... 39
Nämndens uppgifter..... 39
Sammansättning..... 40
Förvaltningsorganisation ..... **Fel! Bokmärket är inte definierat.**
Förvaltningsorganisation ..... **Fel! Bokmärket är inte definierat.**

Reglemente för färdtjänstnämnden 42

Allmänt om nämnden 42
Nämndens uppgifter 42
Sammansättning 43
Utskott 43
Förvaltningsorganisation 43

Reglemente för kulturnämnden 44
Allmänt om nämnden 44
Nämndens uppgifter 44
Sammansättning 44
Förvaltningsorganisation 45

Reglemente för vårdens kunskapsstyrningsnämnd 46
Allmänt om nämnden 46
Nämndens uppgifter 46
Sammansättning 47
Förvaltningsorganisation 47

Reglemente för patientnämnden 48
Allmänt om nämnden 48
Nämndens uppgifter 48
Sammansättning 49
Förvaltningsorganisation 49

Reglemente för Stockholms läns sjukvårdsområde 50
Allmänt om nämnden 50
Nämndens uppgifter 50
Sammansättning 51
Förvaltningsorganisation 51

Reglemente för Karolinska Universitetssjukhuset 52
Allmänt om nämnden 52
Nämndens uppgifter 52
Sammansättning 53
Förvaltningsorganisation 53

Reglemente med allmänna bestämmelser för Region Stockholms nämnder

Regionstyrelse och övriga nämnder

1 § Med nämnd avses i detta reglemente samtliga nämnder, inklusive regionstyrelsen.

Uppdrag och verksamhet

2 § Nämnden ska inom sitt verksamhetsområde följa vad som anges i lag eller annan författning. Den ska inom sitt verksamhetsområde bereda fullmäktiges ärenden och följa det fullmäktige – i reglemente, i samband med budget eller i annat särskilt beslut – har bestämt att nämnden ska fullgöra, samt säkerställa att fastställda mål uppnås och i övrigt följa givna uppdrag och angivna riktlinjer.

Organisation inom verksamhetsområdet

3 § Nämnden ansvarar för att dess organisation är tydlig, resurseffektiv och ändamålsenlig med hänsyn till av fullmäktige fastställda mål och styrning samt lagar och andra författningar för verksamheten.

Personalansvar

4 § Nämnden är anställningsmyndighet för personal vid dess förvaltning eller förvaltningar, med undantag för förvaltningschef som anställs av regionstyrelsen. Detta gäller även i de fall förvaltningen tillhandahåller förvaltningsstöd till en annan nämnd. Nämnderna har hand om personalfrågor inklusive arbetsmiljöfrågor inom sin respektive verksamhet, med undantag av de frågor som anges i 9 § i regionstyrelsens reglemente.

Behandling av personuppgifter

5 § Nämnden är personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som sker i dess verksamhet. Regionstyrelsen är också personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som sker i fullmäktige samt hos fullmäktigeberedningar.

Nämnden ska utse dataskyddsombud.

Uppföljning, återredovisning och rapportering till fullmäktige

6 § Nämnden ska kontinuerligt följa upp sin verksamhet.

Nämnden ska redovisa hur den har uppfyllt och fullgjort de mål och uppdrag som fullmäktige har givit i samband med tertialrapporter och

årsbokslut. Redovisning ska ske enligt riktlinjer som fastställs av regionstyrelsen.

Nämnden ska följa regionstyrelsens anvisningar avseende budgetering och ekonomi- och verksamhetsuppföljning samt redovisningsrutiner.

Nämnden ska fullgöra rapporteringsskyldighet som ålagts den enligt speciallag.

Intern kontroll
7 § Nämnden ska säkerställa att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Information och samråd
8 § Regionstyrelsen, övriga nämnder, samt region- och oppositionsråd ska i möjligaste mån från nämnderna erhålla den information och det underlag de behöver i sin verksamhet. Rätten till information och underlag omfattar inte uppgift för vilken sekretess råder.

Nämnderna ska samråda med varandra när deras verksamhet och ärenden berör regionstyrelsens eller annan nämnds verksamhet.

Samråd bör ske med föreningar och organisationer när dessa är särskilt berörda. Nämnderna beslutar om formerna för samrådet.

Arbetsformer

Tidpunkt för sammanträden

Nuvarande reglemente	*Förslag till ändring*
9 § Nämnden sammanträder på dag och tid som nämnden bestämmer. Sammanträde ska hållas också om minst en tredjedel av nämndens ledamöter begär det eller om ordföranden anser att det behövs. En begäran om extra sammanträde ska göras skriftligen hos ordföranden och innehålla uppgift om det eller de ärenden som önskas behandlas på det extra sammanträdet.	9 § Nämnden sammanträder på dag och tid som nämnden bestämmer. Sammanträde ska hållas också om minst en tredjedel av nämndens ledamöter begär det eller om ordföranden anser att det behövs. En begäran om extra sammanträde ska göras skriftligen hos ordföranden och innehålla uppgift om det eller de ärenden som önskas behandlas på det extra sammanträdet.

Om det föreligger särskilda skäl får ordföranden ställa in ett sammanträde eller ändra dagen eller tiden för sammanträdet. Om ordföranden beslutar att ett sammanträde ska ställas in eller att dagen eller tiden för ett sammanträde ska ändras, ska ordföranden *se till* att varje ledamot och ersättare snarast underrättas om beslutet.	Om det föreligger särskilda skäl får ordföranden ställa in ett sammanträde eller ändra dagen eller tiden för sammanträdet. Om ordföranden beslutar att ett sammanträde ska ställas in eller att dagen eller tiden för ett sammanträde ska ändras, ska ordföranden *ansvara för* att varje ledamot och ersättare snarast underrättas om beslutet.

Kallelse
10 § Ordföranden ansvarar för att kallelse utfärdas till sammanträdena. När varken ordföranden eller en vice ordförande kan kalla till sammanträde ska den som varit ledamot i nämnden längst tid göra detta (ålderspresidenten). Om flera ledamöter har lika lång tjänstgöringstid ska den till åldern äldste ledamoten vara ålderspresident.

Kallelsen ska vara skriftlig och innehålla uppgift om tid och plats för sammanträdet. Kallelsen bör tillställas varje ledamot och ersättare samt annan förtroendevald som får närvara vid sammanträdet senast tio dagar före sammanträdesdagen. Kallelse bör ske elektroniskt om det inte är olämpligt. Ordföranden bestämmer formen för kallelse.

I undantagsfall får kallelse ske inom annan tid och/eller på annat sätt.

Kallelsen bör åtföljas av föredragningslista. Ordföranden bestämmer i vilken utsträckning handlingar som tillhör ett ärende på föredragningslistan ska bifogas kallelsen. Ordföranden ska i kallelsen ange om utelämnande av handlingar har skett.

Sammanträde på distans
11 § Nämnden får, om särskilda skäl föreligger, sammanträda med ledamöter närvarande på distans. Sådant sammanträde får endast äga rum om ljud- och bildöverföring sker i realtid och på ett sådant sätt att samtliga deltagare kan se och höra varandra på lika villkor. Lokalen ska vara så beskaffad att inte obehöriga kan ta del av sammanträdeshandlingar, bild eller ljud.

Ledamot som önskar delta på distans ska anmäla detta till nämndens kansli. Ordföranden avgör om närvaro får ske på distans. Nämnden får bestämma vad som närmare ska gälla om deltagande på distans i nämnden.

Närvarorätt

Nuvarande reglemente	*Förslag till ändring*
12 § Ett regionråd med föredragningsskyldighet, regionstyrelsens ordförande *samt regiondirektören* har rätt att närvara vid nämndernas sammanträden. Ett regionråd, och regionstyrelsens ordförande får delta i nämndernas överläggningar. Nämnden får därutöver medge ledamot av regionstyrelsen denna rätt. Den förtroendevalde har i den utsträckning nämnden beslutar rätt att få sin mening antecknad i protokollet.	12 § Ett regionråd med föredragningsskyldighet och regionstyrelsens ordförande har rätt att närvara vid nämndernas sammanträden. Ett regionråd och regionstyrelsens ordförande får delta i nämndernas överläggningar. Nämnden får därutöver medge ledamot av regionstyrelsen denna rätt. Den förtroendevalde har i den utsträckning nämnden beslutar rätt att få sin mening antecknad i protokollet.
Härutöver får nämnden medge förtroendevald som inte är ledamot eller ersättare i nämnden att närvara vid sammanträde med nämnden för att lämna upplysningar. Även anställd i Region Stockholm och särskilt sakkunnig kan medges denna rätt. Om nämnden beslutar det, får den som kallats delta i överläggningarna.	Härutöver får nämnden medge förtroendevald som inte är ledamot eller ersättare i nämnden att närvara vid sammanträde med nämnden för att lämna upplysningar. *Regiondirektören får närvara vid nämndernas sammanträden och delta i nämndens överläggningar om nämnden beslutar det*. Även *annan* anställd i Region Stockholm och särskilt sakkunnig kan medges denna rätt. Om nämnden beslutar det, får den som kallats delta i överläggningarna.
Nämnden får härutöver bestämma att annan ska ha rätt att närvara vid nämndens sammanträden.	Nämnden får härutöver bestämma att annan ska ha rätt att närvara vid nämndens sammanträden.

Mandattid
13 § Mandatperioden är ett år för andra nämnder än regionstyrelsen, vars mandatperiod är fyra år. Valen till regionstyrelsen förrättas av det nyvalda fullmäktige på det första sammanträdet under mandatperioden.

Ordföranden
14 § Det åligger ordföranden att

1. leda nämndens arbete och sammanträden,
2. fastställa dagordning och kalla till sammanträde i enlighet med lag och reglemente,
3. kalla ersättare,
4. inför sammanträdena se till att ärendena som ska behandlas i nämnden vid behov är beredda,
5. bevaka att nämndens beslut verkställs.

Härutöver åligger det regionstyrelsens ordförande att under regionstyrelsen

1. ha uppsikt över Region Stockholms nämndförvaltning och bolag,
2. med uppmärksamhet följa frågor av betydelse för Region Stockholms utveckling och ekonomiska intressen samt effektiviteten i verksamheten och ta initiativ i dessa frågor,
3. främja samverkan mellan regionstyrelsen, övriga nämnder och fullmäktige samt mellan Region Stockholm och Stockholms läns kommuner och övriga regionala aktörer,
4. representera regionstyrelsen vid uppvaktningar hos myndigheter, konferenser och sammanträden om inte regionstyrelsen bestämt annat i ett särskilt fall.

Presidium
15 § Fullmäktige väljer nämndens presidium för den tid fullmäktige beslutar. För regionstyrelsen ska presidiet bestå av ordförande, samt en förste och en andre vice ordförande. För övriga nämnder ska presidiet bestå av ordförande samt en eller två vice ordförande.

De vice ordförandena ska biträda ordföranden i uppgiften att planera och leda sammanträdet i den mån ordföranden anser att det behövs.

Ersättare för ordföranden och vice ordföranden
16 § Om varken ordföranden eller annan i presidiet kan delta i ett helt sammanträde eller en del av ett sammanträde, får nämnden utse en annan ledamot som ersättare för dessa. Tills valet förrättats, fullgörs ordförandens uppgifter av den som varit ledamot i nämnden längst tid. Om flera ledamöter har lika lång tjänstgöringstid fullgörs ordförandens uppgifter av den äldste av dem.

Motsvarande gäller om ordföranden eller annan i presidiet inte kan fullgöra sitt uppdrag under en längre tid. Ersättaren ska fullgöra samtliga ordförandens/övriga presidiets uppgifter.

Sekreterare
17 § Sekreterare i nämnderna utses av respektive nämnd på förslag av ordföranden.

Förhinder
18 § En ledamot som är förhindrad att delta i ett sammanträde eller i en del av ett sammanträde, ska snarast anmäla detta till nämndens sekreterare eller annan anställd vid nämndens förvaltning. Sekreteraren eller annan ska underrätta den ersättare som står i tur om att denne ska tjänstgöra.

Ersättares tjänstgöring
19 § Om en ledamot är förhindrad att delta eller att vidare delta i ett sammanträde ska en ersättare tjänstgöra i ledamotens ställe. Den ersättare ska kallas in som står i tur att tjänstgöra och som inte redan har kallats in. En ledamot som inställer sig under ett pågående sammanträde har rätt att tjänstgöra även om en ersättare trätt i ledamotens ställe. Ledamot och ersättare som under pågående sammanträde inställer sig för tjänstgöring får ej inträda under pågående ärende utan först sedan ärendet avslutats.

Ersättarna ska, om dessa inte valts proportionellt, tjänstgöra enligt den ordning som har bestämts vid valet. Om ingen ordning är bestämd, kallas ersättarna i den ordning de tagits upp i protokoll från valet.

Ersättare som inte tjänstgör har rätt att delta i överläggningarna och få sin mening antecknad till protokollet.

En ersättare som börjat tjänstgöra har företräde till tjänstgöring framför annan ersättare oberoende av turordningen, om denne tjänstgör inom sitt eget parti.

Jäv och avbruten tjänstgöring
20 § En ledamot eller en ersättare som avbrutit sin tjänstgöring på grund av jäv i ett ärende får tjänstgöra igen sedan ärendet handlagts.

Ledamot som en gång avbrutit tjänstgöringen under ett sammanträde på grund av annat hinder än jäv, får inte åter tjänstgöra vid sammanträdet.

Yrkanden
21 § När nämnden förklarat överläggningen i ett ärende avslutad, går ordföranden igenom de yrkanden som har framställts under

överläggningen och kontrollerar att de har uppfattats korrekt. Ordföranden befäster genomgången med ett klubbslag. Därefter får inte något yrkande ändras eller läggas till, om inte nämnden enhälligt beslutar att medge det.

Om ordföranden anser att det behövs ska den ledamot som har framställt ett yrkande avfatta det skriftligt.

Deltagande i beslut
22 § En ledamot som, där detta är möjligt, avser att avstå från att delta i ett beslut, ska anmäla detta till ordföranden innan beslut fattas.

En ledamot som inte har gjort en sådan anmälan anses ha deltagit i beslutet, om nämnden fattar det med acklamation.

Reservation och särskilt uttalande
23 § Om en ledamot har reserverat sig mot ett beslut och ledamoten vill motivera reservationen ska ledamoten göra det skriftligt. Motiveringen ska lämnas till sekreteraren före den tidpunkt som har fastställts för justeringen av protokollet och senast dagen efter sammanträdesdagen.

En ledamot har rätt att anteckna sin mening till protokollet (särskilt uttalande). Anmälan om uttalandet ska göras innan sammanträdet avslutas. En ledamot får göra ett särskilt uttalande även om ledamoten inte har deltagit i avgörandet av ett ärende. I övrigt gäller beträffande ett särskilt uttalande det som föreskrivs om reservation.

Protokoll

Nuvarande reglemente	*Förslag till ändring*
24 § Nämndens sekreterare för på ordförandens ansvar ett protokoll vid varje sammanträde. Protokollet justeras av ordföranden och minst en annan ledamot som nämnden bestämmer. Om två eller flera ledamöter har fungerat som ordförande under ett sammanträde justerar varje ledamot de paragrafer i protokollet som redovisar de delar av *förhandlingarna* som ledamoten har lett. Nämnden kan besluta att en paragraf i protokollet ska justeras omedelbart. Paragrafen *bör* redovisas skriftligt vid	24 § Nämndens sekreterare för på ordförandens ansvar ett protokoll vid varje sammanträde. Protokollet justeras av ordföranden och minst en annan ledamot som nämnden bestämmer. Om två eller flera ledamöter har fungerat som ordförande under ett sammanträde justerar varje ledamot de paragrafer i protokollet som redovisar de delar av *sammanträdet* som ledamoten har lett. Nämnden kan besluta att en paragraf i protokollet ska justeras omedelbart. Paragrafen *ska* redovisas skriftligt vid

sammanträdet och justeras av ordföranden och en ledamot. Om nämnden beslutar att vid ett sammanträde justera protokollet från ett förgående sammanträde bestämmer nämnden för varje sådant tillfälle hur justeringen ska gå till. Sekreteraren ansvarar för att utdrag ur protokollet tillställs de nämnder, andra organ och personer som berörs av besluten i protokollet. Fullständiga protokoll ska tillställas revisorer.	sammanträdet och justeras av ordföranden och en ledamot. Om nämnden beslutar att vid ett sammanträde justera protokollet från ett förgående sammanträde bestämmer nämnden för varje sådant tillfälle hur justeringen ska gå till. Sekreteraren ansvarar för att utdrag ur protokollet tillställs de nämnder, andra organ och personer som berörs av besluten i protokollet. Fullständiga protokoll ska tillställas revisorer.

Kungörelser och tillkännagivanden av föreskrifter, m.m.

Nuvarande reglemente	*Förslag till ändring*
25 § Nämnden ansvarar för att beslut och föreskrifter inom det egna ansvarsområdet kungörs enligt gällande bestämmelser. Nämnden ska underrätta regionstyrelsen om *ändringens innehåll.*	25 § Nämnden ansvarar för att beslut och föreskrifter inom det egna ansvarsområdet kungörs enligt gällande bestämmelser. Nämnden ska underrätta regionstyrelsen om *beslut om nya föreskrifter och ändring av befintliga föreskrifter.*

Delgivningsmottagare

26 § Delgivning med nämnden sker med ordförande, förvaltningschef eller annan anställd som nämnden beslutar.

Undertecknande av handlingar

Nuvarande reglemente	*Förslag till ändring*
27 § Skrivelser, avtal och andra handlingar från nämnden ska på nämndens vägnar undertecknas av ordföranden. Vid förfall för ordföranden inträder vice ordföranden och vid förfall för denne den ledamot som nämnden utser. Nämnden får även uppdra åt förtroendevald eller *tjänsteman* att enligt av nämnden lämnade direktiv underteckna handlingar på nämndens vägnar. Beslut som fattas med stöd av delegation samt skrivelser, avtal och andra	27 § Skrivelser, avtal och andra handlingar från nämnden ska på nämndens vägnar undertecknas av ordföranden. Vid förfall för ordföranden inträder vice ordföranden och vid förfall för denne den ledamot som nämnden utser. Nämnden får även uppdra åt förtroendevald eller *anställd/anställda* att enligt av nämnden lämnade direktiv underteckna handlingar på nämndens vägnar. Beslut som fattas med stöd av delegation samt skrivelser, avtal och andra

handlingar som upprättas med anledning därav undertecknas av den som fattat beslutet och, i förekommande fall, kontrasigneras av den som utses därtill.	handlingar som upprättas med anledning därav undertecknas av den som fattat beslutet och, i förekommande fall, kontrasigneras av den som utses därtill.

Utskott och beredningar
28 §
Nämnden ska för de utskott som fullmäktige bestämt välja ledamöter och ersättare till det antal som fullmäktige beslutat. Valen gäller för tid som fullmäktige bestämmer. Regionstyrelsen beslutar om antalet ledamöter och ersättare samt om mandattiden i de utskott regionstyrelsen själv inrättar.

Nuvarande reglemente	*Förslag till ändring*
Regionstyrelsen får inrätta ytterligare utskott *och beredningar* utöver de som fullmäktige bestämt.	Regionstyrelsen får inrätta ytterligare utskott utöver de som fullmäktige bestämt.

Inom ett utskott och en beredning väljer nämnden för den tid nämnden beslutar bland utskottets respektive beredningens ledamöter en ordförande och en eller två vice ordförande.

Om ordföranden i ett utskott eller en beredning på grund av sjukdom eller av annat skäl är förhindrad att fullgöra sitt uppdrag för längre tid får nämnden utse en annan ledamot i utskottet respektive beredningen att som ersättare för ordföranden fullgöra dennes uppgifter.

Avgår en ledamot eller en ersättare i utskottet eller beredningen, som inte utsetts vid proportionellt val, ska fyllnadsval snarast förrättas.

Utskott och beredningar får handlägga ärenden bara när mer än hälften av ledamöterna är närvarande. Vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst.

Den principiella ansvars- och beslutsfördelningen mellan nämnd och dess utskott är att samtliga frågor som rör verksamhetens mål, inriktning, omfattning och kvalitet ska avgöras av nämnden. Övriga frågor får delegeras.

Särskilda bemyndiganden

29 § Beslut om internationellt bistånd enligt lagen (2009:47) om vissa kommunala befogenheter får fattas av regionstyrelsen om biståndet uppgår till högst 100 000 kronor för varje tillfälle.

30 § Varje nämnd får själv eller genom ombud föra Region Stockholms talan i mål och ärenden som gäller nämndens verksamhetsområde.

31 § Annan nämnd än regionstyrelsen får besluta att i sin redovisning avskriva Region Stockholms fordringar inom verksamhetsområdet till ett belopp om högst 100 000 kronor för varje fordran.

Vad gäller regionstyrelsens möjlighet att avskriva Region Stockholms fordringar gäller vad som sägs i regionstyrelsens reglemente.

Reglemente för regionstyrelsen

För styrelsen gäller vad som är föreskrivet i detta reglemente samt i reglementet med allmänna bestämmelser för Region Stockholms nämnder.

Regionstyrelsens uppgifter

Allmänt om regionstyrelsens uppgifter

1 § Styrelsen är Region Stockholms ledande politiska förvaltningsorgan. Den har ett helhetsansvar för regionens verksamheter, utveckling och ekonomiska ställning.

Styrelsen ska leda och samordna förvaltningen av Region Stockholms angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet (*ledningsfunktion*). Styrelsen ska också ha uppsikt över verksamhet som bedrivs i kommunala företag, stiftelser och kommunalförbund. Styrelsen ska leda Region Stockholms verksamhet genom att utöva en samordnad styrning och leda arbetet med att ta fram styrande dokument för regionen (*styrfunktion*).

Styrelsen ska följa de frågor som kan inverka på Region Stockholms utveckling och ekonomiska ställning och fortlöpande i samråd med nämnderna följa upp de fastställda målen och återrapportera till fullmäktige *(uppföljningsfunktion*).

Styrelsen ansvarar för i detta reglemente angivna uppgifter jämte sådana uppgifter som inte lagts på annan nämnd (*särskilda uppgifter*). Härutöver ansvarar styrelsen för de uppgifter som framgår av kommunallagen (2017:725) och annan lagstiftning.

Ledningsfunktionen och styrfunktionen

Allmänt om ledningsfunktionen och styrfunktionen

2 § Styrelsen ansvarar för samordning mellan nämnderna och gränsdragning mellan nämndernas kompetens. Styrelsen ansvarar för att en tydlig, resurseffektiv och ändamålsenlig organisation upprätthålls i Region Stockholm.

Styrelsens övergripande uppgifter

Nuvarande reglemente	*Förslag till ändring*
3 § Styrelsen ska 1. leda arbetet med och samordna utformningen av övergripande mål, riktlinjer och ramar för styrningen av Region Stockholms hela verksamhet,	3 § Styrelsen ska 1. leda arbetet med och samordna utformningen av övergripande mål, riktlinjer och ramar för styrningen av Region Stockholms hela verksamhet,

2. ha uppsikt över övriga nämnders beslut samt över sådan avtalssamverkan som sker enligt 9 kap. 37 § kommunallagen eller enligt annan lag eller författning, 3. göra de framställningar som behövs hos fullmäktige, övriga nämnder och andra myndigheter, 4. kontinuerligt följa verksamheten i övriga nämnder, 5. ansvara för dialog med övriga nämnder om mål och resultat, 6. anställa regiondirektör och besluta om instruktion för denne, samt anställa nämndernas förvaltningschefer och bestämma anställningsvillkor och därmed sammanhängande frågor, inkluderande upphörande av anställning, 7. leda och samordna Region Stockholms a. kontakter med länets kommuner, myndigheter och andra aktörer i frågor som kräver ett samlat uppträdande från Region Stockholm, b. ekonomi-, verksamhets- och investeringsstyrning, c. e-hälso-, digitaliserings- och innovationsarbete, d. forskningsverksamhet, e. *miljö- och hållbarhetsarbete*, f. inköpsstrategier och -arbete, g. krisberedskaps-, sårbarhets-, säkerhets- och informationssäkerhetsarbete, h. övergripande internationella frågor, i. kommunikationsverksamhet, j. strategiska fastighetsförsäljningar och fastighetsförvärv,	2. ha uppsikt över övriga nämnders beslut samt över sådan avtalssamverkan som sker enligt 9 kap. 37 § kommunallagen eller enligt annan lag eller författning, 3. göra de framställningar som behövs hos fullmäktige, övriga nämnder och andra myndigheter, 4. kontinuerligt följa verksamheten i övriga nämnder, 5. ansvara för dialog med övriga nämnder om mål och resultat, 6. anställa regiondirektör och besluta om instruktion för denne, samt anställa nämndernas förvaltningschefer och bestämma anställningsvillkor och därmed sammanhängande frågor, inkluderande upphörande av anställning, *7.* leda och samordna Region Stockholms a. kontakter med länets kommuner, myndigheter och andra aktörer i frågor som kräver ett samlat uppträdande från Region Stockholm, b. ekonomi-, verksamhets- och investeringsstyrning, c. e-hälso-, digitaliserings- och innovationsarbete, d. forskningsverksamhet, e. *arbete med miljö och social hållbarhet* f. inköpsstrategier och -arbete, g. krisberedskaps-, sårbarhets-, säkerhets- och informationssäkerhetsarbete, h. övergripande internationella frågor, i. kommunikationsverksamhet, j. strategiska fastighetsförsäljningar och fastighetsförvärv,

8. upprätta förslag till program med mål och riktlinjer för de av Region Stockholms angelägenheter som utförs av privata utförare, 9. definiera och beställa Region Stockholms gemensamma it-tjänster samt samordna nämnders och bolags kontakter med gemensamma it-leverantörer, 10. upprätta förslag till länsplan för transportinfrastruktur, följa upp och vidareutveckla planen samt bereda ärenden med anknytning till planen, *11.* förhandla i frågor som rör uppgiftsfördelningen mellan Region Stockholm, staten och kommunerna eller som kräver övergripande bedömningar eller ett samlat uppträdande från regionen, *12.* ansvara för Region Stockholms förtroendemannaregister, 13. avgöra hur de ärenden som fullmäktige ska handlägga ska beredas, om inte fullmäktige har beslutat annat, 14. bereda eller yttra sig i ärenden som ska handläggas av fullmäktige i enlighet med kommunallagen, verkställa fullmäktiges beslut, om fullmäktige inte beslutat annat.	8. upprätta förslag till program med mål och riktlinjer för de av Region Stockholms angelägenheter som utförs av privata utförare, 9. definiera och beställa Region Stockholms gemensamma it-tjänster samt samordna nämnders och bolags kontakter med gemensamma it-leverantörer, 10. upprätta förslag till länsplan för transportinfrastruktur, följa upp och vidareutveckla planen samt bereda ärenden med anknytning till planen, 11. förhandla i frågor som rör uppgiftsfördelningen mellan Region Stockholm, staten och kommunerna eller som kräver övergripande bedömningar eller ett samlat uppträdande från regionen, 12. ansvara för Region Stockholms förtroendemannaregister, 13. avgöra hur de ärenden som fullmäktige ska handlägga ska beredas, om inte fullmäktige har beslutat annat, 14. bereda eller yttra sig i ärenden som ska handläggas av fullmäktige i enlighet med kommunallagen, verkställa fullmäktiges beslut, om fullmäktige inte beslutat annat.

Beslut rörande nämndernas verksamhet
4 § Styrelsen får fatta slutligt beslut när två nämnder är oense.

Styrelsen ska hålla fullmäktige underrättat om sådana beslut som har fattats.

Företag och stiftelser
5 § Styrelsen ska

Nuvarande reglemente	*Förslag till ändring*

1. ha fortlöpande uppsikt över verksamheten i de företag och stiftelser som Region Stockholm helt eller delvis äger eller annars har intresse i, främst vad gäller ändamål, ekonomi och efterlevnad av uppställda direktiv, men också i avseende på övriga förhållanden av betydelse för regionen,	1. ha fortlöpande uppsikt över verksamheten i de företag — *inklusive handelsbolag och ekonomiska föreningar* — och stiftelser som Region Stockholm helt eller delvis äger eller annars har intresse i, främst vad gäller ändamål, ekonomi och efterlevnad av uppställda direktiv, men också i avseende på övriga förhållanden av betydelse för regionen,

2. ansvara för att beslut om bolagsordningar och ägardirektiv till företagen fattas och kontinuerligt hålls uppdaterade genom att framlägga dessa till fullmäktige,
3. löpande vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de krav som anges i 10 kap. 2–6 §§ kommunallagen är uppfyllda beträffande de företag och stiftelser som Region Stockholm äger eller har intresse i,
4. årligen, i beslut pröva om den verksamhet som bedrivits i de aktiebolag som Region Stockholm helt eller delvis äger under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Beslutet ska delges fullmäktige snarast. Finner styrelsen att brister förelegat, ska den samtidigt lämna förslag till fullmäktige om nödvändiga åtgärder,
5. svara för att tillvarata Region Stockholms intressen vid bolags- och föreningsstämmor och andra likartade sammanträden i de företag som regionen helt eller delvis äger eller annars har intresse i,

6. nominera ledamöter till Region Stockholms hel- och delägda bolag. Styrelsen ska även nominera ledamöter i andra juridiska personer där regionen ska företrädas,	6. nominera ledamöter till Region Stockholms hel- och delägda bolag. Styrelsen ska även nominera ledamöter i andra juridiska personer där regionen ska företrädas, *i bägge fallen förutom när regionfullmäktiges valberedning ska nominera ledamöter.*
7. utse ombud som äger företräda Region Stockholm vid bolagsstämmor samt i övrigt tillvarata Region Stockholms	*(Bestämmelsen i p. 7 föreslås utgå, nuvarande p. 8 och 9 får förändrad nummerordning som en följd av detta.)*

intressen vid bolags- och föreningsstämmor och andra liknande sammanträden i de företag som regionen helt eller delvis äger eller annars har intresse i.	

7. för Region Stockholms hel- och delägda bolag ansvara för
   a. att samordna övergripande struktur-, utvecklings- och organisationsfrågor,
   b. att utveckla samspelet mellan bolagen avseende resultat- och budgethållning, effektivitet och kvalitet,
   c. bevakning och samordning av Region Stockholms ägarintresse,

8. för Region Stockholms helägda bolag ansvara för
   a. att inhämta löpande rapportering om bolagens ekonomi och produktion,
   b. att utarbeta förslag till ägarpolicy och bolagsstyrningsprinciper.

Kommunalförbund

6 § Styrelsen ska ha uppsikt över kommunal verksamhet som bedrivs i sådana kommunalförbund som Region Stockholm är medlem i.

Ekonomi och medelsförvaltning

7 § Styrelsen ska
1. ha hand om Region Stockholms medelsförvaltning och följa av fullmäktige meddelade riktlinjer för denna. Medelsförvaltningen omfattar placering och upplåning av medel,
2. ha hand om övrig ekonomisk förvaltning. I denna uppgift ingår bland annat att,
   a. förvalta Region Stockholms fasta och lösa egendom om det inte åligger annan,
   b. se till att Region Stockholms behov av försäkringsskydd är tillgodosett,
   c. ha hand om Region Stockholms förvaltning av donationsfonder och donationsstiftelser och ska, om inte annat föreskrivits, vid behov ansöka om permutation samt besluta om mottagande av donationer till regionen,

Nuvarande reglemente	*Förslag till ändring*
Bestämmelsen är ny.	d. *bevaka att regionens inkomster inflyter och att betalningar görs i tid samt vidtar de åtgärder som behövs för indrivning av*

	förfallna fordringar.

3. upprätta förslag till budget i enlighet med kommunallagen och bestämma när övriga nämnder och Region Stockholms bolag senast ska lämna sina budgetunderlag till styrelsen,
4. se till att bokföring och redovisning sker i enlighet med lagen (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning,
5. upprätta årsredovisning och delårsrapport i enlighet med lagen (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning,
6. i enlighet med fullmäktiges särskilda riktlinjer förvalta medel som avsatts till pensionsförpliktelser,
7. utfärda anvisningar avseende budgetering och ekonomi- och verksamhetsuppföljning samt redovisningsrutiner.

Delegering från fullmäktige

8 § Styrelsen beslutar i följande grupper av ärenden

1. upptagande av lån inom den beloppsram och de riktlinjer som fullmäktige fastställt,

Nuvarande reglemente	*Förslag till ändring*
2. justeringar i de budgetar som fullmäktige har fastställt,	*2. tekniska* justeringar i de budgetar som fullmäktige har fastställt,

3. i mål och ärenden där styrelsen för Region Stockholms talan, med för regionen bindande verkan, träffa överenskommelse om betalning av fordran, anta ackord, ingå förlikning och sluta annat avtal,

Nuvarande reglemente	*Förslag till ändring*
4. avskrivning av Region Stockholms fordringar i de fall det inte har uppdragits åt någon annan nämnd. Styrelsen har befogenhet att avskriva fordringar inom det egna verksamhetsområdet samt fordringar som inte överstiger 100 000 kronor inom hela regionens verksamhetsområde,	*4. avskrivning av fordringar inom det egna verksamhetsområdet samt Region Stockholms fordringar i de fall det inte har uppdragits åt någon annan nämnd.*

5. yttranden som ankommer på fullmäktige när dessa inte är av principiell betydelse eller när tiden inte medger att yttrandet behandlas av fullmäktige. Styrelsen ska om möjligt samråda med berörd nämnd vid handläggning av yttrandet och kan även besluta att överlåta åt annan nämnd att yttra sig på Region Stockholms vägnar,

Nuvarande reglemente	*Förslag till ändring*
6. Utredningsbeslut inför investeringar som inte ankommer på annan nämnd.	6. *Inriktnings- och planeringsbeslut för Region Stockholms investeringar över 300 miljoner kronor,* 7. *Inriktnings-, planerings- och genomförandebeslut för regionstyrelsens investeringar under 300 miljoner kronor.*

Personal – övergripande arbetsgivarfrågor

§ 9 Styrelsen är Region Stockholms ledande arbetsgivarorgan. Styrelsen ska

1. leda och samordna Region Stockholms personal- och lönefrågor,
2. följa de förhållanden som kan inverka på Region Stockholms personal- och lönefrågor och hos nämnder och företag samt myndigheter och organisationer göra de framställningar som är påkallade,
3. fastställa en förhandlingsordning för Region Stockholm och bestämma om nämndernas befogenheter att träffa kollektivavtal om löner och andra anställningsvillkor för sina anställda,
4. ha det övergripande ansvaret för Region Stockholms strategiska kompetensförsörjning,
5. vara pensionsmyndighet för nämnderna,
6. besluta om stridsåtgärder för nämnderna,
7. lämna uppdrag som avses i 6 kap. 3 § lagen (2009:47) om vissa kommunala befogenheter om det bedöms lämpligt. Ett uppdrag får dock inte omfatta att sluta sådana avtal som avses i 32 § andra stycket lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet,
8. godkänna medlemskap i annan arbetsgivarorganisation än Sveriges Kommuner och Landsting.

Uppföljningsfunktionen

Styrelsens uppföljning

Nuvarande reglemente	*Förslag till ändring*
11 §[1] Styrelsen ska	*10 §* Styrelsen ska

[1] Ändringar föreslås beträffande paragrafernas numrering i regionstyrelsens reglemente, från och med paragraf 10. Skälet är att paragraf 10 och 15 av misstag lämnats ”blanka” i det nu gällande reglementet, som beslutades av regionfullmäktige i ärendet LS 2018–0731. Dvs. direkt efter § 9 följer § 11, och - på samma sätt - efter § 14 följer § 16. Nuvarande 11 § som gäller styrelsens uppföljning blir därmed § 10, osv. Efterföljande paragrafer får en förändrad nummerordning som en följd av detta.

1. övervaka att av fullmäktige fastställda mål, riktlinjer och program för verksamheten samt ekonomi följs upp i nämnderna,
2. övervaka att Region Stockholms löpande förvaltning i övrigt sköts lagenligt och resurseffektivt,
3. övervaka hur den interna kontrollen sköts i nämnderna och utforma, utveckla och följa upp Region Stockholms arbete med intern kontroll i enlighet med vad fullmäktige särskilt beslutar,
4. övervaka att nämnders och företags inköpsarbete bedrivs resurseffektivt,
5. övervaka nämnders och företags regelefterlevnadsarbete,
6. rapportera till fullmäktige, på sätt som fullmäktige beslutat, hur Region Stockholms samtliga verksamheter utvecklas i förhållande till fastlagda mål och hur den ekonomiska ställningen är under budgetåret,
7. en gång årligen till fullmäktige rapportera om Region Stockholms avtalssamverkan enligt 9 kap. 38 § kommunallagen eller enligt annan lag eller författning,
8. inom ramen för sin uppsikt övervaka att verksamheter som bedrivs av privata utförare kontrolleras och följs upp i enlighet med lag, avtal och av fullmäktige fastställda program och direktiv,
9. årligen i december lämna en redovisning till fullmäktige över beredningen av motioner som väckts i fullmäktige och som inte slutligt handlagts av fullmäktige,
10. ha rätt att besluta om kapitaltillskott inom ramen för beslutad budget.

Särskilda uppgifter

Processbehörighet

Nuvarande reglemente	*Förslag till ändring*
12 §[2] Styrelsen får själv eller genom ombud föra Region Stockholms talan i alla mål och ärenden, om inte någon annan ska göra det på grund av lag eller annan författning eller beslut av fullmäkti ge. Detta gäller också mål där någon har begärt laglighetsprövning av fullmäktiges beslut, om inte fullmäktige beslutar att självt föra talan i målet.	*11 §* Styrelsen får själv eller genom ombud föra Region Stockholms talan i alla mål och ärenden, om inte någon annan ska göra det på grund av lag eller annan författning eller beslut av fullmäkti ge. Detta gäller också mål där någon har begärt laglighetsprövning av fullmäktiges beslut, om inte fullmäktige beslutar att självt föra talan i målet.

[2] Se fotnot 1

Nuvarande reglemente	*Förslag till ändring*
Krig, krigsfara, *krisledning* och höjd beredskap *13 §*[3] Styrelsen ska	**Krig, krigsfara och höjd beredskap** *12 §* Styrelsen ska

1. analysera vilka extraordinära händelser i fredstid som kan inträffa i Region Stockholm och hur dessa händelser kan påverka den egna verksamheten. Resultatet av arbetet ska värderas och sammanställas i en risk- och sårbarhetsanalys. Med beaktande av risk- och sårbarhetsanalysen ska styrelsen för varje ny mandatperiod upprätta förslag till plan för hur Region Stockholm ska hantera extraordinära händelser för att så långt möjligt kunna upprätthålla samhällsviktiga funktioner inom regionens ansvarsområde i Stockholms län,
2. vidta de förberedelser som behövs för verksamheten under höjd beredskap (beredskapsförberedelser),
3. under höjd beredskap ansvara för ledningen av den civila hälso- och sjukvården samt den övriga verksamhet för det civila försvaret som Region Stockholm ska bedriva,
4. under höjd beredskap hålla den myndighet som regeringen bestämmer informerad om beredskapsläget och de övriga förhållanden som har betydelse för det civila försvaret i Region Stockholm,
5. på begäran och mot skälig ersättning besluta att Region Stockholm ska lämna hjälp till andra regioner som drabbats av en extraordinär händelse i fredstid,
6. vid höjd beredskap vidta de särskilda åtgärder i fråga om planering och inriktning av verksamheten, tjänstgöring och ledighet för personal samt användning av tillgängliga resurser som är nödvändiga för att Region Stockholm under de rådande förhållandena ska kunna fullgöra sina uppgifter inom totalförsvaret.

Nuvarande reglemente	*Förslag till ändring*

[3] Se fotnot 1

14 §[4] Ordinarie ledamöter i styrelsens arbets- och personalutskott utgör Region Stockholms krisledningsnämnd enligt lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap. Styrelsens ordförande, tillika ordförande i krisledningsnämnden, bedömer när en extraordinär händelse medför att krisledningsnämnden ska träda i funktion och beslutar i sådana fall att så ska ske. Ordföranden bestämmer dag och tid för sammanträde samt ansvarar för att nämnden kallas på lämpligt sätt. Har ordföranden förhinder träder vice ordföranden i dess ställe. *Krisledningsnämnden får fatta beslut om att överta hela eller delar av verksamhetsområden från övriga nämnder i den utsträckning som är nödvändig med hänsyn till den extraordinära händelsens art och omfattning. När förhållandena medger det ska krisledningsnämnden besluta att de uppgifter som nämnden har övertagit från andra nämnder ska återgå till ordinarie nämnd. Krisledningsnämndens beslut ska anmälas vid närmast följande fullmäktigesammanträde. Fullmäktige beslutar om omfattningen av redovisningen och formerna för denna.* Styrelsen får, när krisledningsnämndens verksamhet som är föranledd av den extraordinära händelsen inte längre behövs, besluta att verksamheten ska upphöra. Om styrelsen fattar ett sådant beslut återgår	*13 §* *(14 § första och andra stycket utgår som en följd av att ett nytt reglemente för krisledningsnämnden föreslås. Ett nytt första stycke föreslås som delvis motsvarar nuvarande andra stycke. Bestämmelsens nuvarande tredje stycke blir andra stycket.).* *Av reglemente för krisledningsnämnden framgår att krisledningsnämnden under vissa förutsättningar får fatta beslut om att överta hela eller delar av verksamhetsområden från övriga nämnder och att nämnden när förhållandena medger det ska besluta att de uppgifter som den har övertagit från andra nämnder ska återgå till ordinarie nämnd.* Styrelsen får, när krisledningsnämndens verksamhet som är föranledd av den extraordinära händelsen inte längre behövs, besluta att verksamheten ska upphöra. Om styrelsen fattar ett sådant beslut

[4] Se fotnot 1

de verksamhetsområden som krisledningsnämnden har övertagit till ordinarie nämnd. Ett sådant beslut om att krisledningsnämndens verksamhet ska upphöra kan även fattas av fullmäktige.	återgår de verksamhetsområden som krisledningsnämnden har övertagit till ordinarie nämnd. Ett sådant beslut om att krisledningsnämndens verksamhet ska upphöra kan även fattas av fullmäktige.

Särskilt om Karolinska Universitetssjukhuset och Stockholms läns sjukvårdsområde

Nuvarande reglemente	*Förslag till ändring*
16 §[5] Styrelsen ska, utöver vad som framgår av 5 §, ansvara för strategisk samordning mellan Karolinska Universitetssjukhuset, Stockholms läns sjukvårdsområde och Region Stockholms hälso- och sjukvårdsproducerande bolag samt särskilt följa upp måluppfyllelse, effektivitet och produktivitet i dessa.	*14 §* Styrelsen ska, utöver vad som framgår av 5 §, ansvara för strategisk samordning mellan Karolinska Universitetssjukhuset, Stockholms läns sjukvårdsområde och Region Stockholms hälso- och sjukvårdsproducerande bolag samt särskilt följa upp måluppfyllelse, effektivitet och produktivitet i dessa.

Nuvarande reglemente	*Förslag till ändring*
17 §[6] Styrelsen nominerar ledamöter till Karolinska Universitetssjukhuset och Stockholms läns sjukvårdsområde.	*15 §* Styrelsen nominerar ledamöter till Karolinska Universitetssjukhuset och Stockholms läns sjukvårdsområde

Anslagstavla och webbplats

Nuvarande reglemente	*Förslag till ändring*
18 §[7] Styrelsen ansvarar för Region Stockholms anslagstavla. Styrelsen samordnar innehållet i och ansvarar för Region	*16 §* Styrelsen ansvarar för Region Stockholms anslagstavla. Styrelsen samordnar innehållet i och ansvarar för Region

[5] Se fotnot 1
[6] Se fotnot 1
[7] Se fotnot 1

Stockholms externa och interna webbplats.	Stockholms externa och interna webbplats.

Sammansättning

Nuvarande reglemente	*Förslag till ändring*
19 §[8] Styrelsen består av 20 ledamöter och 20 ersättare.	*17 §* Styrelsen består av 20 ledamöter och 20 ersättare.

Regionråd, utskott och beredningar

Regionråd och arvoderade förtroendevalda

Nuvarande reglemente	*Förslag till ändring*
20 §[9]	*17 §*

Fullmäktige väljer regionråd till det antal fullmäktige beslutar. Valet sker vid första sammanträdet efter det att val av fullmäktige hållits i hela landet. Mandatperioden löper från och med tidpunkten för valet och intill det första sammanträdet efter nästkommande allmänna val av fullmäktige. Om någon ledamot särskilt begär det ska varje regionråd väljas särskilt. I samband med valet beslutar fullmäktige om regionrådens uppgifter, fördelning av föredragningsskyldighet (rotelindelning) i fullmäktige och i styrelsen.

Ett regionråd med föredragningsskyldighet får utan föregående föredragning i styrelsen för beredning av ärende inhämta yttranden genom att besluta om remiss till Region Stockholms nämnder och bolag, samt till andra berörda intressenter. Ett regionråd med föredragningsskyldighet får även inhämta upplysningar från förvaltnings- och bolagschefer inom Region Stockholm, när det behövs för beredning av ärenden som hör till regionrådets föredragningsskyldighet.

Ett regionråd ska närvara vid fullmäktiges och styrelsens sammanträden, även om rådet inte är ledamot av styrelsen eller fullmäktige. Ett regionråd som inte är ledamot i styrelsen har rätt att delta i överläggningarna och att anteckna sin mening i protokollet.

[8] Se fotnot 1
[9] Se fotnot 1

Ett regionråd är en förtroendeman med heltidsuppdrag. Styrelsen har rätt att utöver regionråd utse hel- och deltidsarvoderade förtroendevalda.

Regionråd och hel- eller deltidsarvoderade förtroendevalda får inte utan styrelsens medgivande med sitt uppdrag förena tjänst eller annat uppdrag eller idka förvärvsverksamhet. Medgivande behövs inte för uppdrag inom fackliga, politiska eller ideella organisationer eller för kommunala förtroendeuppdrag eller för uppdrag som tilldelats av regeringen, departement eller länsstyrelsen.

Styrelsen får bevilja tjänstledighet, t.ex. för föräldraledighet, för ett regionråd samt förordna en vikarie. Om ett regionråd avgår under mandatperioden får styrelsen förordna en vikarie tills ett nytt regionråd har utsetts och tillträtt.

Är ett regionråd på grund av sjukdom eller andra omständigheter där tjänstledighet ej begärts hindrad att fullgöra sitt uppdrag för längre tid än fyra månader i följd eller sammanlagt sex månader under ett år, ska fullmäktige besluta om regionrådet ska kvarstå i sin befattning eller avgå.

Regionrådsberedningen

Nuvarande reglemente	*Förslag till ändring*
21 §[10]	*18 §*

Regionråd med föredragningsskyldighet bildar regionrådsberedningen. Beredningen har till uppgift att bereda och framlägga förslag i de ärenden som ska behandlas av styrelsen.

Styrelsen får besluta att ett visst ärende eller vissa grupper av ärenden, utöver följande ärenden, får behandlas av styrelsen utan att dessförinnan ha beretts av regionrådsberedningen:

1. ärenden enligt kollektivavtal inom styrelsens förvaltningsområde
2. ärenden rörande arvoden, ersättningar och andra förmåner till förtroendemän
3. ärenden rörande val och nomineringar till samt befrielse från förtroendeuppdrag
4. ärenden om utseende av utanordnare, företrädare för Region Stockholms aktieinnehav och dylikt
5. ärenden rörande revisions- och verksamhetsberättelser
6. ärenden rörande beslut om valkretsindelning.

[10] Se fotnot 1

Regionrådsberedningen får företa mindre eller tillfälliga ändringar i den av fullmäktige fastställda fördelningen av föredragningsskyldighet. Berör ett ärende två eller flera föredragningsområden beslutar beredningen på vem föredragningen ska ankomma eller om två regionråd gemensamt ska ansvara för föredragningen (samföredragande).

Fullmäktige utser ordförande i regionrådsberedningen samt ställföreträdare för ordföranden.

Regionrådsberedningen sammanträder på kallelse av beredningens ordförande. Beredningen får inte behandla ett ärende, såvitt inte fler än hälften av de föredragande är närvarande. Om omröstning begärs ska som beslut gälla den mening varom flertalet föredragande förenar sig, eller vid lika röstetal, den mening som ordföranden biträder.

Regionrådsberedningen får besluta att annan förutom föredragandena får närvara vid beredningens sammanträden och delta i överläggningarna.

Regionrådsberedningen utser sekreterare med uppgift att föra anteckningar vid beredningens sammanträden samt i övrigt fullgöra uppgifter enligt beredningens anvisningar.

Regionrådsberedningens skrivelser till styrelsen undertecknas av ordföranden och föredraganden. Skiljaktig mening ska framgå av skrivelsen.

Övriga utskott och beredningar

Nuvarande reglemente	*Förslag till ändring*
22 §[11]	*19 §*

Styrelsen ska utöver regionrådsberedningen ha följande utskott och beredningar:

- arbets- och personalutskott, med en miljö- och hållbarhetsberedning
- produktionsutskott
- länsplane- och samhällsplaneringsutskott
- innovations- och utvecklingsutskott, med en forskningsberedning
- arvodesutskott
- arvodesberedning
- rese- och representationsutskott.

Arbets- och personalutskottet består av elva ledamöter och sju ersättare, rese- och representationsutskottet består av tre ledamöter, arvodesutskottet

[11] Se fotnot 1

består av två ledamöter och arvodesberedningen består av åtta ledamöter. Övriga utskott och beredningar består av nio ledamöter och nio ersättare vardera.

Styrelsen ska inför allmänna val tillsätta en valkretsberedning.

Styrelsen ska fastställa ansvarsområden och arbetsformer för sina utskott och beredningar, förutom för regionrådsberedningen.

Förvaltningsorganisation

Nuvarande reglemente	*Förslag till ändring*
23 §[12]	*20 §*

Under styrelsen lyder regionledningskontoret. Kontoret leds av regiondirektören, som inför styrelsen är ansvarig för verksamheten.

Styrelsen får utfärda instruktioner för regionledningskontoret och dess personal.

[12] Se fotnot 1

Reglemente för krisledningsnämnden

För nämnden gäller vad som är föreskrivet i detta reglemente samt, om inte annat framgår nedan, reglementet med allmänna bestämmelser för Region Stockholms nämnder.

Allmänt om nämnden

1 § Nämnden är krisledningsnämnd enligt lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.

Nämndens uppgifter

2 § Ordföranden bedömer när en extraordinär händelse medför att krisledningsnämnden ska träda i funktion och beslutar i sådana fall att så ska ske. Ordföranden bestämmer dag och tid för sammanträde samt ansvarar för att nämnden kallas på lämpligt sätt.

Ordföranden får besluta på nämndens vägnar i ärenden som är så brådskande att nämndens avgörande inte kan avvaktas. Sådana beslut ska därefter snarast anmälas till nämnden.

Har ordföranden förhinder träder vice ordföranden i dennes ställe.

3 § Krisledningsnämnden får fatta beslut om att överta hela eller delar av verksamhetsområden från övriga nämnder i den utsträckning som är nödvändig med hänsyn till den extraordinära händelsens art och omfattning. När förhållandena medger det ska krisledningsnämnden besluta att de uppgifter som nämnden har övertagit från andra nämnder ska återgå till ordinarie nämnd. Krisledningsnämndens beslut ska anmälas vid närmast följande fullmäktigesammanträde. Fullmäktige beslutar om omfattningen av redovisningen och formerna för denna.

Sammansättning

4 § Nämnden består av elva ledamöter.

Reglemente för hälso- och sjukvårdsnämnden

För nämnden gäller vad som är föreskrivet i detta reglemente samt i reglementet med allmänna bestämmelser för Region Stockholms nämnder.

Allmänt om nämnden

1 § Nämnden utövar ledning av hälso- och sjukvårdsverksamheten i Region Stockholm i enlighet med 7 kap. 1 § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30), förutom i de avseenden där ansvaret åvilar vårdens kunskapsstyrningsnämnd eller kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje. Nämnden ansvarar för all hälso- och sjukvård som bedrivs eller finansieras av Region Stockholm.

Nämnden utövar vidare ledning av folktandvården i enlighet med 11 § tandvårdslagen (1985:125), av Region Stockholms insatser enligt 22 § lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, utser smittskyddsläkare enligt smittskyddslagen (2004:168), samt beslutar om samordningsförbund enligt lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser.

Nämndens uppgifter

2 § Nämnden ska

1. ansvara för att hälso- och sjukvården utformas och anpassas till befolkningens behov på kort och lång sikt så att en god hälsa och vård på lika villkor för hela befolkningen uppnås,
2. ansvara för att produktionen av hälso- och sjukvård styrs och samordnas på ett effektivt sätt,
3. utveckla och främja valfrihet och tillgänglighet i hälso- och sjukvården,
4. planera och följa upp hälso- och sjukvården respektive tandvården,
5. planera hälso- och sjukvården så att en katastrofmedicinsk beredskap upprätthålls,
6. samverka med berörda kommuner, kommunalförbund, myndigheter, vårdgivare samt företrädare för patienter och anhöriga,
7. säkerställa den kliniska vårdens medverkan i verksamhetsförlagd utbildning och verksamhetsintegrerat lärande inklusive allmän- och specialisttjänstgöring för läkare,
8. samverka med andra huvudmän i fråga om planering av den regionala nivåstruktureringen,
9. säkerställa långsiktig kompetensförsörjning inom hälso- och sjukvården i Stockholms län,
10. ansvara för Region Stockholms åtaganden i samverkansnämnden Stockholm-Gotland,

11. utveckla Region Stockholms insatser för förbättrad folkhälsa,
12. finansiera och styra hälso- och sjukvården och tandvården genom avtal och överenskommelser med privata utförare och Region Stockholms nämnder och bolag,

Nuvarande reglemente	*Förslag till ändring*
Bestämmelsen är ny.	*13. fatta inriktnings-, planerings- och genomförandebeslut för nämndens investeringar under 300 miljoner kronor,*
Nuvarande reglemente	*Förslag till ändring*
Bestämmelsen är ny.	*14. utarbeta samordnade vårdprocesser i samverkan med vårdens kunskapsstyrningsnämnd, akutsjukhusen och andra av Region Stockholm finansierade vårdgivare, samt med berörda kommuner.*

Sammansättning

3 § Nämnden består av 18 ledamöter och 18 ersättare.

Utskott och beredningar

Nuvarande reglemente	*Förslag till ändring ikraft 1 januari 2021*
4 § Nämnden ska ha följande utskott och beredningar: • avtalsutskott • *valfrihets- och tillgänglighetsberedning* • *kompetensförsörjningsråd (beredning)* • *kvalitetsråd (beredning)* • folkhälsoberedning • seniorvårdsberedning • tandvårdsberedning • psykiatriberedning. Varje utskott och beredning består av nio ledamöter och nio ersättare.	4 § Nämnden ska ha följande utskott och beredningar: • avtalsutskott • folkhälsoberedning • seniorvårdsberedning • tandvårdsberedning • psykiatriberedning. Varje utskott och beredning består av nio ledamöter och nio ersättare. Nämnden ska fastställa ansvarsområden och arbetsformer för sina utskott och beredningar.

Nämnden ska fastställa ansvarsområden och arbetsformer för sina utskott och beredningar.	

Förvaltningsorganisation

5 § Under nämnden lyder hälso- och sjukvårdsförvaltningen. Förvaltningen leds av en förvaltningschef, som inför nämnden är ansvarig för verksamheten.

Nämnden får utfärda instruktioner för hälso- och sjukvårdsförvaltningen och dess personal.

Nämnden tillhandahåller till självkostnad förvaltningsstöd åt vårdens kunskapsstyrningsnämnd.

Reglemente för trafiknämnden

För nämnden gäller vad som är föreskrivet i detta reglemente samt i reglementet med allmänna bestämmelser för Region Stockholms nämnder.

Allmänt om nämnden

1 § Nämnden fullgör Region Stockholms uppgifter som regional kollektivtrafikmyndighet enligt lagen (2010:1065) om kollektivtrafik, förutom vad avser färdtjänstresor.

Nämndens uppgifter

2 § Nämnden ska

Nuvarande reglemente	*Förslag till ändring*
1. svara för trafikplanering av och löpande följa upp den regionala kollektivtrafiken samt bedöma vilka åtgärder, inklusive investeringar, som är nödvändiga och effektiva för att vidmakthålla och utveckla kollektivtrafiken enligt gällande regionalt trafikförsörjningsprogram, regionplan och regional utvecklingsstrategi*,*	*1.* svara för trafikplanering av och löpande följa upp den regionala kollektivtrafiken samt bedöma vilka åtgärder, inklusive investeringar, som är nödvändiga och effektiva för att vidmakthålla och utveckla kollektivtrafiken enligt gällande regionalt trafikförsörjningsprogram *samt regionala utvecklingsplan (*regionplan och regional utvecklingsstrategi*),*

2. genomföra beslutade utbyggnader av och investeringar i kollektivtrafiksystemet,
3. samverka med berörda kommuner, regionala kollektivtrafikmyndigheter, övriga myndigheter, kollektivtrafikföretag samt företrädare för näringsliv och resenärer och därvid säkerställa att utbudet av regional kollektivtrafik anpassas till länets behov och samordnas med transportsystemets övriga delar på ett effektivt sätt,

Nuvarande reglemente	*Förslag till ändring*
4. *besluta om kollektivtrafikinvesteringar under 300 miljoner kronor,*	*4. fatta inriktnings-, planerings- och genomförandebeslut för nämndens investeringar* under 300 miljoner kronor,

5. besluta om allmän trafikplikt, upphandla och ingå avtal om allmän trafik hänförliga till kollektivtrafik på land och vatten,
6. överlåta ingångna avtal hänförliga till kollektivtrafiken på land samt Stockholms inre vattenvägar till AB Storstockholms Lokaltrafik, om nämnden inte bestämmer annat, samt överlåta ingångna avtal hänförliga till kollektivtrafiken på vatten till Waxholms Ångfartygs AB,
7. sköta förvaltningen av AB Storstockholms Lokaltrafiks och Waxholms Ångfartygs AB:s avtal och tillgångar och därvid företräda bolagen i frågor hänförliga till sådan förvaltning,

8. ansvara för samordning i övergripande frågor av principiell karaktär mellan AB Storstockholms Lokaltrafik och Waxholms Ångfartygs AB,
9. företräda Region Stockholm i frågor om investeringar i och förvärv av anläggningar, fast och lös egendom för kollektivtrafiken,

Nuvarande reglemente	*Förslag till ändring*
	10. i samråd med färdtjänstnämnden upprätta förslag till regionalt trafikförsörjningsprogram, samt följa upp och bereda ärenden med anknytning till programmet.

Sammansättning

3 § Nämnden består av 18 ledamöter och 18 ersättare.

Utskott och beredningar

Nuvarande reglemente	*Förslag till ändring ikraft 1 januari 2021*
4 § Nämnden ska ha följande utskott och beredningar: • sjötrafikutskott, med en sjötrafikberedning • tillgänglighets- och framkomlighetsberedning • *beredning för pilotprojekt inom kollektivtrafiken.* Sjötrafikutskottet består av tre ledamöter. Sjötrafikberedningen, tillgänglighets- och framkomlighetsberedningen *och beredningen för pilotprojekt inom kollektivtrafiken* består av nio ledamöter och nio ersättare vardera. Nämnden ska fastställa ansvarsområden och arbetsformer för sina utskott och beredningar.	4 § Nämnden ska ha följande utskott och beredningar: • sjötrafikutskott, med en sjötrafikberedning • tillgänglighets- och framkomlighetsberedning. Sjötrafikutskottet består av tre ledamöter. Sjötrafikberedningen, tillgänglighets- och framkomlighetsberedningen består av nio ledamöter och nio ersättare vardera. Nämnden ska fastställa ansvarsområden och arbetsformer för sina utskott och beredningar.

Förvaltningsorganisation

5 § Under nämnden lyder trafikförvaltningen och förvaltning för utbyggd tunnelbana. Förvaltningarna leds av förvaltningschefer, som inför nämnden är ansvariga för verksamheten.

Nämnden får utfärda instruktioner för förvaltningarna och deras personal.

Nämnden tillhandahåller till självkostnad förvaltningsstöd åt färdtjänstnämnden.

Reglemente för tillväxt- och regionplanenämnden

För nämnden gäller vad som är föreskrivet i detta reglemente samt i reglementet med allmänna bestämmelser för Region Stockholms nämnder.

Allmänt om nämnden

1 § Nämnden fullgör Region Stockholms ansvar för regional fysisk planering enligt plan- och bygglagen (2010:900), samt regionens uppgifter enligt lagen (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar, förutom vad avser länsplan för transportinfrastruktur.

Nämndens uppgifter

2 § Nämnden ska

1. ansvara för Region Stockholms uppgifter inom regional utveckling,

Nuvarande reglemente	*Förslag till ändring*
2. ansvara för framtagande av regionplan/regional utvecklingsstrategi,	*2. upprätta förslag till regional utvecklingsplan (regionplan och regional utvecklingsstrategi), samt följa upp och bereda ärenden med anknytning till densamma,*
3. stödja genomförandet av regionplanen/regionala utvecklingsstrategin, bland annat genom att samverka med länets kommuner, berörda myndigheter samt företrädare för näringsliv och civilsamhälle, förutom för kollektivtrafik,	*3.* stödja genomförandet av *regional utvecklingsplan (regionplan och regional utvecklingsstrategi),* bland annat genom att samverka med länets kommuner, berörda myndigheter samt företrädare för näringsliv och civilsamhälle, förutom för kollektivtrafik,

4. bevaka regionala frågor och i sådana frågor fortlöpande lämna underlag till kommunerna och de statliga myndigheterna för deras planering,
5. besluta om användningen av vissa statliga medel för regionalt tillväxtarbete,
6. följa upp, utvärdera och årligen redovisa resultaten av det regionala utvecklingsarbetet,
7. tillgodose Region Stockholms behov av allmän statistikinformation,
8. besluta om Region Stockholms regionala hållbarhets- och skärgårdsbidrag,
9. ansvara för Region Stockholms åtaganden gentemot Skärgårdsstiftelsen och Stiftelsen Flemingsbergs Science och säkerställa avtal och överenskommelser samt att regionens ekonomiska bidrag till stiftelserna används resurseffektivt och ändamålsenligt i förhållande till fullmäktiges mål,

Nuvarande reglemente	*Förslag till ändring*
Bestämmelsen är ny	*10. fatta inriktnings-, planerings- och genomförandebeslut för nämndens investeringar under 300 miljoner kronor.*

Sammansättning

3 § Nämnden består av 18 ledamöter och 18 ersättare.

Beredningar

Nuvarande reglemente	*Förslag till ändring i kraft den 1 januari 2021*
4 § Nämnden ska ha följande beredning*ar*: • *beredning för regional attraktionskraft* • klimatberedning. *Varje beredning* består av nio ledamöter och nio ersättare. Nämnden ska fastställa ansvarsområden och arbetsformer för sin*a* beredning*ar*.	4 § Nämnden ska ha *en klimatberedning*. *Beredningen* består av nio ledamöter och nio ersättare. Nämnden ska fastställa ansvarsområden och arbetsformer för *beredningen*.

Förvaltningsorganisation

5 § Under nämnden lyder tillväxt- och regionplaneförvaltningen. Förvaltningen leds av en förvaltningschef, som inför nämnden är ansvarig för verksamheten.

Nämnden får utfärda instruktioner för tillväxt- och regionplaneförvaltningen och dess personal.

Reglemente för fastighets- och servicenämnden

För nämnden gäller vad som är föreskrivet i detta reglemente samt i reglementet med allmänna bestämmelser för Region Stockholms nämnder.

Allmänt om nämnden

1 § Nämnden ansvarar för Region Stockholms fastighetsbestånd, med undantag för kollektivtrafikens fastigheter.

Nämnden ska tillhandahålla it- och servicetjänster i enlighet med nämnders och bolags beställning och mot ersättning. Ersättningen får inte överstiga nämndens självkostnad för den beställda verksamheten. Nämnden ska iaktta affärsmässiga relationer till nämnder och bolag avseende försäljning av it- och servicetjänster.

Verksamhet som gäller förvaltning av egendom, såsom upplåtelse och överlåtelse av fast och lös egendom, ska bedrivas på affärsmässig grund.

Nämnden fullgör Region Stockholms uppgifter som huvudman inom regionens offentliga skolväsende enligt skollagen (2010:800).

Nämndens uppgifter

2 § Nämnden ska

1. ansvara för fastighetsstrategiska frågor,
2. ansvara för den långsiktiga utvecklingen av fastighetsbeståndet,
3. besluta om köp eller försäljning av fastighet när fastighetens försäljningspris i avtal inte överstiger 100 miljoner kronor,
4. ansvara för planavtal, exploateringsavtal och frågor om fastighetsbildning och nyttjanderätter där kostnaden inte överstiger 100 miljoner kronor,

Nuvarande reglemente	*Förslag till ändring*
5. besluta om hyresgästinitierade investeringar under 300 miljoner kronor *efter godkännande av hyresgäst*, *6. besluta om fastighetsägarinitierade investeringar under 300 miljoner kronor,*	5. fatta inriktnings-, planerings- och genomförandebeslut för nämndens investeringar över 100 miljoner kronor men under 300 miljoner kronor vilket omfattar fastighets- och hyresgästinitierade investeringar, 6. fatta inriktnings-, planerings- och genomförandebeslut för nämndens övriga investeringar under 300 miljoner kronor,

7. ansvara för Projektavtalet mellan Stockholms läns landsting och Swedish Hospital Partners AB avseende Nya Karolinska Solna, samt för dispositionsrätten och ersättning för denna gentemot Karolinska Universitetssjukhuset,
8. mot ersättning erbjuda nämnder och bolag tjänster inom
   a. inköps- och upphandlingsstöd,
   b. löne- och personaladministration,
   c. ekonomi- och redovisningsadministration,
   d. internt producerad drift och förvaltning av it- och mt-tjänster, it-support och tjänster för samordning och koordinering av it-drift,
   e. operativ övervakning och administration av externt beställda it-tjänster,
   f. konsulttjänster för förvaltning och utveckling av it-system,
   g. annan typ av service,
9. ansvara för verksamheten vid Berga naturbruksgymnasium.

Sammansättning

3 § Nämnden består av elva ledamöter och elva ersättare.

Nuvarande reglemente	*Förslag till ändring i kraft den 1 januari 2021*
Beredningar *4 § Nämnden ska ha en fastighetsomställningsberedning.* *Beredningen består av nio ledamöter och nio ersättare.* *Nämnden ska fastställa ansvarsområden och arbetsformer för beredningen.*	(Bestämmelsen föreslås utgå från reglementet fr.o.m. den 1 januari 2021, varvid nuvarande 5 § blir 4 §)

Förvaltningsorganisation

5 § Under nämnden lyder serviceförvaltningen. Förvaltningen leds av en förvaltningschef, som inför nämnden är ansvarig för serviceverksamheten enligt 2 § punkt 8–9. Nämnden får utfärda instruktioner för serviceförvaltningen och dess personal.

Under nämnden lyder även en förvaltningschef som inför nämnden är ansvarig för fastighetsverksamheten enligt 2 § punkt 1–7. Som förvaltningschef med ansvar för fastighetsverksamheten fungerar Locum AB:s verkställande direktör. Nämnden köper genomförandet av fastighetsverksamhet från Locum AB.

Reglemente för färdtjänstnämnden

För nämnden gäller vad som är föreskrivet i detta reglemente samt i reglementet med allmänna bestämmelser för Region Stockholms nämnder.

Allmänt om nämnden

1 § Nämnden ansvarar för särskilt anordnade transporter för personer med funktionshinder enligt lagen (1997:736) om färdtjänst, gällande avtal mellan Region Stockholm och länets kommuner, samt lagen (2010:1065) om kollektivtrafik vad avser färdtjänstresor.

Nämndens uppgifter

2 § Nämnden ska

Nuvarande reglemente	*Förslag till ändring*
1. planera och löpande följa upp den särskilt anordnade kollektivtrafiken med utgångspunkt i gällande regionalt trafikförsörjningsprogram, *regionplan och regional utvecklingsstrategi,*	1. planera och löpande följa upp den särskilt anordnade kollektivtrafiken med utgångspunkt i gällande regionalt trafikförsörjningsprogram, *samt regionala utvecklingsplan* (regionplanoch regional utvecklingsstrategi*),*

2. meddela tillstånd till färdtjänst och därtill hörande villkor,
3. upphandla, ingå och följa upp avtal hänförliga till färdtjänstverksamheten,
4. samverka med berörda kommuner, regionala kollektivtrafikmyndigheter, övriga myndigheter, kollektivtrafikföretag, samt med företrädare för pensionärer och personer med funktionsnedsättning,
5. i övrigt fastställa villkor och föreskrifter för verksamheten.

Nuvarande reglemente	*Förslag till ändring*
Det står inget om investeringar i nämndens reglemente.	*6. fatta inriktnings-, planerings- och genomförandebeslut för nämndens investeringar under 300 miljoner kronor,*
	7. i samråd med trafiknämnden följa upp och bereda ärenden med anknytning till det regionala trafikförsörjningsprogrammet vad avser färdtjänstresor.

Sammansättning

3 § Nämnden består av nio ledamöter och nio ersättare

Utskott

4 § Nämnden ska ha ett färdtjänstutskott.

Utskottet består av tre ledamöter.

Nämnden ska fastställa ansvarsområden och arbetsformer för utskottet.

Förvaltningsorganisation

5 § Nämnden köper förvaltningsstöd av trafiknämnden.

Reglemente för kulturnämnden

För nämnden gäller vad som är föreskrivet i detta reglemente samt i reglementet med allmänna bestämmelser för Region Stockholms nämnder.

Allmänt om nämnden

1 § Nämnden främjar kulturen inom Region Stockholm och i Stockholms län samt leder Region Stockholms verksamhet inom kulturområdet. Nämnden är Region Stockholms arkivmyndighet enligt arkivlagen (1990:782) och fullgör de uppgifter för regional biblioteksverksamhet som ankommer på regionen enligt bibliotekslagen (2013:801).

Nämndens uppgifter

2 § Nämnden ska

1. främja geografisk och social spridning av kultur i Stockholms län, stödja enskildas och gruppers kulturskapande samt verka för kvalitet och mångfald inom kulturområdet,
2. samverka med länets kommuner, berörda myndigheter samt företrädare för näringsliv och civilsamhälle,
3. ekonomiskt stödja sådana kultur- och folkbildningsaktörer och distriktsorganisationer i föreningslivet som är av regionalt intresse,
4. ansvara för Region Stockholms åtaganden gentemot Stockholms Konserthusstiftelse och Stiftelsen Stockholms läns museum och säkerställa avtal och överenskommelser samt att regionens ekonomiska bidrag till stiftelserna används resurseffektivt och ändamålsenligt i förhållande till fullmäktiges mål,
5. ha tillsyn över Region Stockholms konstbestånd,
6. stödja nämnders och bolags inventering, vård och underhåll av konst genom anvisningar,
7. leda och samordna Region Stockholms arkiv- och informationshantering,
8. mot ersättning erbjuda nämnder och bolag konst- och kulturrelaterade tjänster,

Nuvarande reglemente	*Förslag till ändring*
(Det står inget om investeringar i nämndens reglemente.)	9. *fatta inriktnings-, planerings- och genomförandebeslut för nämndens investeringar under 300 miljoner kronor.*

Sammansättning

3 § Nämnden består av nio ledamöter och nio ersättare.

Förvaltningsorganisation

4 § Under nämnden lyder kulturförvaltningen. Förvaltningen leds av en förvaltningschef, som inför nämnden är ansvarig för verksamheten.

Nämnden får utfärda instruktioner för kulturförvaltningen och dess personal.

Reglemente för vårdens kunskapsstyrningsnämnd

För nämnden gäller vad som är föreskrivet i detta reglemente samt i reglementet med allmänna bestämmelser för Region Stockholms nämnder.

Allmänt om nämnden

1 § Nämnden ska utöva ledning av kunskapsstyrningsorganisationen inom Region Stockholms hälso- och sjukvård och tandvård.

Nämndens uppgifter

2 § Nämnden ska inom hälso- och sjukvårdsverksamheten i Region Stockholm

1. ansvara för frågor som rör läkemedelskommittéer enligt lagen (1996:1157) om läkemedelskommittéer,
2. ansvara för frågor om kvalitetsregister,
3. ansvara för Region Stockholms ansvar för programområden inom ramen för den nationella kunskapsstyrningsorganisationen,
4. säkerställa att kunskapsstödet till hälso- och sjukvården samt tandvården ur ett övergripande perspektiv kan struktureras för att ge bästa möjliga nytta för patienterna,

Nuvarande reglemente	*Förslag till ändring*
5. leda och samordna hälso- och sjukvårdens nivåstrukturering,	*5. leda kunskapsstyrningen i uppdraget att delta i det regionala och nationella arbetet med nivåstrukturering*

6. samverka med andra huvudmän i fråga om planering och drift av kunskapsstyrningsorganisationen, samt hur kunskapsstyrningsorganisationen inom Region Stockholm samverkar med nationell nivå,

Nuvarande reglemente	*Förslag till ändring*
7. ansvara för patientsäkerhets- och vårdhygienfrågor,	7. ansvara för *central samordning av och riktlinjer för* patientsäkerhets- och vårdhygienfrågor,

8. ansvara för genomförandet av den nationella cancerstrategin och den regionala cancerplanen,
9. ansvara för ansökningar om nationell högspecialiserad vård,

Nuvarande reglemente	*Förslag till ändring*
Bestämmelsen är ny.	*10. fatta inriktnings-, planerings- och genomförandebeslut för nämndens investeringar under 300 miljoner kronor,*

Bestämmelsen är ny.	*11. utarbeta samordnade vårdprocesser i samverkan med hälso- och sjukvårdsnämnden, akutsjukhusen och andra av Region Stockholm finansierade vårdgivare, samt med berörda kommuner,*
Bestämmelsen är ny.	*12. ansvara för läkemedelsfrågor ur ett patientperspektiv (introduktion, prioriteringar), frågor om vårdens minskade antibiotikaanvändning, läkemedelsstöd samt utvecklingen av Region Stockholms övergripande patientstyrningsförmåga,*
Bestämmelsen är ny.	*13. ansvara för täckningsgraden av vaccination i Region Stockholm samt för ett ordnat införande av nya vaccinationer.*

Sammansättning

3 § Nämnden består av elva ledamöter och elva ersättare.

Förvaltningsorganisation

4 § Nämnden köper förvaltningsstöd av hälso- och sjukvårdsnämnden.

Reglemente för patientnämnden

För nämnden gäller vad som är föreskrivet i detta reglemente samt i reglementet med allmänna bestämmelser för Region Stockholms nämnder.

Allmänt om nämnden

1 § Nämnden fullgör Region Stockholms uppgifter enligt lagen (2017:372) om stöd vid klagomål mot hälso- och sjukvården samt, enligt avtal med länets kommuner, de uppgifter enligt nämnda lag som ankommer på kommunerna. Nämnden utser stödpersoner till patienter som vårdas enligt lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård, lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård samt patienter som isolerats enligt smittskyddslagen (2004:168).

Nämnden får handlägga patientsynpunkter och patientanmälningar hänförliga till offentligt finansierad tandvård som utförs av privata tandhygienister med verksamhet i Stockholm län. Därutöver får nämnden skriva avtal med privata tandvårdsmottagningar gällande handläggning av patientsynpunkter hänförliga till tandvård i Stockholms län.

Nämndens uppgifter

2 § Nämnden ska

1. på ett lämpligt sätt hjälpa patienter att föra fram klagomål till vårdgivare och att få klagomålen besvarade av vårdgivaren. Om patienten är ett barn, ska nämnden särskilt beakta barnets bästa,
2. bidra till kvalitetsutveckling, hög patientsäkerhet och till att verksamheterna inom hälso- och sjukvården anpassas efter patienternas behov och förutsättningar. Det ska göras genom att årligen analysera inkomna klagomål och synpunkter samt uppmärksamma Region Stockholm eller kommunen på riskområden och hinder för utveckling av vården,
3. med anledning av framställda synpunkter och annan information som nämnden får, göra de utredningar och de framställningar till ansvariga nämnder inom Region Stockholm och till andra berörda organ som behövs,
4. i förebyggande syfte verka för att sådana förhållanden vilka kan innefatta risker för felaktig eller otillfredsställande vård eller behandling uppmärksammas av ansvariga nämnder och bolag,

Nuvarande reglemente	*Förslag till ändring*
Bestämmelsen är ny	*5. fatta inriktnings-, planerings- och genomförandebeslut för nämndens investeringar under 300 miljoner kronor.*

Sammansättning

3 § Nämnden består av nio ledamöter och nio ersättare.

Förvaltningsorganisation

4 § Under nämnden lyder patientnämndens förvaltning. Förvaltningen leds av en förvaltningschef, som inför nämnden är ansvarig för verksamheten.

Nämnden får utfärda instruktioner för patientnämndens förvaltning och dess personal.

Reglemente för Stockholms läns sjukvårdsområde

För nämnden gäller vad som är föreskrivet i detta reglemente samt i reglementet med allmänna bestämmelser för Region Stockholms nämnder.

Allmänt om nämnden

1 § Nämnden ansvarar för Region Stockholms verksamhet inom primärvård, geriatrik, psykiatri, habilitering, avancerad sjukvård i hemmet, beroendevård och regionens insatser inom sjukvårdsområdet enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade. Detta gäller med undantag för primärvård, geriatrik och vuxenpsykiatri inom Norrtälje kommun samt med undantag för geriatrik inom Salems kommun, Nykvarns kommun och Södertälje kommun.

Nämnden ska bedriva sin verksamhet i enlighet med överenskommelser som ingås med hälso- och sjukvårdsnämnden eller andra uppdragsgivare.

Nämndens uppgifter

2 § Nämnden ska

Nuvarande reglemente	*Förslag till ändring*
1. bedriva hälso- och sjukvård på uppdrag av och mot ersättning från hälso- och sjukvårdsnämnden,	1. bedriva hälso- och sjukvård på uppdrag av och mot ersättning från hälso- och sjukvårdsnämnden *eller andra uppdragsgivare inom ramen för nämndens uppdrag,*

2. ansvara för att det finns ett ledningssystem för kvalitet och patientsäkerhet inom dess verksamhetsområde,
3. regelbundet genomföra och redovisa jämförelser med annan likvärdig verksamhet inom Region Stockholm och nationellt,
4. samverka med andra vårdgivare och huvudmän för att säkerställa att patientens väg genom vården blir säker och enkel samt att omhändertagandet sker på mest effektiva vårdnivå,
5. utarbeta samordnade vårdprocesser i samverkan med hälso- och sjukvårdsnämnden, vårdens kunskapsstyrningsnämnd, akutsjukhusen och andra av Region Stockholm finansierade vårdgivare, samt med berörda kommuner,

Nuvarande reglemente	*Förslag till ändring*
6. utveckla nationellt och internationellt konkurrenskraftiga centrum inom forskning och sjukvård i samråd med Karolinska Institutet,	6. utveckla nationellt och internationellt konkurrenskraftiga centrum inom forskning och sjukvård i samråd med Karolinska Institutet, *andrauniversitet och högskolor, samt ansvara för FoUU verksamhet inom nämndens verksamhetsområden*,

7. bedriva klinisk utbildning och ta emot studenter från de lärosäten som Region Stockholm har tecknat avtal med,
8. ansvara för Region Stockholms akademiska specialistcentrum,
9. registrera och spara de biobanksprover som ska bevaras i Stockholms medicinska biobank,
10. fortsätta utvecklingen av egna resultatenheter inom sin vårdproducerande verksamhet,

Nuvarande reglemente	*Förslag till ändring*
Det står inget om investeringar i nämndens reglemente	*11. fatta inriktnings-, planerings- och genomförandebeslut för nämndens investeringar under 300 miljoner kronor.*

Sammansättning

4 § Nämnden består av fem ledamöter.

Förvaltningsorganisation

5 § Under nämnden lyder Stockholms läns sjukvårdsområde. Förvaltningen leds av en förvaltningschef, som inför nämnden är ansvarig för verksamheten.

Nämnden får utfärda instruktioner för Stockholms läns sjukvårdsområde och dess personal.

Reglemente för Karolinska Universitetssjukhuset

För nämnden gäller vad som är föreskrivet i detta reglemente samt i reglementet med allmänna bestämmelser för Region Stockholms nämnder.

Allmänt om nämnden

1 § Nämnden är Region Stockholms universitetssjukhus med ansvar för nationell högspecialiserad vård och regionsjukvård, förutom ögonsjukvård, rehabiliteringsmedicin och handkirurgi. Nämnden är vidare regionens specialiserade traumacentrum med ansvar för omhändertagande av svårt skadade patienter.

Nämnden ska bedriva sin verksamhet i enlighet med överenskommelser som ingås med hälso- och sjukvårdsnämnden eller andra uppdragsgivare. Sjukvårdsuppdraget ska omfatta specialiserad och högspecialiserad vård och vara relaterat till sjukhusets forsknings- och utbildningsuppdrag.

Nämndens uppgifter

2 § Nämnden ska

1. vara Region Stockholms universitetssjukhus, genom att
    a. generera och sprida ny kunskap till övrig sjukvård inom regionen och landet enligt fullmäktiges fastställda mål,
    b. bedriva klinisk utbildning och ta emot studenter från de lärosäten som Region Stockholm har tecknat avtal med,
    c. bedriva och medverka i klinisk forskning och bidra till utveckling av en evidensbaserad hälso- och sjukvård inom Region Stockholm,
2. bedriva hälso- och sjukvård på uppdrag av och mot ersättning från hälso- och sjukvårdsnämnden,
3. ansvara för att det finns ett ledningssystem för kvalitet och patientsäkerhet inom dess verksamhetsområde,
4. regelbundet genomföra och redovisa jämförelser med annan likvärdig verksamhet inom Region Stockholm och nationellt,
5. samverka med andra vårdgivare och huvudmän för att säkerställa att patientens väg genom vården blir säker och enkel samt att omhändertagandet sker på mest effektiva vårdnivå,
6. utarbeta samordnade vårdprocesser i samverkan med hälso- och sjukvårdsnämnden, vårdens kunskapsstyrningsnämnd, Stockholms läns sjukvårdsområde, övriga akutsjukhus och andra av Region Stockholm finansierade vårdgivare, samt med berörda kommuner,
7. utveckla nationellt och internationellt konkurrenskraftiga centrum inom forskning och sjukvård i samråd med Karolinska Institutet,
8. ansvara för Stockholms medicinska biobank,

Nuvarande reglemente	*Förslag till ändring*
Det står inget om investeringar i nämndens reglemente.	9. *fatta inriktnings-, planerings- och genomförandebeslut för nämndens investeringar under 300 miljoner kronor.*
Idag finns ingen bestämmelse om ansvar för tjänsteexport eller Tobias-registret)	10. *ansvara för Region Stockholms tjänsteexport av hälso- och sjukvårdstjänster och därmed sammanhängande verksamhet inom ramen för lagen om vissa kommunala befogenheter (2009:47) genom att utföra och förmedla utländska patienter till främst de högspecialiserade vårdverksamheterna inom Region Stockholm*
	11. *ansvara för Tobias-registret (det nationella registret för givare av blodbildande stamceller)*

Sammansättning

4 § Nämnden består av sju ledamöter.

Förvaltningsorganisation

5 § Under nämnden lyder Karolinska Universitetssjukhuset. Förvaltningen leds av en förvaltningschef, som inför nämnden är ansvarig för verksamheten.

Nämnden får utfärda instruktioner för Karolinska Universitetssjukhuset och dess personal.

Region Stockholm

BUDGET 2021
BILAGA 11

Diarienummer
RS 2020-0469
RS 2020-0742

POLICY

Ägarpolicy och bolagsstyrningsprinciper

Gäller för Region Stockholms bolag och verksamheter i bolagsliknande form.

Beslutad i regionfullmäktige 2010-12-14, LS 1011-0949
Reviderad i regionfullmäktige 2019-05-07, RS 2019–0421

Innehållsförteckning

Inledning 4

Lagar och ramverk som påverkar ägarstyrningen 5

Ägarstyrning 6

Styrelsen och ledning 6

Revision 6

Extern och intern rapportering samt intern kontroll....7

Verkställande direktören och principer för ersättningar 7

Bolagsstyrningsprinciper för Region Stockholm 7

1. Regionen som ägare och syftet med ägandet 7
1.1 Allmänt 8
1.2 Fullmäktiges och övriga organs roller 8
1.3 Delägda bolag 8

2. Bolagsstämma 8
2.1 Bolagsstämmans uppgifter 9
2.2 Bolagsstämmans genomförande 9
2.3 Kallelse till ordinarie bolagsstämma 9
2.4 Ägarens ombud på bolagsstämman 9
2.5 Genomförande av stämmosammanträde....10
2.6 Protokoll från bolagsstämman 10

3. Bolagsstyrelse 10
3.1 Styrelsens uppgifter....10
3.2 Tillsättande av styrelse, styrelsens storlek och sammansättning11
3.3 Styrelsens ledamöter 11
3.4 Arbetstagarledamöter eller arbetstagarrepresentanter 11
3.5 Styrelsens ordförande....12
3.6 Styrelsens arbetsformer....12
3.7 Verksamhetsrapportering, finansiell rapportering och internkontroll 13

4. Verkställande direktör....14

4.1 Verkställande direktörens uppgifter 14
4.2 Tillsättande av verkställande direktör 14
4.3 Vice verkställande direktör 15

5. Revisorer och lekmannarevisorer 16
5.1 Revisorer 16
5.2 Lekmannarevisorer 16
5.3 Styrelsens relation till revisorerna och lekmannarevisorerna ... 16

6. Informationsregler 16
6.1 Information i bolagsstyrningsrapport 16

Inledning

Region Stockholm har som huvuduppgift att se till att alla invånare i länet har tillgång till en väl fungerande hälso- och sjukvård och kollektivtrafik. I vissa fall bedrivs verksamheten i aktiebolagsform. Syftet med dessa bolag är att bidra till att de kommunala målen nås. Motivet för att driva verksamhet i denna form är bland annat att bolagsformen skapar förutsättningar för tydliga ansvarsområden samt enklare styrning och uppföljning av verksamheten.

I denna ägarpolicy beskrivs översiktligt regionens syn på ägarstyrningen i de regionägda aktiebolagen och hur denna ska utformas. Regionens ägarstyrning beskrivs detaljerat i avsnittet ”Bolagsstyrningsprinciper för Region Stockholm”.

För delägda bolag är ambitionen att tillämpningen av ägarpolicyn fastställs i avtal med övriga ägare. I tillämpliga delar gäller policyn även för verksamheter som bedrivs i förvaltning med bolagsliknande former.

Ägarstyrningen ska bedrivas så att bästa möjliga förutsättningar skapas för att verksamheterna skall uppnå fastställda mål och bedrivs i enlighet med lagar och regler.

Ägarstyrningen skall bedrivas i enlighet med god sed.

Ägarpolicyn fastställs av regionfullmäktige. Regionstyrelsen och av dem utsett utskott ansvarar för uppföljning och utveckling av ägarpolicyn.

Ägarrollen i de regionägda bolagen utövas av regionfullmäktige, regionstyrelsen och vissa av dess utskott samt i förekommande fall moderbolags styrelse.

Ägarstyrningen inom Region Stockholm utövas främst genom

- utformning av respektive bolagsordning
- utarbetande av generella och specifika ägardirektiv som fastställs på respektive bolagsstämma
- val av styrelseledamöter och deras medverkan i styrelsearbete
- den löpande dialogen mellan politiker/ägarrepresentanter, styrelsemedlemmar och företagsledningar.

Nuvarande ägarpolicy	*Förslag till ändring*
Ägarstyrningen följs årligen upp av regionstyrelsen och ansvarigt utskott.	Ägarstyrningen följs årligen upp av regionstyrelsen och ansvarigt utskott. *Den löpande dialogen mellan representanter för ägaren och representanter för Region Stockholms bolag respektive nämnderna Karolinska*

	Universitetssjukhuset och Stockholms läns sjukvårdsområde sker minst en gång per år. Under ägardialogen ska främst måluppfyllelse och ekonomi behandlas samt andra frågor som hör till regionstyrelsens uppsiktsplikt. Ägardialogen ska redovisas till Landstingshuset i Stockholm AB respektive regionstyrelsens produktionsutskott. *För bolagen sker ägardialogen mellan dels presidiet (ordförande, 1:e vice och 2:e vice ordförande) i Landstingshuset i Stockholm AB och dess verkställande direktör, dels ledningen (ordförande och verkställande direktör) för respektive bolag. För nämnderna Karolinska Universitetssjukhuset och Stockholms läns sjukvårdsområde sker den löpande dialogen mellan dels presidiet (ordförande, 1:e vice och 2:e vice ordförande) i regionstyrelsens produktions-utskott och region-direktören, dels ledningen (ordförande och förvaltningschef) för respektive nämnd och förvaltning.*

Ägarstyrning och ägardirektiv skall formas så att respektive styrelses ansvar för verksamheten enligt aktiebolagslagen inte rubbas genom detaljerade föreskrifter. Ett betydande mått av självständighet skall således finnas inom ramen för ägarens principiella riktlinjer.

Regionägda aktiebolag är en alternativ driftsform för att driva kommunal verksamhet. Bolagen är en del av regionens verksamhet där kraven på styrning, insyn och kontroll i princip är desamma som för verksamhet som drivs i förvaltningsform.

Som offentlig verksamhet är det av särskild vikt att bolagen bedriver arbetet med särskild hänsyn till och stor öppenhet kring frågor om etik, miljö, socialt engagemang, personal, etisk mångfald och jämställdhet.

Lagar och ramverk som påverkar ägarstyrningen

Ägandet och drivandet av aktiebolag inom Region Stockholm ska följa kommunallagen. Aktiebolagslagens regler gäller i alla delar även för regionägda bolag. Därutöver finns också särskilda regler för offentlighet

som ska tillämpas för verksamhet som bedrivs i aktiebolag ägda av regioner.

Ägarstyrning

Bolagsstämman är bolagens högsta beslutandeorgan och ett forum för den formella ägarstyrningen. Aktieägare representeras på stämman av ombud. För ombuden ska aktieägare utfärda ombudsinstruktion som innefattar hur ombudet ska rösta på stämman. Om instruktionen omfattar röstning i principiellt viktiga frågor ska instruktionen vara fastställd av regionfullmäktige.

På bolagsstämman fastställs de ägardirektiv som ska gälla för bolaget. Stämman ska vara sluten och är en viktig del i dialogen mellan ägare och bolag. De direktiv som fastställs på bolagsstämman kan dels vara generella vilket innebär att de gäller för alla bolag inom regionen, dels kan de vara specifika vilket innebär att de bara gäller för ett visst bolag.

Styrelsen och ledning

Styrelseledamöter utses av regionfullmäktige och anmäls på bolagsstämman. Regionens ambition är att styrelseledamöterna ska utses utifrån de enskilda bolagens behov av kompetens. Styrelserna ska ha mångsidig och bred kompetens, erfarenhet och bakgrund. En jämn könsfördelning eftersträvas.

Regiondirektören ansvarar för att nya styrelseledamöter ges introduktion i regionens organisation, styrning och verksamheter samt i övrigt den utbildning som krävs för uppdraget.

Det är bolagets styrelse och ledning som ansvarar för att bolaget drivs så att verksamhetens mål uppnås, att den interna styrningen och kontrollen är ändamålsenligt utformad och väl fungerande, att ett kontinuerligt förbättringsarbete bedrivs samt att en aktiv dialog förs med ägaren om verksamhetens utveckling.

Det är styrelseordförandes ansvar att tillse att styrelsens arbete bedrivs effektivt och att styrelsen fullgör sina åtaganden. Styrelseutskott och motsvarande organ med särskilda beslutsbefogenheter ska inte inrättas om inte särskilda skäl föreligger.

Styrelsen ska årligen utvärdera sitt arbete. Styrelsernas arbete utvärderas också årligen av regionstyrelsen.

Revision

Bolagets revisorer ska granska räkenskaperna och styrelse och verkställande direktörs förvaltning enligt god revisionssed. Bolagsrevisor utses av bolagsstämman. Lekmannarevisorer ska granska att bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och ekonomiskt tillfredsställande sätt och att bolagets interna kontroll är tillräcklig. Granskningen ska ske

enligt god sed för lekmannarevisorer. Lekmannarevisor ska utses av regionfullmäktige och anmäls på bolagsstämman.

Extern och intern rapportering samt intern kontroll

Styrelsen ska löpande och årligen rapportera till ägaren hur verksamheten utvecklas. Rapporteringen skall ske på sådant sätt att ägaren löpande är mycket väl informerad om verksamhetens utveckling och eventuella väsentliga problem. Av rapporteringen skall tydligt framgå hur väl ägarens ändamål med verksamheten uppfyllts. Styrelsen ansvarar för att den finansiella rapporteringen internt och externt sker enligt god redovisningssed. Styrelsen ansvarar för att bolaget har en god intern kontroll. Styrelsen skall vara väl informerad om hur den interna kontrollen är uppbyggd och årligen utvärdera hur väl den fungerar.

Bolagen ska tillsammans med årsredovisningen avge särskild bolagsstyrningsrapport.

Verkställande direktören och principer för ersättningar

Verkställande direktör (VD) utses och entledigas av styrelsen i respektive bolag. Tillsättning och entledigande sker i samråd med och efter godkännande av styrelsen i Landstingshuset AB respektive styrelsen i AB Storstockholms lokaltrafik. Anställningsavtalet skall följa de principer som beslutas av ägaren. Fastställande av ersättning till verkställande direktör sker i samråd med och efter godkännande av styrelsen i Landstingshuset i Stockholm AB respektive AB Storstockholms Lokaltrafik.

Bolagsstyrningsprinciper för Region Stockholm

1. Regionen som ägare och syftet med ägandet

I 10 kap. 1 § kommunallagen anges förutsättningarna för att överlämna kommunala angelägenheter till ett aktiebolag. Bestämmelsen innebär att den verksamhet som överlämnas till bolaget skall falla inom den kommunala kompetensen och att risken för kompetensöverskridande skall vara liten.

Av 10 kap. 3 § kommunallagen följer särskilda krav när regionen väljer att bedriva verksamhet i ett helägt aktiebolag. Bestämmelsen innebär att det kommunala ändamålet med verksamheten skall anges i bolagsordningens syfte och verksamhetsföremål, att fullmäktige skall utse samtliga styrelseledamöter och minst en lekmannarevisor samt att fullmäktige skall ges rätt att ta ställning innan bolaget fattar beslut i ärenden som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.

10 kap. 4 § kommunallagen innebär att när regionen äger bolaget tillsammans med någon annan skall kraven i 3 § tillämpas i en omfattning

som är rimlig med hänsyn till ägarförhållandena, verksamhetens art och omfattningen i övrigt.

Oavsett vem som skall utöva ägarrollen har regionstyrelsen uppsiktsplikt över bolagssektorn enligt 6 kap. 1 § kommunallagen.

1.1 Allmänt

Region Stockholm äger bolag och driver företagsverksamhet för att förverkliga kommunala ändamål. Verksamheten syftar ytterst till att skapa nytta för regionen och medborgarna.

Det kommunala ändamålet skall utvecklas i ägardirektiv till bolaget. Det organ i regionen som utövar ägarrollen och bolagsstyrelsen skall föra en återkommande dialog om ändamålet med verksamheten och hur det skall komma till uttryck.

1.2 Fullmäktiges och övriga organs roller

Nedanstående principer för styrning av regionägda bolag skall tillämpas inom regionen.

Ägarrollen ska utövas av regionfullmäktige, regionstyrelsen samt moderbolagens styrelser. Regionfullmäktige beslutar alltid i frågor av principiell eller annan viktig karaktär. Regionstyrelsen utövar ägar- och huvudskapsmannafunktionen. Regionstyrelsen och av dem utsedda utskott ansvarar för att bereda frågor om ägarstyrning bland annat i form av specifika ägardirektiv. Moderbolagsstyrelserna ansvarar för de operativa frågorna.

1.3 Delägda bolag

Principerna skall tillämpas i tillämpliga delar i delägda bolag. Vad som är tillämpliga delar skall avgöras utifrån ägarförhållandena, verksamhetens art och omständigheterna i övrigt. I bolag som regionen äger gemensamt med ett eller flera regioner och/eller en eller flera kommuner eller annan extern ägare skall principerna tillämpas på det sätt som ägarna kommer överens om.

I delägda bolag skall regionen avtala med övriga aktieägare i ett aktieägaravtal om hur ägandet skall utövas i bolaget.

2. Bolagsstämma

Enligt 7 kap. 1 § aktiebolagslagen utövas aktieägares lagstadgade inflytande i bolaget vid bolagsstämman, som är bolagets högsta beslutande organ. Bolagsstämman öppnas av styrelseordföranden eller den som styrelsen har utsett till att öppna stämman om inte bolagsordningen innehåller annan bestämmelse. Stämman väljer sedan stämmoordförande. Vid bolagsstämman skall protokoll föras; det skall i förekommande fall registreras hos Bolagsverket.

Av 8 kap. 41 § 2 st. aktiebolagslagen följer motsatsvis att bolagets aktieägare endast genom beslut på bolagsstämman kan ge bindande ägardirektiv till bolaget. Enligt kommunallagen skall ägardirektiv till bolaget i frågor av principiell beskaffenhet eller annars större vikt före beslut på bolagsstämman behandlas i regionfullmäktige eller, i andra frågor, i regionstyrelsen eller moderbolagets styrelse.

Detsamma gäller beträffande instruktion till ägarens ombud på bolagsstämman.

2.1 Bolagsstämmans uppgifter

Bolagsstämman är ett forum för bolagets ägare att utöva formell ägarstyrning. Stämman bör därför ses som ett led i dialogen mellan ägare och bolag. Om regionen så bestämmer kan stämman också ses som ett forum för dialog med och information till andra intressenter, till exempel förtroendevalda, allmänhet och de som utnyttjar bolagets tjänster.

2.2 Bolagsstämmans genomförande

Bolagsstämman kan genomföras som stämmosammanträde eller som stämma per capsulam.

Om bolagsstämman skall genomföras som stämmosammanträde skall 2.3–2.6 tillämpas.

Om bolagsstämman skall genomföras som stämma per capsulam skall 2.4 och 2.6 tillämpas. Om stämma skall genomföras per capsulam skall regionen bestämma hur information om bolaget till politiker och allmänhet som annars skulle lämnats på stämman skall lämnas.

2.3 Kallelse till ordinarie bolagsstämma

Bolaget skall sträva efter att bolagets aktieägare och andra som har rätt att närvara vid stämman genom kallelsen till bolagsstämman får relevant, tydlig och begriplig information om de ärenden som skall behandlas.

Kallelsen till bolagsstämma och annan information av allmänt intresse om de ärenden som skall behandlas på stämman skall finnas på bolagets hemsida.

2.4 Ägarens ombud på bolagsstämman

Bolagets aktieägare representeras på bolagsstämman av ett ombud som röstar för respektive aktieägares aktier.

Bolagets aktieägare skall utfärda ombudsinstruktion. Instruktionen skall omfatta hur ombudet skall rösta i på stämman förekommande ärenden. Om instruktionen omfattar hur ombudet skall rösta i ärenden av principiell beskaffenhet eller annars större vikt är rätten att utfärda instruktion förbehållen regionfullmäktige.

2.5 Genomförande av stämmosammanträde

Bolagsstämman i de regionägda bolagen skall vara sluten och utgöra ett led i dialogen mellan ägaren och bolaget.

2.6 Protokoll från bolagsstämman

Protokollet från stämman skall tillställas aktieägare, styrelseledamöter, revisorer och lekmannarevisorer. Protokoll från senaste ordinarie bolagsstämma och därefter hållen extra bolagsstämma skall återfinnas på bolagets hemsida. Till justeringsman vid bolagsstämman skall utses någon som har rösträtt på stämman.

3. Bolagsstyrelse

3.1 Styrelsens uppgifter

Styrelsen ansvarar enligt 8 kap. 4 § aktiebolagslagen för organisationen och förvaltningen av bolagets angelägenheter i enlighet med gällande lagar och andra regler som gäller för bolaget.

Styrelsens huvudsakliga uppgifter är att fastställa strategin för bolagets verksamhet, säkerställa att bolaget har en effektiv ledning, följa upp och kontrollera verkställande direktörens förvaltning, se till att regionfullmäktige får ta ställning innan beslut fattas i bolaget i ärenden av principiell beskaffenhet eller annars större vikt samt se till att bolagets aktieägare och omvärld informeras om bolagets utveckling och ekonomiska situation.

Styrelsen skall se till att det finns tillfredsställande kontroll av att bolaget följer de regler som gäller för bolagets verksamhet.

Styrelsen skall fortlöpande följa upp och utvärdera bolagets verksamhet mot regionens ändamål med verksamheten och de mål och riktlinjer som fastställts samt se till att bolaget har en adekvat strategi för att uppnå dessa mål. Vid behov skall styrelsen inom ramen för ägarens riktlinjer utvärdera och revidera bolagets strategier och mål.

Styrelsen skall se till att kontrollen över bolagets ekonomiska situation är tillfredsställande, att bolagets riskexponering är väl avvägd, att redovisning och finansförvaltning håller hög kvalitet och kontrolleras på ett betryggande sätt samt att bolaget har god intern kontroll.

Styrelsen skall se till att erforderliga riktlinjer fastställs för bolagets uppträdande i etiskt hänseende gentemot anställda, kunder, leverantörer och det omgivande samhället i övrigt.

Styrelsen skall diskutera hur uttalanden till allmänhet och massmedia skall göras i bolagets namn.

Styrelsen skall årligen utvärdera sitt eget arbete. Utvärderingen skall minst omfatta om styrelsen saknar någon kompetens för att kunna utföra sina uppgifter, om dess arbetsformer fungerar och om den är organiserad på lämpligt sätt när det gäller eventuell arbetsfördelning. Om styrelsen kommer fram till att det finns brister som behöver åtgärdas skall styrelsen åtgärda bristerna eller anmäla dem till bolagets aktieägare.

Styrelsen skall årligen utvärdera verkställande direktörens insatser, varvid endast styrelseledamöterna skall närvara.

3.2 Tillsättande av styrelse, styrelsens storlek och sammansättning

Styrelseledamöterna i regionägda bolag skall utses av regionfullmäktige och anmälas på bolagsstämman. I delägda bolag skall regionen med beaktande av 10 kap. 4 § kommunallagen komma överens med övriga aktieägare om hur styrelseledamöter skall utses.

Styrelsen skall ha en med hänsyn till bolagets verksamhet, utvecklingsskede och förhållanden i övrigt ändamålsenlig sammansättning, präglad av mångsidighet och bredd avseende ledamöternas kompetens, erfarenhet och bakgrund i övrigt. En jämn könsfördelning i styrelsen skall eftersträvas.

3.3 Styrelsens ledamöter

En styrelseledamot är syssloman i förhållande till bolaget. Det innebär att ledamoten är skyldig att ägna uppdraget den tid och omsorg som erfordras för att på bästa sätt tillvarata bolagets intresse. En styrelseledamot skall alltså verka för att regionens ändamål med verksamheten så som det kommer till uttryck i bolagsordningen och ägardirektiv förverkligas.

En styrelseledamot skall ha den kunskap om bolagets verksamhet, marknad och omvärldsförutsättningar i övrigt som erfordras för att tillsammans med övriga styrelseledamöter kunna göra i förhållande till företagsledningen självständiga bedömningar av bolagets angelägenheter och konstruktivt bidra till att fullgöra styrelsens uppgifter.

Ny styrelseledamot skall genomgå en introduktionsutbildning om bolaget, dess verksamhet, organisation, marknad med mera samt den utbildning i övrigt som styrelseordföranden och ledamoten gemensamt finner lämplig för att ledamoten skall kunna fullgöra sitt uppdrag.

3.4 Arbetstagarledamöter eller arbetstagarrepresentanter

Arbetstagarna i ett aktiebolag med minst 25 anställda har rätt att utse styrelseledamöter och suppleanter för dem enligt lagen om styrelserepresentation. Nämnden för styrelserepresentation har beträffande kommunala aktiebolag regelmässigt beviljat undantag från lagens regler. Sådana undantag har dock förenats med villkor i syfte att tillgodose arbetstagarnas intresse av insyn och inflytande. Nämndens praxis har

kommit att ligga till grund för överenskommelser mellan bolag och arbetstagarorganisationer om undantag från lagens regler.

Regionen skall besluta om arbetstagarna i bolagen skall utse styrelseledamöter och suppleanter för dem enligt lagen om styrelserepresentation eller om de regionägda bolagen skall avtala med arbetstagarorganisationerna om att dessa får utse representanter som inte har rösträtt i styrelsen.

3.5 Styrelsens ordförande

Styrelsens ordförande skall se till att styrelsens arbete bedrivs effektivt och att styrelsen fullgör sina åligganden. Ordföranden skall särskilt:

- organisera och leda styrelsens arbete, uppmuntra en öppen och konstruktiv diskussion i styrelsen i vilken samtliga ledamöter deltar och skapa bästa möjliga förutsättningar för styrelsens arbete,
- se till att styrelsen fortlöpande uppdaterar och fördjupar sina kunskaper om bolaget och dess verksamhet samt i övrigt får den utbildning som krävs för att styrelsearbetet
- skall kunna bedrivas effektivt,
- upprätthålla kontakt och dialog med bolagets aktieägare i syfte att styrelsen skall känna till ägarnas synpunkter i fråga om bolagets övergripande mål och strategi och andra viktigare frågor,
- ha fortlöpande kontakt med och fungera som diskussionspartner och stöd för bolagets verkställande direktör samt se till att styrelsen utvärderar verkställande direktörens arbete,
- se till att styrelsen erhåller tillfredsställande information och beslutsunderlag, kontrollera att styrelsens beslut verkställs, samt
- se till att styrelsen årligen utvärderar sitt arbete.

3.6 Styrelsens arbetsformer

Regler om styrelsens arbete finns i 8 kap. aktiebolagslagen. Styrelsen är ett kollegialt organ där alla ledamöter skall beredas möjlighet att delta i arbetet.

Styrelsen får enligt lag inte besluta i ett ärende, om inte såvitt möjligt samtliga styrelseledamöter har fått ett tillfredsställande underlag för att avgöra ärendet och tid att sätta sig in i underlaget.

Styrelsen beslutar om arbetsordning och instruktion för verkställande direktören.

När ny styrelse tillsatts skall styrelsen göra en noggrann prövning av samtliga instruktioners relevans och aktualitet. Förnyad prövning skall göras varje år, även om ny styrelse inte tillsatts under året.

Styrelsens instruktioner i form av arbetsordning, instruktion för verkställande direktören samt rapporteringsinstruktion skall vara

anpassade till bolagets förhållanden och vara så tydliga, utförliga och konkreta att de kan tjäna som styrdokument för styrelsens arbete.

Styrelsen bör inte inrätta styrelseutskott, arbetsutskott eller presidium med särskilda beslutsuppgifter om det inte finns särskilda skäl.

Styrelsen skall sammanträda i den omfattning som erfordras för att hinna behandla de frågor som ankommer på styrelsen. Styrelsens arbete måste vara organiserat så att styrelsen kan ägna tillräcklig tid åt alla viktiga frågor. Den löpande rapporteringen bör vara strukturerad så att uppföljnings- och kontrollfrågorna inte tar större del av styrelsens tid i anspråk än att särskilt de strategiska frågorna kan ägnas den uppmärksamhet de kräver.

Vid styrelsens sammanträden får endast styrelseledamöter, verkställande direktören, styrelsens sekreterare och andra personer som styrelsen beslutar skall ha närvarorätt delta. Om suppleanter för styrelseledamöter har utsetts skall dessa få delta vid styrelsens sammanträden. Vilka personer som har varit närvarande skall antecknas i protokollet från sammanträdet.

Styrelsens ordförande skall efter samråd med verkställande direktören fastställa förslag till dagordning för styrelsens sammanträden samt se till att dessa är väl förberedda och genomförs effektivt.

De beslutsärenden som skall behandlas på styrelsens sammanträden skall anges tydligt i dagordningen för sammanträdet. Beslutsunderlag och förslag till beslut i ett ärende skall ge en saklig, utförlig och relevant belysning av det ärende beslutet gäller. Skriftligt material inför styrelsesammanträde bör normalt tillställas ledamöterna senast en vecka före sammanträdet.

Varje styrelseledamot skall sätta sig in i de ärenden styrelsen har att behandla och föra fram de uppfattningar och göra de ställningstaganden dessa föranleder. Styrelseledamot skall begära den kompletterande information som ledamoten anser nödvändig för att styrelsen skall kunna fatta väl underbyggda beslut.

Styrelsens protokoll skall tydligt återge vilka ärenden som behandlats, vilket underlag som funnits för respektive ärende samt innebörden av de beslut som fattats. Ett färdigt protokoll skall sändas till eller hållas tillgängligt för styrelsens ledamöter senast två veckor efter styrelsesammanträdet.

3.7 Verksamhetsrapportering, finansiell rapportering och internkontroll

Styrelsen ansvarar för såväl årlig som löpande verksamhetsrapportering till bolagets aktieägare. Bolagets aktieägare skall i ägardirektiv klargöra hur rapporteringen skall ske. Den årliga verksamhetsrapporteringen skall innehålla en redovisning av hur väl bolaget uppfyllt ägarens ändamål med verksamheten.

Styrelsen ansvarar för att bolagets finansiella rapportering sker i överensstämmelse med god redovisningssed. Av den finansiella rapporteringen skall framgå på vilket regelverk den grundas.

Styrelsen skall se till att bolaget har god intern kontroll och fortlöpande hålla sig informerad om och utvärdera hur bolagets system för intern kontroll fungerar. Styrelsen skall inför varje år upprätta en plan för internkontrollen i bolaget. Styrelsen skall dokumentera på vilket sätt den säkerställer

- ändamålsenlig och ekonomiskt tillfredsställande verksamhet i bolaget,
- kvaliteten i rapportering om verksamhet och ekonomi och intern kontroll, samt
- bedömning och uppföljning av bolagets risker.

4. Verkställande direktör

4.1 Verkställande direktörens uppgifter

Verkställande direktören är syssloman i förhållande till bolaget. Det innebär att verkställande direktören är skyldig att ägna uppdraget den tid och omsorg som erfordras för att på bästa sätt tillvarata bolagets intresse.

Verkställande direktören skall alltså verka för att regionens ändamål med verksamheten så som de kommer till uttryck i bolagsordningen, ägardirektiv och styrelsebeslut förverkligas.

Verkställande direktören skall enligt 8 kap. 29 § aktiebolagslagen sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar samt se till att bolagets bokföring och medelsförvaltning sköts på ett betryggande sätt.

Verkställande direktören ansvarar för att förse styrelsen med den information om bolaget och dess verksamhet samt det underlag i övrigt styrelsen behöver för sitt arbete.

Verkställande direktören skall se till att styrelsen får ett så sakligt, utförligt och relevant informationsunderlag som erfordras för att styrelsen skall kunna fatta väl underbyggda beslut. Verkställande direktören skall se till att styrelsen hålls informerad om utvecklingen av bolagets verksamhet mellan styrelsens sammanträden.

4.2 Tillsättande av verkställande direktör

Styrelsen skall utse och entlediga verkställande direktör efter samråd med ägaren.

4.3 Vice verkställande direktör

Reglerna om verkställande direktör skall i tillämpliga delar gälla också vice verkställande direktör.

5. Revisorer och lekmannarevisorer

5.1 Revisorer

Bolagets revisorer utses på bolagsstämman.

Bolagets revisor skall i den utsträckning som följer av god revisionssed granska räkenskaperna och styrelsens och verkställande direktörens förvaltning.

Bolagsstämman får ge revisorn ett utökat granskningsuppdrag i den mån det inte strider mot lag, bolagsordningen eller god revisorssed inklusive god revisionssed.

5.2 Lekmannarevisorer

Lekmannarevisorerna i bolag där regionen direkt eller indirekt äger alla aktier skall utses av regionfullmäktige och anmälas på bolagsstämman.

I delägda bolag skall regionen med beaktande av 10 kap. 4 § kommunallagen komma överens med övriga aktieägare om, och i så fall hur, lekmannarevisorer skall utses.

Bolagets lekmannarevisorer skall i den utsträckning som följer av god sed för lekmannarevisorer granska om bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och om bolagets interna kontroll är tillräcklig.

Bolagsstämman får ge lekmannarevisorn ett utökat granskningsuppdrag i den mån det inte strider mot lag, bolagsordningen eller god sed för lekmannarevisorer inklusive god sed för hur allmän granskning skall genomföras.

5.3 Styrelsens relation till revisorerna och lekmannarevisorerna

Styrelsen skall se till att ändamålsenliga relationer med bolagets revisorer och lekmannarevisorer upprätthålls. Styrelsen skall överväga att en gång varje år sammanträffa med revisorerna utan närvaro av någon från företagsledningen. Styrelsen skall dokumentera hur bolaget kommunicerar med bolagets revisorer och lekmannarevisorer.

6. Informationsregler

6.1 Information i bolagsstyrningsrapport

De regionägda bolagen skall som komplement till årsredovisningen i särskild bolagsstyrningsrapport lämna följande information:

- Hur styrelsearbetet bedrivits, inkluderande eventuell arbetsfördelning, antal sammanträden, genomsnittlig närvaro, vem som varit sekreterare vid styrelsens sammanträden samt om utvärdering av styrelse och verkställande direktören genomförts.
- Hur den interna kontrollen, både vad gäller uppfyllande av bolagets syfte, av ägaren beslutade verksamhetsmål och finansiell rapportering, är organiserad och hur väl den fungerat under senaste räkenskapsåret.
- Hur bolagets risker bedömts och följts upp.
- Hur bolaget kommunicerar med revisorerna och lekmannarevisorerna.

Nuvarande lydelse	*Förslag till ändring*
Policy **Riktlinjer för god ekonomisk hushållning** Gäller för Stockholms läns landsting.	***Policy för god ekonomisk hushållning*** *Gäller för Region Stockholm*

Nuvarande lydelse	*Förslag till ändring*
God ekonomisk hushållning	*1. God ekonomisk hushållning*
	1.1 Inledning
Kommunallagen föreskriver att *landstinget* ska ha god ekonomisk hushållning med en ekonomi i balans samt att *landstingsfullmäktige* ska besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning.	Kommunallagen föreskriver att regioner ska ha god ekonomisk hushållning med en ekonomi i balans samt att *regionfullmäktige* ska besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning. *Innehållet i denna policy motsvarar Region Stockholms riktlinjer för god ekonomisk hushållning i kommunallagens mening*.
God ekonomisk hushållning ska gälla långsiktigt över flera budgetperioder för att säkerställa ekonomisk stabilitet. För *landstinget* innebär detta en ekonomi i balans över tid samtidigt som länets invånare får en tillgänglig vård med god kvalitet och en tillförlitlig kollektivtrafik.	God ekonomisk hushållning ska gälla långsiktigt över flera budgetperioder för att säkerställa ekonomisk stabilitet. För *Region Stockholm* innebär detta en ekonomi i balans över tid samtidigt som länets invånare får en tillgänglig vård med god kvalitet och en tillförlitlig kollektivtrafik.
Satsningarna inom hälso- och sjukvården och kollektivtrafiken förutsätter ordning och reda i ekonomin för den ordinarie driften. *Landstingets* ekonomiska förutsättningar regleras inom ett ramverk som styrs av *landstingets* långsiktiga finansiella och verksamhetsmässiga mål, en väl fungerande budgetprocess, *investeringsstrategi*, finanspolicy *och ekonomistyrningsstrategi*.	Satsningarna inom hälso- och sjukvården och kollektivtrafiken förutsätter ordning och reda i ekonomin för den ordinarie driften. *Region Stockholms* ekonomiska förutsättningar regleras inom ett ramverk som styrs av *regionfullmäktiges* långsiktiga finansiella och verksamhetsmässiga mål, en väl fungerande budgetprocess, *modellen för integrerad ledning och styrning (ILS)*, *investeringspolicy samt* finanspolicy *med tillhörande riktlinjer och anvisningar*.

För god ekonomisk hushållning inom landstinget har landstingsfullmäktige fastställt följande riktlinjer för perioden 2016–2025.	***1.2 Styrande principer*** *Följande principer gäller:*
• *Landstinget* ska ha en ekonomi i balans inom balanskravet i enlighet med de krav som uttrycks i kommunallagen.	• *Region Stockholm* ska ha en ekonomi i balans inom balanskravet i enlighet med de krav som uttrycks i kommunallagen.
• *Landstinget kommer inte använda sig av möjligheten att reservera medel i en resultatutjämningsreserv för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel.*	
• *Landstinget ges möjlighet att inom eget kapital reservera omställningskostnader då det finns synnerliga skäl för att göra detta. Detta medger att landstinget får budgetera med ett negativt resultat förutsatt att resultatet är i balans inom ramen för balanskravet.*	
• I *landstingets* budget ska anges verksamhetsmål och finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning.	• I *Region Stockholms* budget ska anges verksamhetsmål och finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning.
• *Landstinget* ska under en löpande tioårsperiod ha en soliditet på minst två procent exklusive pensionsskulden enligt ansvarsförbindelsen.	• *Region Stockholm* ska under en löpande tioårsperiod ha en soliditet på minst två procent exklusive pensionsskulden enligt ansvarsförbindelsen.
	1.3 Tillämpning av resultatutjämningsreserv *Kommunallagen, 11 kap. 14 §, reglerar hur delar av ett positivt resultat kan reserveras i en resultatutjämningsreserv,*

	RUR. Syftet med RUR är att ge kommuner och regioner möjlighet att under vissa förutsättningar reservera medel för att täcka underskott vid ett senare tillfälle. Reserven kan användas för att utjämna effekter av variationer i intäkterna under konjunkturcyklerna. Varken avsättning till eller disponering av RUR påverkar resultatet utan görs som en särskild öronmärkning av eget kapital i balansräkningen. ***Reservering till resultatutjämningsreserven*** *Kommunallagen anger minimikrav för reservering till RUR. För Region Stockholm innebär det att reservering får göras med det lägsta av antingen den del av årets resultat, eller den del av årets resultat efter balanskravsjusteringar, som överstiger två procent av summan av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning.* *Resultatutjämningsreserven får maximalt uppgå till hälften av eget kapital inklusive övriga öronmärkningar.* ***Disponering av resultatutjämningsreserven*** *Medel från RUR får disponeras under lågkonjunktur, vilket definieras som de år när den årliga förändringstakten för skatteunderlaget för riket understiger den genomsnittliga förändringstakten under de senaste tio åren.*

BUDGET 2021
BILAGA 13

Diarienummer
RS 2020-0469
RS 2019-1060

Medarbetarpolicy

Gäller för Region Stockholm

1. Medarbetarpolicy

1.1 Inledning

Region Stockholm är en av Sveriges största arbetsgivare och ansvarar för hälso- och sjukvård, kollektivtrafik och regional utveckling i Stockholms län samt bidrar till kulturlivet i länet.

Region Stockholm vill vara en attraktiv och hållbar arbetsgivare som erbjuder en trygg och tillgänglig verksamhet som svarar mot invånarnas behov idag och i framtiden. Tillsammans arbetar vi för att uppnå visionen om en attraktiv, hållbar och växande Stockholmsregion, med frihet för invånarna att själva forma sina liv och fatta avgörande beslut.

1.1 Syfte

Medarbetarpolicyn är tillika Region Stockholms arbetsmiljöpolicy och anger styrande principer för medarbetare och chefer samt hur Region Stockholm ska agera som arbetsgivare. Principerna är utformade utifrån ett helhetsperspektiv med syfte att Region Stockholm ska vara en attraktiv och hållbar arbetsgivare.

1.3 Tillämpning

Medarbetarpolicyn, tillika arbetsmiljöpolicy, gäller för Region Stockholms nämnder och bolag. Policyn baseras på Region Stockholms gemensamma värderingar; öppenhet, pålitlighet, kompetens och samverkan.

Regionfullmäktige har det övergripande ansvaret för arbetsmiljön. Nämnder och bolag fördelar arbetsmiljöuppgifter till förvaltningschef respektive VD som sedan fördelar vidare arbetsmiljöuppgifter i sina respektive verksamheter.

Medarbetarpolicyn stödjer och kompletterar Region Stockholms övriga styrande dokument, bland annat inom områdena uppförande och bemötande, hållbarhet, folkhälsa, säkerhet och andra områden som involverar medarbetare och chefer. Förutom att följa gällande lagar, föreskrifter och avtal ska Region Stockholm aktivt arbeta för att vara en attraktiv och hållbar arbetsgivare.

2. Styrande principer

2.1 Region Stockholm vill vara en attraktiv och hållbar arbetsgivare

Ett gott ledarskap, meningsfulla arbetsuppgifter, utvecklingsmöjligheter och en hållbar arbetsmiljö ger Region Stockholm förutsättningar att vara en attraktiv arbetsgivare.
Region Stockholm ska erbjuda hälsofrämjande arbetsplatser som sätter arbetsmiljö och säkerhet i centrum. Tillsammans skapar vi en hälsofrämjande arbetsmiljö genom att arbeta systematiskt och långsiktigt med fokus på att bidra till välbefinnande, förebygga ohälsa samt stödja rehabilitering och återgång till arbete.
Vi arbetar ständigt för att skapa en god organisatorisk, social och fysisk arbetsmiljö, arbetet sker på individ-, grupp- och organisatorisk nivå. Arbetet är främjande, förebyggande och efterhjälpande med betoning på det friska.

Det innebär följande för dig som medarbetare:
- Du ska kunna ha balans mellan arbete och privatliv.
- Du har tid för återhämtning och möjlighet att ta ansvar för din egen hälsa.
- Du bidrar till att skapa en god och trygg arbetsmiljö varje dag för dig själv och dina kollegor.

Har du uppdrag som chef innebär det även att:
- Du har kunskaper om ditt arbetsmiljöansvar.
- Du bidrar till ett systematiskt arbetsmiljöarbete, samverkar med medarbetare och skyddsombud samt involverar närmaste högre chef om dina befogenheter inte räcker för att förebygga ohälsa.
- Du är uppmärksam på risker för ohälsa hos dig själv och andra.
- Du stärker hälsa och vidtar tidiga åtgärder.
- Du har ett tydligt och stödjande ledarskap som skapar ett sammanhang där alla arbetar tillsammans och stöttar varandra.

2.2 Region Stockholm ska vara en inkluderande och trygg arbetsgivare

I Region Stockholms verksamheter får alla växa, ges möjlighet att utvecklas och att kunna göra skillnad för invånarna. Vi arbetar tillsammans för ett utvecklande, inkluderande och hållbart arbetsliv. Vi tar tillvara förmågor samt värdesätter och respekterar varandras olikheter. Region Stockholm har kollektivavtal som säkerställer trygga och goda arbetsvillkor. Lönebildningen är tydlig och icke-diskriminerande, lönen är individuell, differentierad och utgår ifrån gällande avtal.

Det innebär följande för dig som medarbetare:

- Du är öppen, reflekterande och tar ansvar för att agera mot all form av diskriminering, kränkande särbehandling, trakasserier och sexuella trakasserier
- Du bemöter alla med omtanke och respekt och kan förvänta dig samma omtanke och respekt tillbaka.

Har du uppdrag som chef innebär det även att:
- Du är ett föredöme som skapar möjligheter för medarbetare att utvecklas och vara delaktiga.
- Du har ett särskilt ansvar för att förebygga, hantera och åtgärda beteenden som kan leda till kränkningar och all form av diskriminering.
- Du tar ansvar för att tydliggöra lönekriterier och sätta lön utifrån kompetens, prestation och bidrag till verksamheten.

2.3 Tillsammans utvecklar vi verksamheten

Tillsammans utvecklar vi verksamheten och gör skillnad för regionens invånare. Verksamheterna ska kännetecknas av tillit, kvalitet och säkerhet, där vi arbetar med ständiga förbättringar och lär av det som går fel. Vi skapar delaktighet och en förutsättning för att lyckas med uppdragen är kompetens, samarbete och dialog.

Det innebär följande för dig som medarbetare:

- Du är engagerad, ansvarstagande och medverkar till att förbättra och utveckla nya arbetssätt.
- Du tar initiativ till, och ansvar för, att upprätthålla och utveckla din kompetens utifrån din roll och verksamhetens behov.
- Du delar med dig av din kunskap och erfarenhet.
- Du introducerar och handleder kollegor och studenter.

Har du uppdrag som chef innebär det även att:

- Du är en företrädare för arbetsgivaren och leder verksamheten mot uppsatta mål.
- Du skapar förutsättningar, uppmuntrar delaktighet och ger medarbetarna helhetsperspektiv på den egna verksamheten i relation till Region Stockholms samlade ansvar och verksamhet.
- Du identifierar, tillsammans med medarbetarna, behov av kompetensutveckling och säkerställer att varje individ utvecklar och upprätthåller sin kompetens samt säkerställer att medarbetaren har tillräcklig aktuell kunskap för att utföra sitt arbete.
- Du säkerställer att medarbetare och studenter får en god introduktion och handledning.
- Du tar initiativ till, och ansvar för, att reflektera över och utveckla ditt eget ledarskap.

BUDGET 2021
BILAGA 14

Diarienummer
RS 2020-0469
RS 2019-0446

Riktlinjer mot kränkande särbehandling, diskriminering, trakasserier och sexuella trakasserier

Gäller för Region Stockholm

1. Riktlinjer mot kränkande särbehandling, diskriminering, trakasserier och sexuella trakasserier

1.1 Inledning

Region Stockholm vill vara en attraktiv arbetsgivare med en hållbar, trygg och tillgänglig verksamhet som svarar mot invånarnas behov. Region Stockholm vill tillvarata, engagera och utveckla medarbetarna. Region Stockholm ska erbjuda hälsofrämjande arbetsplatser som sätter arbetsmiljö och säkerhet i centrum. Därför arbetar vi systematiskt och långsiktigt tillsammans för att upprätthålla en god organisatorisk, social och fysisk arbetsmiljö för den enskilda individen, gruppen och organisationen som helhet.

Region Stockholm ska vara en inkluderande arbetsgivare som tar tillvara medarbetarnas förmågor och kompetenser. Vi värdesätter olikheter, lyfter fram varandra och bemöter alla med respekt. Alla arbetsplatser inom Region Stockholm ska vara fria från alla former av kränkande särbehandling, diskriminering, trakasserier och sexuella trakasserier.

1.2 Syfte

Syftet med riktlinjerna är att informera om, förebygga, förhindra, hantera och åtgärda kränkande särbehandling, diskriminering, trakasserier och sexuella trakasserier och repressalier på arbetsplatsen genom att klargöra definitioner, ansvar och rutiner. Riktlinjerna konkretiserar Region Stockholms medarbetarpolicy och uppförandekod samt tillämpliga lagar, föreskrifter och regler.

1.3 Tillämpning

Riktlinjerna gäller för medarbetare, chefer, inhyrd - eller inlånad personal, studenter, de som söker eller fullgör praktik samt de som söker arbete i Region Stockholms nämnder och bolag. Alla ska känna till den och veta vart de ska vända sig om de upplever att de har blivit utsatta. Alla ska vara medvetna om sitt ansvar.

Alla medarbetare och chefer i Region Stockholm ska ta del riktlinjerna. Detta ska lämpligen ske vid anställning, introduktion och på arbetsplatsträffar. Riktlinjerna ska finnas tillgängliga på Region Stockholms intranät. Varje nämnd och bolag ansvarar för att riktlinjerna följs.

2. Definitioner och begrepp

Även om begreppen är många och innebär vissa nyansskillnader, beskriver de alla situationer där en person blir negativt behandlad av en eller flera

kollegor eller överordnade och att beteendet upplevs som både negativt och oönskat. Nedanstående definitioner och begrepp bygger på:

- Diskrimineringslagen 2008:567.
- Arbetsmiljöverkets föreskrifter om ”Systematiskt arbetsmiljöarbete” (AFS 2001:1)” och Organisatorisk och social arbetsmiljö” (AFS 2015:4).

2.1 Kränkande särbehandling

Kränkande särbehandling är, enligt Arbetsmiljöverket, handlingar som riktas mot en eller flera arbetstagare på ett kränkande sätt och som kan leda till ohälsa eller att dessa ställs utanför arbetsplatsens gemenskap. Det kan vara genom beteenden, ord eller handlingar från en kollega, en arbetsgrupp eller en chef. En kränkning kan ta sig många olika uttryck och riktas mot vem som helst. Kränkningen kan utgöra en risksituation om den upprepas eller är grov och kan innebära allvarliga arbetsmiljö- och/eller hälsoproblem.

Exempel på kränkande särbehandling:

- frysa ut eller exkludera från möten
- förolämpa, ignorera eller osynliggöra
- olämpliga skämt och jargong som exkluderar eller sker på annans bekostnad
- förtala eller sprida rykten
- undanhålla eller lämna felaktig arbetsrelaterad information
- sabotera eller försvåra arbetets utförande
- förfölja i olika former, hota eller förnedra
- vara överkritisk eller bemöta negativt genom att nedvärdera eller håna
- orimligt kontrollera medarbetare utan dennes vetskap
- utan sakliga skäl ta ifrån någon arbetsuppgift eller förhindra att de utförs

2.2 Diskriminering

Diskriminering definieras som missgynnsam särbehandling och sker när arbetsgivaren minskar möjligheterna, särbehandlar eller kränker en person utifrån någon av de sju diskrimineringsgrunderna

- kön
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionsnedsättning
- sexuell läggning
- ålder

Diskriminering är ett samlingsbegrepp där trakasserier och sexuella trakasserier ingår och kan ske direkt eller indirekt. Att inte genomföra skäliga/rimliga tillgänglighetsåtgärder för personer med funktionsnedsättning är en form av diskriminering. Detsamma gäller order eller instruktioner att diskriminera.

2.3 Trakasserier

Trakasserier är ett uppträdande som kränker någons värdighet och har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Det är ett beteende som är oönskat av den som blir utsatt och kan till exempel ske via sociala medier, sms och texter eller visas genom gester eller andra handlingar.

2.4 Sexuella trakasserier

Sexuella trakasserier är ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons integritet och värdighet. Det kan till exempel handla om:

- närgångna blickar eller närgången kontakt
- ovälkommen fysisk kontakt eller ovälkomna komplimanger
- sexuella anspelningar

Sexuella trakasserier kan räknas som både kränkande särbehandling och diskriminering.

2.5 Mobbning

Mobbning är när någon upprepat och systematiskt blir utsatt för oacceptabla beteenden i form av till exempel diskriminering, kränkningar, trakasserier eller sexuella trakasserier och där den utsatta personen har svårt att försvara sig. Mobbning är ett allvarligt arbetsmiljöproblem som medför stora och väldokumenterade hälsorisker.

2.6 Oacceptabla beteenden

Oacceptabla beteenden är till exempel jargong eller nedlåtande och kränkande beteenden som skapar olust och kan bidra till en ohälsosam arbetsmiljö.

3. En god och trygg arbetsmiljö är allas ansvar

Ett gott medarbetarskap och ledarskap innebär att vara aktiv i arbetsmiljöarbetet och bidra till en god och trygg arbetsmiljö. Det betyder bland annat att följa de riktlinjer och regler som finns inom Region Stockholm och på arbetsplatsen.

3.1 Medarbetarens ansvar

Du har ett ansvar för hur du uppträder, bemöter andra och kommunicerar. Det som upplevs som kränkande av en person kanske inte alls upplevs på samma sätt av en annan. Därför är det viktigt att hålla en levande dialog om vilka normer, värderingar och spelregler som gäller på arbetsplatsen. Det

tydliggör och hjälper oss alla att förstå var gränserna går och vad vi har att förhålla oss till. En osund kultur eller jargong på en arbetsplats utgör en grogrund för oacceptabla beteenden.

Du har ansvar för att reagera och agera om du upptäcker tendenser till oacceptabla beteenden på din arbetsplats och att informera din chef/dennes chef/HR-avdelningen.

Om du själv upplever eller lägger märke till oacceptabla beteenden ska du helst säga ifrån direkt. Om du inte kan eller inte törs göra det, informerar du istället din chef, dennes chef eller HR-avdelningen. Du kan även få stöd från skyddsombud eller en facklig företrädare.

Osanna och grundlösa påståenden angående oacceptabla beteenden är också skadliga för arbetsmiljön och kan leda till åtgärder.

3.2 Chefens ansvar

Ett gott ledarskap bygger på uppriktighet, integritet och en förmåga till etiska överväganden. Alla berörda parter ska hanteras med respekt. Som chef bedriver du ett systematiskt arbetsmiljöarbete för att uppnå en god och trygg arbetsmiljö. Det innebär att du:

- informerar alla dina medarbetare om gällande riktlinjer
- informerar nya medarbetare om gällande riktlinjer
- klargör vad som räknas som oacceptabla beteenden, att de inte får förekomma och att sådana beteenden kommer att leda till åtgärder
- skyndsamt vidtar åtgärder om oacceptabla beteenden förekommer
- tydliggör vem medarbetarna ska vända sig till om de upplever oacceptabla beteenden och repressalier.
- agerar omedelbart när du får signaler om oacceptabla beteenden.
- inte utsätter medarbetare, någon som utför arbete eller praktik för repressalier (bestraffning) vid anmälan eller som bidragit med information i en utredning.

Förebyggande arbete är viktigt och som chef har du ett särskilt ansvar för att tidigt uppmärksamma, förebygga och hantera alla tecken på olämpliga beteenden innan de övergår till oacceptabla beteenden. Du uppmuntrar och bidrar till en öppen kommunikation där allas lika värde och olikheter respekteras. Du ska även vara en god förebild.

Obalans mellan krav och resurser, otydliga roller och ansvarsområden, hög arbetsbelastning under lång tid eller förändringar i verksamheten ökar risken för irritation, frustration och destruktiva konflikter. Det kan i sin tur

leda till att olämpliga beteenden uppstår. Alla meningsskiljaktigheter ska eller kan inte lösas, men de måste hanteras för att förhindra att de växer och övergår i oacceptabla beteenden.

4. Om du upplever dig utsatt

Det är du som känner dig utsatt som avgör om beteendet eller handlingen är ovälkommen. Klargör tydligt, om du kan, att beteendet är ovälkommet. Om det inte skulle hjälpa är det viktigt att din chef får reda på vad som har hänt för att snabbt kunna ta itu med problemet och vidta åtgärder.
Kontakta:

- i första hand din närmaste chef
- om du upplever dig utsatt av din chef eller att din chef inte agerar, kan du vända dig till chefens chef eller HR-avdelningen
- skyddsombud eller facklig företrädare kan finnas med som ett stöd

Du som är student vänder dig i första hand till din handledare eller studieansvarig. För ytterligare information, se broschyren ”Information till studerande om kränkande särbehandling och trakasserier”.

5. Vad händer efter signal eller anmälan

Om du signalerar och/eller anmäler ett fall av kränkande särbehandling, diskriminering, trakasserier eller sexuella trakasserier på arbetsplatsen ska närmaste chef, chefens chef eller annan lämplig person hos arbetsgivaren agera skyndsamt.

5.1 Dokumentera händelsen

Vid anmälan får du beskriva din upplevelse av det som hänt. Dokumentera gärna skriftligen vad som har hänt och när det hände.

5.2 Avstämningssamtal

I första hand talar din chef eller chefens chef med dig som känner dig utsatt och gör en bedömning. Samtalet kan leda till åtgärder ni kommer överens om. Om situationen bedöms vara oklar går den vidare till utredning. Kontinuerlig uppföljning kommer att göras.

Möjlighet finns att få stöd av skyddsombud. Om du är medlem kan du vända dig till din fackliga organisation. Berörda parter kan få stöd av företagshälsovården eller annan extern part.

5.3 Utredning

Syftet med en utredning är att få en fördjupad objektiv bild av situationen för att kunna bedöma det som hänt. Det är en prioriterad utredning som ska initieras skyndsamt av chef och HR-avdelning. Företagshälsovården

eller annan extern part kan anlitas i utredningen. Skyddsombud/facklig företrädare ska involveras för att övervaka och stödja processen.

Under utredningen, som dokumenteras, hörs de berörda parterna och eventuella vittnen. Uppgifter hanteras konfidentiellt av hänsyn till de inblandade. När utredningen är slutförd får endast de direkt berörda parterna tillgång till rapporten. Om någon begär att få utredningen utlämnad som allmän handling sker en sekretessprövning.

5.4 Påföljder

Om det visar sig att oacceptabla beteenden har förekommit vidtar arbetsgivaren lämpliga åtgärder som också följs upp. Arbetsrättsliga åtgärder kan bli aktuella. Påföljderna kommuniceras och hanteras endast med den/de som direkt berörs.

Utredningen kan komma fram till att de organisatoriska förhållandena på arbetsplatsen behöver ses över och åtgärdas.

Kränkningar av mer allvarligt slag kan vara brottsliga. De brott som exempelvis kan aktualiseras som en följd av olika typer av kränkningar är förtal, sexuellt ofredande, förolämpning och olaga hot.

6. Förbud mot repressalier

Varken arbetsgivare/chef eller medarbetare får utsätta den som gjort en anmälan eller bidragit med information i en utredning för repressalier, det vill säga bestraffning i form av handlingar eller uttalanden som medför skada, obehag, försämrade förhållanden eller villkor på arbetsplatsen. Repressalier enligt ovan strider mot arbetsgivarens arbetsmiljöansvar och kan leda till arbetsrättsliga åtgärder. Om någon utsätts för repressalier ska detta anmälas och hanteras enligt avsnitt 5–5.4 i riktlinjerna.

BUDGET 2021
BILAGA 15

Diarienummer
RS 2020-0469
RS 2019-1194

Policy och riktlinjer

Bidrag till organisationer i Stockholms län

Gäller för Region Stockholm

1. Policy och riktlinjer för bidrag till organisationer i Stockholms län

1.1 Inledning

Region Stockholm ser positivt på samverkan med det civila samhället i syfte att utveckla stockholmsregionen hållbart och demokratiskt. Genom ekonomiska bidrag kan Region Stockholm stödja verksamheter som skapar ett mervärde för invånare i stockholmsregionen, ge invånare möjlighet att engagera sig, vara med och påverka och därmed delta i samhällsutvecklingen. Genom ökad tydlighet i processen för bidragsgivning skapas goda förutsättningar för invånare att ta del av aktiviteter och verksamheter av god kvalitet som i sin tur bidrar till en hållbar regional utveckling i stort.

1.2 Syfte

Syftet med denna policy och dessa riktlinjer är att fastställa de grundprinciper som gäller för beviljande av bidrag till organisationer och som all bidragsgivning ska utgå ifrån.

Konkretiserande riktlinjer och/eller anvisningar beslutas av varje nämnd för bidragsgivning inom respektive verksamhetsområde.

1.3 Tillämpning

Policyn och riktlinjerna riktar sig till de nämnder som beviljar bidrag till organisationer enligt kommunallagen och lagen om vissa kommunala befogenheter. Se närmare nedan kring kommunala kompetensen. Policyn och riktlinjerna gäller därmed inte för bidrag som beviljas på andra grunder, såsom exempelvis statligt stöd som regleras i särskilda förordningar.

2. Policy

2.1 Verksamhetsområden

Region Stockholm kan lämna stöd till organisationer verksamma inom följande områden förutsatt att övriga villkor i policyn är uppfyllda. Enskilda nämnder har rätt att ställa ytterligare krav än de som framgår av denna policy:

- Intressebevakning för personer med funktionsnedsättning
- Kultur
- Folkbildning

- Ungas organisering
- Idrott
- Folkhälsa
- Hälso- och sjukvård
- Regional utveckling/regional samverkan
- Intressebevakning för pensionärer
- Miljö och klimat

2.2 Kommunala kompetensen och andra bestämmelser

Bidrag kan ges till olika typer av organisationer, såsom ideella föreningar stiftelser, m.fl. Det är upp till varje nämnd att bedöma vilka organisationer som har möjlighet att ansöka om bidrag utifrån denna policy och dessa riktlinjer.

För att bevilja bidrag till organisationer i enlighet med den kommunala kompetensen ska de kommunalrättsliga villkoren i lag vara uppfyllda.

Organisationens verksamhet ska tillgodose ett allmänt intresse som anknyter till Region Stockholms egna ansvarsområde, dess geografiska yta och dess invånare. Vidare ska vid bidragsgivning principen om likabehandling upprätthållas om det inte finns sakliga skäl för något annat. Alla bidrag ska också vara förenliga med bestämmelser om statsstöd och upphandlingsregler.

2.3 Region Stockholms grundläggande villkor för bidrag

Bidrag får beviljas endast utifrån regionfullmäktiges budget, nämndernas uppdrag och i mån av tillgång på medel vid bidragsgivande nämnd.

Nämnderna ska säkerställa att det finns ett tydligt syfte med bidraget och i sina villkor ange vem/vilka som får ansöka.

För att en organisation ska kunna söka bidrag från bidragsgivande nämnd ska följande grundläggande villkor uppfyllas:

- Organisationen genomför verksamhet som är till nytta för länsborna i stockholmsregionen.
- Organisationen präglas av demokratiska och etiska värderingar samt är uppbyggd och fungerar enligt demokratiska principer.

- Organisationen arbetar utifrån alla människors lika värde och jämställdhet samt har en inriktning som ligger i linje med Region Stockholms uppförandekod.
- Organisationen har ett organisationsnummer.
- Organisationen har haft ett årsmöte eller, vid nystartad verksamhet, konstituerande möte har hållits och en styrelse valts.
- Organisationen har ordnad ekonomisk förvaltning och bokföring med eget plus- eller bankgiro och utsedd firmatecknare samt utsedd revisor.
- Organisationen har inte skatteskulder eller obetalda avgifter hos Kronofogdemyndigheten.
- Organisationen är inte i konkurs eller under likvidation.

Verksamheten får inte vara uteslutande beroende av finansiering med av Region Stockholm givna bidrag. Ansvariga för organisationen ska säkerställa att organisationen har stadigvarande intäkter från annat håll, såsom till exempel medlemsavgifter, aktiviteter, hyror, andra bidragsgivare etc.

Det finns inget hinder för att samma organisation söker flera olika bidrag som de kan vara berättigade till. Region Stockholm beviljar dock inte mer än ett bidrag för ett och samma ändamål och samma aktivitet, om inte särskilda skäl föreligger.

Bidrag beviljas inte till partipolitisk verksamhet.

2.4 Register

Varje nämnd som beviljar bidrag till organisationer ska ha ett uppdaterat register på samtliga de organisationer som blivit beviljade bidrag med information om varje organisations verksamhet och beviljade belopp.

2.5 Samordning genom regionledningskontoret

Många av de organisationer som söker bidrag söker bidrag från flera nämnder i Region Stockholm. Regionledningskontoret har därför en samordnande roll som syftar till att få en överblick och kunna följa upp Region Stockholms bidragsgivning samt för att upprätthålla likabehandling, en rättvis och rättssäker bedömning och hantering av beviljande, utifrån det register som nämnden ska föra.

3. Riktlinjer

3.1 Att ansöka om bidrag

Ansökan om bidrag sker enligt anvisningar på Region Stockholms hemsida, sll.se. Även information om ansökningsdatum finns på Region Stockholms hemsida. En ansökan som lämnats in för sent till Region Stockholm ger inte rätt till bidrag.

Organisationen ska till ansökan bifoga sina stadgar (förstagångssökande eller efter att revidering av stadgarna har skett) och fastställd ekonomisk redovisning för det senaste året. En nystartad organisation som ännu inte haft något årsmöte bifogar istället protokoll från sitt konstituerande möte.

I ansökan ska också framgå syftet med den verksamhet som bidraget avser.

Av ansökan ska styrelsens sammansättning samt i förekommande fall antalet medlemmar i en förening framgå.

3.2 Bedömning av ansökningar

Av respektive nämnds styrdokument ska framgå hur ansökan om bidrag ske göras. Ansökan ska dock alltid som ett minimum utgå från följande kriterier:

- De positiva effekter som organisationens verksamhet har för stockholmsregionen.
- Hur ändamålet med verksamheten bidrar till att uppfylla det allmänna intresset samt Region Stockholms mål.
- Organisationens ekonomiska situation, inklusive eventuella andra bidrag som organisationen mottar från Region Stockholm eller andra finansiärer.

3.3 Beslut om bidrag

Nämnden ansvarar för beslut om bidrag i varje ansökan. För att nämnden ska kunna bedöma ansökan krävs beslutsunderlag där det redovisas att ansökan uppfyller de ställda kriterierna.

3.4 Villkor för bidragsutbetalning

Varje nämnd har att formellt besluta om att bevilja bidrag i enlighet med sin beslutsprocess och detaljerade villkor.

Bidrag betalas ut först efter sådant beslut samt efter att samtliga begärda handlingar har skickats in av organisationen. Utbetalning sker till det plusgiro- eller bankgirokonto som organisationen har uppgivit.

3.5 Uppföljning och kontroll

Redovisning av beviljat bidrag
Samtliga organisationer som har beviljats bidrag ska senast det datum som anges i samband med ansökan lämna en redovisning av den verksamhet som har bedrivits med stöd av bidraget. Uppföljning av beviljade bidrag sker årligen.

- Redovisningen ska göras enligt instruktioner med eventuella efterfrågade bilagor från den bidragsgivande nämnden.
- Redovisningen kommer att följas upp av den bidragsgivande nämnden.
- Godkänd redovisning av tidigare bidrag för avslutat verksamhetsår är en förutsättning för att ny ansökan om bidrag ska kunna godkännas.

Granskning av handlingar på begäran av Region Stockholm
Organisationer ska även kunna visa upp protokoll och övriga relevanta handlingar för granskning om Region Stockholm begär det. Eventuella kontroller ska ske med respekt för medlemmars personliga integritet.

Återkrav av bidrag och uteslutning av organisation
I de fall organisationen inte följer villkoren för bidraget eller på annat sätt har förorsakat att bidraget har lämnats eller använts felaktigt för det ändamål det har beviljats för kan Region Stockholm kräva tillbaka redan utbetalat bidrag. Detta villkor ska framgå av beslutet för beviljande av bidrag.

En organisation som söker bidrag eller tidigare har sökt bidrag på oriktiga grunder kan nekas att söka bidrag från Region Stockholm. Om en organisation har lämnat felaktiga uppgifter i sin ansökan eller i redovisningen eller om det skett stora avsteg från ansökan kan detta föranleda att bidrag hålls inne eller återkrävs.

BUDGET 2021
BILAGA 16

Diarienummer
RS 2020-0469
RS 2020-0456

Strategi för suicidprevention

1. Inledning

1.1 Bakgrund

Suicidhandlingar är den yttersta konsekvensen av ett svårt lidande. Lidandet kan ha orsakats av svår sjukdom (psykisk eller somatisk), eller av olika trauman och svårt drabbande livshändelser, som exempelvis arbetslöshet, ekonomiska svårigheter, social isolering, förlust av närstående etc. Förutom att suicid leder till förlust av människoliv innebär det ett omfattande lidande för den som tar sitt liv liksom för närstående och andra berörda. Vidare ger suicidförsök ofta negativa psykologiska och somatiska konsekvenser som kan vara bestående.

Enligt Nationellt centrum för suicidforskning och prevention (NASP) sker det varje år cirka 320 suicid i Stockholmsregionen[1]. Vanligast är suicid bland män och i åldersgruppen 65 år och äldre. Den nationella statistiken visar att suicid minskar i den totala befolkningen men att det finns en ökande suicidtrend bland unga personer. Vad gäller suicidförsök vårdas cirka 1800 personer årligen i slutenvård i Stockholmsregionen[2]. Suicidförsök är vanligast bland kvinnor och i åldersgruppen 15 till 24 år[3].

Suicidproblematik innebär inte enbart ett lidande för den suicidnära personen utan också för dennes närstående. Forskning visar att sorgen efter en närståendes suicid ofta är mer traumatisk än vid dödsfall av andra orsaker[4]. Sorgen kompliceras av de närståendes känsla av skam och skuld samt av tabun när det gäller suicid. Att leva med någon som är suicidnära är mycket stressande. Utöver närstående drabbas också personer som bevittnar suicid, exempelvis anställda i hälso- och sjukvården samt resenärer och anställda i kollektivtrafiken.

Forskning visar att det är möjligt att förebygga suicidhandlingar. Såväl NASP som Statens beredning för medicinsk utvärdering (SBU) och Folkhälsomyndigheten har i olika genomgångar av vetenskaplig litteratur visat att olika typer av insatser minskar utfall av suicid, suicidförsök och/eller suicidtankar[4]. Eftersom en komplex problematik och ett brett spektrum av riskfaktorer ligger bakom suicidhandlingar, kräver suicidprevention en bred ansats.

---

[1] NASP Självmord i Stockholms län, 2019.
[2] Folkhälsorapport 2019, Centrum för epidemiologi och samhällsmedicin.
[3] NASP Självmordsförsök i Stockholms län, 2019.
[4] NASP, Rekommendationer för suicidpreventiva insatser på befolkningsnivå-RESPI, 2019. Se också Folkhälsomyndigheten. Effekter av insatser för att förebygga suicid - Resultat från en kartläggande litteraturöversikt (2016) samt SBU, Skolbaserade program för att förebygga självskadebeteende inklusive suicidförsök. En systematisk litteraturöversikt (2015). 2015. SBU-rapport nr 241.

Region Stockholm har, genom uppdrag inom hälso- och sjukvård, regional utveckling, kultur och kollektivtrafik, en ytterst viktig roll i arbetet med suicidpreventionen såväl gentemot invånarna som de egna medarbetarna. Ett brett suicidpreventivt arbete bidrar till uppfyllelsen av regionfullmäktiges inriktningsmål om hållbar regional utveckling och hållbar arbetsgivare samt de underliggande nämndspecifika målen.

1.2 Syfte

Strategi för suicidprevention syftar till att stärka Region Stockholms suicidpreventiva arbete och utifrån en behovsbedömning ge vägledning till nämnder och bolag vid valet av aktiviteter och insatser.

Strategin utgår från ett kunskapsstöd utvecklat av NASP på uppdrag av Hälso- och sjukvårdsnämnden. Kunskapsstödet utgörs av en genomgång av vetenskaplig litteratur om suicidpreventiva metoder[4] samt en statistisk analys av samtliga suicidfall i regionen 2011-2016[5].

Genom att Region Stockholms verksamheter utgår från den kunskapsbaserade strategin vid genomförande av suicidpreventiva insatser och aktiviteter samt samverkar inom och utanför Region Stockholm vid genomförandet av strategin, stärks det suicidpreventiva arbetet vilket är till nytta för Region Stockholms invånare och medarbetare samt kan bidra till att antalet suicid och suicidförsök minskar i Stockholmsregionen.

1.3 Tillämpning

Strategi för suicidprevention gäller för nämnder och bolag i Region Stockholm. Genom att ställa relevanta krav i avtal utifrån strategin över tid, får strategin i tillämpliga delar även genomslag i verksamheter som utförs med finansiering av Region Stockholm såsom vårdgivare, trafikbolag, vaktbolag m.fl.

Det kunskapsstöd som ligger till grund för strategin omfattar vetenskaplig litteratur som visat effekt på minskning av suicidförsök och/eller suicid. Forskning som enbart rör effekter i form av minskning av psykisk ohälsa utgör inte underlag för strategin. Strategin omfattar inte heller kliniska behandlingsmetoder, dels därför att kunskapsstyrningsorganisationen inom hälso- och sjukvården ansvarar för riktlinjer kring det, men också för att strategier som ska gälla på sikt inte ska innehålla metoder som kan ändras.

---

[5] Narusyte J., Kosidou K., Dalman C. En beskrivning av personer som dött i suicid i Stockholms län under åren 2011 till 2016: sociodemografiska karaktäristika, tidigare sjukfrånvaro och vårdkonsumtion samt jämförelse med kontroller. Centrum för epidemiologi och samhällsmedicins rapporter (2019).

2. Övergripande inriktningar för strategin

2.1 Insatser från flera aktörer i samverkan

Socialdepartementet fastställde år 2008 i Nationellt handlingsprogram för suicid en vision för det suicidpreventiva arbetet. Visionen innebär att ingen människa ska behöva hamna i en sådan utsatt situation att den enda utvägen upplevs vara självmord.
En nollvision för suicid beslutades även av dåvarande Stockholms läns landsting år 2006 och av Sveriges riksdag år 2008. Strategi för suicidprevention ska bidra till att uppnå nollvisionen.

Nollvisionen syftar till att samla olika krafter i samhället åt ett gemensamt håll. Syftet med visionen är därmed *inte* att lägga det hela ansvaret på någon av länkarna i kedjan, som hälso- och sjukvården, socialtjänsten, skolan eller familjen.

Region Stockholm arbetar mot nollvisionen utifrån vad som är möjligt och rimligt att påverka genom implementering av kunskapsbaserade insatser inom regionens ansvarsområden. Region Stockholms suicidpreventiva arbete ska, grundat i forskning och erfarenhet, utgå ifrån att flera olika åtgärder på olika nivåer behöver vidtas samtidigt[4]. För att uppnå störst effekt behöver insatser planeras strategiskt i samverkan med olika aktörer.

Verksamheter inom Region Stockholm behöver därför samverka i planeringen och genomförande av olika aktiviteter och insatser. Verksamheter inom Region Stockholm behöver också stödja och samverka med lokala, regionala och nationella aktörer i det suicidpreventiva arbetet. Nämner och bolag ska när så är tillämpligt arbeta utåtriktat gentemot relevanta samverkanspartners på lokal nivå i det suicidpreventiva arbetet, såsom kommuner, civilsamhälle, blåljusverksamheter (Polismyndighet, Räddningstjänst och SOS Alarm), lokalt verkande myndigheter med direktkontakt med medborgare, samordningsförbund, religiösa samfund samt media. Hälso- och sjukvårdsförvaltningen samt NASP medverkar för Region Stockholms räkning i Folkhälsomyndighetens nationella nätverk för regionala suicidpreventiva samordnare.

2.2 Vetenskaplig grund

Suicidpreventiva insatser ska, så långt det är möjligt, utgå från kunskapsbaserade insatser som bygger på vetenskap och beprövad erfarenhet. Insatser som saknar gedigen evidens kan planeras om de bygger på orsakssamband i linje med forskning/teori och därmed kan anses vara kunskapsbaserade. I dessa fall ska insatserna bedrivas i liten skala och utvärderas i samarbete med lämplig FOU-verksamhet och därmed bidra till fortsatt kunskapsutveckling.

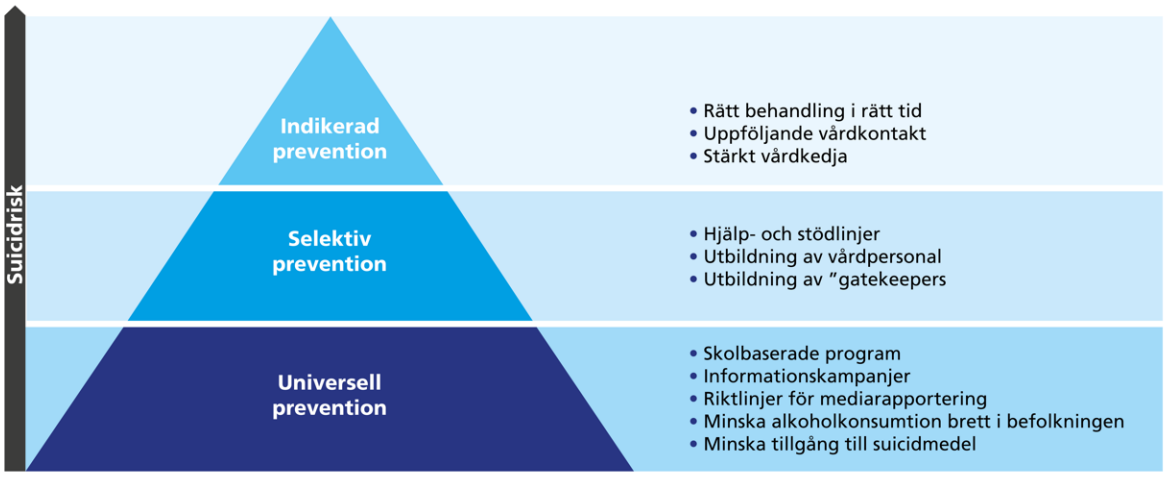
3. Strategier för det suicidpreventiva arbetet

Följande strategier ska ligga till grund för Region Stockholms suicidpreventiva arbete:

- Bred ansats utifrån universell, selektiv och indikerad prevention
- Insatser utifrån behov
- Personen i centrum
- Stöd till Region Stockholms medarbetare

3.1 Bred ansats utifrån universell, selektiv och indikerad prevention

Kunskapsbaserad suicidprevention och en nollvision för suicid kräver en bred preventiv ansats. Det suicidpreventiva arbetet i Region Stockholm ska utgå från tre nivåer: universell, selektiv och indikerad prevention (se figur 1 nedan). Detta innebär att insatserna ska rikta sig till olika målgrupper i befolkningen, med avseende på risknivå.

Figur 1. Exempel på insatser inom de olika preventionsnivåerna.

Insatser för respektive preventionsnivå, samt evidensklassning för de olika kunskapsbaserade insatserna, beskrivs närmare nedan. Fokus ser olika ut för olika verksamheter i Region Stockholm med avseende på de preventiva nivåerna. Exempelvis berör hälso- och sjukvårdsnämndens ansvarsområden alla tre preventionsnivåer. Prioritering, konkretisering och förankring ska göras avseende behovet av insatser i respektive verksamhet.

3.1.1 Nivå 1 - universell suicidprevention

Universell suicidprevention riktar sig till hela befolkningen oavsett risknivå. Universella insatser når fler personer och ger därmed större effekt än insatser riktade till enbart riskgrupper. Universella suicidpreventiva insatser handlar inte bara om att förebygga psykisk ohälsa, utan även om att förebygga andra orsaker till lidande såsom kränkande särbehandling,

trakasserier och diskriminering, social isolering och andra typer av utsatthet. Barn och ungdomar är viktiga målgrupper för de universella insatserna som i bästa fall även ger skyddande effekter livet ut.

Insatser för att begränsa tillgången till suicidmedel inkluderas också i denna preventionsnivå. Den teoretiska utgångspunkten med dessa insatser är att, ju längre det tar och ju svårare det är för en person att anskaffa ett dödligt medel (t.ex. klättra över ett broräcke, eller få i sig läkemedel), desto mer tid finns det för personen att bli kvitt sina mest intensiva suicidtankar eller bli omhändertagen av andra. 6

Följande universella suicidpreventiva insatser är kunskapsbaserade och relevanta för Region Stockholms verksamheter[4]:

- Skolbaserade program för att förstärka skyddande faktorer och minska riskfaktorer (t.ex. Youth aware of mental health, YAM) *(Stark evidens)*.

- Insatser för att begränsa tillgången till medel som används i suicidsyfte (t.ex. olika former av hinder vid suicidtäta platser, eller avlägsnande av fästen för hängsnaror i tak på vårdavdelningar etc.) *(Stark evidens)*. Utgångspunkter vid val av insatser bör vara data för suicidmetoder och platser för suicid som är vanligast i Region Stockholm.

- Insatser för att minska alkoholkonsumtion brett i befolkningen. Alkohol ökar impulsivitet och aggression, vilket kan leda till förhastade beslut i en situation av upplevd kris och lidande, och är en riskfaktor för suicid *(Måttlig evidens. Studier avser dock främst metoder för restriktioner på nationell nivå)*.

- Informationskampanjer riktade till invånarna om att det är möjligt att få hjälp vid lidande och suicidalitet. Sådana insatser kan även bidra till minskad stigmatisering kring suicidalitet *(Måttlig evidens)*.

- Uppsättning av informationsskyltar på suicidtäta platser, som motiverar till hjälpsökande, exempelvis med telefonnummer till hjälplinjer (*Måttlig evidens)*.

- Samarbete med medier för ansvarsfull medierapportering kring suicid. Medias rapportering av suicidrelaterade händelser kan få negativa konsekvenser om den sker på fel sätt. WHO har utvecklat riktlinjer för ansvarsfull medierapportering[7]. Implementering av dessa riktlinjer bör stärkas genom samverkan med medier. (*Måttlig evidens)*.

[6] Se NASP, 2019c.
[7] Att förebygga självmord - ett stödmaterial för professionella inom media, Karolinska institutet 2009 (översättning av WHO 2008).

3.1.2 Nivå 2 - selektiv suicidprevention

Selektiv suicidprevention riktar sig till grupper i särskild utsatthet för suicidrisk, det vill säga de som på gruppnivå har en känd förhöjd risk, men därmed inte säkert har förhöjd risk som individer. Exempel är personer med psykiatrisk sjukdom, beroendetillstånd[8], allvarlig somatisk sjukdom som medför kraftigt lidande, funktionsförluster och/eller personlighetsförändringar, personer med funktionsnedsättningar, samsjuklighet, plötsliga livskriser eller ackumulerande livsproblem, ärftlighet för suicid, anhörig till person som suiciderat eller gjort suicidförsök eller exponering för suicid på annat sätt, anhöriga/närstående till svårt sjuka, HBTQ+, äldre män, personer tillhörande vissa minoritetsgrupper m.fl[4].

Insatserna vad gäller selektiv suicidprevention syftar till att fånga upp de personer som är i behov av hjälp, stöd och vård för sjukdom, beroende och/eller livsproblem, samt att stärka personernas förmåga att hantera livskriser. Ju tidigare insatser sätts in, desto större chans finns att förebygga suicid.

Strategin vad gäller selektiv suicidprevention innebär primärt att säkra att personer som arbetar i kontaktyrken uppmärksammar de grupper som är särskilt utsatta för risk och i relevanta fall identifierar och hänvisar vidare till hälso- och sjukvård för suicidriskbedömning, samt att hälso- och sjukvården har beredskap och kapacitet att ta emot patienterna. Personer i kontaktyrken i, av Region Stockholms finansierade verksamheter såsom hälso- och sjukvård, kollektivtrafik och kultur, liksom andra aktörer i samhället såsom kommunalt finansierade verksamheter (t.ex. skola) och frivilligorganisationer, kan erbjudas utbildningar i detta syfte.

Det finns inte alltid behov av särskilda insatser som är anpassade för en specifik grupp[4]. Inom strategin ryms dock även vidareutveckling och utvärdering av insatser för olika riskgrupper där det idag finns initiativ men där det saknas evidens vad gäller minskning av suicidhandlingar. Insatser att utveckla är exempelvis sådana som syftar till att minska social isolering hos äldre, utveckla krisomhändertagande för efterlevande (som i sig är en riskgrupp för suicidhandlingar) m.m.

Följande generella selektiva suicidpreventiva insatser är kunskapsbaserade och relevanta för Region Stockholms verksamheter[4]:

- Utbildning av och stöd till hälso- och sjukvårdspersonal kring identifiering respektive behandling av suicidnära patienter. Stödet bör

[8] Diagnoser relaterade till beroende var de vanligaste vid suicid som inträffat i slutenvård Stockholmsregionen under 2011-2016 (Narusyte m.fl, 2019[7]). Personer med beroendetillstånd bör därmed vara en särskilt relevant målgrupp för selektiva insatser i Stockholmsregionen.

vara kollegialt men även komma från ledningen. Stöd kan innebära att införa rutiner för stöd till medarbetare efter suicid och kan förstärkas av samtidig utbildning kring suicidprevention. Forskning visar att vårdpersonal som får stöd för att hantera suicidfall bland sina patienter är mer benägna att arbeta med suicidprevention[9] . (*Måttlig evidens*)

- Utbildning av andra yrkesgrupper (”gatekeepers”) kring bemötande och identifiering av suicidnära personer (exempelvis personal i kollektivtrafik, vaktbolag, frivilligorganisationer, religiösa samfund, blåljusverksamheter, skola, samordningsförbund, myndigheter med direktkontakt med medborgare etc.) Behovsanalys av kompetensutveckling bör göras i samverkan med relevanta aktörer och utbildningar erbjudas av regionen, med stöd av NASP. (*Måttlig evidens*)

- Hjälp- och stödlinjer för suicidnära personer. Eftersom många suicidnära personer undviker att söka formell hjälp, kan kontakt via hjälp- och stödlinjer vara den enda möjligheten för vissa att tala med någon om sina problem. (*Svag evidens. Det är dock möjligt att insatser är effektiva trots att evidens saknas på grund av svårigheter att utvärdera när användare ringer anonymt.)*

Därutöver behöver planering och utformning av vård ske utifrån kunskap om hur olika grupper söker vård vid suicidnärhet. Exempelvis visar regionala data att det är mindre vanligt att män har vårdkontakter under de sista sex månaderna i livet före suicid, jämfört med andra suicidgrupper[7].

3.1.3 Nivå 3 - indikerad suicidprevention

Indikerad prevention riktar sig till personer med individuell risk för suicid. En betydande andel av de personer som försökt ta sina liv har i olika studier konstaterats lida av depression, ångesttillstånd, schizofreni eller annan psykisk sjukdom. Därutöver finns det somatiska tillstånd som för med sig ett betydande lidande som kan resultera i suicidhandlingar såsom diabetes, KOL, maligna tumörsjukdomar, epilepsi och kronisk smärta. Samsjuklighet av alla slag är också viktigt att identifiera och behandla för att förebygga suicidhandlingar. Patienter med förhöjd risk att ta sitt liv förekommer

[9] Ramberg IL, Di Lucca MA, Hadlaczky G. The Impact of Knowledge of Suicide Prevention and Work Experience among Clinical Staff on Attitudes towards Working with Suicidal Patients and Suicide Prevention. Int J Environ Res Public Health. 2016 4;13(2):195
Samuelsson, M., & Åsberg, M. Training program in suicide prevention for psychiatric nursing personnel enhance attitudes to attempted suicide patients. International Journal of Nursing Studies, 39(1), 115-121, 2002;
Awenat Y, Peters S, Shaw-Nunez E, Gooding P, Pratt D, Haddock G. Staff experiences and perceptions of working with in-patients who are suicidal: qualitative analysis. Br J Psychiatry. 2017 Oct;211(4):252.

därmed inom alla delar av hälso- och sjukvården. För att minska risken för suicid behöver verksamheter inom hälso- och sjukvården arbeta systematiskt, med evidensbaserade behandlingsmetoder och med god samverkan mellan olika instanser.
Tidig upptäckt, diagnosticering, behandling och uppföljning är centralt, liksom åtgärder för att minska eventuell social problematik.

Exempel på indikerade kunskapsbaserade suicidpreventiva insatser relevanta på regional nivå är följande[4]:

- Erbjuda lågintensiva uppföljningar till många patienter. I dagsläget är det inte möjligt att skilja ut personer som är verkligt suicidnära och därmed rikta insatser enbart till dem[4]. Ett sätt att hantera detta kan vara att erbjuda lågintensiva uppföljningar till många patienter istället för att identifiera individer med hög risk och tillhandahålla resursintensiva insatser till dem. En lågintensiv insats kan vara att ha kontakt med en patient på regelbunden basis genom exempelvis telefonsamtal eller digitala kanaler. Uppföljning av personer som gjort suicidförsök är särskilt angeläget. Insatser bör initieras omedelbart efter att ett suicidförsök kommit till vårdens kännedom och bör sannolikt ges till alla patienter efter ett suicidförsök. (*Stark/måttlig evidens*)

- Förbättra vårdkedjan. Andra insatser för att förbättra för personer med suicidrisk kan vara att förbättra vårdkedjan, exempelvis vad gäller kommunikationen mellan olika vårdgivare. (*Måttlig evidens*). En fungerande vårdkedja är särskilt angelägen vid allvarligare ohälsa och suicidalitet som oftast kräver en längre behandling och uppföljning. Det kan bland annat finnas oklarheter när det gäller vilka patienter som tillhör psykiatrin respektive primärvården[10]. Brister kan även finnas i vårdkedjor mellan specialistsjukvård i somatik och psykiatri, inom prehospital vård, liksom mellan vård och omsorg.

3.2 Insatser utifrån behov

Suicidpreventiva insatser ska vara relevanta för Region Stockholm och utgå från regionala behov uppvisade exempelvis i kartläggningsstudier via register, risk- och händelseanalyser, journalgranskningar, etc. Nämnder och bolag som planerar suicidpreventiva insatser ska därför i sina prioriteringar utgå från sådana underlag rörande exempelvis suicidmedel, platser där det sker suicid, riskgrupper, brister i vårdkedjan etc. och som är mest aktuella för Region Stockholm. Planeringen av insatser ska även, i

[10] Karlsson, L. (2009). Experienced needs amongst staff in primary care to work suicide preventive. A qualitative study based on 14 deep interviews. Magisteruppsats. Karolinska Institutet.

enlighet med implementeringsforskning, baseras på analyser av de aktuella behoven i respektive verksamhet som ska genomföra strategin[11].

3.3 Personen i centrum

Det är inte bara *vad* som görs som är betydelsefullt, utan också *hur* det görs.
När nämnder och bolag planerar och implementerar suicidpreventiva insatser ska innebörden av ”personen i centrum” definieras utifrån invånarnas perspektiv, dvs. patienters, närståendes, resenärers och besökares perspektiv. Barns perspektiv ska särskilt beaktas, liksom ett familje- och närståendeperspektiv. Det förhållningssätt som återfinns inom personcentrerad vård[12] ska genomsyra Region Stockholms suicidpreventiva arbete, oavsett om det gäller insatser inom eller utanför hälso- och sjukvården.

3.4 Stöd till Region Stockholms medarbetare

Insatser för att förebygga suicidrelaterad ohälsa hos berörda medarbetare i Region Stockholm ryms inom ramen för det arbetsmiljöansvar som Region Stockholm redan har. Enligt arbetsmiljölagen ska arbetsgivaren vidta alla åtgärder som behövs för att förebygga att arbetstagaren utsätts för ohälsa eller olycksfall[13]. Vid psykiskt påfrestande situationer ska arbetsgivaren vidta åtgärder som exempelvis att tillhandahålla handledning, ge stöd och hjälp från chef och kollegor för att minska risk för ohälsa[14]. Arbetsgivaren ska även vidta åtgärder för att motverka att arbetsuppgifter och arbetssituationer som är starkt psykiskt påfrestande leder till ohälsa hos arbetstagarna. Exempel på arbetsuppgifter och arbetssituationer som kan vara starkt psykiskt påfrestande är att bemöta människor i svåra situationer, utsättas för trauman, lösa konflikter, fatta svåra beslut under press där också etiska dilemman ingår.

Utifrån ett suicidpreventionsperspektiv ska arbetsgivaren ge stöd och utbildning till medarbetare som i sitt yrke kommer i kontakt med suicidnära personer (se även 3.1.2 ovan), krishantering vid suicidhändelser på arbetsplatser samt stöd till medarbetare som är närstående vid suicidhändelser.

---

[11] Grimshaw J M, Eccles M P, Lavis J N, Hill S J, Squires J E, Knowledge translation of research findings. Implementation science 2012 7, 50.
[12] Personcentrerad vård är ett etiskt förhållningssätt med en ökande aktualitet. Det bygger på en jämbördig dialog där personens egen berättelse står i centrum. Enligt Beskow & Nyberg finns det mycket som talar för att ett personcentrerat bemötande ökar möjligheterna att upptäcka riskfaktorer för suicid (Beskow & Nyberg, Läkartidningen 12-13/2016).
[13] Arbetsmiljölag (1977:1160), kap 3, 2§.
[14] Organisatorisk och social arbetsmiljö (2015:4).

4. Genomförande och uppföljning

4.1 Nämnder och bolags konkretisering av strategin

Varje nämnd och bolag ska följa strategin men bedömer själva behovet av aktiviteter och insatser utifrån strategin och planerar för dessa inom ramen för ordinarie verksamhetsplanering. Vid behov kan en separat handlingsplan tas fram för planering av insatser och åtgärder.

4.2 Uppföljning

Uppföljning av det konkreta arbetet i nämnder och bolag ska integreras i ordinarie system för rapportering och uppföljning av verksamheten i enlighet med Region Stockholms integrerade ledning och styrning samt regionledningskontorets anvisningar för rapportering. Respektive bolag och nämnd ansvarar även för förbättringar utifrån utfallet av de konkreta aktiviteterna.

Förekomsten av suicid och suicidförsök i samhället kan mätas. Vårdens kunskapsstyrningsnämnd avser att genomföra mätningar som visar trender för suicidhandlingar över tid[15]. Förutsatt att nämnder och bolag återrapporterar sina respektive insatser i bokslut, kan det även vägas in i uppföljningen huruvida insatserna bidragit till en minskning av förekomsten av suicid och suicidförsök på lång sikt i Stockholmsregionen.

4.3 Samordning och stöd

NASP ansvarar för bevakning av epidemiologisk utveckling kring suicid och suicidförsök, systematisk bevakning av forskning kring metoder för suicidprevention samt utvärdering av nya metoder och insatser. NASP utgör expertstöd inom det suicidpreventiva området och kan, via avtal med Hälso- och sjukvårdsnämnden, bistå med stöd i planering och uppföljning.

[15] Eftersom området suicid är komplext och antalet suicid varierar stort från år till år, är det inte lämpligt att använda suicidtal och suicidförsökstal som specifika årliga målsättningar. Istället lämpar det sig följa trender av dessa tal över tid på övergripande nivå. Nämnder och bolag bör använda processmål som riktar fokus på genomförandet av kunskapsbaserade insatser. Insatser med stöd i forskning förväntas bidra till att trenderna påverkas i positiv riktning.

Definitioner och begrepp

Anhörig	Avser här make/maka/ registrerad partner/sammanboende och barn, samt syskon, föräldrar och partners föräldrar.
Efterlevande	De personer som är närmast anhöriga till en avliden. Som regel avses de närmast anhöriga, men även andra personer kan inräknas i begreppet, såsom fosterföräldrar och fosterbarn, särboende.
FOU	Forskning och utveckling. Med FOU-verksamhet avses här exempelvis Nationellt centrum för suicidforskning och prevention, Centrum för yrkes- och miljömedicin, Centrum för epidemiologi och samhällsmedicin, Centrum för psykiatriforskning, etc.
Gatekeeper	Avser här personal utanför vården som i sin profession kommer i kontakt med suicidnära individer (ej detsamma som någon som hindrar eller fördröjer).
Händelseanalys	Den analys som genomförs av vårdgivaren vid händelser som medfört eller hade kunnat medföra vårdskada. Analysmetoderna är utvecklade för att bidra till förebyggande av vårdskador, genom identifiering av brister.
Kunskapsstyrning	Sveriges regioner etablerar med stöd av SKR ett gemensamt system för nationell kunskapsstyrning. Systemet syftar till att utveckla, sprida och använda bästa möjliga kunskap inom hälso- och sjukvården. Kunskapsstyrningen utgörs av kunskapsstöd, uppföljning och analys samt stöd till verksamhetsutveckling och ledarskap.
NASP	Nationellt centrum för suicidforskning och prevention, vid Karolinska Institutet samt Stockholm Läns Sjukvårdsområde (SLSO).
Närstående	Avser här anhöriga (se ovan) och andra närstående personer t.ex. fosterföräldrar, fosterbarn, särboende, nära vänner.

Prehospital vård	Omedelbara medicinska insatser som utförs utanför vårdenhet av hälso- och sjukvårdspersonal, t.ex. ambulans.
Prevention	Åtgärd/insats för att förhindra uppkomst av eller påverka förlopp av sjukdomar, skador, fysiska, psykiska eller sociala problem.
Psykisk ohälsa	Ett sammanfattande begrepp som inkluderar både mindre allvarliga psykiska problem som oro och nedstämdhet och mer allvarliga symptom som uppfyller kriterierna för psykiatrisk diagnos.
Somatisk sjukdom	Kroppslig sjukdom.
Stigma	En oönskad social stämpling som orsakar bland annat skam, lidande och minskad självuppskattning.
Suicidförsök	Avsiktlig självdestruktiv handling med avsikten att dö, men som inte leder till döden (ICD-10-diagnoser X60-X84 och Y10-Y34).
Suicidhandling	Suicid eller suicidförsök.
Suicidmedel	Tillvägagångsättet vid en avsiktlig självdestruktiv handling som leder till döden (och därmed oftast även dödsorsaken), t.ex. hängning, förgiftning, föremål i rörelse, hopp från höjd, dränkning, skjutning, skärande/stick, m.fl.
Suicidnära	Används för personer som 1.) Nyligen (inom senaste året) har gjort ett suicidförsök. 2.) Har allvarliga suicidtankar och där suicidrisk bedöms föreligga under den närmaste tiden framöver. 3) Utan att ha allvarliga suicidtankar ändå bedöms vara i riskzonen för suicid på grund av omständigheterna i övrigt, t.ex. att utsättas för starkt negativa livshändelser. Synonym till suicidal.
Suicidprevention	Åtgärder för att förebygga suicidhandlingar:
Universell	*Riktade till hela befolkningen.*
Selektiv suicidrisk.	*Riktade till grupper i särskild utsatthet för*
Indikerad	*Riktade till individer med risk för suicid.*

Suicidtal	Antal suicid per 100 000 invånare och år. Det kan anges för hela befolkningen eller specifikt för vissa köns- och åldersgrupper för att möjliggöra jämförelser.
Vårdkedja	Använt i betydelsen av vårdprocess, det vill säga ”process avseende hälso- och sjukvård som hanterar ett eller flera relaterade hälsoproblem eller hälsotillstånd i syfte att främja ett avsett resultat”. I vissa fall används även begreppet vård- och omsorgskedja för att förtydliga att insatser även inkluderar omsorg.

BUDGET 2021
BILAGA 17

Diarienummer
RS 2020-0469
RS 2020-1079

Fullmakt till Locum AB

Bakgrund

Region Stockholm, org. nr. 232100-0016, Box 22550, 104 22 Stockholm, har genom ägardirektiv uppdragit åt Locum AB, org. nr. 556438-7909, Box 17201, 104 62 Stockholm, nedan kallat bolaget, att förvalta Region Stockholms fastigheter med undantag för kollektivtrafikens fastigheter och Nya Karolinska Solna. Med förvaltning avses teknisk och ekonomisk förvaltning innefattande administration av regionens internhyressystem och investeringsverksamhet inom ramen för förvaltningsuppdraget.

Härmed befullmäktigar Region Stockholm bolaget, inom ramen för dess uppdrag enligt ägardirektivet och med rätt för bolaget att helt eller delvis sätta annan i sitt ställe, och för det fall bolagets verkställande direktör sätts i bolagets ställe, rätt för denne att helt eller delvis sätta annan i sitt ställe,

- att vid domstol och övriga myndigheter samt inför skiljenämnd anhängiggöra, utföra och bevaka Region Stockholms talan i mål eller ärenden som rör regionens fastigheter eller som rör tvångsförvärv av annan fastighet
- att vid genomförande av plan eller vid förrättning hos fastighetsbildningsmyndighet avyttra delar av regionens fastigheter samt förvärva mark för regionens räkning och godkänna förrättning
- att antaga eller förkasta förlikning eller accord
- att vid alla övriga tillfällen då Region Stockholms rätt såsom fastighetsägare kan vara ifråga företräda regionen bland annat innefattande rätt
    - att inom ramen för beslut av regionen fatta beslut om och verkställa försäljning av regionens fastigheter,
    - att inom ramen för regionens beslut besluta om och verkställa köp av fastigheter
    - att med nyttjanderätt eller servitut upplåta av regionen ägd fastighet eller del av sådan fastighet
    - att för regionens räkning upptaga lån för finansiering av investeringar inom ramen för bolagets uppdrag enligt ägardirektivet
    - att för Region Stockholm räkning träffa avtal om köp av varor och tjänster för fullgörande av förvaltningsuppdraget
    - att medge nedskrivning av bankgarantier samt rätt
    - att i förekommande fall för fullgörandet av förvaltningsuppdraget uppbära och kvittera medel och handlingar för Region Stockholms räkning.

Stockholm den

Region Stockholm

_____

Carina Lundberg Uudelepp
Regiondirektör

2020-03-25

Plan för verksamhet och ekonomi 2021 samt plan för ekonomi 2022 - 2023

Kommunalförbundet Avancerad Strålbehandling

Organisationsnummer 222000-2097

Innehåll

Inledning 3
Kommunalförbundet Avancerad Strålbehandling 3
Förbundsordningen 3
KAS organisation 4
Verksamheten 4
Historia och utveckling 5
Strategiska förutsättningar 7
Möjligheter 7
Risker 7
Frågeställningar 8
Strategiskt viktiga aktiviteter 8
Mål 2020-2021 – oprioriterad bruttolista 8
Vision 9
Uppdrag 9
Patient 9
Process och verksamhet 9
Forskning och utveckling 10
Medarbetare 10
Budget 2021 med plan för ekonomin 2022 – 2023 10
Mål för ekonomi och finanser 10
Förslag till budget 2021 samt plan för 2022-2023 11

Inledning

Kommunalförbundet Avancerad Strålbehandling (KAS) driver Skandionkliniken och Hotel von Kraemer i Uppsala.

KAS huvudsakliga syfte är att vid Skandionkliniken i Uppsala behandla cancer-patienter från hela landet med protonstrålning. Tumörer i centrala nervsystemet och barncancer är de vanligaste behandlingsorsakerna.

Verksamheten startade 2015. Man planerade då att behandla 1 000 patienter år 2019, varav minst 80 % skulle ingå i kliniska vetenskapliga studier.

2019 behandlades 268 patienter. Orsaker till att det inte har blivit fler anses bland annat vara att den konventionella strålbehandlingen har utvecklats starkt och att det saknas tillräcklig evidens för protonstrålningens fördelar.

Sedan starten har ca 35 % av patienterna ingått i kliniska studier. Orsaker till den låga andelen, i förhållande till målet, anses bland annat vara brist på akademisk kompetens inom området och svårigheter att finansiera studierna.

Hotel von Kraemers huvudsakliga syfte är att fungera som Skandionklinikens patient-hotell. Hotellet samarbetar även med Akademiska sjukhuset och man tar emot gäster från allmänheten.

KAS egna kapital är vid -126 218 tkr ingången till 2020 och balanskravet enligt kommunallagen är -137 711 tkr. Det beror framför allt på att intäkterna har understigit budget som en följd av den låga patienttillströmningen.

Kommunalförbundet Avancerad Strålbehandling

Förbundsordningen

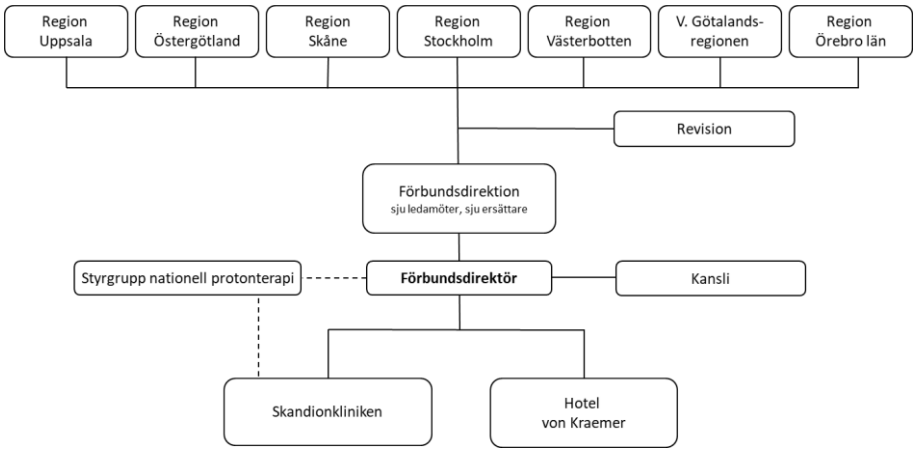
Ett kommunalförbund är en organisation där flera kommuner eller regioner går samman för att överlåta skötseln av en gemensam kommunal angelägenhet åt förbundet. De grundläggande reglerna för driften och styrningen av ett verksamheten finns i Kommunallagen.

Av förbundsordningen framgår att KAS ska:

- Driva en anläggning för avancerad strålbehandling med protoner.
- Skapa förutsättningar för optimal behandling, samt utveckling och utvärdering av behandlingen, till gagn för patienterna.
- Vara nationellt likvärdigt tillgänglig för alla patienter i Sverige oavsett bostadsort.
- I mån av kapacitet erbjuda utländska patienter vård.
- Bedriva verksamheten så att man nyttjar möjligheterna till att utföra diagnostik, behandlingsplanering, del av behandling och eftervård inom varje sjukvårdsregion (delat ansvar och distribuerad kompetens).
- Säkerställa att möjligheterna till forskning och utveckling tillvaratas.
- Svara för annan verksamhet som har ett naturligt samband med driften av anläggningen.

KAS organisation

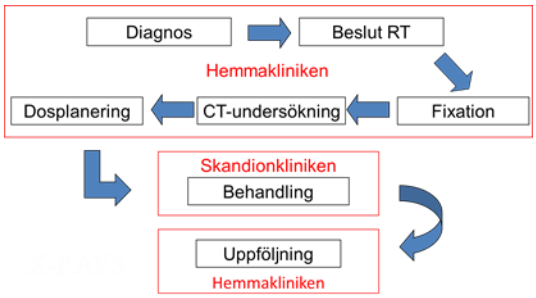
Medlemmar i KAS är de sju regioner som innehar universitetssjukhus: Region Skåne, Region Stockholm, Region Uppsala, Region Västerbotten, Region Örebro län, Region Östergötland samt Västra Götalandsregionen.

KAS styrs av en politiskt vald direktion som består av sju ledamöter och sju ersättare.

Förbundsdirektören är KAS högsta tjänsteman. Internt har KAS en verksamhetschef som leder verksamheten vid Skandionkliniken samt en hotellchef som leder Hotel von Kraemer verksamhet.

Styrgrupp Nationell Protonterapi är ett beslutsstöd till direktionen och till Skandionklinikens ledning. Den ansvarar även för protonterapiprocessen, baserat på gemensamt ansvar och distribuerad kompetens. I styrgruppen ingår två ledamöter från varje medlemsregion.

Den distribuerade kompetensen och det distribuerade ansvaret för protonterapiprocessen innebär att onkologklinikerna och strålningsenheterna vid de sju universitetssjukhusen ansvarar för planeringen och uppföljningen av vården vid Skandionkliniken, se figuren. Patienter från regioner utan universitetssjukhus remitteras initialt till onkologkliniken vid universitetssjukhuset. Läkare och fysiker från universitetssjukhusen tjänstgör växelvis vid Skandionkliniken i Uppsala.

Verksamheten

KAS huvudsakliga syfte är att behandla cancerpatienter med protonstrålning vid Skandionkliniken. Första patienterna behandlades i augusti 2015. Strålbehandlingen ges i två utrustade rum (gantryn). I fastigheten finns ett tredje behandlingsrum som kan inredas ifall antalet behandlingar ökar.

Under en period av ca sex veckor strålas patienterna vid i genomsnitt ca 28,5 tillfällen (fraktioner). De vanligaste behandlingsorsakerna är tumörer i centrala nervsystemet och barn med cancer. Strålning med protoner ger en lägre stråldos till frisk vävnad än

traditionell strålning med fotoner. Den tekniska utvecklingen inom konventionell strålbehandling har medfört att skillnaderna mellan protoner och fotoner har minskat i betydelse.

Hotel von Kraemer har 83 rum, en restaurang och lokaler för konferenser. Hotellet öppnade 2014. Det erbjuder patienter och närstående boende under behandlingen vid Skandionkliniken. Hotellet vänder sig även till Akademiska sjukhuset och till allmänheten. KAS driver Hotel von Kraemer i egen regi.

Historia och utveckling[1]

KAS bildades 2006 som en följd av en expertrapport (SPTC-rapporten, svenskt protonterapicentrum) som 2003 bedömde att 2 200 - 2 500 svenska cancerpatienter per år skulle ha nytta av protonterapi. 80 % av patienterna planerades ingå i kliniska studier som syftar till att skapa evidens för protonterapins effekter och nytta.

Fastigheten dimensionerades för en kapacitet på 1 000 patienter per år som planerades få sammanlagt 15 000 fraktioner. Den ägs av Akademiska Hus. Hyresavtalet löper år till 2039. Strålningsutrustningen installerades av det belgiska företaget IBA. KAS serviceavtal med IBA löper till april 2021.

När verksamheten startade 2015 planerade man att 2019 nå 1 000 behandlade patienter och att de skulle få sammanlagt 15 000 fraktioner. 80 % av patienterna skulle ingå i kliniska studier.

2018-2019 var inflödet av patienter relativt stabilt. I genomsnitt inleddes behandlingen av 22 patienter per månad. 2019 inleddes behandlingen av 268 patienter, varav 239 svenska. 53 patienter var barn ≤18 år. 7 699 av planerade 9 000 fraktioner utfördes.

Ifall alla regioner hade remitterat enligt samma mönster så skulle antalet patienter som inledde behandling 2019 ha varit:

- 163 ifall alla regioner remitterade såsom hälso- och sjukvårdsregion ”lägst”.
- 299 ifall alla regioner remitterade såsom hälso- och sjukvårdsregion ”högst”.

Vilken nivå som är optimal är fortfarande en öppen fråga.

Företrädare för styrgruppen bedömer att antalet remitterade svenska patienter under nuvarande omständigheter kommer fortsätta att ligga på nivån ca 240 patienter per år.

Utvecklingen av antalet behandlade patienter har således inte motsvarat planerna vid starten 2015. Några orsaker som lyfts fram är:

- Den tekniska utvecklingen av fotoner har minskat behovet av protoner.
- Det saknas i hög grad evidens för protonernas fördelar i förhållande till fotoner.

Andra tänkbara som lyfts fram är:

[1] Se även Striem. J. (2020). Svenskt protonterapicentrum – Utvecklingen 2003 – 2019. Rapport.

- De kliniska indikationerna för protonterapi tolkas olika.
- Det är stor brist på klinisk kompetens inom svensk strålbehandling.
- Klinikerna har inte fått resurser avsatta för den tidskrävande planeringen av protonterapin (dosplanering) eller för finansieringen av behandlingen.
- Många patienter tackar nej därför att det är långt till Uppsala och påfrestande att bo på hotell i sex veckor.
- Kliniker i eller nära Uppsala har lättare att nyttja Skandionkliniken när de har långa köer och behöver minska trycket på den egna verksamheten.

Det saknas en gemensam bild av orsakerna till utvecklingen och vilka åtgärder som bör vidtas. Det har inte gjorts någon systematisk undersökning av hindren och deras relativa betydelse.

Det byggs nya centra för protonterapi i andra länder. Ett danskt centrum invigdes i Århus 2019. Norska centra byggs i Oslo och Bergen. Det finns 35 protonterapicentra i Europa, varav 20 har startat, eller kompletterats, 2015 eller senare[2].

2015-2019 inleddes behandlingen av 972 patienter. Ca 35 % av dem inkluderades i en klinisk studie. ”Diagnosgrupper” etablerades i anslutning till att kliniken byggdes. De tar fram protokoll som styr vetenskapliga studier och indikationerna för behandling. Vid en utvärdering 2018 rapporterades: ”Resultatet efter mer än fem års arbete … har med några undantag … inte motsvarat förväntningarna och hittills har heller inga vetenskapliga arbeten publicerats baserat på diagnosgruppernas arbete.”.

Utvecklingen av den kliniska forskningen har således inte motsvarat planerna vid starten 2015. Några orsaker som lyfts fram är:

- Protonterapins fördel är att stråldosen är lägre till frisk vävnad runt tumören. Hypotesen är att det ger färre komplikationer på lång sikt. Vetenskapliga studier som utvärderar det tar ≤20 år att genomföra. Det är svårt att genomföra och att finansiera sådana studier.
- Det är stor brist på akademisk kompetens inom svensk strålbehandling.
- Klinikerna har inte fått resurser avsatta för finansieringen av forskning vid Skandionkliniken.

Det saknas en gemensam bild av orsakerna till utvecklingen och vilka åtgärder som bör vidtas. Det har inte gjorts någon systematisk undersökning av hindren och deras relativa betydelse.

Det forskas om protonterapi. Vid en sökning på PubMed (”proton-therapy or proton-beam-therapy”) får man drygt 22 000 träffar, varav 1 637 år 2019. 1 548 avser randomiserade kontrollerade studier, varav 96 år 2018 och 51 år 2019. I Danmark, Nederländerna och Storbritannien görs omfattande satsningar på forskning inom strålbehandling.

Hotel von Kraemer drevs inledningsvis av en privat entreprenör som gick i konkurs. Det pågår en rättslig tvist mellan entreprenören och KAS. Hotellet drivs tills vidare i KAS regi. Kommunalförbundet har inte fattat beslut om den fortsatta driftsformen.

Hotel von Kraemers huvudsakliga uppdrag är att erbjuda Skandionklinikens patienter boende under vistelsen i Uppsala. För att nå adekvata volymer i verksamheten och en effektiv verksamhet så har hotellet slutit ett avtal med till Akademiska sjukhuset om ”vårdnära hotell”. Hotellet väder sig även till allmänheten. Antalet gästnätter har

[2] PTCOG, Particle Therapy Co-Operative Group, februari 2020. https://www.ptcog.ch/index.php/facilities-in-operation

successivt ökat till drygt 25 000 år 2019. Skandionklinikens patienter utgör 2 % av hotellets gäster, men 22 % av antalet gästnätter. Rörelsen gick 2019 för första gången med vinst.

Skandionklinikens finansiering är knuten till en modell där landets regioner betalar ett abonnemang i förhållande till folkmängden, samt en kostnad per fraktion. Abonnemanget baseras på 70 % av Skandionklinikens kostnader. Fraktionspriset är 6 240 kr/fraktion 2020. Det räknas årligen upp med LPIK exklusive läkemedel.

KAS samlade underskott (det egna kapitalet) är -137 711 tkr. Kommunallagen ställer krav på en plan för att avveckla underskottet inom tre år. KAS är i det avseendet i en annan situation än en sjukhusklinik med ett upplupet underskott. KAS fasta kostnader kommer att finnas kvar under överskådlig tid oavsett hur verksamheten utvecklas.

De pengar som nyttjas för Skandionklinikens löpande verksamhet och till hotellets tjänster för regionernas patienter cirkulerar huvudsakligen inom regionernas ekonomi.

Strategiska förutsättningar

Möjligheter

Tydligare indikationer kan säkerställa att rätt patienter erbjuds protonterapi.

Tydligare indikationer och intensifierad forskning kan leda till att fler patienter behandlas vid Skandionkliniken och en mer etablerad verksamhet.

Intensifierad forskning kan leda till att Sverige återtar sin ställning som ledande inom klinisk och akademisk strålbehandling.

En stark klinisk och akademisk verksamhet ökar möjligheterna att rekrytera patienter och medarbetare från andra länder.

Risker

Ifall indikationerna för dosplanering och protonterapi inte blir tydligare så kanske patienter som skulle ha nytta av protonterapi inte får behandlingen.

Ifall forskningen inom svensk strålbehandling inte vitaliseras blir det svårt att expandera verksamheten vid Skandionkliniken. Sverige kan förlora sin plats som forskande nation inom området.

Ifall antalet behandlade patienter inte ökar så kan det bli problem att kompetens-försörja Skandionkliniken.

Ifall man inte utvecklar modellen för att finansiera den löpande verksamheten vid Skandionkliniken så blir det svårt att återställa det egna kapitalet. En höjning av fraktionspriset kan medföra att färre patienter remitteras till Skandionkliniken.

Ifall inte antalet patienter ökar så kan det försvåra för Hotel von Kraemer att lämna vinst till KAS.

Ifall man inte kan upprätthålla och utöka verksamheten vid Skandionkliniken och Hotel von Kraemer så riskerar man att driva en ineffektiv verksamhet och i värsta fall leder det till en kapitalförstöring.

Nya protonterapianläggningar i andra länder minskar underlaget för Skandionkliniken. Den distribuerade modellen kan bidra till att andra länder föredrar att inte skicka sina patienter till Sverige.

Frågeställningar

Vilka patienter bör erbjudas protonterapi baserat på nuvarande kunskapsläge? Vilka är indikationerna för protonterapi i andra länder.

Hur har det gått för patienterna? Hur upplevde de vårdprocessen?

Varför remitterar landets regioner så olika andel patienter till protonterapi?

Varför ingår inte fler patienter i kliniska studier?

Varför är det kompetensbrist inom svensk strålbehandling?

Har berörda professioner nöjaktiga kunskaper om protonterapi och den aktuella forskningsfronten?

Har berörda patienter nöjaktiga kunskaper om olika behandlingsalternativ som de kan diskutera med sin läkare?

Fungerar den distribuerade modellen optimalt?

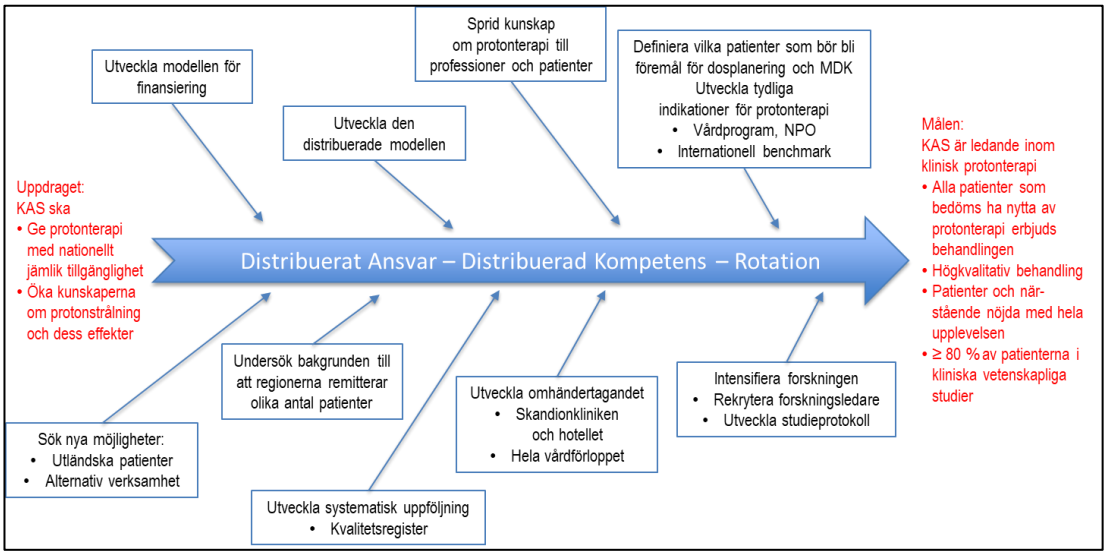
Utgör de ekonomiska villkoren ett hinder för att remittera patienter till protonterapi?

Kan man i högre grad nyttja Skandionklinikens resurser till annat än protonterapi till svenska patienter?

Strategiskt viktiga aktiviteter

Nedanstående figur med ett ”fiskben” illustrerar KAS uppdrag, övergripande mål och strategiskt viktiga aktiviteter. KAS direktion, styrgrupp och ledningsgrupp diskuterade fiskbenet vid ett gemensamt seminarium i januari 2020.

Aktiviteterna i fiskbenet behöver prioriteras och utvecklas. Man behöver klargöra mål, resurser och tidplaner för prioriterade aktiviteter och samordna dem med befintliga planer för KAS utveckling.

Mål 2020-2021 – oprioriterad bruttolista

Se ”fiskbenet” under rubriken strategiskt viktiga aktiviteter ovan. Tanken är att mål och aktiviteter i den verksamhetsplan som skrivs för 2021 även ska spegla aktiviteter som pågår 2020. Se även målen i verksamhetsplan 2020 som endast delvis återges här. Målen som formuleras här är ett arbetsmaterial som under 2020 kommer att utvecklas och beslutas av direktionen.

Hur många aktiviteter KAS kan driva 2020-2021 beror bland annat på i vilken utsträckning medlemsregionerna kan delta i arbetet.

2019-04-10 beslutade direktionen om verksamhetsmål: Mål fastställs i verksamhetsplanen och rör perspektiven patient, process och verksamhet, forskning och utveckling, medarbetare samt ekonomi (finansiella mål).

Målen i KAS tidigare verksamhetsplaner formulerades huvudsakligen under verksamhetens första år. De baserades på de förutsättningar och prognoser som rådde då. En svaghet har varit att målen formulerades i början av året före verksamhetsåret, vilket innebär att årsredovisningen skrevs två år efter att målen formulerades.

Vision

…

Uppdrag

KAS ska:

- Ge protonterapi med nationellt jämlik tillgänglighet.
- Öka kunskaperna om protonstrålning och dess effekter.
- Erbjuda patienterna boende under behandlingen vid Skandionkliniken.

Patient

Långsiktiga mål:

- Alla patienter som bedöms ha nytta av protonterapi erbjuds behandlingen.
- Skandionkliniken ger högkvalitativ behandling.
- Patienter och närstående är nöjda med hela upplevelsen kring cancerbehandlingen och vistelsen i Uppsala.

Under 2020-2021 ska KAS

- Utveckla tydliga kliniska riktlinjer för när patienter ska dosplaneras för protonterapi och när protoner är att föredra framför fotoner. Samverka med RCC, NPO och andra som påverkar nationella vårdprogram.
- Utveckla ett kvalitetsregister som möjliggör uppföljning av patienter som fått protonterapi. Utveckla systematisk uppföljning.
- Utveckla en metod för att följa upp att följa upp patienternas erfarenheter och om lämpligt även mäta det kvantitativt.
- Utreda utländska klinikers riktlinjer för protonterapi och deras erfarenheter.
- Samla och sprida kunskap om protonterapi till professioner och patientföreträdare.
- Utreda möjligheterna till och förutsättningarna för att behandla fler utländska patienter.
- Mål för väntetider till protonbehandling ???

Process och verksamhet

Långsiktiga mål:

- …

Under 2020-2021 ska KAS:

- Enligt budget 2020 utföra 10 000 fraktioner 2020. Enligt en nu föreslagen budget utföra 9 000 fraktioner 2021. (*Ursprungligen planerades 10 500 fraktioner 2021. Prognos 2020: ≤8 000 fraktioner*).
- Utreda möjligheterna att etablera ny/alternativ verksamhet i KAS lokaler.

- Definiera och beskriva vårdprocessen för protonbehandling.

Forskning och utveckling

Långsiktiga mål:

- ≥ 80 % av patienterna ingår i kliniska vetenskapliga studier.

Under 2020-2021 ska KAS:

- Ta fram en uppdaterad strategi för FoU och påbörja implementeringen.
- Verka för ökad handledarkompetens inom forskningen om protonterapi, samt förbättrade ekonomiska förutsättningar för forskning om protonterapi.
- Sammanställa och sprida kunskap om aktuell forskning inom protonterapi.
- Ta fram en projektplan för samtliga påbörjade behandlingsprotokoll/studie-protokoll med tidplan och plan för uppföljning.
- Följa upp och utvärdera den distribuerade modellen, samt vid behov ta fram planer för att utveckla den.
- Ta fram en IT-strategi och en förvaltningsmodell.
- Ta fram en kommunikationsstrategi och påbörja implementeringen.

Medarbetare

Långsiktiga mål:

- …

Under 2020-2021 ska KAS:

- Ta fram planer för kompetensförsörjning och kompetensutveckling för samtliga personalgrupper och påbörja implementeringen.

Budget 2021 med plan för ekonomi 2022-2023

Mål för ekonomi och finanser

2019-04-10 beslutade direktionen om finansiella mål:

- Verksamheten ska bedrivas med hög kostnadseffektivitet.
- Kommunalförbundet ska budgetera med överskott.
- Överskott ska användas för att återställa tidigare underskott, så att det egna kapitalet är återställt senast år 2027.

Ett förslag till budget måste beslutas under våren 2020 för att medlemsregionernas fullmäktige i sin tur ska kunna fastställa sina budgetar. Kommunallagen föreskriver budget i balans efter 3 år. KAS åberopar synnerliga skäl till avsteg från lagens krav.

De 21 regionernas abonnemangsavgift är 70 % av Skandionklinikens kostnader som fördelas i relation till regionernas folkmängd. Kostnaden per fraktion justeras årligen med LPIK exkl. läkemedel. 2021 är fraktionskostnaden 6 421 kr.

Hotel von Kraemer har en helt separerad budget med interndebitering för lokalhyra.

Under 2020-2021 ska KAS:

- Ha ett ekonomiskt resultat ≥ budget.
- Utveckla modellen för finansiering i samverkan med de 21 regionerna. Den ekonomiska modellen ska bidra till:
  - en ekonomi i balans.
  - att ekonomin inte är ett hinder för att remittera patienter till protonterapi.

  - att ekonomin inte är ett hinder för att inkludera patienter i vetenskapliga studier om protonterapi.
- Säkra enhetliga regler för patientavgifter och fakturering av regionerna.
- Etablera investerings- och avskrivningsplaner som samordnas med budget-planeringen.

Förslag till budget 2021 samt plan för 2022-2023

Budgetförslag 2021 samt plan 2022-2023 redovisas i bilaga.

Förutsättningar

Abonnemangsintäkterna är 70 % av Skandionklinikens fastställda kostnadsbudget. Vårdintäkterna är beräknade på 9000 fraktioner för 2021, med en ökning på 500/år för 2022-2023. Fraktionspriset är uppräknat enligt SKR's indexanalys, LPIK exkl läkemedel.

De flesta delarna av kostnadsbudgeten är uppräknade enligt ovan nämnda index. Personalbudgeten är utökad något mer pga att resursförstärkning behövs inom vissa områden, såsom IT och fastighet, samt att PO-pålägget har justerats upp till SKR's procentsiffror.

Serviceavtalet med IBA har under avtalstiden varit fast. Budgetsiffrorna är nu uppräknade då avtalet löper ut under 2021 och nytt avtal/pris inte är klart.

Räntekostnaden på obligationslånet ligger fast om ingen amortering görs, något beslut är inte taget om att amortera 2020. Vi har möjlighet att amortera vartannat år.

Budgetförslag 2021
samt plan för 2022-2023

Bilaga

KAS/Skandionkliniken

(Alla belopp i tkr)	Fastställd 2020	Förslag 2021	Plan 2022	Plan 2023
Intäkter				
Abonnemang	141 206	147 873	155 434	159 548
Vårdintäkter				
- Fraktion	56 160	52 010	56 216	61 011
- Externa vårdintäkter	12 480	11 558	12 493	13 558
Finansiella intäkter	-	-	-	-
Summa intäkter	**209 846**	**211 441**	**224 142**	**234 117**
Kostnader				
Personal	47 465	51 885	58 889	63 227
Arvoden direktion/revisorer	567	583	597	616
Serviceavtal				
- IBA	30 121	30 995	31 738	32 722
- Övriga avtal	3 670	4 367	4 472	4 610
Köpta tjänster	5 000	6 000	6 144	6 334
Hyror				
- Kliniken	40 112	41 275	42 266	43 576
- Lägenheter	679	698	715	737
Drift fastighet	9 344	9 615	9 846	10 151
Förbrukningsinventarier/material	1 839	1 892	1 938	1 998
Försäkringar	309	318	326	336
FoU-verksamhet	3 000	4 000	5 000	5 000
Avskrivningar	32 000	32 000	32 500	31 000
Övriga kostnader / oförutsett	2 000	2 000	2 000	2 000
Finansiella kostnader				
- Räntekostnader	25 117	25 117	25 117	25 117
- Övriga finansiella kostnader	500	500	500	500
Summa kostnader	**201 723**	**211 247**	**222 048**	**227 925**
Resultat	**8 123**	**194**	**2 094**	**6 191**

Hotel von Kraemer

	2020	2021	2022	2023
Intäkter	22 860	27 292	27 621	28 040
Kostnader	-24 009	-26 056	-26 669	-27 298
Resultat	-1 149	1 236	952	742

Prognos ackumulerat resultat	-130 737	-129 307	-126 261	-119 327

Regionstyrelsen
Regionledningskontoret
Viktoria Skog

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2020-06-26

RS 2019-1099

Regionstyrelsen

Reviderad instruktion för regionstyrelsens utskott och beredningar

Ärendebeskrivning

I ärendet föreslås ändringar i instruktion för regionstyrelsens utskott och beredningar (LS 2018-1166).

Beslutsunderlag

Regiondirektörens tjänsteutlåtande
Förslag till ändringar i instruktion för regionstyrelsens utskott och beredningar

Förslag till beslut

Regionrådsberedningen föreslår att regionstyrelsen beslutar följande, under förutsättning av regionfullmäktiges beslut i ärende RS 2019-1079.

> Ändringar i enlighet med Förslag till ändringar i instruktion för regionstyrelsens utskott och beredningar fastställs att gälla från och med den 18 november 2020.

Regionledningskontorets förslag och motivering

Sammanfattning
Regionledningskontoret har genomfört en översyn av instruktion för regionstyrelsens utskott och beredningar (LS 2018-1166).
Regionrevisorerna har i delrapport 2019 för regionstyrelsen granskat instruktionen för regionstyrelsens utskott och beredningar. Mot bakgrund av revisorernas synpunkter föreslår regionledningskontoret vissa ändringar i instruktionen. Regionledningskontoret föreslår även ändringar i instruktionen avseende beslut om investeringar samt en del övriga justeringar. Det har även gjorts en allmän översyn av instruktionen.

Bakgrund
Regionrevisorerna har i delrapport 2019 för regionstyrelsen (RS 2019-1064) granskat instruktion för regionstyrelsens utskott och beredningar. Enligt revisorernas rekommendation behöver regionstyrelsen säkerställa att instruktionen för utskott och beredningar följer kommunallagen och reglementen, exempelvis när det gäller rätt att besluta i brådskande ärenden. Regionstyrelsen har i yttrande över rapporten (RS 2019-1064) hänvisat till att regionledningskontoret kommer att göra en analys av dess överensstämmelse med kommunallagen och reglementen.

Regionledningskontoret föreslår nu vissa ändringar med anledning av revisorernas synpunkter. Förutom dessa ändringar föreslås ändringar av bland annat bestämmelser om investeringsbeslut. I ärendet Reglemente för regionstyrelsen och övriga nämnder, ägardirektiv för Locum AB m.m., (RS 2019-1079) föreslår regionledningskontoret att reglementet för regionstyrelsen ändras för att förtydliga regionstyrelsens beslutsmandat i investeringsärenden. För att överensstämma med de föreslagna ändringarna i regionstyrelsens reglemente behöver även skrivningarna i instruktionen om investeringsbeslut ändras.

I övrigt har det gjorts en allmän översyn av instruktionen.

Överväganden
Nedan beskrivs regionledningskontorets föreslagna ändringar samt synpunkter som revisorerna har framfört i sin delrapport. Samtliga ändringar framgår också av bilagan Förslag till ändringar av instruktion för regionstyrelsens utskott och beredningar.

De föreslagna ändringarna i instruktionen om investeringsbeslut förutsätter att regionstyrelsens beslutsmandat i investeringsärenden förtydligas i reglementet för regionstyrelsen. En sådan ändring föreslås i ärendet Reglemente för regionstyrelsen och övriga nämnder, ägardirektiv för Locum m.m. (RS 2019-1079), som är planerat att behandlas i regionfullmäktige i november 2020. I nu föreliggande ärende föreslås regionstyrelsen besluta, under förutsättning av att regionfullmäktige beslutar om ändringar i regionstyrelsens reglemente i enlighet med föreslagna ändringar om investeringsbeslut i RS 2019-1079.

Arbets- och personalutskottet

1§
Regionledningskontoret har uppmärksammat att skrivningen i 2 p, att utskottet ska besluta om avskrivning av fordran som inte överstiger 100 000 kronor inom utskottets ansvarsområde, leder till en otydlighet i förhållande till vad som anges i regionstyrelsens delegationsordning, (RS 2020-0080). I 3.4 i delegationsordningen delegerar styrelsen avskrivning av fordran till avdelningschef Ekonomi och finans, avdelningschef och enhetschef. Regionledningskontoret föreslår att 2 p i instruktionen stryks.

För att överensstämma med föreslagna ändringar om investeringsbeslut i ärendet (RS 2019-1079), Reglemente för regionstyrelsen och övriga nämnder, ägardirektiv för Locum AB m.m., föreslås ändringar i 3 p som även föreslås delas upp i två punkter. Begreppet utredningsbeslut ändras till inriktningsbeslut.

2§
Regionledningskontoret föreslår att paragrafen stryks. Revisorerna har haft synpunkter på 2 §, bland annat att delegeringen är delvis preciserad, då det inte framgår på ett tydligt sätt vilket beslut utskottet får fatta inom ramen för sin ”behandling av månadsrapporter”. Formuleringen ”samt i övrigt på det sätt utskottet beslutar” bedöms av revisorerna som att utskottet har möjlighet att formulera sin egen delegering.

3§
Revisorerna anser att formuleringen ”bevaka och ta initiativ” kan uppfattas på ett sätt som gör att det inte är fråga om beredning utan om att ta visst ansvar för verksamheten. Regionledningskontoret anser att avsikten med formuleringen är att utskottet ska bereda, och inte besluta, inom de uppräknade områdena och föreslår därför inte någon ändrad skrivning i detta avseende.

Regionledningskontoret föreslår ett förtydligande i 4 p gällande frågor om samverkansavtal.

4 §
Regionledningskontoret föreslår att paragrafen tas bort. Fullmäktige har valt ledamöter till en krisledningsnämnd. Nämnden föreslås få ett eget reglemente (RS 2019-1079). Revisorerna tolkar utskottets ansvarsområden inom ramen för krisledningsnämnd som delegeringar som är delvis

preciserade därför att det inte framgår på ett tydligt sätt vilka beslut utskottet får fatta inom ramen för exempelvis ”planera och utveckla”.

Arbets- och personalutskottets miljö- och hållbarhetsberedning

5 §
Revisorerna bedömer att formuleringen ”verka som rådgivande organ” kan innebära en risk att ”rådgivning” uppfattas som beslut eller bindande, beroende på i vilken form det ges eller hanteras. Eftersom en beredning inte kan fatta kommunala beslut bedömer regionledningskontoret att nuvarande skrivning kan kvarstå.

Produktionsutskottet

6 §
Regionledningskontoret föreslår att delegeringen i 1 p om nomineringar av ledamöter till Region Stockholms hälso- och sjukvårdsproducerande nämnder och bolag tas bort. Regionstyrelsen kommer då att nominera nämnda ledamöter.

Regionledningskontoret föreslår vidare att 6 § 3 p angående investeringar ändras i överensstämmelse med föreslagna ändringar i ärendet om ändringar i reglemente för regionstyrelsen och övriga nämnder (RS 2019-1079). Utredningsbeslut ändras till inriktningsbeslut.

7 §
Revisorerna anser att formuleringen ”bevaka och ta initiativ” kan uppfattas på ett sätt som gör att det inte är en fråga om beredning utan om att ta visst ansvar för verksamheten. Regionledningskontorets uppfattning är dock att formuleringen tillräckligt tydligt uttrycker att avsikten är att utskottet ska bereda, och inte besluta, inom de uppräknade områdena.

Länsplane- och samhällsplaneringsutskottet

9 §
Revisorerna bedömer att begreppet ”följa” kan uppfattas som ett vidare ansvar än att bara bereda. Eftersom en beredning inte kan fatta kommunala beslut anser regionledningskontoret att nuvarande skrivning kan kvarstå.

Innovations- och utvecklingsutskottet

10 §
Regionledningskontoret föreslår att 1 p om fördelning av medel för forskningsverksamhet ändras i förtydligande syfte.

Revisorerna bedömer att delegeringen i 3 p ”leda arbetet med genomförandet av framtidens vårdinformationsmiljö” inte är preciserad och kan omfatta verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet som inte får delegeras enligt kommunallagen. Enligt revisorerna kan delegeringen innebära att ett helt verksamhetsområde delegerats till utskottet, vilket inte är förenligt med kommunallagen. Regionledningskontoret anser att skrivningen kan kvarstå. Regionstyrelsen har alltid ansvaret att fatta för programmet avgörande och viktiga beslut.

11 §
Revisorerna bedömer att det är otydligt huruvida utskottets beredningsansvar överensstämmer med reglemente för regionstyrelsen. Regionledningskontoret anser dock att frågorna som utskottet har beredningsansvar för omfattas av, och utgör en precisering av, regionstyrelsens ansvar enligt reglementet.

Revisorerna bedömer att formuleringen ”bevaka och ta initiativ” kan uppfattas på ett sätt som gör att det inte är fråga om beredning utan om att ta visst ansvar för verksamheten. Regionledningskontorets uppfattning är dock att formuleringen tillräckligt tydligt uttrycker att avsikten är att utskottet ska bereda, och inte besluta, inom de uppräknade områdena.

Innovations- och utvecklingsutskottets forskningsberedning

12 §
Revisorerna bedömer att formuleringen ”verka som rådgivande organ” kan innebära en risk att ”rådgivning” uppfattas som beslut eller bindande beroende på i vilken form det ges eller hanteras. Eftersom en beredning inte kan fatta kommunala beslut anser regionledningskontoret att nuvarande skrivning kan kvarstå.

Arvodesberedningen

14 §
Regionledningskontoret föreslår att bestämmelsen kompletteras med texten ”Beredningen bereder även frågor rörande arvodesreglementet.” Detta för att tydliggöra beredningens uppgifter.

Arbetsformer

18 §
Regionledningskontoret föreslår att bestämmelsen förtydligas, i enlighet med revisorernas bedömning, med vilka som får närvara och att syftet med närvaron är att lämna upplysning.

25 §
Regionledningskontoret föreslår att paragrafen ändras i enlighet med revisorernas synpunkt att undertecknande av avtal och andra handlingar förutsätter ett beslut, vilket en beredning inte kan fatta eftersom den inte kan delegeras beslutanderätt.

26 §
Regionledningskontoret föreslår att paragrafen stryks eftersom den innehåller felaktigheter och behov av den inte anses föreligga. Regionstyrelsens ordförande har enligt delegationsordningen alltid rätt att fatta beslut i brådskande ärenden. Revisorernas bedömning är att bestämmelsen innebär en otydlighet i förhållande till delegationsordningen, som anger att enbart tjänstgörande ordförande i styrelsen delegeras rätten att besluta i brådskande ärenden. Revisorerna anser också att delegationen innebär en vidaredelegering.

Ekonomiska konsekvenser
Beslutet har inga ekonomiska konsekvenser.

Katarina Holmgren
Tf regiondirektör

Anne Rundquist
Chefsjurist

Beslutsexpediering:
Akt
Regionledningskontoret chefsjurist

Godkänd av Katarina Holmgren, 2020-06-26

Förslag till ändringar i instruktion för regionstyrelsens utskott och beredningar, LS 2018-1166

Läsanvisningar: Text i kursiv stil är föreslagna ändringar.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
Arbets- och personalutskottet 1 § Utskottet ska på regionstyrelsens vägnar besluta i nedanstående ärenden i den mån beslutanderätten ej genom särskilt beslut delegerats till annan: 1. Mottagande av donation över 1 000 000 kronor. 2. *Avskrivning av fordran som inte överstiger 100 000 kronor inom utskottets ansvarsområde.* 3. *Nämnders utredningsbeslut inför investeringar i enlighet med Regionens investeringsstrategi* i de fall beslutet inte ankommer på produktionsutskottet. 4. *Besluta om* lokala avtal om löne- och allmänna anställningsvillkor för Region Stockholms anställda (LOK). 5. *Besluta om* förhandlingsordning för Region Stockholm och bestämma nämndernas befogenheter att träffa kollektivavtal om löner och andra anställningsvillkor för	**Arbets- och personalutskottet** 1 § Utskottet ska på regionstyrelsens vägnar besluta i nedanstående ärenden i den mån beslutanderätten ej genom särskilt beslut delegerats till annan: 1. Mottagande av donation över 1 000 000 kronor. 2. *Inriktningsbeslut för Region Stockholms investeringar över 300 miljoner kronor* i de fall beslutet inte ankommer på produktionsutskottet. *3. Inriktningsbeslut för regionstyrelsens investeringar under 300 miljoner kronor.* 4. Lokala avtal om löne- och allmänna anställningsvillkor för Region Stockholms anställda (LOK). 5. Förhandlingsordning för Region Stockholm och bestämma nämndernas befogenheter att träffa kollektivavtal om löner och andra anställningsvillkor för sina anställda.

sina anställda. 6. *Besluta om* riktlinjer för informationssäkerhet.	6. Riktlinjer för informationssäkerhet.
2 § Utskottet ska på regionstyrelsens vägnar ansvara för den löpande uppföljningen av nämnders och bolags ekonomi. Uppföljningen ska ske genom behandling av de av regionledningskontoret sammanställda och analyserade månadsrapporterna, inklusive månadsrapporten för regionledningskontoret, samt i övrigt på det sätt utskottet beslutar.	*2 § utgår*
3 § Utskottet ska vidare på regionstyrelsens vägnar bevaka och ta initiativ inom följande områden: 1. Övergripande styrnings-, system- och strukturfrågor. 2. Region Stockholms nämnders och bolags ekonomiska och verksamhetsmässiga måluppfyllelse, i de fall detta inte ankommer på produktionsutskottet, och vid behov efterfråga nämnders och bolagsstyrelsers aktiva insatser för att nå budget i balans och tillräckligt god måluppfyllelse. 3. Strategisk kompetensförsörjning i Region Stockholms egna nämnder och bolag. 4. Frågor om samverkansavtal i regionala och	3 § Utskottet ska vidare på regionstyrelsens vägnar bevaka och ta initiativ inom följande områden: 1. Övergripande styrnings-, system- och strukturfrågor. 2. Region Stockholms nämnders och bolags ekonomiska och verksamhetsmässiga måluppfyllelse, i de fall detta inte ankommer på produktionsutskottet, och vid behov efterfråga nämnders och bolagsstyrelsers aktiva insatser för att nå budget i balans och tillräckligt god måluppfyllelse. 3. Strategisk kompetensförsörjning i Region Stockholms egna nämnder och bolag. 4. Frågor om samverkansavtal

internationella frågor som rör verksamheter för vilka Region Stockholm har ansvar och som inte handhas av annan nämnd eller bolag.	i regionala och internationella frågor som rör verksamheter för vilka Region Stockholm har ansvar och som inte handhas av annan nämnd, bolag *eller innovations- och utvecklingsutskottet*.
4 § *Utskottets ordinarie ledamöter utgör Region Stockholms krisledningsnämnd enligt lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap. Det åligger i denna egenskap* utskottet att 1. *följa och samordna Region Stockholms insatser enligt nämnda lag och fullmäktiges fastställda plan för extraordinära händelser i fredstid,* 2. *planera och utveckla Region Stockholms insatser såväl förebyggande som vid extraordinära händelser i samverkan med länets övriga myndigheter,* 3. *utbilda och öva för extraordinära händelser.*	4 § *utgår*
Arbets- och personalutskottets miljö- och hållbarhetsberedning 5 § Beredningen ska verka som rådgivande organ i frågor som rör miljö- och hållbarhetsaspekter inom Region Stockholms nämnder och bolag, såsom energi- och klimatfrågor och social hållbarhet.	**Arbets- och personalutskottets miljö- och hållbarhetsberedning** 5 § Beredningen ska verka som rådgivande organ i frågor som rör miljö- och hållbarhetsaspekter inom Region Stockholms nämnder och bolag, såsom energi- och klimatfrågor och social hållbarhet.
Produktionsutskottet 6 § Utskottet ska på	**Produktionsutskottet**

regionstyrelsens vägnar besluta i nedanstående ärenden i den mån beslutanderätten ej genom särskilt beslut delegerats till annan: 1. *Nominera ledamöter till Region Stockholms hälso- och sjukvårdsproducerande nämnder och bolag*. 2. Utse ombud som äger företräda Region Stockholm vid bolagsstämmor i regionens hälso- och sjukvårdsproducerande bolag. 3. *Besluta om utredning inför* investeringar i Regions Stockholms hälso- och sjukvårdsproducerande nämnder och bolag, *i enlighet med investeringsstrategin*.	6 § Utskottet ska på regionstyrelsens vägnar besluta i nedanstående ärenden i den mån beslutanderätten ej genom särskilt beslut delegerats till annan: 1. Utse ombud som äger företräda Region Stockholm vid bolagsstämmor i regionens hälso- och sjukvårdsproducerande bolag. 2. *Inriktningsbeslut för* investeringar i Region Stockholms hälso- och sjukvårdsproducerande nämnder och bolag *över 300 miljoner kronor*.
7 § Utskottet ska vidare bevaka och ta initiativ inom följande områden: 1. Strategisk samordning mellan Karolinska Universitetssjukhuset, Stockholms läns sjukvårdsområde och Region Stockholms hälso- och sjukvårdsproducerande bolag i syfte att skapa än bättre förutsättningar för *R*egionens egna sjukvårdsproducerande nämnder och bolag att effektivt utföra sina uppdrag inom sjukvård, forskning och utbildning. 2. Särskilt följa upp måluppfyllelse avseende ekonomi och verksamhet effektivitet och produktivitet i Region Stockholms hälso- och	7 § Utskottet ska vidare bevaka och ta initiativ inom följande områden: 1. Strategisk samordning mellan Karolinska Universitetssjukhuset, Stockholms läns sjukvårdsområde och Region Stockholms hälso- och sjukvårdsproducerande bolag i syfte att skapa än bättre förutsättningar för *r*egionens egna sjukvårdsproducerande nämnder och bolag att effektivt utföra sina uppdrag inom sjukvård, forskning och utbildning. 2. Särskilt följa upp måluppfyllelse avseende ekonomi och verksamhet effektivitet och produktivitet i Region

sjukvårdsproducerande nämnder och bolag. **Länsplane- och samhällsplaneringsutskottet** 8 § Utskottet ska upprätta förslag till länsplan för transportinfrastruktur. 9 § Utskottet ska på regionstyrelsens vägnar vidare följa och bereda följande frågor. 1. Övergripande sammanställa och analysera pågående och planerade utbyggnader inom transportinfrastruktur, bostäder och arbetsplatser för att säkerställa ett samlat underlag av god kvalitet inför framtagande av och prioriteringar i länsplan för transportinfrastruktur 2. Följa upp redan beslutade objekt i länsplan för transportinfrastruktur samt bereda ärenden med anknytning till planen. 3. Genomföra analyser av möjligheten till utvecklat samhällsbyggande rörande de trafiksamband som pekas ut av RUFS 2050. 4. Starta dialog med länets kommuner om hur bostadsbyggandet i regionen kan maximeras samt ge underlag för Region Stockholms påverkansarbete för ökade statliga investeringar i Stockholms län. **Innovations- och utvecklingsutskottet**	Stockholms hälso- och sjukvårdsproducerande nämnder och bolag. **Länsplane- och samhällsplaneringsutskottet** 8 § Utskottet ska upprätta förslag till länsplan för transportinfrastruktur. 9 § Utskottet ska på regionstyrelsens vägnar vidare följa och bereda följande frågor. 1. Övergripande sammanställa och analysera pågående och planerade utbyggnader inom transportinfrastruktur, bostäder och arbetsplatser för att säkerställa ett samlat underlag av god kvalitet inför framtagande av och prioriteringar i länsplan för transportinfrastruktur 2. Följa upp redan beslutade objekt i länsplan för transportinfrastruktur samt bereda ärenden med anknytning till planen. 3. Genomföra analyser av möjligheten till utvecklat samhällsbyggande rörande de trafiksamband som pekas ut av RUFS 2050. 4. Starta dialog med länets kommuner om hur bostadsbyggandet i regionen kan maximeras samt ge underlag för Region Stockholms påverkansarbete för ökade statliga investeringar i Stockholms län. **Innovations- och**

10 § Utskottet ska på regionstyrelsens vägnar besluta i nedanstående ärenden i den mån beslutanderätten ej genom särskilt beslut delegerats till annan: 1. *Besluta inom ramen för fullmäktiges beslut om fördelning av medel för forskningsverksamhet.* 2. *Besluta* riktlinjer på digitaliseringsområdet. 3. Leda arbetet med genomförandet av framtidens vårdinformationsmiljö. 11 § Utskottet ska vidare bevaka och ta initiativ inom följande områden: 1. Region Stockholms arbete med e-hälsa, digitalisering och innovation samt internationella frågor kopplat till dessa områden, 2. framtidens vårdinformationsmiljö, digitala tjänster och medicinteknik, 3. informationsförvaltning och registerfrågor inklusive hantering och utlämning av patientdata och hälsodata, 4. informationssäkerhet som inte ankommer på krisledningsnämnden, 5. bevakning av frågor om vårdexport och regional digital infrastruktur. **Innovations- och utvecklingsutskottets forskningsberedning** 12 § Beredningen ska verka som	**utvecklingsutskottet** 10 § Utskottet ska på regionstyrelsens vägnar besluta i nedanstående ärenden i den mån beslutanderätten ej genom särskilt beslut delegerats till annan: 1. *Fördelning av medel för forskningsverksamhet inom ramen för den av regionstyrelsen fastställda forskningsbudgeten.* 2. Riktlinjer på digitaliseringsområdet. 3. Leda arbetet med genomförandet av framtidens vårdinformationsmiljö. 11 § Utskottet ska vidare bevaka och ta initiativ inom följande områden: 1. Region Stockholms arbete med e-hälsa, digitalisering och innovation samt internationella frågor kopplat till dessa områden, 2. framtidens vårdinformationsmiljö, digitala tjänster och medicinteknik, 3. informationsförvaltning och registerfrågor inklusive hantering och utlämning av patientdata och hälsodata, 4. informationssäkerhet som inte ankommer på krisledningsnämnden, 5. bevakning av frågor om vårdexport och regional digital infrastruktur. **Innovations- och utvecklingsutskottets forskningsberedning**

rådgivande organ i frågor som rör Region Stockholms strategiska inriktning gällande forskning och utbildning (FoU) inom hälso- och sjukvården. Beredningen ska vidare följa upp verksamheten inom FoU-området.	12 § Beredningen ska verka som rådgivande organ i frågor som rör Region Stockholms strategiska inriktning gällande forskning och utbildning (FoU) inom hälso- och sjukvården. Beredningen ska vidare följa upp verksamheten inom FoU-området.
Arvodesutskottet 13 § Utskottet ska på regionstyrelsens vägnar besluta i nedanstående ärenden i den mån beslutanderätten ej genom särskilt beslut delegerats till annan: 1. Tolkning och tillämpning av bestämmelser om arvoden, andra ersättningar och pension för förtroendevalda.	**Arvodesutskottet** 13 § Utskottet ska på regionstyrelsens vägnar besluta i nedanstående ärenden i den mån beslutanderätten ej genom särskilt beslut delegerats till annan: 1. Tolkning och tillämpning av bestämmelser om arvoden, andra ersättningar och pension för förtroendevalda.
Arvodesberedningen 14 § Beredningen bereder ärenden rörande ersättningar m.m. till de förtroendevalda.	**Arvodesberedningen** 14 § Beredningen bereder ärenden rörande ersättningar m.m. till de förtroendevalda. *Beredningen bereder även frågor rörande arvodesreglementet.*
Rese- och representationsutskottet 15 § Utskottet ska på regionstyrelsens vägnar bereda samt besluta i nedanstående ärenden i den mån beslutanderätten ej genom särskilt beslut delegerats till annan: 1. Tolkning och tillämpning av bestämmelser om resor, kurser och konferenser.	**Rese- och representationsutskottet** 15 § Utskottet ska på regionstyrelsens vägnar bereda samt besluta i nedanstående ärenden i den mån beslutanderätten ej genom särskilt beslut delegerats till annan: 1. Tolkning och tillämpning av bestämmelser om resor, kurser och konferenser.
Valkretsberedningen 16 § Beredningen ansvarar för att föreslå om Region Stockholm i val till fullmäktige ska vara en valkrets	**Valkretsberedningen** 16 § Beredningen ansvarar för att föreslå om Region Stockholm i val

eller indelas i av beredningen föreslagna valkretsar. **ARBETSFORMER** **Sammanträden** 17 § Utskottet respektive beredningen bestämmer dag och tid för sina sammanträden. Ett beslutsärende får inte behandlas, såvitt inte fler än hälften av ledamöterna är närvarande. Om omröstning begärs ska som beslut gälla den mening varom flertalet ledamöter förenar sig, eller vid lika röstetal, den mening som ordföranden biträder. 17 a § Utskottet respektive beredningen får, om särskilda skäl föreligger, sammanträda med ledamöter närvarande på distans. Sådant sammanträde får endast äga rum om ljud- och bildöverföring sker i realtid och på ett sådant sätt att samtliga deltagare kan se och höra varandra på lika villkor. Lokalen ska vara så beskaffad att inte obehöriga kan ta del av sammanträdeshandlingar, bild eller ljud. Ledamot som önskar delta på distans ska anmäla detta till regionledningskontorets kansli. Ordföranden avgör om närvaro får ske på distans. Utskottet respektive beredningen får bestämma vad som närmare ska gälla om deltagande på distans. 18 § Utskottet respektive	till fullmäktige ska vara en valkrets eller indelas i av beredningen föreslagna valkretsar. **ARBETSFORMER** **Sammanträden** 17 § Utskottet respektive beredningen bestämmer dag och tid för sina sammanträden. Ett beslutsärende får inte behandlas, såvitt inte fler än hälften av ledamöterna är närvarande. Om omröstning begärs ska som beslut gälla den mening varom flertalet ledamöter förenar sig, eller vid lika röstetal, den mening som ordföranden biträder. 17 a § Utskottet respektive beredningen får, om särskilda skäl föreligger, sammanträda med ledamöter närvarande på distans. Sådant sammanträde får endast äga rum om ljud- och bildöverföring sker i realtid och på ett sådant sätt att samtliga deltagare kan se och höra varandra på lika villkor. Lokalen ska vara så beskaffad att inte obehöriga kan ta del av sammanträdeshandlingar, bild eller ljud. Ledamot som önskar delta på distans ska anmäla detta till regionledningskontorets kansli. Ordföranden avgör om närvaro får ske på distans. Utskottet respektive beredningen får bestämma vad som närmare ska gälla om deltagande på distans.

beredningen får *besluta att annan förutom ledamöter och ersättare får* närvara vid sammanträde*n*.	18 § Utskottet respektive beredningen får *kalla en ledamot eller ersättare i fullmäktige, en annan nämnd eller beredning, en revisor, en anställd hos Region Stockholm eller en särskild sakkunnig att* närvara vid *ett* sammanträde *för att lämna upplysningar*.
Ersättare för ordföranden 19 § Är ordföranden tillfälligt frånvarande träder vice ordföranden in i dennes ställe. Om ordföranden på grund av sjukdom eller av annat skäl är hindrad att fullgöra uppdraget för en längre tid, får regionstyrelsen utse en annan ledamot att vara ersättare för ordföranden. Ersättaren fullgör ordförandens samtliga uppgifter.	**Ersättare för ordföranden** 19 § Är ordföranden tillfälligt frånvarande träder vice ordföranden in i dennes ställe. Om ordföranden på grund av sjukdom eller av annat skäl är hindrad att fullgöra uppdraget för en längre tid, får regionstyrelsen utse en annan ledamot att vara ersättare för ordföranden. Ersättaren fullgör ordförandens samtliga uppgifter.
Protokoll 20 § Protokoll ska föras vid sammanträden i utskott och beredningar.	**Protokoll** 20 § Protokoll ska föras vid sammanträden i utskott och beredningar.
21 § Sekreterare i utskott respektive beredning utses på förslag av ordföranden.	21 § Sekreterare i utskott respektive beredning utses på förslag av ordföranden.
22 § Protokoll justeras av ordföranden och en ytterligare ledamot.	22 § Protokoll justeras av ordföranden och en ytterligare ledamot.
Reservation 23 § Om en ledamot har reserverat sig mot ett beslut och ledamoten vill motivera reservationen ska ledamoten göra det skriftligt. Motiveringen ska lämnas till sekreteraren före den tidpunkt som har fastställts för justeringen av	**Reservation** 23 § Om en ledamot har reserverat sig mot ett beslut och ledamoten vill motivera reservationen ska ledamoten göra det skriftligt. Motiveringen ska lämnas till sekreteraren före den tidpunkt som

protokollet och senast dagen efter sammanträdesdagen.	har fastställts för justeringen av protokollet och senast dagen efter sammanträdesdagen.
Särskilt uttalande 24 § En ledamot har rätt att anteckna sin mening till protokollet (särskilt uttalande). Anmälan om uttalandet ska göras innan sammanträdet avslutas. En ledamot får göra ett särskilt uttalande även om ledamoten inte har deltagit i avgörandet av ett ärende. I övrigt gäller beträffande ett särskilt uttalande det som föreskrivs om reservation.	**Särskilt uttalande** 24 § En ledamot har rätt att anteckna sin mening till protokollet (särskilt uttalande). Anmälan om uttalandet ska göras innan sammanträdet avslutas. En ledamot får göra ett särskilt uttalande även om ledamoten inte har deltagit i avgörandet av ett ärende. I övrigt gäller beträffande ett särskilt uttalande det som föreskrivs om reservation.
Undertecknande av handlingar 25 § Avtal och andra handlingar från utskottet *respektive beredningen* ska undertecknas av ordföranden. Vid förfall för ordföranden inträder vice ordföranden och vid förfall för denne den ledamot som utses.	**Undertecknande av handlingar** 25 § Avtal och andra handlingar från utskottet ska undertecknas av ordföranden. Vid förfall för ordföranden inträder vice ordföranden och vid förfall för denne den ledamot som utses.
Brådskande ärenden *26 § Tjänstgörande ordförande i ett utskott får på utskottets vägnar fatta beslut i ärenden som är så brådskande att utskottets avgörande inte kan avvaktas. Sådana beslut ska anmälas vid utskottets nästa sammanträde.*	*26 § utgår*
Anmälan av beslut 27 § Utskotten ska anmäla de beslut som fattas med stöd av delegation till regionstyrelsen	**Anmälan av beslut** 27 § Utskotten ska anmäla de beslut som fattas med stöd av

genom att utdrag ur protokoll från genomfört sammanträde anmäls till regionstyrelsen.	delegation till regionstyrelsen genom att utdrag ur protokoll från genomfört sammanträde anmäls till regionstyrelsen.

Regionstyrelsen
Regionledningskontoret
Fredrik Åstedt

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2020-06-25

RS 2020-0339

Regionstyrelsen

Riktlinjer för hedersbelöning

Ärendebeskrivning

Regionledningskontoret föreslår att regionstyrelsen fastställer riktlinjer för hedersbelöning till medarbetare i Region Stockholm och att äldre bestämmelser från 1973 och 1999 därmed uppför att gälla.

Beslutsunderlag

Regiondirektörens tjänsteutlåtande
Riktlinjer för hedersbelöning

Förslag till beslut

Regionrådsberedningen föreslår att regionstyrelsen beslutar följande.

1. Riktlinjer för hedersbelöning (RS 2020-0339) fastställs och Bestämmelser rörande Stockholms läns landstings hedersbelöning till anställda och förutvarande anställda (LFS 1973:28), med kompletterande kommentarer till föreskrifterna från 1999, upphör därmed att gälla.

2. Regiondirektören uppdras att ansvara för tillämpning av riktlinjer för hedersbelöning.

Regionledningskontorets förslag och motivering

Sammanfattning
Regionledningskontoret bedömer att det finns behov av att samla bestämmelserna för hedersbelöning i en riktlinjer samt att förtydliga en del av den praxis som finns avseende rutiner för hantering av hedersbelöningar i ett och samma dokument. Det finns vidare behov av att uppdatera innehållet på grund av ny lagstiftning, nya begrepp samt att vissa hänvisningar inte längre är aktuella.

Regionledningskontoret föreslår att regionstyrelsen fastställer riktlinjer för hedersbelöning och att Bestämmelser rörande Stockholms läns landstings

hedersbelöning till anställda och förutvarande anställda (LFS 1973:28), med kompletterande kommentarer till föreskrifterna från 1999, därmed upphör att gälla. Regiondirektören föreslås vidare uppdras att ansvara för tillämpning av riktlinjer för hedersbelöning.

Bakgrund
Bestämmelser rörande utdelning av hedersbelöning till medarbetare i Region Stockholm finns i en föreskrift från 1973 med kompletterande kommentarer till föreskrifterna som 1999 beslutades av dåvarande landstingsfullmäktiges presidium.

I Region Stockholms riktlinjer för anti-korruption och representation (LS 2015-1342) nämns gåvor från arbetsgivaren generellt. Huvudregeln är att gåvor från arbetsgivaren är skattepliktiga. Undantaget är julgåvor, jubileumsgåvor och minnesgåvor däribland Region Stockholms hedersbelöning. I bilaga till riktlinjer för anti-korruption och representation nämns att den som arbetat i Region Stockholm i 30 år eller 25 år vid pensionering får en minnesgåva till ett i förväg bestämt värde samt en inbjudan till middag.

Överväganden
Regionledningskontoret anser att det finns behov av att samla bestämmelserna för hedersbelöning i riktlinjer samt att förtydliga en del av den praxis som finns avseende rutiner för hantering av hedersbelöningar i ett och samma dokument. Det finns vidare behov av att uppdatera innehållet på grund av ny lagstiftning, nya begrepp samt då vissa hänvisningar inte längre är aktuella.

Nedan redogörs för de mest väsentliga förändringarna mellan regionledningskontorets förslag till riktlinjer för hedersbelöning och vad som gäller enligt befintliga bestämmelser.

<u>Definition av anställningstid vid hedersbelöningar</u>
I de befintliga bestämmelserna definieras vad som utgör anställningstid och vad en anställd får tillgodoräkna sig som anställningstid för att ha rätt till hedersbelöning. I sak föreslås delar av dessa bestämmelser överföras oförändrade men med vissa förtydliganden. Det läggs till bestämmelse om vad som gäller för personer som har en s.k. förenad anställning enligt högskoleförordningen (1993:100), dvs. där en person har en anställning som professor eller lektor vid en högskola som är förenad med en anställning vid en sjukvårdsenhet som är upplåten för medicinsk utbildning och forskning. Det införs bestämmelser om att personer med förenad anställning får tillgodoräkna sig den tid som omfattas av klinisk befattning

vid sjukvårdsenhet i Region Stockholm som heltidstjänst under förutsättning att den kliniska befattningsdelen i den förenade anställningen motsvarar minst 30 procent av en heltidstjänst.

Ledigheter som får tillgodoräknas
De hänvisningar till lag som finns i de befintliga bestämmelserna avseende vilka ledigheter som får tillgodoräknas i den anställningstid som gäller för att ha rätt till hedersbelöning föreslås uppdateras och förtydligas. I förslaget till nya riktlinjer hänvisas därför till ledighet för totalförsvarsplikt enligt lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt för ledighet för totalförsvarsplikt samt ledighet för fackligt förtroendemannauppdrag enligt lag (1974:358) om facklig förtroendemans ställning på arbetsplatsen. Det tydliggörs att det i övrigt får prövas i varje enskilt fall om annan än de nämnda ledigheterna får tillgodoräknas som anställningstid.

Minnesgåvan
Regionledningskontoret föreslår att det i riktlinjerna förs in att minnesgåvans värde uppgår till maximalt 10 000 kr och att den som har uppfyllt kraven för att få hedersbelöning får välja mellan gåvor som bestäms av Region Stockholm.

Utdelning av minnesgåva och bankett
Det är många medarbetare som årligen uppfyller villkoren att få hedersbelöning. En utdelning av minnesgåvorna under en gemensam ceremoni för samtliga personer som uppfyller villkoren för hedersbelöning kräver tillgång till stora lokaler samt tidsmässig planering för många personer. Av dessa praktiska skäl är det varje nämnds och bolags ansvar att dela ut själva minnesgåvan till medarbetaren. Utdelning av minnesgåvan på lokal nivå ger också möjlighet för chefer och kollegor att samlas lokalt för att ge uppskattning till personer som uppfyller kraven för hedersbelöning. Måttlighet ska dock beaktas vid utdelning av minnesgåvor vid nämnder och bolag vad gäller representationskostnader vid sådan utdelning. Detta i syfte att behandla alla medarbetare lika och hålla ner kostnaderna.

Frågor har väckts om det är möjligt att få närvara vid en annan tidpunkt för bankett än den som den anställde har bjudits in till. Av framförallt praktiska skäl är det svårt att tillgodose alla önskemål kring tidpunkt för bankett. Därför tydliggörs i förslaget till riktlinjer att huvudregeln är att det inte är möjligt att tacka nej till en inbjudan till bankett och gå vid ett senare tillfälle. Endast i särskilda undantagsfall, såsom att medarbetarens chef intygar att medarbetaren måste arbeta, kan rätt att gå på banketten vid ett senare tillfälle medges.

Rutiner och hantering kring hedersbelöningar
I reglemente för regionstyrelsen (LS 2018-0731) anges att regionstyrelsen är Region Stockholms ledande arbetsgivarorgan och att styrelsen ska leda och samordna Region Stockholms personal- och lönefrågor. Det är därmed naturligt att regionstyrelsen har den samordnande rollen för tillämpningen av riktlinjer för hedersbelöning. Regionledningskontoret föreslår att detta förtydligas i riktlinjerna, men att det samtidigt fastslås att det är HR-funktionen vid varje nämnd och bolag som ansvarar för att bevaka och sammanställa listor på de personer som uppfyller villkoren för att få hedersbelöning. Det är således varje nämnd och bolag som ansvarar för att medarbetarna på listorna uppfyller kraven för att erhålla hedersbelöning. Regionstyrelsen föreslås vidare uppdra åt regiondirektören att ansvara för tillämpning av riktlinjerna.

För att motverka missbruk föreslås slutligen en rutin att en medarbetare som har rätt till hedersbelöning och bjuds in till bankett ska intyga att denne inte mottagit minnesgåva tidigare för aktuell anställningstid.

Regionfullmäktiges veteraner
Av § 20 i arbetsordning för fullmäktige i Region Stockholm (RS 2020-0208) följer att fullmäktiges presidium ansvarar för representation, uppvaktning och kondoleanser för s.k. veteraner. Enligt beslut år 2012 av fullmäktiges presidium (LS 1202-0267) ska en fullmäktigeledamot ha tjänstgjort som ordinarie ledamot i 16 år för att bli veteran. Veteranerna omfattas inte av föreliggande förslag till riktlinjer för hedersbelöning.

Ekonomiska konsekvenser
Den föreslagna riktlinjerna för hedersbelöning bedöms inte medföra ökade kostnader för Region Stockholm. Kostnader för hedersbelöning hanteras inom ramen för regionstyrelsens anslag.

Katarina Holmgren
Tf regiondirektör

Stefan Schildt
Tf chef regiondirektörens stab

Beslutsexpediering:
Akt
Regionledningskontoret stabschef
Regionledningskontoret kansli
Regionledningskontoret regelefterlevnadschef
Regionledningskontoret Strategisk HR
Samtliga nämnder och bolag
Regionfullmäktiges presidium

Godkänd av Katarina Holmgren, 2020-06-25

Region Stockholm

Diarienummer
RS 2020-0339

Riktlinjer för hedersbelöning

Gäller för Region Stockholm

Dokumenttyp	Fastställd	Giltig till och med
Dokumentnummer 1831794	Fastställd av	Upprättad av
Informationssäkerhetsklass		

1. Bakgrund

Region Stockholm hedrar enligt tradition sina medarbetare med en hedersbelöning efter lång och trogen tjänst.

I Region Stockholms riktlinjer för anti-korruption och representation finns bl.a. bestämmelser om gåvor till medarbetare. Där anges att den som arbetat i Region Stockholm i 30 år eller 25 år vid pensionering får en minnesgåva till ett i förväg bestämt värde samt en inbjudan till middag.

2. Syfte

Syftet med dessa riktlinjer är att närmare ange på vilka grunder hedersbelöning utdelas och rutinerna för utdelning av hedersbelöningar.

3. Tillämpning

Riktlinjerna gäller för medarbetare i Region Stockholm. Med medarbetare i Region Stockholm menas samtliga medarbetare i nämnder och bolag i Region Stockholm, samt medarbetare verksamma i stiftelser och kommunalförbund där Region Stockholm är ägare eller medlem. Även personer med s.k. förenad anställning[1] omfattas av riktlinjerna enligt nedan förutsättningar.

4. Riktlinjer för hedersbelöning

Hedersbelöning utdelas till medarbetare och tidigare medarbetare i Region Stockholm efter 30 års sammanlagd anställningstid för vilken inte motsvarande belöning tidigare tilldelats den anställde.

Medarbetare vars anställning i Region Stockholm upphör på grund av pension har rätt till hedersbelöning om anställningstiden i Region Stockholm är sammanlagt minst 25 år.

Hedersbelöningen består dels av en minnesgåva, dels av en bankett som anordnas av Region Stockholm.

4.1 Definition av anställningstid

Vid beräkning av anställningstid ska sammanlagd tid summeras. Anställningstiden behöver således inte ha skett i följd.

[1] Med förenad anställning menas enligt högskoleförordningen att en anställning som professor eller lektor vid en högskola kan vara förenad med en anställning vid en sjukvårdsenhet som är upplåten för medicinsk utbildning och forskning, Sådana förenade anställningar består vanligtvis av en tredjedel undervisning, en tredjedel forskning och en tredjedel klinisk verksamhet som exempelvis läkare.

Anställningstid om minst 40 procent av heltidstjänstgöring tillgodoräknas som anställningstid (heltid).

Vid intermittent anställning, dvs. anställning per timme får timtid tillgodoräknas som anställningstid (heltid) om antal timmar uppgår till minst 40 procent av motsvarande heltid, dvs. minst 70 timmar per månad.

Vid s.k. förenad anställning får den tid som omfattas av klinisk befattning vid sjukvårdsenhet i Region Stockholm tillgodoräknas som heltidstjänst i Region Stockholm under förutsättning att den kliniska befattningsdelen i den förenade anställningen motsvarar minst 30 procent av en heltidstjänst.

Anställningstid vid verksamhet som Region Stockholm tagit över ska räknas som anställningstid i Region Stockholm.

Om medarbetaren varit tjänstledig för arbete hos annan arbetsgivare ska denna tid inte medräknas.

De ledigheter som får tillgodoräknas som anställningstid är:

- Sjukdom
- Föräldraledighet
- Ledighet där lön utgår från Region Stockholm, t.ex. ledighet för enskild angelägenhet
- Ledighet för utbildning utan lön med direkt eller naturlig anknytning till anställningen eller yrket
- Offentligt förtroendemannauppdrag av vikt för Region Stockholm
- Ledighet för totalförsvarsplikt enligt lagen om totalförsvarsplikt (1994:1809)
- Ledighet enligt lag (1974:358) om facklig förtroendemans ställning på arbetsplatsen
- Övrig ledighet som inte överstiger 30 kalenderdagar per kalenderår

Om särskilda skäl föreligger får hedersbelöning utdelas trots att krav om anställningstid inte uppnåtts, t.ex. kan annan ledighet än ovan nämnts få tillgodoräknas om personen nyttjat ledigheten till något som är av påtagligt intresse för Region Stockholm.

4.2 Minnesgåva

Som hedersbelöning får medarbetaren välja en gåva med värde upp till 10 000 kronor enligt vad Region Stockholm vid var tid erbjuder. Gåvan kan inte bytas ut till pengar eller något annat.

4.3 Utdelning av minnesgåva

Den arbetsplats i Region Stockholm dit medarbetaren hör, ombesörjer utdelningen av minnesgåvan till medarbetaren. Vid sådan utdelning bör restriktivitet iakttas avseende kostnader för representation. Kaffe med tårta alternativt lättare tilltugg eller lunch samt alkoholfri dryck rekommenderas vid detta tillfälle. Utdelningen bör om möjligt hållas i nämndens eller bolagets egna lokaler.

4.4 Hedersbankett

En bankett hålls på sådan plats och vid tidpunkt som Region Stockholm bestämt och som framgår av inbjudan.

En anställd som inbjudits till bankett och tackar nej har inte rätt att delta vid banketten vid ett senare tillfälle. Om banketten sker på arbetstid bör medarbetaren beviljas skälig ledighet med bibehållen lön. Närmaste chef bedömer skäligheten och beslutar om ledigheten. Om den anställde inte beviljas ledigt av Region Stockholm för banketten och arbetsgivaren skriftligen intygar att ledighet inte kan beviljas vid tidpunkten för banketten har den anställde rätt att delta vid banketten vid ett senare tillfälle.

I övrigt kan regionstyrelsen pröva om medarbetare utifrån särskilda skäl får närvara vid banketten vid ett senare tillfälle än det som inbjudan till medarbetaren avser.

Om utdelning av minnesgåva och banketten infaller under medarbetarens lediga tid, sker deltagande i utdelningen också på ledig tid, dvs. fritid. Deltagande utgör inte arbetstid och någon betalning eller registrering av arbetstid ska således inte göras.

Till banketten bjuds den anställde och en medföljare in.

Berörda förvaltningschefer, VD:ar, styrelseordförande för det berörda bolaget samt berörd HR-chef och HR-direktör bjuds in till banketten. Vidare bjuds regiondirektören, regionråden och gruppledarna in till banketten.

4.5 Rutiner för hedersbelöning

Regionstyrelsen ansvarar för tillämpningen av dessa riktlinjer.

HR-funktion vid varje nämnd och bolag ansvarar för att ta fram uppgifter på hedersbelöningsberättigade personer och upprättar en sammanställning över dessa personer.

Medarbetaren ska i samband med inbjudan intyga att hedersbelöning inte mottagits tidigare.